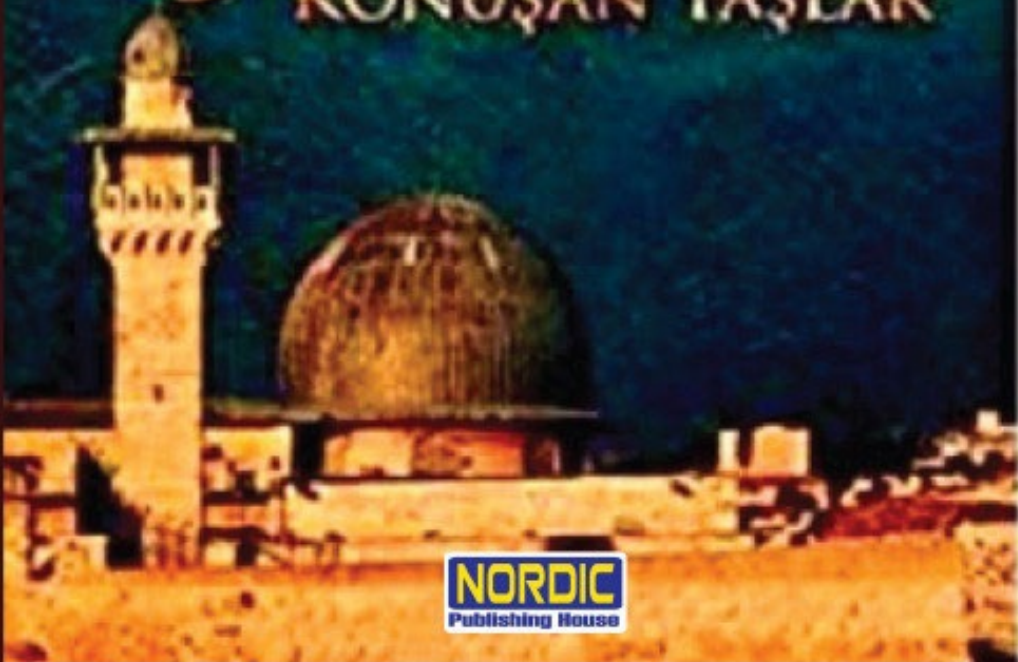

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -8

HARUN TOKAK

Ben
Kudus
KONUŞAN TAŞLAR

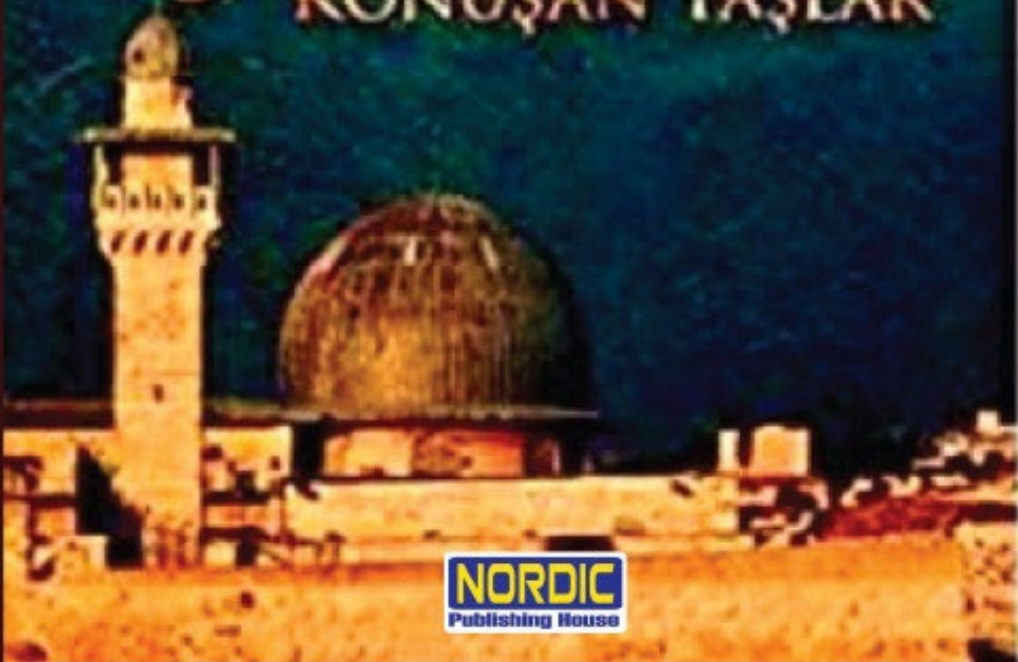

NORDIC
Publishing House

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -8

HARUN TOKAK

Ben
Kudus
KONUŞAN TAŞLAR

NORDIC
Publishing House

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -8

HARUN TOKAK

Ben
Kudus
KONUŞAN TAŞLAR

NORDIC
Publishing House

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -8

BEN KUDÜS

(KONUŞAN TAŞLAR)

Harun TOKAK

RoH Nordic Publishing House

NORDIC

Publishing House

Ben Kudüs (Konusan Taşlar 1)

(Harun Tokak Külliyyatı -8)

Harun TOKAK

Yayın No: 59

ISBN No: 9798215431429

Copyright © 2023

Bu eserin bütün telif ve yayın hakları RoH Nordic AB şirketine aittir. Kaynak gösterilerek tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

Yayın yönetmeni: Ramazan F. GÜZEL

Kapak resmi: RoH Nordic AB

Yayın tarihi: 21 Ocak 2023

İrtibat için:

Web: <http://publishinghouse.rhnordic.com/>

E-posta: info@publishinghouse.rhnordic.com

rhnordic@gmail.com

“Bu yeryüzü tarihinin göksel bir özü vardır, adı Kudüs’tür.”

Adonis

“Tuzağını Kudüs’te kurduğu doğrudur gaybın,

Tuzak kurucuların efendisidir o.”

Adonis

İÇİNDEKİLER

Ben Kudüs (Konuşan Taşlar 1)

Harun Tokak Külliyyatı -8

1- Merhaba Kudüs

2- Muallak Kayası

3- Gülleri Gölgeleyen ağaç: Ballût

4- Bekke

5- Ballût ağacı

6- Madam Lût

7- Bekke

8- Ballût ağacı

9- Bekke

10- Ballût ağacı

11- Kâbe

12- Ballût ağacı

13- Mısır

14- Ballût ağacı

15- Mısır

16- Ballût ağacı

17- Mısır

18- Ballût ağacı

19- Mısır

20- Ballût ağacı

21- Mısır

22- Ballût ağacı

23- Kızıl Kum Tepelerinde Bir Yalnız Türbe: Nebî Musa

24- Davudi Sesler Mekânı: Davut Tepesi

25- Hazreti Meryem'in doğduğu ev: Azize Anne Bazilikası

26- Zekeriyya Mihrabı

27- Zeytin Dağı

28- Doğuş Mağarası

29- Kudüs

30- Hazreti Zekeriya Türbesi

31- Mısır

32- Nâsıra

33- Kudüs

34- Nâsıra

35- Mecdelli Meryem Kilisesi

36- Kudüs

37- Gözyaşı Kilisesi

38- Son Akşam Yemeği Odası

39- Getsamane Bahçesinde Gizemli Bir Tanık: Zeytin ağacı

40- Golgota Tepesi

41- Boş Mezar

42- Kıyamet Kilisesi

43- Miraç yolculuğunda ilk durak: Mescid-i Burak

44- Miraçta ikinci durak: Nebî Mihrabı

45- Miraç'ta Üçüncü Durak: Ruhlar Mağarası

46- Miracın yer istasyonu: Miraç Kubbesi

47- Cebel-i Mükebber

48- Kubbetü's Sahra

49- Nureddin Zengi'nin İkiz Minberleri

50- El Halil Minberi

51- On İki Bin Şamdanlı Avlu

52- Haseki Sultan İmarethanesi

53- Surlar Şehri Kudüs:

54- Sebiller Şehri Kudüs: Suların Efendisi Kayıtbay Sebili

55- Sufiler Şehri Kudüs: Ruhlar Kubbesi

56- Fâtımatüzzehra Mihrabı

57- Zeytin Dağının Çifte Kandilleri

58- Elveda Kudüs

İSTİFADE ETTİKLERİM

YAZARI ve KİTAPLARI HAKKINDA

1- Merhaba Kudüs

Soğuk bir şubat günü vardık Kudüs’e... Dostum Hüseyin Kara ile Kutsal Zeytin Dağı’ndan, kadim şehre bakıyoruz.

İçinden nice sevgilinin geçtiği, dünya tarihinin, bir tiyatro

sahnesi gibi zihnimizde canlı, büyüğü aktığı; hayallerimizde hâlâ badem, zeytin ve palmye ağaçlarıyla süslü efsane şehir Kudüs... İşte buradayız. Şimdi ne o ormanlar ne o sevgililer var, fakat onların hatıraları şehri hâlâ ısıtıyor, besliyor, avutuyor. Biz de o yüzden burada değil miyiz? O sevgililerin hatırası, izi peşinde kalbi burada çarpan milyonlardan birileri olarak...

Ufukta asılı duran kış güneşinin son kızıl ışıkları; çil çil kubbeleri, minareleri, kümbetleri, kuleleri, mazgalları aydınlatıyor. Güneş, ufukta batıyor da Kudüs’ün bağrında ısıyor sanki. Her taraf ıslık ıslık...

Küçük bir kuş sürüsü kanatlarında hangi ağır yükleri taşıdıklarını bilemeden guruba doğru koşuyor. Kudüs’te kanat çırpın kuşlar bile muazzam imgeleri sürüklüyorlar arkalarından. Bir manada hiçbir şey kendi değil burada; her şey O’na bir işaret.

Uzaklardan bir yerden ezan sesi duyuluyor. Hikmetini ve kıymetini anlıyorum o mukaddes övgülerin: Beyt-ül-Makdis’in müezzinleri, peygamberlerden ve şehitlerden sonra cennete girecek olmakla müjdelenenler...

Beyt-ül-Makdis'in müezzinleri, karada ve denizde her şehidin kulağında onların sesi...

Lâhutî bir koro gibi bütün minareler birbirine sesleniyor, ardından ezan sesleri çan seslerine karışıyor.

Tepelerin yumuşaklığı, servilerin güzelliği, taşların sessizliğiyle bir başka Kudüs; her yere uhrevî bir dinginlik hâkim.

Yığınla zamanı sırtlanmış olan şehir bizi çağırıyor.

“Ey şehir sana gelmesek olmazdı” diyorum.

Şehrin ruhu, elimizden tutup gezdiriyor bizi.

Kubbetü's-Sahra'nın altın kubbesi ile birlikte; Aksâ avlusundaki irili ufaklı onlarca kubbe, akşamın kan kırmızı ışıklarında yıkanıyor.

Sanki Allah'ın Sevgilisi, Aksâ'nın avlusunda bütün peygamberlere namaz kıldırıyor...

Zaman zaman aniden Kudüs üşüyor, titriyor, biz de üşüyoruz...

Osmanlı zamanından kalma mazgallı yüksek duvarların ardında, kadim kentteki kiliselerin ve büyük camilerin kubbeleri seçiliyor.

Câmiler, kiliseler, sinagoglar iç içe. Ezan, Çan ve Ağlama Duvarı'ndan gelen sesleri eş zamanlı duymak işten değil bu şehirde. Sanki her adımda binlerce yıllık dünya tarihini aynı anda yaşıyoruz.

Kudüs'te zamanı ifade edecek bir kip yok dilimde, diye düşünüyorum ya da “ezelî bir şimdi” nasıl anlatılır, ben bilmiyorum.

Sadece Ortadoğu'nun değil, üç büyük dinin kutsal kabul ettiği Kudüs'te zaman tevîl edilebilecek bir kavram olmaktan çıkıyor, ancak yaşayarak duyulacak bir oluşa dönüşüyor.

Akşamın melali çöküyor omuzlarımıza...

Aslanlı Kapı'nın hemen solunda, Harem-i Şerif'in doğu duvarı boyunca uzanan Yusufiye Mezarlığı gözlerimizin önünde.

Zeytin Dağı'nın doğu yakasından uzaklardaki Lût Gölü'nde gölgeler gittikçe koyulaşıyor, kızıl bir şal düşüyor gölün üzerine.

Daha ilk bakışta bu şehirle ilgili söylenen her şeyin ne kadar eksik kaldığını fark ediyoruz.

Bu şehirde insan daha önce hiç bilmediği bir dili birdenbire konuşabilirmiş gibi geliyor bana. Tam bu şehir dokunaklı bir rüyadır, diyeceğiniz an, keskin bir bilinç içinden gerçeğe yuvarlanıyorsunuz.

Bu şehir insanı her an, modern kentlerde kaybettiğimiz dolulukla sarıyor. İster ağla ister gül ama hep “ol ve duy” hâlinde bir akış içinde. Konuşuyor, şarkı söylüyor, şiir okuyor, destan yazıyor, menkıbe anlatıyor, ağlıyor, gülüyor; fakat sanmayın ki kafası karışık. Hayır, Kudüs nurlu bir bilinç içinde sadece herkese anlayacağı dili sunuyor. Her gelen için bağrında bir ayna var Kudüs’ün ama hiçbiri tek başına Kudüs değil. Kudüs hepsi ve hiçbiri... Kudüs sabırlı bir anne gibi evlatlarının bu gerçeği anlamasını bekliyor. Olur da duyulur, duyulur da anlaşılır diye her seher kendi manifestosunu okuyor bıkmadan usanmadan:

– Ben Kudüs’üm...

Benim kubbelerim ve kulelerim sessizdir, utangaçtır... Bu taş yapılar ancak onları dile getiren bir insan sesiyle, ezan sesiyle, çan sesiyle veya şofar sesiyle birleştiklerinde canlanır ve dört bin yıllık hikâyelerini anlatır misâfirlerime. İyi bir rehber bu taşlar için Sûr’a üfleyen bir İsrâfil gibidir.

Ben, Allah’ın yerdeki arşıyım...

Sabahın ilk ışıkları Kubbetü’s-Sahra’nın altın kubbesini okşamaya başladığında, güneşin gökten yere indiği hissine kapılırsınız.

Mescid-i Aksâ’ya yolculuğu teşvik eden Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) gelemeyenlere şöyle seslenmiştir:

“Mescid-i Aksâ’ya gidemeyenler kandillerine zeytinyağı göndersinler, Mescid-i Aksâ’ya bir şey bağışlayan orada ibâdet etmiş gibi olur.”

Müslümanlar bende, başka hiçbir yerde hissetmeyecekleri farklı şeyler hissederler. Onlar bende hakikati somutlaşmış haliyle duyar ve “semt-i vefa”da olduklarını hissederler.

Bir kutsî hadiste Rabbim buyuruyor ki: “Ey Beyt-ül-Makdis, sen benim kutlu cennetimsin; memleketlerim içinde seçkin bir beldesin. Sende yaşayanlar, ancak benden bir rahmet olarak sende yaşarlar; seni terk edenler de ancak benim gazabımdan dolayı seni terk ederler!”

Burada ibâdet edenler semavatın birinci katında ibâdet etmiş gibidir. Burada kılınan bir rekât namaz başka yerlerde kılınan bin rekât namaz sevabı kazandırır.

Hani âşıklar, sevgilerini ağaç gövdelerine kazırlar ya; ağaç büyü dükkçe yazı da, aşkımız da büyüsün diye. Benim âşıklarım da tarih boyunca taşlarıma kazımışlardır aşklarını. Dünyanın hiçbir yerinde taş, bu kadar aşk, bu kadar kıskançlık yansıtmaz.

Benim dört bin yıllık geçmişim; Yahudilerin, Hristiyanların ve Müslümanların sahipliğini taşlara tescil ettirdikleri bir tarihtir.

Çan kuleleri bir bakire Meryem, sinagoglar Rahel ve minareler Râbiat-ül-Adeviyye olduğumu haykırır dururlar.

Kitabelere, mezar taşlarına, yazmalara kazınan tarih, “Kudüs bizimdir!” seslenişinin farklı dillerde ifadesinden ibarettir.

Burada çan sesleri, ezan sesleri, şofar sesleri birbirine karışır ve hep aynı şarkıyı söylerler;

“El Kudsü lena/Kudüs bizim...”

...

Gün, geride kızılıklar bırakarak kayboluyor, akşamın melali çöküyor kutsal şehre...

Şehrin beyaz taşlı evlerinde ışıklar yanıyor. Kırklar, bahçeler, sessizlik ve dinginlik örtüsüne bürünüyor, önümüzdeki zeytin ağaçlarının dallarında kuşlar akşamın şarkılarını söylüyor.

2- Muallak Kayası

Sonraki gün sabah namazını Mescidi Aksâ'da kılmak için şafak vakti düşüyoruz yola. Kudüs semaları bir yıldız harmanı...

Gökteki sabah yıldızları, gecenin o vaktinde; telaşla sağımızdan solumuzdan koşuşturan yeryüzü yıldızlarının seyrine dalmıştı.

Selahaddin Caddesi'ni boydan boya geçerek, Kanûni Sultan Süleyman'ın yaptırdığı surların eski şehre açılan kapılarından biri olan Bâbüzzahire'den içeri giriyoruz.

Şafağın kızılığında kadim şehrin taş döşeli tarih kokan dar sokaklarını Mescid-i Aksâ'ya doğru adımlarken kendimizi, ferforje lambaların tatlı ışığı ile aydınlatılmış güzel bir tiyatro sahnesinde hissediyoruz.

Benim içim kıpır kıpır: Muallak Kayası'nı göreceğim!

Onunla ilgili tâ çocukluğumdan beri neler duymamışım ki...

Allah'ın Sevgilisi göklere yükselirken kaya da onunla birlikte yükselmeye başlamış, Peygamberimiz "Sen kal, sen buraya aitsin!" demiş ve kaya o gün bugün öylece asılı duruyormuş. Altından geçen insanın günahı çoksa kaya titrer, sarsılırmış, temiz bir insansa öylece sakin dururmuş...

Eski şehrin dar sokaklarını bir solukta tüketiyoruz. Mescidi Aksâ'nın geniş avlusuna açılan kapılardan biri olan Hıtta Kapısından içeri giriyoruz.

Nur ve sükûnet...

Yanık sesli bir müezzin gecenin karanlığını perde perde yırtan, ay dınlığı dalga dalga devşiren sesiyle can veriyor Aksâ minarelerine...

Çağlayanlar gibi dökülüyor minarelerin sesleri...

Kubbeler, sebiller, şadırvanlar, eyvanlar, bin yıllık tarihi taşlar, ezan sesleri ile sırlıslık.

Zeytin ağaçlarının gümüşî yansımaları arasında her biri bir köşeye postunu sermiş dervişler gibi irili ufaklı kubbeler... Kudüs'ün rüya yüzü bu.

Bir kere görüldüğünde bir daha hiç unutulmayan dokunaklı bir rüyadayız. Her yere uhrevî bir dinginlik hâkim...

Hilâlin aydınlığı yüzlerine vurmuş evlatlar, akıyor ulu mabede.

Ruhun şâd olsun Yahya Kemal:

“Kimi gökten, kimi yerden üşüşüp her kapıya, giriyor birbiri ardınca ilâhi yapıya”

Şark ufuklarında başlayan esrarlı aydınlıkta yıkanan avlunun ayrı ayrı kapılarından giren kalabalıklar, nurlu nehirler gibi ilâhi mabedi dolduruyor.

Ulu mabed otağını, herkes tarafından görülebilen yüksek bir tepeye kurmuş.

Muhteşem görünümü ile içlerimize haşyet salarken, huzurda bulunmanın, gıyâben tanımaktan farkını bir daha anlıyoruz. Mahrem olanların yüreğine kendi sırlarından fısıldıyor. Kelimelere gelmeyen; ruhtan ruha sızıyor.

Kubbetü’s-Sahra yalnız değil... Başta Aksâ Camii olmak üzere, irili ufaklı kubbeler, medreseler, imârethaneler, misâfirhaneler, tekkeler, zâviyeler, şifâhaneler, hamamlar, eyvanlar, şadırvanlar, sebiller eşlik ediyor ona.

Her birinin çehresinden, geçmişimizin ruhani boyutlarını, kültürümüzün ve bilincimizin anlamını yeniden okuyorum.

İnsanlık tarihinin mirasından, her sesi, her nağmeyi, her güzelliği bir Kevser gibi yudumlayarak harem dairesine yürüyormuşçasına taş döşeli geniş avluyu tüketerek giriyoruz ulu mabede.

Osmanlı avizelerinin aydınlığında duruyoruz sabah namazına... Sanki semanın birinci katında meleklerle birlikteyiz.

Sanki Resulullah'ın ardı sıra miraca yükseliyoruz.

Sanki bütün peygamberlerle yanyanayız...

Tarih kıyamda...

Sanki aradan perdelerin kalktığı bir rüyadayız.

Yanık sesli imam yavaş yavaş ve uzunca okuyor Kur'an'ı...

Namazdan sonra herkes birer ikişer çıkıyor ulu mâbetten.

Biz, güneşin cömert ışıkları Kubbetü's-Sahra'nın altın kubbesini okşayana kadar kalıyoruz.

Maneviyata açılan kapılar taşlardan geçiyor burada.

Burada hayat, tepeden tırnağa metafor, bir metafor yağmurunda yıkanıyoruz.

Erbaînler de, dar kapılar da buradan taşınmış miraslar olmalı diyorum, burada hayatın ta kendisi olanı başka yerlerde ancak yeniden üreterek duyabiliyoruz.

Bir kubbe altında ruhları topluyor, bir kule Mesîh'i bekliyor, bir başkası kayıp emanetleri saklıyor bilinmeyen derinliklerinde...

Nihayet Hazreti Dâvud'dan sonraki hemen bütün Benî İsrâîl peygamberlerinin üzerinde kavimlerine va'zî nasihat ettikleri, ağırlığınca altın değerinde olan Kutsal Kaya'nın yanındayız. Kaya havada asılı değil. Kubbetü's-Sahra'nın tam ortasında. Etrafı ahşap ferforje ile çevrili.

Kayanın altı, Ruhlar Mağarası...

Yahudi mistiklerin 'binlerce peygamberin nasihatlerini dinleyen bu kayanın kulağı vardır' demeleri gibi; Müslüman sûfileri de 'Miraç Gecesi'nde Resulullah'ın selamını alan bu kayanın dili vardır,' diyorlar.

Muallak Kaya'sı'nı gökte asılı olarak göremesek de dili olduğuna biz de inanıyoruz. Çünkü Ruhlar Mağarası'na inilen merdivenin hemen üstünde kayanın güneye doğru dil gibi bir uzantısı var.

Bu uzantıya Araplar "Lisân es-Sahra/Kayanın Dili" diyorlar. İnanişâ göre Miraç Gecesi, Peygamberimiz bu kayayı selamlamış, kaya da bu mübârek selamı cevaplandırmak için dile gelmişti.

Bu inanış, kayanın güneyindeki dil şeklinde uzantıda bulmuş ken dini. Bir anlamda ses taşlaşmış, taşta ebediliği bulmuş.

Biz sustuk... Susmak daha uygundu muradımıza zira burada insanlar susunca taşlar konuşmaya başlıyor.

Muallak Kayası:

“Ben kendi halimde öylesine bir taş parçası idim.

Üzerimde sürünenler, uçanlar, koşanlarla geçip gidiyordu günlerim.

Karşıdan karşıya gelinlik taşır gibi bulutlar geçiyordu üzerimden.

Pırıl pırıl gökyüzünde katar katar kuşlar kavisler çizerek uçuyordu.

İçime ürperti salan rüzgârın uğultularından, üzerimde uçan kuşların cıvıltılarından başka bir ses duymuyordu kulağım. Geceler gündüzleri, gündüzler geceleri takip ediyordu. Güneşler batıyor, aylar doğuyordu.

Dünyada henüz ateş yanmıyordu, bacalar tütmüyordu. Sırtı süvarisiz soylu atlar oradan oraya başıboş koşuyor, mavi gözlü ceylanlar üzerimde sekiyordu.

Yer altından akan suların uğultusunu duyuyor, serinliğini tenimde hissediyordum.

Yeryüzünün ve cennetin tatlı suları benim altımda kaynıyordu.

Ağaçlar çiçek açıyor, uzanan bir el olmadığından meyveler pörsüyordu. Narlar, kendi kendine çatlıyordu dallarda. Sular, mevsimler öylesine akıp gidiyordu. Baharlarda rengârenk çiçekler açıyor, etraflarına güzellik saçıyor ama iltifat edenleri yoktu.

Şavklar, şualar, tayflar geçiyordu üzerimden.

Dünya tastamam dayalı döşeli idi ama hep bir şeyler eksik gibi geliyordu bana.

Bu akıp giden sulara, şu her mevsim doğum sancıları içinde kıvranan toprağa, domur domur açan ağaçlara, etrafına nefis kokular saçan, bakanları hayrette bırakan çiçeklere, başıboş oradan oraya koşturan atlara, sürüler halinde gezen sürmeli ceylanlara hükmeden biri olmalı değil miydi?

Gece olduğunda bir melal çöküyordu yüreğime. Kendimi çok yalnız hissediyordum.

İçimdeki bir ses bana; “bir gün senin bu yalnızlığın bitecek” der dururdu ama inanamazdım. Hayatımın, hep yağmurlarda ıslanarak, güneşin bağrında yanarak yapayalnız geçip gideceğini sanırdım.

Bir gün, daha önce hiç görmediğim birileri ansızın yanımda beliriverdi. Dünyalılara benzemiyorlardı. Kendi aralarında konuşuyorlardı:

Yeni birisi yaratılacakmış, dünyanın dört bir yanından topraklar alınıyormuş. Melekler bu yeni yaratılacak kişiye itiraz etmişler:

“Ey Rabbimiz! Bozgunculuk yapacak, kan dökecek birisini mi yaratacaksın, oysa biz sana hamd ederek daima seni tesbih ve takdis ediyoruz” (Bakara, 30) demişler. Allah da, “Ben sizin bilmediğinizi bilirim” diye buyurmuş.

Bu konuşanlar meleklerdendi. Benden de bir parça koparıp aldılar.

Önce bütün bedenimde derin bir acı duydumsa da sonra içim tarifsiz bir mutlulukla doldu.

Canından can, kanından kan verdikten sonra bağrından kopan evladının dünyaya gelişi karşısında bir annenin duyduğu gibi tatlı bir duyguyla doldu yüreğim.

Yeni, gizemli, sır dolu bir varlığa ana oluyordum...

Bundan sonra kimse beni taş, toprak diye küçümseyemeyecekti.

“Toprak Ana” diye anılacaktım.

Ben evrenin doğum sancılarından dolayı hatırlamasam da Allah’ın Kâinatı yaratmaya benden başladığı söyleniyordu. Bu sebeple, komşu kayalar ve üzerimde gezinen canlılar bana “Kuruluş Kayası” ve “Sahratullah/Allah’ın Kayası” gibi isimlerle seslenirler.

İyi de; cennette yaratılacak birisinin toprağı neden buradan gitsindi. Toprak sahibini çeker derler, yoksa cennette yaratılıp dünyaya mı gelecekti, aramıza yeni bir canlı mı katılacaktı?

Aradan yıllar geçti... Bağrımdan kopup giden parçadan ve onu götürenlerden bir daha hiç haber alamadım.

Dünyada hayat kendi halinde akıp gidiyordu. Asmalar salkım salkım üzüm veriyor, börtü böcekten, arılardan geriye kalan üzümler yine dallarda buruşup gidiyordu. Güneşler doğup batıyor, bulutlar oradan oraya koşturup duruyordu.

Bir gün dilden dile bir haber dolaştı:

Cennette Âdem ile Havva adında iki insan yaratılmış...

Yaşadıkları cennet gökler ile yer arasından daha genişmiş. Orada olanların dalları birbirine sarmaşan ağaçları, dalbastı kirazları, çiçeklerle bezenmiş akasyaları, salkım salkım muzları, dikensiz sedirleri, kırmızı nar bahçeleri varmış.

Gerçi bunların bir numuneleri dünyamızda da vardı ama orası serapa güzellikler diyarıymış.

Biri senden bir şey taşıyorsa, sana benziyorsa onu göresin gelir. Onu özler, onun hicranıyla yaşarsın.

Âdem'i görmek, bir ana olarak bağıma basmak özlemi, her geçen gün dayanılmaz bir hal alıyordu.

Ve bir gün, gölgelerin iyice kısaldığı, güneşin gün ortasında olduğu bir anda dünya yeni bir haberle çalkalandı:

“Âdem ile Havva, yasak meyveden yedikleri için cennetten sürgün edilmişler.”

Aman Allah'ım! Düşlerim gerçek oluyordu. Dünyamıza insan geliyordu, yeryüzünün halifesi geliyordu.

Yeryüzünde koşanların, sürünenlerin, sekenlerin hepsi bu habere başını uzattı.

Dallar meyveye durdu. Meyveler bir anda olgunlaştı. Üzümler ıslıl ıslıl erdi, sarı başaklar başını eğdi.

Yüreğim heyecandan yerinden çıkacak gibiydi.

Gökyüzünün masmavi pırıl pırıl olduğu bir gün gökte bir hareketlilik oldu. Bir ışık helezonu gittikçe yeryüzüne doğru yaklaşıyordu.

Kokusundan tanıdım onu, gelen Âdem'di. Cennet parfümlerine belenmiş olsa da toprağı tanıdım.

İşıktan bir asansörün içinden indi. Bağıma bastı. Yüreğime dolan sevinç Yeryüzü’ndeki bütün topraklara, dağlara taşlara, bütün kılcallara kadar dalga dalga yayıldı.

Âdem yalnızdı. Havva yoktu yanında. Cennetten mahcup çocuklar gibi el ele tutuşarak birlikte çıkmışlarsa da sonra ayrılmışlar. O Arafat Dağı taraflarına inmiş.

Âdem, cennetten sürülüşüne isyan etmedi. Nefsine uymadı. “Cezam neden bu kadar ağır oldu?” demedi. Gönül komadı. “Hata bende” dedi.

Tövbe etti.

Sularımdan abdest aldı. Sonra namaza durdu. Uzunca bir süre ayakta kaldı, ağladı. Önce sımsıcak gözyaşları düştü bağıma, sonra kendini bıraktı kucağıma

Üzerime kapandı. Ben de sevdim onu bağıma bastım, alnından öptüm.

Gün akşama kavuşurken güneş ışıklarını üzerimden çekmeye başladı.

Karanlık çöktü. Börtü böcek özgürce ötmeye, vahşi hayvanlar ulumaya başladılar.

Âdem yalnızdı, garipti, kimsesizdi. Gece ürperticiydi. Cennette hiç gece görmediği belliydi.

Havva'yı düşündüğü anlaşılıyordu. “Şimdi kadın başına gecenin karanlığında ne yapıyordur?” sözleri döküldü dudaklarından. Bir kadın için yalnızlık hele de bu karanlıkta...

Kalplerin sahibine seslendi Âdem...

Gökler sessizdi ama o tepeden tırnağa sestti:

“Ey Rabbim; beni cennetinden sürgün ettin, senden sürgün etme...

Cennetinden düşürdün, gözünden düşürme.”

Ebedîlik vaadi ve melek olma özlemi... Ayağı kaymıştı Âdem'in, bir güzellik yanılgısına düşmüştü.

Darbe, Âdem'in kalbine ağır ağır değil, aniden inmişti.

Âdem gözyaşlarından yoruldu. Üzerime uzandı. Dünyada benden mutlusu yoktu. Koyun koyuna yatıyorduk. İlk defa analık duygusunu tadıyordum.

Gece sırtını sabaha dayadığında Âdem kalktı. Yine abdest aldı. Sonra namaza durdu.

Güneşin doğuşu öncesi aydınlık vurdu yüzüne. Çok geçmeden Zeytin Dağı'nın üstünden bir alev topu gibi göründü güneş.

Henüz tencere kaynamıyor, tandır yanmıyor, başaklar başını çıkarsa da başaklardan ekmek yapılamıyordu.

Günler geçtikçe Âdem bunların hepsini öğrendi. Ev kurmayı, korunmayı, hasırdan şilte yapmayı, kuyu açmayı öğrendi.

Ama yine de Âdem kendisini koca dünyada yapayalnız hissediyordu.

Kuşlar kaçıyordu kendinden, ağaçların dalları asılmadan eğilmiyordu. Ya cennette öyle miydi? Bir istekle uçup geliveren kuşlar, kendiliklerinden zarif bir eda ile eğiliveren dallar...

Aradan kırk yıl geçti. Âdem'in gözyaşları dinmek bilmeyen yağmurlar gibi aktı. Neden sonra kendi hıçkırıklarından yoruldu. Baştan aşağı ses kesildi Âdem. Kalplerin sahibine sesleniyordu:

“Ey Rabbim! Beni cennetinden sürgün ettin, senden sürgün etme...

Cennetinden düşürdün, gözünden düşürme.”

Göklerin kapıları kibir anahtarıyla değil, tevâzu ile açılırdı.

O ses derin suların altından gelen tatlı ezgiler gibiydi. Âdem'in ahından felekler yanıyordu. Duruluk bayrağı, Âdem'in yürek yangınlarında dalgalanıyordu.

Bütün evren Âdem'in sesiyle inliyordu. Âdem gözyaşlarıyla sele verdi dünyayı.

Kırk yılın sonunda Allahû Teâlâ, Âdem'in tövbesini kabul etti.

Kâbe topraklarında, Arafat'ta, güzelliği dünyayı dolduran Hazreti Havva ile buluşmak üzere ayrıldı.

Cennetten sökülen iki fidan Arafat'ta dünya gözüyle birbirlerini gördüler, dünya toprağına kök saldılar.

Yeryüzündeki kuş cıvıltılarına, su çağılıtlarına, ağaç hışırtılarına çocuk sesleri karıştı.

Âdem, Allah'ın yeryüzündeki evi Kâ'be'yi kurdu.

Kâbe, Hakk'ın meşalesi olarak yanmaya, tevhidin bayrağı olarak dalgalanmaya başladı. İssiz çöller şenlendi.

Ben yalnızdım...

Bir yaz günüydü... Güneş bütün şiddetiyle bağrımı yakıyordu. Burnuma cennet yağmurlarında yıkanmış bir toprak kokusu geldi. Çok geçmeden uzaklardan başları göklere değen insanlar göründü.

Gelenler yeryüzünün ilk insanlık ailesi olan Âdem Ailesi'ydi. Oğullar, kızlar büyümüşlerdi.

İçim içime sığmıyordu. Kucağıma aldım onları, kokladım, bağrıma bastım.

“Sana geri döndüm, seni ebedileştireceğim” dedi Âdem. “Bundan sonra hiç yalnızlık çekmeyeceksin, ben hep buralarda kalacağım, Allah’ın yeryüzündeki ikinci evini evlatlarımla burada kuracağız, buralar şenlenecek, etrafında kentler kurulacak, peygamberlerin birinin ışığı sönerken diğeri ufukta görünecek.”

Âdem, oğullarıyla burada Mescid-i Aksâ’nın temellerini attı. İkinci Beytullah’ı burada kurdu. Bir yaz güneşinin altında Âdem, çocuklarını arkasına alıp, yeryüzündeki bütün varlıkların tek imamı olarak üzerimde Hakk’a niyaza durdu.

Benim sevincime sınır yoktu.

Üzerimde namazlar kılınıyor, kurbanlar kesiliyor, çocuklar koşuyordu. Bu ıssız diyarlar artık şenlenmişti.

Ne yazık ki mesut günlerim uzun sürmedi. Boşuna dememişler mutlu günler sayılıdır, diye. Çok geçmeden üzerime kan döküldü. Bir kıskançlık uğruna Kabil, Habil'i öldürdü. İlk kan düştü toprağa.

Öfke ve hasedin ilk kölesi Âdemoğulları'nın ilk yüz karası oldu Kabil. Rehberi karga olan Kabil, mezar kazıcıların pîri oldu.

Âdem kahroldu, çöktü, saçları apak oldu. Ayakları onu taşıyamıyordu artık.

Katil babası olmak zordu.

Kabil, Habil'i öldürdükten sonra babasının yüzüne bakamaz oldu, buralardan gitti.

Hazreti Âdem bir gün oğlu Şit'i çağırarak şöyle konuştu:

“Ey Şit oğullarına söyle, dünyayı sonsuz sanmasınlar. İşte ben bin yıl yaşadım ama ben de ömrümün sonuna geldim. Bu fani dünyadan er veya geç bir gün göçüp gideceklerini hatırlarından çıkarmasınlar. Yapacakları her işin, atacakları her adımın sonunu düşünsünler. Doğruluğuna inandıkları, tecrübeli, bilgili, görgülü kişilerle istişare etsinler.”

İlk insan ve ilk peygamber Hazreti Âdem, bu sözlerinden sonra çok geçmeden benim bağrıma uzanıverdi. Hazreti Âdem'den sonra oğlu Şit, torunlarından İdris ve Nuh peygamber oldu. Hazreti Nuh'tan sonra onun torunlarından Hazreti

İbrahim geldi bu topraklara.

Hakk'ın Halili İbrahim Aleyhisselâm sık sık buralara uğrardı fakat aslında daha çok El Halil'de kaldı. Sahralar dolusu sürüleri vardı.

El Halil'deki Ballut Ağacı'nın gölgesine oturur hem sürülerini otlatır hem insanlarla sohbet eder, onlara Allah'ı anlatırdı.

Ballut Ağacı onun hem evi, hem medresesi hem de mescidiydi.”

Biz Muallak Kayası'nın anlattıklarının büyüüne kapılmışken zaman bir hayli ilerlemişti. İçerisi hala kalabalıktı. Kimi bir köşede oturmuş Kur'an okuyor, kimi huşu içinde namaz kılıyor, kimi ellerini Yaradan'a açmış dua ediyordu.

Gecenin bitme vaktinden beri ilahi mabedi ıslıl ıslıl aydınlatan yorgun avizelerin imdadına camlardan dolan günün ilk ve taze ışıkları yetişti. Gün ışığının yansıdığı her bir mü'minin yüzü, ay ışığında uyurken rüyasında annesini gören bir bebek siması kadar saflaşıverdi. Dev gibi duvarlar, heybetli sütunlar, dışarıdan dolan ışıklarla bir yandan bakınca diğer tarafı görünecek kadar şeffaflaştılar.

Muallak Kayası bize yeni bir görev yüklemişti. Ballut Ağacı'nı bulmalıydık.

3- Gülleri Gölgeleyen ağaç: Ballût

Soğuk bir şubat günü El Halil'deki Ballût Ağacı'nı bulmak için yollardayız. Arap asıllı İzzeddin Abbasi bize rehberlik ediyor. İzzeddin Abbasi tam bir Osmanlı beyefendisi. Osmanlı'ya karşı derin bir hayranlık duyan bu soylu insanın kökleri Hazreti Abbas'a kadar uzanıyor. İnce, uzun boylu, nurani simasını bir hilal gibi çevreleyen ince beyaz sakalı yüzüne bir vakar katıyor.

Üniversiteyi Türkiye'de okumuş. Oldukça kültürlü bir insan... İbranice, İngilizce ve Türkçeyi çok iyi konuşuyor. Duygulu, sezgileri kuvvetli...

Gördüğü her Türk'e ilk sorusu "Abiciğim! Yüz yıl önce bizi kime bırakıp gittiniz?" oluyor. Bazen cümlesini tamamlayamadan hıçkırıkları boğazına düğümleniyor, konuşamıyor. Sempatik olduğu kadar da zarif olan dostumuzla yolculuk oldukça keyifli...

Kış, bütün orduları ile dağları tepeleri, ovaları tutmuş vaziyette.

Birbiri ardında sıralanmış dağların ufkunda bir tutam al ışık var.

Küllenmeye yüz tutmuş ölgün bir kor gibi neşesiz.

Taş kesilmiş bir tarih parçası üzerinde hafızamın uğultusunu ve hatıralarımın iniltisini dinliyorum.

Solumuzda Hazreti İsa'nın doğduğu kasaba; Beytullahim... Sağımızda eteklerinden bereket akan sıra sıra tepeler. Sanki Ege yollarındayız. Baharda buraların nasıl yeşile keseceği şimdiden aşikâr...

Filistinliler engebeli arazilerin tamamını taştan sekiler oluşturarak tarıma elverişli hale getirmişler. Dağların kaya ve taşlık zirvelerinde fışkıran ağaçlar, Akdeniz Bölgemizi aratmayacak bir manzara sunuyor.

Kısa bir yolculuktan sonra El Halil'e varıyoruz. El Halil eşrafından Mahir Bey adında Filistinli bir işadamı bizi karşılıyor.

Daha ilk görüşte Mahir Bey'in hakikatli bir insan olduğunu farkediyorum.

Oldukça vakur ama bir o kadar da mütevazı birisi...

El Halil, Kudüs'ün 35 km. güneyinde yer alan, üzümleriyle, limon tuzuyla ve cam üflemeleriyle ünlü bir kent.

Burası, Müslüman beldeler arasındaki en fakir yerlerden biri. Müslümanlar hem muhasara altındalar hem de adı konulmamış bir ekonomik ambargoyla karşı karşıyalar. Yol boyunca, gelen kabilelerden sadaka isteyen büyük, küçük çok sayıda Filistinli içimizi sızlatıyor.

El Halil, üç din için Kudüs'ten sonraki en kutsal kent. Çünkü Müslümanlar, Hristiyanlar ve Yahudiler Hazreti İbrahim, Hazreti İshak ve Hazreti Yakub'un

kabirlerinin burada olduğuunda hemfikirler.

Eski şehir merkezi, dar sokakları, düz damlı evleri ve eski pazarları ile El Halil’de tarihin sayfaları arasında gezindiğinizi hissediyorsunuz.

Babil’den, ailesi ile Harran’a giden ve orada hak ve batıl savaşıında yaşanmış en büyük mücadelelerden birini veren Hazreti İbrahim ateşlerden kurtulduktan sonra bu şehre gelmiş ve ekseriyetle bu kutsal şehirde yaşamış.

Burası Müslümanların çoğunlukta olduğu bir kent...

Şehirde 400 kadar Yahudi yaşıyor. 1000 İsrail askeri bu Yahudileri korumakla görevli. Her yerde sıkı kontroller var.

Halil İbrahim Camii’ne gitmek için halkın, yiyecek içecekten giyeceğe, ev eşyasından mücevhere, bakır ya da kalaylı kap kaçaktan halıya; günlük yaşamda kullanılan her şeyi bulabildiği geleneksel pazardan geçiyoruz.

Bu pazar eski şehrin içinde daracık taş döşeli bir sokak. Neşeli turistik dükkânlar yok, oldukça sakin. Kalabalığı, gürültüsü, renkli baharat kokuları yoğun olmasa da yine de Doğu havası hâkim.

Eski şehirdeki bu tarih kokan sokağın sonundaki kontrol turnikelerinden sonra İsrail askerlerinin sıkı denetiminden geçerek İbrahim Aleyhisselâm Camii’ne ulaşıyoruz.

Caminin girişinde Hazreti Sare karşılıyor bizi. Hazreti İbrahim’le yan yana yatıyorlar.

Hazreti İshak’la eşi Rıfka’nın türbeleri caminin ortasında. Hazreti Yakub’la eşi Leyya’nın ve Hazreti Yusuf’un kabri caminin havraya dönüştürülen bölümünde.

Sultan Abdulhamid’in gönderdiği dev şamdanlar mihrabın iki yanında nöbetteler.

Cuma namazını bu yüreği bölük mabette kılıyoruz. İmam ateşli bir hutbe îrâd ediyor. İki hutbe arasında biri, kaşla göz arasında minbere hatibin yanına tırmanıyor, kulağına bir şeyler fısıldıyor. Hatip ikinci hutbeyi okumak için ayağa kalktığında sözlerine hiç beklemediğimiz şu cümlelerle başlıyor:

“Cemaat! Aramızda Türkiye’den aziz misâfirler var, onlara Hazreti

İbrahim’in memleketine hoş geldiniz, diyoruz...”

Namazdan sonra büyük bir sevgiyle kuşatıyoruz. El Halilliler gerçekten çok samimi ve sıcak insanlar.

Bizi bırakmak istemiyorlar.

Camii çıkışında, güvenlik mazeretiyle, ticaretin kalbi olan şehir merkezindeki dükkânların hemen hepsinin kapalı olduğunu görmek yüreğimizi burkuyor.

Yahudi yerleşimiyle şehir tam ortasından ikiye bölünmüş. Bu durum şehir halkı için büyük sıkıntı oluşturuyor.

Evine misâfir olduğumuz Semmur adındaki Filistinli Arap, bir ara oğlu Yahya'ya bir şeyler fısıldıyor. Orta boylu, sarışın, sevimli, enerjik bir genç olan Yahya dışarı çıkıyor ve biraz sonra elinde yağlı boya ile yapılmış yaşlı bir adam resmiyle dönüyor.

Üzerinde, rengi solmuş olduğundan gri mi siyah mı olduğu pek belli olmayan bir ceket, başında beyaz bir sarık, tatlı bir gülümsemenin gölgelediği nurani bir yüz...

“Babam” diyor Semmur, “Medine Müdâfaası’nda Fahreddin

Paşa’nın askerlerindendi, orada yaşananları anlatırdı bize”:

“İstanbul hükümetinin Medine’yi teslim edin, emrine rağmen yedi ay daha savunmayı sürdürdük. Ama sonunda asker açlıktan çekirge yemeye başladı, Fahreddin Paşa, kendi komutanları tarafından zorla İngilizlere teslim edildi.

Medine Müdâfaası’nın en hazin tablosu o gün yaşandı. Paşa kendini uğurlayan üstü başı perişan askerlerine tek tek sarıldı ‘hakkınızı helal edin, siz görevinizi yaptınız’ dedi. Resulullah’ın türbesindeki gümüş parmaklıklara yüzünü yasladı ve ‘Ya Resulallah! Seni korumak için buraya geldim ama beni de korumak sana düştü’ diyerek hıçkırıklara boğuldu.

Sonra da bir arabaya bindirildi. Paşanın İngiliz askerleri arasında ilerleyişine bakarken yüreklerimiz parçalandı.”

Babasının sözleri çok taze duruyordu Semmur’un yüreğinde. Gözleri doldu. “Babam Fahreddin Paşa’yı çok severdi.” dedi.

Babam bize hep şunu söylerdi:

“Oğlum! Bir gün Türkler buralara yeniden gelecekler, onlara sahip çıkın.”

Odanın içinde oluşan manevi hava hepimizi kuşatmıştı.

Adam yerinden kalktı bizleri cübbesinin kanatları altına aldı ve “sizler babamın müjdelediği insanlarsınız” dedi. Sesi titriyordu.

Arap asıllı İzzeddin Abbasi’nin yüzü bulutlandı, gözleri taştı taşacaktı.

Daha fazla duramadı ve yine o malum ve maruf sorusunu sordu:

“Ağabeyciğim! Ben size hep soruyorum, bizi kime bırakıp gittiniz?”

Soru da soran da belki de yıllardır süren bir alışkanlıkla kederliydi ama daha eve girdiğimizin ilk dakikalarında hissedilen güzel ve tatlı hava bütün salonu

kaplamıştı. Öyle ki sohbetimizin önemli bir kısmında aslında söze gerek yoktu. Doğrusu geçmişten gelen elemeler, geleceğin umutlarıyla buluştu ve sanki yılların dostlarıyla yıllar sonra ilk defa buluşmuş gibi tadına doyumaz, muhabbet dolu saatler yaşadık.

Filistinli ev sahibimizin ısrarına rağmen yolcu yolunda gerek dedik ve ruhumuzda bu samimi insanların sıcaklığıyla izin isteyip ayrıldık.

Kısa süren bir yolculuktan sonra Mahir Bey, demir kapılı bir bahçenin önünde bizi durdurdu.

Arabalardan inip kapıya yaklaştığımızda beklediğimizden çok daha büyük bir bahçe ile karşılaştık.

İçinde köşklerin, evlerin bulunduğu ucu bucağı görünmeyen bir bahçe...

Mahir Bey eliyle uzaktaki bir ağacı işaret ederek, “İşte! Hazreti İbrahim’in altında oturduğu Ballut Ağacı” dedi...

Yeşil ve gür yapraklı ağaçların arasında dalları kuru bir ağaç... “Yanına gidemez miyiz?” dedim.

“Ben 35 sene önce bir kere bu bahçeye girebildim” dedi.

“Ama bizim girmemiz lazım, biz onun ayak izlerini sürmek için buradayız”

dedim...

Acı acı tebessüm etti.

Bu arada, motosikletli biri bize doğru geliyordu. Kameradan görmüş olmalıydı. Gelen Filistinli genç bir Arap'tı.

“Buyurun beyler!” dedi.

Sesinin tonunda buralar benden sorulur, edası vardı.

“Kapıyı açar mısın? İçeri girmek istiyoruz.” dedim.

“Yasak” dedi, kararlı bir tavırla.

“Ama biz tâ Türkiye’den geliyoruz” dedim gayri ihtiyari.

Birden esmer yüzü ışıldadı.

Sevecen bir sesle; “Türkiye’den mi?”

Hemen cebinden anahtarı çıkardı ve demir kapıyı ardına kadar açtı:

“Buyurun beyler!” dedi.

Önce derin bir nefes aldık. İnsanın önünde duran kapalı kapıların birden sonuna kadar açılması ne güzel bir duyguydu Ya Rabbi! Sanki cennete girmiş gibi sevindik.

Ballût Ağacı’na kavuştuğumuzda gövdesinin ve dallarının demir kelepçelerle tutturulmuş olduğunu gördük. Asırlara direnmişti ama sonunda dizlerinde derman kalmamış, destek almadan ayakta durması imkânsızlaşmıştı. Evlatlarından sonraya kalmış, yüreği yanmış, yana yana bitmiş, tükenmiş bir anaya benziyordu... Gözlerinde yaş, damarlarında kan yoktu.

Biz sustuk...

Ballût dile geldi:

“O güzel günlerin özlemiyle öyle yanık ki yüreğim... Kurudu, eridi dallarım. Gördüğünüz gibi gelenin geçenin acıyacağı bir hale düştüm.

Bir zamanlar benim de göklere uzanan dallarım vardı. İbrahimler, İshaklar, Yakublar sırtını dayardı gövdeme.

Yakub, Yusuf’unu burada bekledi.

Yusuf’una ağlaya ağlaya gözleri burada görmez oldu.

Yusuf’unun kokusunu burada aldı. Yusuf’un gömleği burada can oldu babasına.

Hazreti İbrahim, sık sık gelirdi buraya. Koyunlarını, kuzularını burada otlatırdı. O sırtını gövdeme dayadığında bir dağın bana yaslandığını hissederdim. Köklerimden dallarımın uçlarına kadar bir mutluluk yayılırdı. Güneşten kıskanırdım onu. Gerçi ateş bile onda yakacak bir şey bulamamıştı, güneş nasıl dokunacaktı ama olsun ben yine de bütün dallarımı, yapraklarımı onun için seferber ederdim. Büyük imtihanlar geçirmiş büyük bir peygamberi misâfir etmenin huzur ve heyecanı yer değiştirir dururdu yüreğimde.

Ne zaman ne olacağı hiç belli olmazdı. İbrahim olmak kolay değildi.

O sadece İbrahim değildi aynı zamanda Halil’di, Allah’ın “dostum” dediği insandı.

Hazreti İbrahim, kendi döneminin en zenginlerinden sayılacak kadar servet sahibiydi. Vadiler dolusu koyunları, kuzuları vardı. Tepelere, vadilere göz alabildiğince yayılan sürülerine beş bin kadar çoban köpeği eşlik ederdi.

Zaman zaman Hacer kucağında İsmail’le geliyordu. O vakit dallarım beşik olup İsmail’i sallıyordu.

Bir gün Sare ile bir komşu kadın gölgemde oturuyorlardı.

Sare bu komşu kadını çok seviyordu. Ona bu topraklara geliş hikâyelerini uzun uzun anlatmaya başladı.

“Biz Babil’deniz.” diye başladı sözlerine.

Henüz daha İbrahim’le evli değildik ama gözüm ve gönlüm hep İbrahim’in üzerindeydi. İbrahim, Babil’in en soylu, en içli delikanlısıydı. Onun yolda yürüyüşü bile bir başkaydı.

Nemrut kendisini Tanrı biliyordu. İbrahim’sen, “ben batıp gidenleri sevmem, ben yüzümü arzın ve semaların yaratıcısından başkasına çevirmem” diyordu. (Enam, 76)

İbrahim bir bayram günü elindeki baltayla bütün putları parçalayınca olan oldu. Putların devrilişinden bir yangın tutuştu Babil’de.

İbrahim yedi yıl zindanda kaldı. Her türlü işkenceye göğüs gerdi. Aç ve susuz bırakma, işkencelerin en hafifiydi.

Yedi yılın sonunda baktılar ki davasından dönmüyor, yakılarak öldürülmesine hükmedildi.

Madem ki İbrahim inanmayanların ateşe atılacağını söylüyordu, öyleyse cezası ateşe atılmak olmalıydı.

Öyle bir ateş olmalıydı ki herkes ibret almalıydı. Bir yıl boyunca herkes odun taşıdı. Dağlar gibi odun yığıldı.

İbrahim, onları inançsızlık ateşinden, cehennemin alevlerinden korumaya çalışırken, onlar onu cehennem gibi ateşlerde yakmaya karar verdiler.

Yüklerle odun devşirdiler, dağlar gibi odun yığdılar.

İmansızlık çırasıyla ve putların intikam ateşiyle tutuşturdular odunları. Dağlar gibi alev dalgaları devrilmeye başladı göklerden. Kıvılcımlar kıvılcımları kovalıyordu.

Başlarını göklere doğru uzatarak ağızlarından ateş püsküren milyonlarca yılan gibi ısıklıyordu odunlar. Alevler gökleri tutuyordu.

Üzerinden uçan kuşlar yalımından içine düşüyordu.

Bütün Babil halkı seyir için toplanmıştı.

Nihayet, başları miğferli silahlı askerler, elleri, kolları bağlı bir halde İbrahim'i getirdiler.

İbrahim yalnızdı.

“Durun ne yapıyorsunuz? Rabbim Allah dediği için mi bir insanı yakıyorsunuz” diyecek hiçkimse yoktu.

Babası bile oğlunun yakılması için Nemrut’un yanında yerini almıştı.

Hâlbuki babasının iman etmemesinin acısıyla İbrahim’in “Babacığım! Babacığım!” feryatları, değil sadece dünyada mahşer meydanında bile yankılanacak bir çığlığa dönüşecekti.

Nemrut, kılıçları güneş ışığında parlayan binlerce askerin arasından geçerek seyir yerindeki tahtına oturdu.

Alevlere kimse yaklaşmıyordu. Şimdi sorun İbrahim’in bu ateşe nasıl atılacağıydı.

Bir adam “ben onun ateşe nasıl atılacağını biliyorum.” dedi, “Mancınıkla atacağız onu.”

Nemrut ve adamları bu fikri beğendi.

Mancınığı getirdiler. İbrahim’i oturtular.

Mütevekkildi. Dudakları kıpır kıpırdı.

Hiç yalvarmadı, hiçbir talepte bulunmadı, hiç feryat etmedi.

Yüzünde hiçbir korku emaresi yoktu.

Herkesin yüreğinde farklı dalgalanmalar vardı. Ben de İbrahimsiz nasıl yaşayacağımı düşünüyordum. Yaşlar gözümünden sel olup akıyordu. Babam Haran, Nemrut'un en yakın veziri olduğu halde elimden duadan başka hiçbir şey gelmiyordu.

Mü'minler ağlıyor, melekler ağlıyordu.

İbrahim, alevleri gökleri tutmuş bir ateşin önünde, mancınığın üstünde öylece duruyordu.

Vakurdu.

Bütün hazırlıklar tamamdı.

O gün ateşe su taşıyan karıncadan başka yeryüzünde İbrahim'e yardım eden hiç kimse yoktu.

Bulutlar: "Ya Rab! Ne olur izin ver ağlayalım, bugün değilse ne gün..." diye yalvarıyordu.

Nihayet Nemrud'un bir el işaretiyle, mancınığın başında duran adam, İbrahim'i alevlerin ortasına fırlattı.

İbrahim önce göklere doğru yükseldi sonra alevlerin içine doğru süzölmeye başladı.

İbrahim düşmanlarında sevinç çığlıkları...

İbrahim gözlerden kayboldu. Alevlerin arasına daldı.

Her şey susmuş, her bir nesne lal kesilmiş, sebepler bitmiş, tükenmişti.

Her şeyin bittiği, her şeyin tükendiği, her bir varlığın sustuğu bir anda şelaleler gibi bir ses dököldü göklerden:

“Ey ateş! Soğuk ve selametli ol İbrahim üzerine.” (Enbiya, 69)

Ateş günlerce yanmaya devam etti. Herkes İbrahim'in yandığını, kül olduğunu sanıyordu. Bir hafta sonra ateş yavaş yavaş harını kaybetti. Herkes İbrahim'den bir iz kaldı mı diye sönmeye yüz tutan ateşe doğru koştu.

Gördükleri karşısında küçük dillerini yuttular.

İbrahim, elbiseleri ile bir yaygının üzerinde öylece oturuyordu.

Melek cennetten getirdiği bir gömleği İbrahim'e giydirmiş ve onu yanında getirdiği bir yaygının üzerine oturtmuştu.

Ateş, İbrahim'de yakacak bir şey bulamamıştı.

Benim sevincime sınır yoktu... İbrahim hep şöyle derdi:

“Dünyada en çok zevk aldığım an, ateşin içinde kaldığım o yedi gündür.”

İbrahim'in ateşi mazlumların fecir meşalesi oldu.

Bu bir kişinin alevlerin arasından yürüyüp çıkışı değildi, Millet-i İbrahim'in doğuş meşalesiydi.

Ateşin İbrahim'i yakmadığını gören Nemrut, “Git!” dedi, “Git buralardan, terk et buraları, terk et Babil'i...”

Gerçekte ise Nemrut ateşe İbrahim'i değil, kendini atmıştı.

İbrahim’le birlikte Babil’in bahçelerini, o güzelim asma bağlarını, hiçbir şey almadan terk ettik.”

...

Gölgeler uzamıştı...

Sare anlatıyor, komşu kadın merakla dinliyordu.

Sare, sanki sırtını bana değil de mazinin surlarına dayamış gibiydi.

Komşu kadının meraklı bakışları onun üzerindeydi.

Ben bir ağaçtım, Ballut Ağacı... Neler duyuyordum. Gölgemde bunlar konuşulmasaydı nereden duyacaktım bunları?

Hiçbir şeyden habersiz bir ağaç gibi yaşayıp sonra da yanmak için odun olacaktım.

Aslında benim diğer ağaçlardan bir farkım yoktu. Sadece biraz daha görkemliydim, gölgem biraz daha gürdü. Etraftaki ağaçların beni kıskandığını fark ediyordum. Komşu ağaçlar benim gölgemde konuşulanları duyabilmek için kulak kabartıyorlardı.

“Babilden ayrıldık” dedi Sare, “İbrahim’e inanan insanlarla uzun bir yolculuktan sonra Harran topraklarına geldik.”

Harran, Babil’e hiç benzemiyordu. Babil’in havasından, suyundan, bağından, bahçesinden eser yoktu. Ama biz biliyorduk ki gittiği her yere bereket İbrahim’in peşinden yürürdü. Yine öyle oldu, Harran toprakları bereketlendi. Ben yirmili yaşlardaydım. İbrahim de 38 yaşındaydı. Rabbim evlenmemizi emretmişti.

On beş yıl kaldık Harran’da. Bir gün İbrahim Allah’tan aldığı bir emirle yola çıkmamız gerektiğini söyledi. İnananlarla birlikte yine düştük yollara. Yollarda yine ayrılık vardı.

İbrahim yeni menzilimizi söyledi: Mısır...

Günlerce sürdü yolculuk...

Kafiledeki yaşlılar “İbrahim bu yolculuk ne zaman bitecek?” deyip duruyorlardı.

Nihayet Mısır’a ulaştık. Fakat Mısır’a ulaşmadan bir ayrılık daha yaşadık. İbrahim çok sevdiği yeğeni Lût’u, nasihat etmesi için azgın bir kavme bıraktı. Hazreti Lût’la bereber dokuz mü’min kalmıştı. Sodom, Gomore taraflarında Allah’ı insanlara tanıtacaklardı.

Yeğeninden ayrılmak yordu İbrahim’i. İbrahim’in hayatı ayrılıklarla örülüdür. Sevdiklerinden ayrılır tek tek. Ayrılığa kurulu bir kaderi vardır.

Aylarca süren çöl yolculuğundan sonra nihayet bereketli Nil Nehri'ne ulaştık. Nazlı nazlı akıyordu Nil... Çöllerde bunalan ruhumuz suyu görünce serinledi.”

...

Kenan topraklarında gün battı batıyordu. İkinci güneşi üzerime ağmıştı. Gölgeler iyice uzamıştı ama Sare'nin anlattıklarıyla büyülenen komşu kadın yerinden kımıldamak bile istemiyordu.

Kadının dinlemeye istekli olduğunu sezen Sare sözlerini sürdürdü;

“Meğer daha biz Mısır'a girmeden sarayın adamları Firavun Sadok'a haber vermişler.

‘Bir kafile şehre giriş yaptı ve kafilenin içinde güzeller güzeli bir kadın var.’

Güzeller güzeli kadından kasıt bendim.

Komşu kadın, “Ama Sare gerçekten çok güzelsin!” dedi, “Servi gibi bir boy, güneş yüzünde doğuyor gibi parlak bir sima, siyah iri gözler, insana huzur veren sakin bir görüntü, yumuşak bir hal, vakur, hükmedercesine insanı itaat ettiren soyluluk... Daha ne olsun...”

Sare kadının kendisi ile ilgili sözlerine şefkatle gülümseyerek devam etti hatıralarına:

“Sadok önce kabile başkanımız İbrahim’i çağırttı. Nereden gelip nereye gittiğimizi sorduktan sonra, benim neyi olduğumu da sormuş.

İbrahim de Sadok’un güzel kadınları saraya alıp kocalarını öldürttüğünü bildiği için “kardeşim” demiş. “Öyleyse kardeşini bana gönder,” demiş. Beni apar topar Sadok’un huzuruna çıkardılar.

Ben durmadan dualar ediyor, Rabb’ime yalvarıyordum. “Allah’ım! Ben Sana ve Peygamberin İbrahim’e iman ettim. Ben hayatım boyunca namusumu korudum. Ne olursun Ya Rabbi! Beni bu zalimden uzak tut! Beni onun kötülüklerinden muhafaza eyle.”

Sadok bana doğru elini uzattı. Ben geri çekildim. Eli havada kaldı. Aman Allah’ım! Gözlerime inanamadım. Eli havada öylece kaskatı duruyordu. Sanki taş kesilmişti.

Sadok bana yalvarmaya başladı.

“Ey Kadın! Ne olur Rabbine dua et, elim açılsın, seni serbest bırakacağım.”

Dua ettim fakat Sadok serbest kalınca tekrar bana sahip olmak istedi. Tekrar eli kaskatı kesildi. Bu, tam üç kere tekrar etti.

Sadok, İbrahim'i çağırarak 'al götür kardeşini' dedi.

Bize bol hediyeler ve hizmetçiler vermek istedi. Hiçbirini kabul etmedik.

“Olmaz” dedi Sadok “Hiç değilse sana bir yardımcı vereceğim ki hizmetini görsün.” Yanındaki adamlarından birine dönerek “Saraydaki bütün kızları toplayın Sare seçsin.” dedi.

Bütün kızları karşıma dizdiler. Benim gönlüm Hacer'e kaydı. Sanki ruhlarımız birbirine aktı.

Bu uğursuz şehirde fazla kalmadık. Hacer'i de yanımıza alarak hemen ayrıldık oradan.

Çölün bereket kaynağı nazlı nazlı akan Nil'den uzaklaştık. Bereketin peşi sıra yürüdüğü İbrahim'in peşine düştük.

Saba mevkiine geldiğimizde konakladık. Saba, susuz ve ıssız bir yerdi. İbrahim bir kayanın altında su sızıntısı buldu. Onu eşince su coşarak akmaya başladı. Rahmet gelmişti. İbrahim'in bereketi vurdu her yere. Tarlalar başak bağladı. Bereketi gören koştu yanımıza.

Hacer'le de çok iyi geçiniyorduk. Birlikte yiyor, birlikte içiyor, ev işlerini birlikte görüyorduk. Günlerimiz güzel geçiyordu.

Benim çocuğum olmuyordu. İbrahim de bir çocuğumuz olsun çok istiyordu.

Geceleri ellerini Rabbine açıp yalvarıyordu:

“Ya Rabbi bana evladın tadını tattır. Eğer bana bir evlat verirsen sana en sevdiğim şeyi kurban ederim.”

İbrahim’in bu sözleri de bir kor gibi düşüyordu yüreğime. O kadar içten ve ihlasla istiyordu ki babalık duygusunu tatmayı, ben de o samimiyetin etkisiyle kendimi aşmış olmalıyım. Hacer’le İbrahim’i evlendirmeye karar verdim. Sırrımı önce İbrahim’e açtım, itiraz etti. “Kıskanırsın” dedi.

“Kıskanmam” dedim, ısrar ettim, evlendirdim onları.

Bu arada etrafımızda insanlar çoğalmıştı. Su yetmemeye başladı. Suyu nöbet kondu. Nöbet sırası o kadar çoğaldı ki bize sıra gelmemeye başladı. “İbrahim, gidelim buradan” dedi. Saba’dan Kıst topraklarına, oradan da bu diyarlara geldik.

Zaten hiçbir yeri yurt edinmeye gitmiyorduk. Bütün peygamberler dünyada misâfir gibi yaşarlardı. Biz de büyük bir peygamberin peşinde ve onun izindeydik.”

...

Güneş, tepelerin arkasında kayboluyordu.

Kenan diyarlarına akşamın melali çökmüştü.

Serin bir akşam rüzgârı uç dallarımı okşuyordu.

Sare komşu kadına; “akşam oluyor” dedi.

“Biliyor musun Sare, seninle konuşmak huzur veriyor bana, vaktin nasıl geçtiğini anlamıyorum” dedi komşu kadın.

Birlikte kalktılar.

Akşamın kızılığında kayboldular.

...

Güneşin eşsiz bir güzellikte doğduğu bir sabahtı. Delikanlılar, genç kızlar bağlara doğru kaygısız yürüyorlardı.

Günün taze ışıkları Kenan’ın bereketli topraklarına dökülürken Hazreti İbrahim de koyunları ile göründü. Yüzlerce köpek, sürünün etrafında fır dönüyordu. Hazreti İbrahim yine geldi benim gölgeme oturdu. Sırtını gövdeme dayadı. Her

zaman olduğu gibi gövdemden dallarıma doğru bir mutluluğun yayıldığını hissetti yüreğim.

Uzaktan dört kişi göründü. Heyecanlanmıştım. Buraların insanına benzemiyorlardı. Uzun bir yoldan geldikleri belliydi. Saç-sakalları dağınık, üst-başları perişandı.

“Ya İbrahim! Biz uzun yoldan geliyoruz, bize ikram et!” dediler.

İbrahim Aleyhisselâm onlara “Siz benim Rabbimi tanıyor musunuz?” dedi.

Onlar hep birden; “Sübbûhun Kuddûsün Rabbüna ve Rabbu’l melâiketi ve r-rûh/ Meleklerin ve ruhların Rabbi olan Allah her şeyden münezzeh ve mukaddestir” dediler.

Kalbi ötelere gelen esintilere açık olan İbrahim Aleyhisselâm, Cenâb-ı Hak’ı anmak için çok iyi seçilmiş bu kelimeleri ve onların seslendirilişindeki lâhûtîliği duyunca pek sevindi.

“Aman Allah’ım! Bu ne güzel bir söz! Servetimin üçte biri sizin olsun, yeter ki o sözleri bir kere daha söyleyin!” dedi.

Misâfirler, kendilerine has bir ses ve eda ile o tesbîhi tekrar edince, Halilürrahman, o sözdeki derinliğin kendi ruhunda hâsıl ettiği tesirle bir kere daha aynı tesbîhi duymak için malının tamamını vermeye de razı oldu. Nihayet, “Değil mi ki bana bu sözleri dinletip öğrettiniz, ben de size köle oldum!” diyerek

gelenlere mukabelede bulundu. Bu davranışıyla da, sahip olduğu her şeyi, hatta canını bile Cânan yolunda feda edebileceğini gösterdi.

Gelenler “Ya İbrahim! Malın da mülkün de sana mübarek olsun. Biz Allah’ın melekleriyiz. Seni Allah’ın dostu olarak tanıyor ve biliyorduk. Hem bunca servetin sahibi olmak hem de Allah’ın dostu olmak, bu ikisi bir arada nasıl oluyor, bunu öğrenmekti muradımız, bildik ve gidiyoruz.” Melekler geldikleri gibi bir anda gözden kayboldular.

Misâfirler babasıydı İbrahim Aleyhisselâm.

Alevlerin arasından çıkıp gelmişti bu topraklara... Yanıp küle çevrilme anından var olmasını bilen insandı.

Çünkü o İbrahim’di. Ateşte açan bir güldü.

Gün, öğleye kayınca Hazreti Sare ve Hazreti Hacer de geldiler. Birlikte oturdular, Babil’den, Mısır’dan konuştular.

...

İsmail sevimli bir bebektir. Babasıyla annesinin şefkatli kucaklarında yer değiştirip duruyordu. Sare onu hiç kucağına almıyor, okşamıyordu.

Sadece susuyordu.

Hacer, Sare’yi çok iyi tanıyordu. Onun suskunluğu fırtınanın habercisiydi.

“Gitsinler” dedi Sare. “Ana oğul ikisi de gitsinler, görmek istemiyorum onları.”

Söz bir bomba gibi düştü Kenan topraklarına. Hacer titredi, toprak titredi, babasının kucağındaki İsmail titredi.

İlk kez Hazreti Hacer’in içine gitme korkusu düştü.

İbrahim, Sare’nin bu sözlerinden çok mahzun oldu, bu acımasız karara karşı çıktı:

“Hiçbir yere gidemezler...”

Sare, Hacer ve oğlunu uzaklara göndermekle İbrahim’in kalbini onlardan koparacağını düşünüyordu. Hâlbuki kalple ilgili meselelerde mesafenin ne önemi vardı?

Bir gün Rabbi, Hazreti İbrahim’e, Hacer’i ve oğlu İsmail’i uzaklara götürmesinin iyi bir karar olduğunu haber verdi.

Hacer; hiçbir hazırlık yapmamıştı. Birkaç parça azık ile yavrusunu aldı ve dünyayı terk eder gibi çıktı gitti buralardan.

Onun oğlu İsmail’le gidişini, giderken yüzündeki hüznü hiçbir zaman unutmadı yüreğim.

Hâlbuki Hacer’i yollara düşüren, cariyelikten eşliğe yükselten Sare Annemizdi. Hacer’in adım adım kullukta yol alışına vesile de o olmuştu. Şimdi onu tekrar yollara düşürüp ıssızlık çöllerinde terk ettiren de oydu.

Hacer Anamızı çok sevmiştim. Çok mütevazı idi. Dünyalık hiçbir şeyde gözü yoktu.

Sare’de sırlı ve soylu bir kadındı. Meleklerle konuşan, Rabbinden müjde alan bir kadındı. Mucizelere mazhardı. Fedakârdı ama nedense İsmail’i bir türlü kabullenememişti.

Belki de kıskanmalıydı ki dünyanın en aziz büyükannesi Hazreti Hacer, Fahr-i Kâinatın beşiğini Hicaz’a kurmaya gitsin.

Kıskanmalıydı ki Kâbe bir kadının şefkatinden, teslimiyetinden, tevekkülünden ve gözyaşlarından bina edilsin. Kıskanmalıydı ki torunları, büyükanneleri gibi Yusuf’u kıskansın ve bir kuyudan bir sultan doğsun. Kıskanmalıydı ki İshak’ın oğlu Yakub ağlasın, Yusuf kuyulardan kulluk merdiveni kurarak peygamberliğe yürüsün...

Hacer, kara gözlerinin yansımasıyla son kez baktı Filistin topraklarına.

Her yeri kararmış gördü. Sanki Filistin'in kaderine bahtı düşmüştü... Sözleri sitemliydi:

“Ayrılık yurdu Filistin... Yurt edinenleri kara bahtlı edip ağlatan Filistin...
Bağrındaki nice masumları yaban ellere atan Filistin... Hicret yurdu, sabır yurdu,
çile yurdu, kahır yurdu Filistin...”

Filistin'in adı bundan sonra anaları, yavruları istemeyen yurt olacaktı.

İbrahim önde, o yavrusuyla arkada yürüyorlardı.

Ağlıyordum. Yapraklarım göz göz olmuş ana-oğulun ardından gözyaşı döküyordu. Filistin hep Hacer kadar ağlayacaktı. Filistin'in kaderine gözyaşı düşmüştü.

Artık Filistin'de hep Hacer gibi analar, İsmail gibi çocuklar ağlayacaktı.
Filistin'de ağlayan her çocukta İsmail'in sesi, Hacer'in hıçkırıkları duyulacaktı.

Filistin'e bir ananın ahı düşmüştü.

Hacer, kucağında bebeği ile kocasının arkasında yürüyordu.

Yüreği, üzerinde yürüdüğü kızgın kumlardan daha sıcaktı.

Gazze tarafına doğru yürüdüler, gittiler. Gözden kayboluncaya kadar baktım arkalarından.

Nedense Hacer'den sonra bir gariplik çöktü üzerime. Dallarımı taşıyacak takatim kalmadı. O gün bugün yarısı felçli bir insan gibi kolum kanadım kırıktır hep.”

4- Bekke

Ben Bekke...

İlkin Âdem ile Havva'nın buluşmasına sahne olan bu vadiler, dağlar insansızdı.

Hazreti Âdem'in inşa ettiği Kâbe'den hiçbir iz yoktu.

İssızlığın dağlarla çevrelendiği çorak bir topraktım...

Hiçbir canlıyı misafir etmezdim. Ekin bitmezdi üzerimde. Etrafımda kül rengi dağlar ağaçsızdı. Geceleri vahşi hayvanların ulumaları yüreğime inerdi.

Kuzeydoğu yanımdaki Hira Nur Dağı ve güneybatımdaki Sevr Dağı ufuklardan gelecek bir haber beklercesine; bütün heybetleri ile başlarını sonsuz maviliklere uzatmış öylece duruyorlardı.

Hazreti Havva'nın burada gözyaşlarına boğulmasından mıdır bilemiyorum ama "Gözyaşı Vadisi" de diyorlar bana...

Güneşin yalımlarının ipil ipil oynadığı bir gün, ıssızlığıma üç bereketli insanın yolu düştü.

İbrahim, Hacer ve oğulları İsmail...

Baba İbrahim, çölün ortasında bir çadır kurdu. Kundaktaki yavrusunu uzun uzun bağına basıp sevdi, okşadı. Sonra annesinin kucağına verip, bineğıne binerek onlardan uzaklaşmaya başladı.

Onları bu ıssız diyarlarda bir başlarına bırakıp gidiyor olamazdı.

Hacer arkasından seslendi:

“Ey İbrahim! Bizi bırakıp nereye gidiyorsun?”

İbrahim cevap vermedi. Arkasına dönüp bakmadı. Baksa, babalık duygusunun galip gelmesinden, imtihanı kaybedeceğinden korkmuş olmalıydı.

İbrahim uzaklaştıkça Hacer’in sesi yalnızlığın ve çaresizliğin ığılığına dönüşüyordu;

“İbrahiiiiim! Bizi kime bırakıp gidiyorsun?”

İbrahim atıyla ses mesafesinden çıkıyordu ki; Hacer soruyu değıştirdi;

“Bizi bu ıssız ve kimsesiz yerlere bırakmayı Allah mı emretti?” Arkasına dönüp bakmadan “Evet.” dedi İbrahim.

“Öyleyse o bizi korur.” dedi Hacer.

Gözlerine yalnızlığın ve çaresizliğin gamı dolarken, yüzüne teslimiyetin vakarı vurmuştu.

Baktım, İbrahim bineğinin üzerinde sarsıla sarsıla ağlıyordu.

Bir baba için ne zor bir durumdu. Bir ömür boyu “Allah’ım! Ne olur bana bir evlat ver, bana babalık duygusunu tattır!” diyeceksin; geceler boyu yalvaracaksın sonra da ıssız bir vadiye yavrunu annesiyle birlikte bırakıp gideceksin.

Ellerini açtı İbrahim:

“Ey Rabbimiz! Ailemden bir kısmını senin hürmetli evinin yanında, ekinsiz bir vadiye yerleştirdim. Namazlarını evinin yanında dosdoğru kılsınlar diye. Ey Rabbimiz! Sen de insanlardan mü’min olanların gönüllerini onlara meylettir.”

Atıyla kül renkli tepelerin arkasında kayboldu İbrahim.

Çölün ortasındaki ana-oğulun üzerine yalnızlık yağıyordu.

Tüm mekân lal olmuştu.

Dağların ortasında tek başına bir kadın, kucağında minik bir bebeği ile ne yapardı?

Bebek su isterdi, bebek yemek isterdi.

O an düşündüm ki Hacer bunun üstesinden gelecek... Çünkü ana güç demektir.

40 Ben Kudüs: Konuşan Taşlar

Ananın olduğu yerde ocaklar kurulur, ateş tüter, ananın olduğu yerler yurt olur, yuva olurdu.

Akşamın melali çökmüştü bütün bir vadiye. Ana-oğul öylece kalakalmışlardı karanlığın ortasında.

Karanlık büyülü bir silüet gibi çölün üstüne oturmuştu.

Karanlığın içinde özgürce öten her bir canlı, ana-oğula teselli vermeye çalışıyordu.

Gurbetteki o ilk gecelerinde ne sığınacak bir evleri vardı ne de bürünecekleri bir

örtü. Geceyi bir yorgan gibi çekti ana-oğul üzerlerine.

Daha önceleri de pek çok yalnızlıklar yaşadığı anlaşılan Hacer'in hiç böylesine alışkın olmadığı belliydi.

Bir anda kendisini ikinci bir Havva gibi gördü.

Yine de karanlığı ve aydınlığı yaratan Rabbine şükretti.

Kucağında yavrusu ile uzandı sıcak kumların üzerine.

Gecenin, Rabb ile vuslata erme anı olduğunu bütün ruhuyla hissetti.

İlk gece...

Yurtsuz, yuvası, evsiz, kapısız...

Bütün bunlarla Rabbim benden ne istiyor olabilir, diye düşündü.

Kabul edilmek için önce kabullenmek gerektiğini anladı.

İlk gecenin sabahında güneş Betha Vadisi'ni pırıl pırıl aydınlatmaya başladığında İsmail, babasının kurduğu çadırın içinde mışıl mışıl uyuyordu. Biraz sonra uyanınca “Su, su!” diye ağlamaya başladı.

Bir avuç su...

Yedi kez o tepeden o tepeye koştu Hacer. Bir ananın hayatı tırmalayışydı bu...

Yavrum susuzluktan ölecek diye ıssız çölde ağlamaya başladı.

Kimsesiz çöllerde ağlayan bir ananın gözyaşları düştü kızgın kumların üzerine.

Ellerini göklere doğru kaldırdı. Gözleri, güneşte parlayan taşkın pınarlar gibiydi.

“Darda kaldım Allah'ım! Sen darda kalanların da Rabbisin! Ben bu

susuz çöllerde can vermeye razıyım ama İsmail'im yaşamalı. Ey Çaresizler Çaresi! Ey bu çöllerin Sahibi! Beni ve oğlumu bu ıssız çöllerde mahvettirme!”

Ana ağlıyor, bebek ağlıyor, Gözyaşı Vadisi ağlıyordu. Bebek susuzluktan debelenmeye başladı.

Derken çölde debelenen yavrunun ayaklarının altında şırıl şırıl bir hayat akmaya

başladı.

Gözlerine inanamadı Hacer.

“Zem... Zem.../Dur... Dur...” diye bağırdı suya. Su emre itaat etti, durdu, derinleşti, kuyu oldu. Hacer “dur!” demeseydi, başını alıp gidecekti su ve Nil gibi susuz çorak çölleri sulayacaktı. Su sayesinde Hacer daha bir anladı sahipsiz olmadığını. Suyun sahibine şükretti.

Önce suyun kokusunu alan kuşlar koştular ana-oğulun yanına.

Kuşlar yalnızlığın biteceğinin ilk müjdecileri de oldular. Çok geçmeden ufukta bir toz bulutu görüldü, ardından develerin, koyunların çan sesleri ve insan sesleri duyuldu.

Ana-oğulun etrafı insanlarla doldu. Çöl şenlendi.”

5- Ballût ağacı

İbrahim Hacer'i ve oğlu İsmail'i alıp götürdükten sonra Sare, hemen her gün gelir yine benim gölgeme oturur komşu kadınlarla sohbet ederdi. Benim gözüm hep ufuklardaydı. Aylarca İbrahim'in dönüşünü bekledim, durdum. Yanında Hacer ve oğlu İsmail de gelir mi diye kendi kendime olmayacak hayaller kurdum. Aslında Hacer'in dönmeyeceğini biliyordum.

Bir gün komşu kadın Sare'ye; "Hacer ve oğlu neden gittiler?" dedi.

Sare bu soruyu bekliyordu. Şehirde her yöre bucakta Hacer'in gidişi konuşuluyordu.

"İsmail oluncaya kadar Hacer'le her şey eskisi gibiydi." dedi Sare. "Geçinip gidiyorduk. İsmail olduktan sonra bende bir kıskançlık başladı.

Analık duygum bir an olsun sızısını kaybetmiyordu. İçimde bir ananın iniltilerini, gün yüzü görmemiş bir yavrunun çığlıklarını duyuyordum. Analık içimde parça parçaydı.

Hacer'le İbrahim'in evlenmesini ben istedim. İstedim ki evimiz şenlensin, çocuk cıvıltısı ile dolsun. Ama Hacer'i kucağında yavrusu ile her gördüğümde kadınlık paylaşılsa da analığın paylaşılamayacağını anladım.

Sare'nin o güzel gözleri derinlere çok derinlere daldı bir an... Sonra derin bir

uykudan uyanan bir insan gibi başını kaldırdı. Yanaklarına süzülen yaşları yaşmağının ucuyla sildi.

Komşu kadın ilk defa çocuksuz bir kadının ruh halini derinden hissetti. Sare’yi teselli için “İnşâallah senin de evladın olur, sen de ana olursun” dedi.

Acı bir tebessümle; “Bu yaşta mı?” dedi Sare.

“Allah bir şeyi diledikten sonra yaşın ne önemi var?” dedi komşu kadın.

İkinci gölgeleri bir hayli uzamıştı.

Başımı uzatmış ufukları gözlerken tepenin ardından İbrahim göründü. Yalnızdı. Oldukça bitkin görünüyordu. Babalık duygusunu tattığı oğul ve anneyi ıssız çöllere bırakmanın kederiyle atıyordu adımlarını.

Sare gördü İbrahim’in gelişini. Onu yalnız görünce derin bir nefes aldı ama buruk bir ifade vardı yüzünde.

Komşu kadın “Ben kalkayım.” dedi.

Hacer ve İsmail, Sare’nin hep vicdan azabı olacaktı. Hacer’in sadece kendisi değil, kıyamete kadar gelecek evlatları da Sare’nin evlatları tarafından hep horlanacaktı, köle ve hizmetçi muamelesine tabi tutulacaktı.

Daha Sare hiçbir şey sormadan İbrahim; “Bıraktım onları.” dedi,

“İssız, kimsesiz, ekinsiz bir yere bıraktım.” Sesi titrekti, kırılıyordu.

Soylu kadın Sare sustu...

Gün battı, batıyordu...

Sıcak bir yaz akşamının gün batımı Kenan topraklarında gittikçe kızılışarak tamam oluyordu.

Birlikte evlerinin yolunu tuttular.

Taze yaz güneşi ovayı, obayı, dağı, taşı pırıl pırıl aydınlatıyordu. Omuzlarında çapalarla kadınlı erkekli insanlar bağlarına bahçelerine doğru gidiyorlardı.

Çan sesleri, koyun-kuzu melemeleri, köpek havlamaları birbirine karışıyordu. İbrahim’in sürüleri idi bunlar.

Hazreti İbrahim ve Hazreti Sare de göründüler.

İkisi birlikte gelip gölgeme oturdular. Hazreti İbrahim, uzaklardaki bir yakınından kötü bir haber almış gibi düşünceliydi. Endişeli bir hali vardı. Ara sıra Lût'un kavminden aldığı haberler onu üzüyordu. O gün yine Lût Kavmi'nin yaptıklarını konuşuyorlardı. Lût'un vazifeli kılındığı Sodom, Gomore gibi günahkâr kentler her geçen gün insanlıktan kopuyor, imana kalplerini inatla kapatıyorlardı. İbrahim; Lût için üzülp dua ediyordu.

Lût'un amcasıydı İbrahim. Babil'den birlikte ayrılmışlardı.

İbrahim Aleyhisselâm, Sare ile konuşurken uzaktan üç kişi göründü. İbrahim üç güzel misâfirin gelişi ile sevindi. Misâfiri çok severdi. Hemen Halil İbrahim sofrası kuruldu. Sofranın bereketi, kokusu bir anda etrafı kuşattı. Fakat üç güzel insan, yemeklere ellerini sürmediler.

İbrahim, misâfirlerin elini yemeğe sürmediğini görünce endişelendi. Çünkü buraların âdetine göre insanlar birisine düşmansalar düşmanlığı göstermek için ikram edilen yemeği yemezlerdi. İbrahim de onların bu düşüncede oldukları için yemeğini yemediklerini düşündü ilkin.

Misâfirler “Bedelini vermeden yemeyiz!” dediler.

“Öyleyse bedelini verin,” dedi İbrahim.

“Nedir bedeli?”

“Başında bismillah, sonunda elhamdülillah” demektir.

“Korkma! Biz Lût kavmine gönderilmiş melekleriz. Cebrâil, Mikâil ve İsrâfil...” dedi üç güzel misâfir.

Sare az ötede onları ayakta dinlemekteydi. Üç melek yanlarında bir müjde bir de azap haberi ile gelmişlerdi.

Güzel haber bir oğul müjdesiydi. Yaşlı Sare’nin İshak adında bir oğlu olacaktı. Sare bu habere hem çok sevindi hem de çok şaşırdı.

“Vay başıma gelenler!” diye çığlık attı, “Ben kocamış bir kadın, kocam ise ihtiyar bir kimse iken çocuk mu doğuracağım?” (Hud, 72)

O an yakınımızda olan kuru bir ağaç yeşerdi. Cebrâil, Sare’ye bunun

Allah’ın bir mucizesi olduğunu söyledi. Melekler Sare’ye dediler:

“Allah’ın işine mi şaşıyorsun ey hane halkı! Allah’ın rahmeti ve bereketi üzerinize olsun muhakkak ki O hamd edilmeye layıktır. Ve kullarına lütuf ve ihsanı pek çoktur.” (Hud, 73)

“Demek ben de anne olacağım, İbrahim tekrar baba olacak, İsmail’in kardeşi olacak!” dedi Sare.

İkinci haber ise bir azap haberi idi. Melekler buradan Lût kavmini helak etmeye gideceklerini söylediler. İbrahim Aleyhisselâm, azap haberine çok üzüldü.

“O yumuşak huylu çok niyaz eden ve daima Allah’a sığınan bir

kuldu.”(Hud, 75)

“İbrahim Aleyhisselâm’dan korku gidip de kendisine müjde erişince Lût kavmi hakkında meleklerle münakaşaya başladı.” (Hud, 74) Meleklerden Lût kavmi için biraz daha mühlet istedi.

Melekler İbrahim’e;

“Ey İbrahim! Mücadeleden vazgeç. Artık Rabbinin emri gelmiştir. Onlara geri çevrilmeyecek bir azap ulaşmak üzeredir” (Hud, 76) diyerek Lût kavminin yaşadığı topraklara doğru gözden kayboldular.

İbrahim ve Sare arkalarından bakakaldılar. Çok geçmeden Lût Gölü taraflarından gürüldemeler duyulmaya başladı.”

6- Madam lût

Soğuk bir sonbahar ikindisinde uluslararası bir yardım derneğinde çalışan Eyüp Tok, Halil İbrahim ve İzzeddin Abbasi ile birlikte Madam Lût için yollardayız.

Arap asıllı İzzeddin Abbasi artık bizden birisi gibi... Sık sık güzel simasına yerleşen tatlı tebessümleriyle, hikmet dolu esprileriyle yollar yorucu olmaktan çıkıyor, cazipleşiyor.

Helâk olmuş kavimlere doğru yol alıyoruz. Yitik şehirlere yaklaştıkça havayı ağır bir ölüm kokusu kaplıyor. O şehirler ki isimleri muammalı, kimi Sodom kimi Gomore... Güneşe diklendikleri için karanlığın koynuna kapaklanmışlar. Hiç beklemedikleri bir anda, yani kendilerinden en emin oldukları zamanda isabet eden şiddetli sayha yerle bir etmiş hepsini...

Meleklerin helâk ettiği şehirlere dönüp baktığı için tuz heykeli kesilen Hazreti Lût'un hanımı Aşela'yı bulmak muradımız. Filistinliler 'Madam Lût' diyorlar.

Solumuzda dünyanın en kadim kentlerinden biri olan Eriha... Sağ yanımızda birbirini ardınca dalga dalga sıralanmış tepeler, dağlar... Önümüzde Ölü Deniz...

Arapların Bahr el Meyyit dedikleri Ölü Deniz yeryüzünün en alçak, en tuzlu, en ibretlik gölü...

Lût Kavmi burada, hemen önümüzde, sanki geçmişi unutmuşçasına hareketsiz

duran suyun altındaydı. İçinde hiçbir canlı yaşamayan gölün kıyılarında kadınlı-erkekli insanlar uzanmış güneşleniyorlardı. Hayret ediyor insan, suyun altında yüzlerce kişinin helak olduğunu bilirken üzerinde yan gelip yatmak nasıl bir şey...

Göl sessiz ve sakin...

Her zaman böyle durgun olduğu için mi; yoksa koca medeniyetlere mezar görevi gördüğü için mi; ya da tuz oranı çok yüksek olduğundan içinde hiçbir canlı yaşamadığı için mi Ölü Deniz diyorlar bilemiyorum

Belki de hepsi...

Önümüzdeki bu uçsuz bucaksız mavilik her bakımdan Ölü Deniz olmayı hak ediyor. Şimdi sanki görevini bihakkın yapmış da dinlenmeyi hak etmiş yorgun bir savaşçı gibi öylece sessiz ve sakin bir halde mavilere bürünmüş yatıyor. Bu sessiz çılgılık, İsa'dan önce 1800'de olanları haber veriyor bize.

“Seni uzaktan görmekle yakından görmek arasında fark varmış ey Ölü Deniz!” diye sesleniyorum.

Ölü Deniz'in etrafındaki tepelerde kaidelerinden kopmuş koca koca kayalar, sağa sola fırlamış taşlar... Sanki düşman ordusunu kovalarken “Dur!” emri verilmiş de yerlerinde kalakalmış askerler gibi öylece duruyor olsalar da; her an yeni bir hücumu hazır oldukları intibayı veriyorlar.

Burası koca bir medeniyetin yerin dibine battığı yer. Ya da en büyük göl mezar... Onca çılglık, onca taşlaşmış beden, gölün üzerine sinmiş ebediyette yerli yerinde duruyor. Su, burada hayat değil ölüm saçıyor. Göle girenlere, taş kesilmiş bir insanın eli ayağı dokunabiliyormuş. Her an taş olma korkusu sarıyor insanı.

Göl, aynı zamanda İsrail- Ürdün sınırında hudut vazifesi de görüyor.

Ahlaksızlıkta dip yapan bu kavimden geriye dünyanın en dip çukuru kalmış. Öyle ki Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), ümmeti için en büyük korkusunun, Lût Kavmi'nin yaptığını yapmaları olduğunu buyurmuşlar.

Yüzeyi Akdeniz'den 400 metre aşağıda olan Lût Gölü'nün derinliği 380 metreye ulaşıyor ki böylece o yeryüzünün en alçak noktası oluyor. Sanki, arz santim santim ölçülmüş de Rum Suresi'nde 1400 yıl önce haber verilmiş:

“Rum (orduları) dünyanın en alçak yerinde yenilgiye uğradı.” (Rum, 2, 3)

Yollar oldukça sakin... Neredeyse hiçbir yerleşim yeri yok. İzzeddin Abbasi “İnsanlar buralarda yaşamak istemiyorlar” diyor.

Ölü şehirlerin yerinde uzanıyor Ölü Deniz.

Bela, Ölü Deniz'in üzerinden dalga dalga geçiyor. Güneş sağ yanımızda uzayıp giden Gomore Dağlarının arkasına sarmak üzere...

Göl boyunca bir hayli yol aldıktan sonra “En Gedi” diye bir yere varıyoruz.

“Burası göl bölgesinin ve dünyanın en çukur noktası ”diyor İzzeddin Abbasi.

Mola veriyoruz.

Belki bir gün dünyanın en yüksek tepesinde de kılmak nasip olursa dünyanın en dip ve en yüksek yerinde Hakk’a ibâdet etme imkânı bulmuş oluruz düşünceyle ikinci namazlarımızı burada eda ediyoruz.

Namazdan sonra yeniden yola koyuluyoruz.

Gomore Dağlarından sonra Sodom Dağları başlıyor. Hazreti Lût, Sodom’da yaşadığına göre, “Madam Lût” buralarda bir yerde olmalı. Yol boyunca karşılaştığımız insanlardan tatmin edici bir cevap alamamak da hedefimize iyice yaklaştığımızı hissediyoruz.

Hüzün ve korku, kol kola geziyor buralarda. Sanki o helak binlerce yıl önce değil de daha dün olmuş gibi canlı, hissediliyor.

Bir dönemeci dönünce hâkim bir tepeden Ölü Deniz’e bakan bir kadın heykeli çıkıyor karşımıza:

“Madam Lût”

Başını göklere uzatmış helak olan kentlere, Sodom ve Gomore'ye bakıyor.

Aman Allah'ım ne müthiş bir manzara... İnsanın tüyleri diken diken oluyor.

Taş olmaktan korkuyor insan. Akşamın alacasında volkanik patlamalar sonucu başlarını göklere uzatmış binlerce sivri sivri kaya; “Ya Kahhar, Ya Kahhar!” diye haykırıyor.

Ölü Deniz'in suları, günün son ışıklarında pırıl pırıl yanarken volkanik dağlara, tepelere, göle kızıl bir şal örtülüyor.

Göl orkestrası ölüm bestesine hazırlanıyor.

Kanatları yangın kızılına boyanmış bir çift kuş Gomore Dağlarının üzerinden guruba doğru kanat çırpıyor.

Biz susuyoruz “Madam Lût” konuşmaya başlıyor:

“Benim adım Aşela:

Sodom ve Gomore halkı olarak bu topraklarda, salkım salkım üzüm bağları, hurma bahçeleri, dalbastı meyve ağaçları arasında yaşayıp gidiyorduk. Toprakta adeta bereket fışkırıyordu.

Havza şehirleri denilen beş şehrin toprakları mükemmel bir sulama sistemiyle düzenli bir şekilde sulanıyordu. İnsanların çoğu, tarımla uğraşıyordu. Diğerleri de, hüner gerektiren el sanatları ile... İnsanlar, yiyorlar, içiyorlar, satıyorlar, diyorlar, inşâ ediyorlardı. Fakat bu maddî imkânlar ve refah, ruhlarda nimet hissi ve nimeti verene karşı saygı düşüncesi uyaracağına, yığınları çılgınlaştırıyor ve hayatı yaşanmaz hâle getiriyordu. Onca refahın içinde halk cehennemi yaşıyor gibi mutsuzdu. Bunalımlar bunalımları takip ediyor ve hayat âdeti bir buhranlar yumağı haline geliyordu.

Ahlaksızlık diz boyu idi.

Bir gün bu topraklara yanında birkaç kişiyle Lût adında bir güzel genç geldi.

Uzuna yakın orta boylu, beyaz tenli, güzel yüzlü, soylu bir delikanlı idi. Amcası İbrahim'le birlikte Babil'den Mısır'a giderken, Sodom, Gomore, Sana ve Didom şehirlerini irşat için görevlendirilmişti.

Daha ilk gördüğümde dikkatimi çekmişti. Ben de onun dikkatini çekmiş olmalıyım ki beni ailemden istedi. Herkes benim de çok alımlı biri olduğumu söylüyordu. Çok geçmeden evlendik. Sevgimizin semeresi kızlarımız oldu.

Halk her geçen gün daha da azgınlaşıyordu. Gecelerini en sefih eğlencelerle geçirirken gündüzlerini gece ediyorlardı.

“Siz gerçekten, sizden önce hiç kimsenin yapmadığı ‘çirkin bir utanmazlığı’ yapıyorsunuz. (Ankebut, 28) Yol kesiyor, erkeklere yaklaşıyor, akla hayale

gelmedik çirkinlikler yapıyorsunuz. Bunları yapmaktan vazgeçiniz” (Ankebut, 29) diyordu Lût onlara.

Onlar, her defasında aynı cevabı veriyorlardı...

“Eğer doğru söylüyor isen, bize Allah’ın azabını getir.” (Ankebut, 29)

Lût’un hiçbir anlatımı onların nefislerine ulaşmadığı gibi ne yazık ki bana da ulaşmıyordu. İman konusunda hep eşime yabani kaldım. Kavmim de Lût’un peygamberliğini inkâr ettiler ve sapıklıklarına devam ettiler.

“Eğer sen gerçekten peygambersen bize mucize göster,” diyorlardı.

Onları doğru yola dâvet ettiği bir gün mucize olarak bulutsuz yağmur yağdırmasını istediler.

Lût eliyle göğe doğru işret edince yağmur yağmaya başladı ama yine de inanmadılar, alay ettiler, aşağıladılar.

Otlak yerlerde kendi koyunlarını otlatıyorlar, Lût’un koyunlarını otsuz bir yerden başka yerde otlatmasına izin vermiyorlardı.

Koyunlar açlıktan telef olmaya başladığı bir gün Lût, ellerini açıp Rabbine dua etti. O çorak toprakta yemyeşil otlar fışkırdı. Azgın kavim koyunlarını tatlı bir rüzgârın dalgalandırdığı o yeşilliğin arasına sürdü. Fakat orada otlayan koyunlar

ölmeye başladı. Bu mucize karşısında kırktan fazla insan iman etti.

Gene kavmim eziyet vermek için attıkları taşların hiçbirisi ona isabet etmiyordu. “Bu asi insanlar hiçbir zaman iman etmeyeceklerse Rabbine dua et ateş olup bunları yakalım.” diyordu taşlar.

Bir gün halk onu öldürmeye karar verdi. O da ilâhî emre uyararak onlardan uzaklaşıp bir dağa çekildi. Çok yorulduğundan bir yerde uyuyup kalmıştı. Peşinden gelen yedi kişi, onu gördüklerinde sırt üstü yatmış, altında bulunan taşlar döşek gibi yumuşayıp çukurlaşmıştı. Onu tâkip eden yedi kişi bu hâli görünce iman etti.

Diğer bir gün ise ağlamaktan gözleri kan çanağına dönmüş bir kadın geldi.

“Oğlum kayıp, ne olur bana yardım et” dedi.

Lût, Rabbine dua etti. Çocuğun falan yerde dedi. Kadın oraya gitti, yanında çocuğu ile geri geldi, iman etti.

Lût, kavmini apaçık bir doğruya çağırıyor ve anlaşılır bir şekilde uyarıyordu. Ancak kavim hiçbir uyarıyı dinlemiyor ve Hazreti Lût’u inkâr etmeye ve onun haber vermekte olduğu azabı yalanlamaya devam ediyordu.

Bütün bu mucizeleri ben de görüyordum ama buna rağmen ben de iman etmiyordum.

Bir gün evimize üç genç geldi. Çok güzeldiler. O güne kadar onlar gibi erkek güzeli görmemiştim.

Hazreti Lût, endişeye kapıldı...

“Onlardan dolayı kaygılandı, göğsünü sıkıntı bastı.” (Ankebut, 33)

Lût, bana ve çocuklarımıza bu güzel misâfirlerimizden kimsenin haberi olmasın, diye tembihte bulunmasına rağmen ben, hemen gidip şehir halkına bu güzel yüzlü misâfirleri haber verdim. Biraz sonra evimizin önü ana baba gününe döndü. Gözü dönmüş kalabalık dışarda bağrışıyorlardı.

“Ey Lût o gençleri bize teslim et!”

O an hayatımın en büyük hatasını yaptığımı anladım ama iş işten geçmişti. Lût misâfirlerinin yanında mahcup ve perişandı. Alnından buram buram terler boşanıyordu. Onu ilk defa bu kadar çaresiz görmüştüm.

“Bu, zorlu bir gün.” (Hud, 77) dedi.

Kapıya çıktı. Kapı açılır açılmaz kalabalık içeri dalmak istedi ise de Lût onların önüne gerildi.

“Durun” dedi. “Yapmayın, onlar benim misâfirlerim, beni misâfirlerime karşı mahcup etmeyin. (Hicr, 69)

“İşte kızlarım, nikâhlayın onları alın ama misâfirlerime dokunmayın.” (Hud, 78)

“Biz sana bizim işimize karışma diye tembih etmemiş miydik, çekil aradan.” dediler. (Hicr, 70)

Lût hüzün içindeydi: “Size yetecek gücüm olsaydı veya sağlam bir yere sığınabilseydim.” (Hud, 80)

“Rabbim, fesat çıkaran (bu) kavme karşı bana yardım et.” (Ankebut, 30)

“Rabbim, beni ve ailemi bunların yaptıklarından kurtar.” (Şuara, 169) dedi Lût.

İşte o an müthiş bir şey oldu. O ana kadar suskun duran misâfirlerden biri:

“Ey Lût! Biz Rabbinin elçileriyiz. Onlar asla sana dokunamazlar, bırak içeri girsinler.” (Hud, 81) diye seslendi.

Konuklardan murâd almak için içeri dalan kalabalık, misâfirlerden birinin küçük bir hareketiyle yerlere serildi. Gözleri görmez oldu. Diğerleri de çil yavrusu gibi dağıldılar. Ben hayretler içinde kalmıştım. Meğer gelenler misâfir değil, melekmiş.

Meleklerden biri Lût’a seslendi...

“Sen gecenin bir kısmında ailenle yürü. Karından başka sizden hiçbiri geride kalmasın. Çünkü onlara gelecek olan şüphesiz ona da isabet edecektir. Onlara vaad olunan helak zamanı, sabah vaktidir. Sabah yakın değil mi?” (Hud, 81)

“Gece olunca sana inananları ve yakınlarını alacak ve ölüm kokan şu lanetlik şehirden habersizce uzaklaşacak ve şu sapık halkı lanetlik akibetleri ile baş başa bırakacaksın. Sana bunları söylemek için geldik.”

İçime ilk defa ayrılığın korkusu düştü. Demek çok sevdiğim Lût’tan ve çocuklarımdan ayrılacaktım.

Gece yavaş yavaş sırtını sabaha dayıyordu. Sodom’da boğucu bir hava vardı. Meyhanelerden evlerine dönen Sodom’un sarhoşları sokaklarda naralar atıyorlardı.

Lût kızlarımızı alarak sabaha doğru inananlarla birlikte Sodom’dan ayrıldı. Bana çok kırgındı. Gidelim bile demedi. Ama ben de peşlerine düştüm. Lût’u seviyordum. Hem çocuklarımdan nasıl ayrılırdım? Kendimi ilk defa bu kadar yalnız hissediyordum.

Sodom, Gomore derin uykular içindeydi.

Derken sabahın ilk ışıkları ile birlikte yaşadığım şehirlere gökyüzünden görülmemiş bir ilahi gazab boşalmaya başladı. Arkamızda kıyamet kopuyordu. Bir çığlık ki aman Allah’ım! Kulakları sağır eden bir sayha...

Hazreti Lût sık sık sesleniyordu; “Korkmayın! Arkanıza sakın bakmayın!”
İnsanların korkudan kaçışları hala gözümün önünden gitmiyor.

Ben yaşadığım şehirlere neler oluyor, bu çığlık nedir, diye dönüp arkama
baktığım anda olduğum yerde kalakaldım, taş kesilmiştim.

Lût ve kızlarım benden uzaklaşıyorlardı. Kimse arkasına bakmıyordu ki beni
görsün. Ben de onlara sesimi duyuramıyordum. Yıllarca bana sesini
duyuramayan eşime, şimdi de ben sesimi duyuramıyordum. Allah, Sodom ve
Gomore kentlerine kükürt ve ateş yağdırıyor, gökler ölüm indiriyordu. Balçıktan
pişirilmiş taşlar yağıyordu yukarıdan. Sağanak sağanak taş yağmuru iniyordu.
Korkunç bir çığlık ve kasırğa da yeri göğü yıkıyordu.

Büyük bir gürültü ile derin uykularından uyanan insanlar, çocukları kucağında
anneler evlerinden sokağa fırlıyor, üzerlerine yağın taşları görünce geri evlerine
sığınıyorlardı. Yoğun bir kükürt dumanı boğuyordu insanları. Gökyüzü
kapkaraydı. Göz gözü görmüyordu.

Kül bulutları, dumanlar, çığlıklar, ahırlardaki hayvanların böğürtüleri, horozların
acı acı ötüşleri, tavukların telaşlı gıdaklayışları birbirine karışıyordu.

Aşırı giden topluluğu önce kuyruklu yıldızlar vurdu, taşlar yağdı, arkasından da
büyük bir deprem şehirleri altüst etti, tetiklenen volkanik patlamalarla üzerlerine
kükürtlü, ateşli küllerle asitli yağmurlar yağdı.

Saniyeler içinde bütün havza şehirleri yerle bir oldu. Geride birkaç parça duman,

bir pis yanık et kokusu, yığınla kömürleşmiş, taşlaşmış insan cesedi, harabe binalar kaldı. Güzelim asma bağlarının, meyve bahçelerinin yerinde yeller esiyordu. Az önce yürüyen, koşan insanlar taş kesilmiş hepsi yerde yatıyordu. Sodom'un alımlı genç ve güzel kızları, Gomore'nin bıçkın delikanlıları yoktu artık.

Lût Gölü öfkелendi. Dev dalgalarla kabarak, geride kalan her şeyi yuttu. Volkan artığı, kükürtlü ve şiddetli yağmurlar Lût Gölü'nü asidik hale getirdi ve içindeki canlıları yok ederek Ölü Deniz'e dönüştürdü.

Sodom, Gomore ve bütün havza şehirleri sular altında kaldı.

İçinde yaşayanların binbir türlü günahı işledikleri bu şehirler böylece tarihin karanlıklarına gömölüp gittiler.

Sanki üzerlerinde hiç yaşanmamış gibi...

Ben tarihin en talihsiz kadınlarından biri olarak buradan şimdi yerinde yeller esen günahkâr kentlere bakıp duruyorum.”

...

Güneş esrarlı Sodom Dağlarının ardında kaybolmuştu. Aşela'nın anlattıklarına yürek dayanacak gibi değildi.

Göl boyunca uzanan dağların göle bakan yakasını kaplayan koyu bir karanlık insanın içine garip ürpertiler salıyordu. Sivri sivri kayalar, başını göklere uzatmış binlerce yılan gibi ısıklıyordu... Sessiz bir çığlık gölün içindeki ve çevresindeki her bir şeyden, ağıt ağıt yükseliyordu. Her kayanın ardında, her ağaç kümesinin arasında hayaletler nöbet tutuyordu sanki. Ovaya, obaya, dağlara, tepelere, kızıl bir şal örtülüyordu.

Ölü Deniz hüzzam bestelere hazırlanırken Madam Lût'u akşamın alacakaranlığı ile baş başa bırakarak oradan ayrıldık.

7- Bekke

Ben Bekke...

Hacer, oğlu İsmail'le buralara geleli neredeyse on yıla yaklaşmıştı.

Ana-oğulun etrafı Cürhüm kabilesinin insanları ile kuşatılmıştı. Çöl şenlenmişti. Çocuk şamataları, koyun kuzu sesleri, çobanların ıngırakları birbirine karışıyordu.

Ocaklar yanıyor, tencerelerde yemekler pişiyor; yemek kokuları taze sağılmış süt kokularına karışıyordu. Akşamları her bir çadırdan dumanlar yükseliyordu.

Buralara annesinin kucağında gelen İsmail büyümüştü. obanlarla birlikte kırlara açılıyor, taze ot, kekik kokuları içinde tatlı bir telaşla geziniyor, boyunlarındaki ıngırakları sağa sola sevinçle savuran koyunların, kuzuların sevincine o da ortak oluyordu. Ecyad Dağlarında, kendi neslinden gelecek, kendi gibi bu dağlarda koyun güdecek olan Son Peygamberin ayak izlerini sürüyordu.

İbrahim Aleyhisselâm, Hacer'le İsmail'in yanına birkaç yılda bir gelip gidiyordu.

Yol ve İbrahim, ikiz kardeş gibiydi. Kıvrım kıvrım uzanırdı yollar İbrahim'in bereketli ayaklarının altında. Her nimetin, upuzun yollarda geliştiğini, her saadete o yolların sonunda erildiğini biliyordu. İbrahim peşi sıra gelenlerin yol

deyip yürüyecekleri muhteşem izler bırakıyordu arkasında. Onun yürüyüşüne imreniyordum. Her adımını mahşere yürüyor gibi atıyordu.

Bekke’de bulunduğu günlerin birinde: “Ey Rabbim! Bana bir erkek evladı verirsen sana en sevdiğim şeyi kurban edeceğim.” sözü hatırlatıldı kendisine.

Salih bir evlat için en sevdiği şeyi feda etme duygusudur bu...

Oğluna düşkün, oğluna tutkun bir baba için, ateşte yanmaktan daha acıdır bu durum. Ama onun kaderi ateşlerde yürümektir.

Gözünü kırpmadan ateşe atlayan baba, oğlunu kesme emri karşısında işi yavaştan alıyordu.

Koyunlar, koçlar, develer başlarını uzatıyordu “Bizi kurban et!” diye.

Ama her defasında “Hani en sevdiğini kurban edecektin?” deniliyordu kendisine.

En sevdiği İsmail’iydi.

İsmail on yaşlarındaydı.

Alev dalgalarına düşerken, gülşen olan gönlünde şimdi korlar yer değiştirip

durmaktaydı.

En sevdiğini kesmekle karşı karşıya kalmak; ateşten gömlek giymekten daha da yakıcıydı.

Bir baba ki; bir ömür boyu beklemiş, yüz yıl beklemiş, ak saçları, yüreğindeki yangınlarla tutuşmuş... Nihâyet murada ermiş ve şimdi de oğlunu kesmek ve muradından geçmek imtihanındadır.

Çare yok İsmail kurban edilecekti...

Aylardan zilhicce, günlerden arefe...

Sabahın ilk taze ışıkları benim gözyaşlarımda ışımakta...

İbrahim düşünceli... Sadıka eş Hacer:

“Neyin var İbrahim?”

“Ya Hacer İsmail’i hazırla, bir dostu ziyarete gideceğiz.”

Üstelemedi Hacer. O sadâkatin somaki musluklarından teslimiyet şerbeti içmişti.

Hacer, saçlarını taradı, yeni elbiseler giydirdi İsmail'e.

Baba oğul dosta gitmek için yola çıktılar...

Arkalarından uzun uzun baktı Hacer.

“Böyle mübarek Allah dostu bir babanın böyle nur yüzlü bir çocuğu olurdu şüphesiz. Babasına nasıl da yakışıyor” diye söylendi arkalarından.

Mina'ya doğru süzülüp gittiler.

Bir adam belirdi karşılarında:

“Nereye gidiyorsun?” diye sordu İbrahim'e.

“Bir işim var.”

“Sanırım sen rüyada iblisi görmüşsün, o da sana oğlunu kesmeni emretmiş, şu ıssız dağ başına oğlunu boğazlamaya gidiyorsun.” dedi.

İbrahim konuşanın şeytan olduğunu hemen anladı ve haykırdı:

“Git buradan ey Allah düşmanı, ben Rabbimin emrini yerine getireceğim!”

İbrahim’den ümidini kesen şeytan, İsmail’e seslendi:

“Ey çocuk! Biliyor musun baban seni nereye götürüyor?”

“Bir dosta gidiyoruz.”

“Hayır! Baban seni boğazlamak için götürüyor.”

“Babam beni niçin boğazlasın ki!”

“Allah emretmiş.”

“O emretmişse ben ses çıkarmam.”

İsmail suskun, baba suskun yürüdüler...

Şeytan evinin önünde oturan Hacer’e koştu.

“Ey kadın kocan İsmail’i nereye götürdü?”

“Bir dosta.”

“Hayır, İsmail’i boğazlamaya götürdü.”

“Hiçbir baba oğlunu boğazlar mı, o çok şefkatli ve merhametlidir.”

“Allah emretmiş, koş oğlunu kurtar.”

“Ey hain! O emretmişse bize onun emrine itaat düşer.”

Mina mevkiine vardıklarında İbrahim oğluna;

“Ey oğulcuğum! Ben rüyada görüyorum ki Allah’a kurban olman için ben seni kesiyorum, sen şu rüya hakkında ne düşünüyorsun?

Allah’ın bu emrine sabreder misin?”

“Ey babacığım! Emrolunduğun şeyi yap! İnşallah beni sabredenlerden bulursun”(Saffat, 102) dedi İsmail ve teslimiyet elbisesini sırtına geçirerek uzandı kızgın çölün üzerine.

Çöl yanıyordu.

Kuşlar ığlık çığlığa haykırıyor, Gözyaşı Vadisi ağılıyordu.

Bir oğul ki babasına gelişi, teslimiyet elbisesini giyişi bütün bir insanlığa bayramdır.

O, ateşlerde yürüyen peygamberin oğludur.

O İsmail doğmuştur.

İbrahim oğlunu sağ tarafına yatırdı. Baba ve oğul her ikisi de ilâhi emre inkıyad etmekte ittifak ettiler. İsmail’in alnının bir tarafı yere dayandı işte o vakit her ikisi de sonsuz saadete erişti.

Bıçağı eline aldı İbrahim.

Güneş ışığında parladı bıçak...

O anda Cebrâil’e, “Git,” diye buyurdu Rabbimiz, “Git İsmail’i kurtar.”

Cebrâil arşın altından koştı geldi ve bıçağı ters çevirdi.

Elindeki bıçağı, kumların üstünde bir sülün gibi yatan sevimli yavrusunun boynuna çaldı İbrahim.

Bıçak kesmek şöyle dursun, deriyi bile çizmedi.

İsmail:

“Baba, ben de bundan korkuyordum, babalık şefkatin galip gelecek ve elin titreyecek, takatin tükenecek, gücün gidecek, Allah’ın emrini yerine getiremeyeceksin, bak işte korktuğum oldu.” İbrahim bıçağı taşa çaldı. Taş baştanbaşa yarıldı.

Gücü yerindeydi, bıçak keskindi.

Öfkelendi.

“Ey bıçak taşı kesiyorsun, eti çizmiyorsun.” Bıçak dile geldi.

“Ateşe, yakma! diyen Rabbim bana da ‘Kesme!’ diyor, ben ne yapayım?”

O anda İlâhi nida vuku buldu:

“Ey İbrahim! İsmail’in alnında o Sonsuz Nur’un parıltısı varken onu nasıl kurban edersin?”

Kâbe’nin, Hacer-i Esved’in bir ağaç kökü gibi tutması ve hep diri kalması için İsmail’in kanı değil kanın yâdı yetmişti. Her zaman o uğurda can vermeye hazır oluş iradesi kâfi gelmişti.

Sonraki gün bayramdı...

Hem de kıyamete kadar gelecek bütün inananlara...”

8- Ballût ağacı

Güneşin ilk ışıkları Kenan'ın dağlarında, taşlarında, ovasında, obasında ısırken İbrahim yine sürüleri ile göründü.

Dallarındaki kuşlar kanat çırparak sevinç şarkıları söy-

lüyordu. Binlerce köpek sürülerin etrafında fır dönüyordu. Çan sesleri yeri göğü inletiyordu.

Yalnızdı.

Sare bir hayli zamandır görünmüyordu.

Güneş bir hayli yükselmişti ki Sare, kucağında bir bebekle çıkageldi.

Kendini de adını da meleklerin müjdelediği İshak'tı bu...

Sare'nin bir ömür anne olma sevdasıyla döktüğü gözyaşları, İshak'ın ilk ağlamaları ile dinmişti.

Sare'nin sevincine sınır yoktu. Gençlik günleri geri gelmişti sanki.

Yüzü, yapraklarını güneşe sermiş beyaz bir zambak gibiydi.

Karı-koca dallarıma ip bağlayarak beşik yaptılar.

İsmail'i sallayan dallarım şimdi de İshak'ı sallıyordu.

Sare, İshak'ı hem sallıyor hem de ninni söylüyordu.

Gözümün nuru oğul... Analığı bana tattıran oğul...

“Merhaba anne!” deyişini duymak için bir ömür boyu beklediğim bebeğim.

Merhaba babasının duası, annesinin yürek sancısı...

Hoş geldin meleklerin muştusu...

Hoş geldin Filistin topraklarının bereketi...

Hoş geldin meleklerin yüreğime koyduğu sevinç...

Biri neredeyse yüz, diğeri seksen yaşındaydı ama mutluluktan hangi dala konacağını şaşırarak bahar kelekleri gibiydiler. İshak'ı yere göğeye sığdıramıyorlardı.

Ya Rabbi! Evlat sevgisi nasıl bir şeydi? Gerektiğinde insan en sevdiği şeyi uğrunda feda edebiliyordu.

Ben bile bebeğin dallarımda salınışından kendimden geçiyordum adeta.

Hazreti İbrahim'in dualarının ardı arkası kesilmiyordu;

“İhtiyarlığım ile beraber bana İsmail ve İshak'ı ihsan eden Allah'a hamd olsun.” (İbrahim, 39) “Ya Rabbi, beni ve zürriyetimi namazı kılmada devamlı kıl!” (İbrahim, 40) “Ya Rabbi duamızı kabul et. Ya Rabbi, beni anamı, babamı ve bütün mü'minleri hesap gününde mağfiret eyle.” (İbrahim, 41) “Ya Rabbi, zürriyetimden de imamlar, önderler çıkar bu lütuf ve ihsanın sadece bana has kalmasın.” (Bakara, 124)

Hazreti İbrahim ellerini kaldırıyor saatlerce dua ediyordu.

Zaten ince ruhlu, hisli bir insandı. Yüreği yufka idi. Duaya durduğu zaman gözyaşları yanaklarından süzölmeye başlardı.

Bir sabah yine İbrahim, Gazze'ye doğru bir başına yürüyordu.

Yüreği bine bölük baba belli ki İsmail'in yanına gidiyordu. Yaşı bir hayli ilerlemişti. Saçları ağarmıştı. Ömrü yollarda geçmişti. Her gidişinde onun arkasından uzun uzun bakıyor, gözyaşları döküyordum.

Sare de ona çok üzülyordu.”

9- Bekke

Mekke’de günler su gibi akıp gidiyordu. Her geçen gün Zemzemin etrafına yeni insanlar gelip yerleşiyorlardı. Göz Yaşı Vadisi iyiden iyiye şenlenmişti.

Çorak topraklar Zemzemin şırıltısında yeşeriyordu.

İsmail, Bekke’nin damıtılmış bir delikanlısı olmuştu. Annesi onu yanlarına gelip yerleşen Cürhümlülerden bir kızla evlendirdi.

Oğlunu evlendirdikten sonra zavallı Hacer çok yaşamadı. İsmail, annesini Hıcr denilen yere defnetti.

Güneş kül rengi tepelerin ardında kayboluyor, bir gün daha bitiyordu ki uzaklardan İbrahim görüldü yine.

Oğlu İsmail ve gelini karşıladı onu.

Hanımını babasıyla tanıştırdı İsmail.

Hazreti İbrahim’in yüzünde, evlenirken oğlunun yanında olamayışın burukluğu vardı.

Onlara dualar etti.

Hacer ortalıklarda görünmüyordu.

“Annen” dedi İbrahim. “Annen nerde oğlum?”

İsmail’in bir anda göz pınarları taştı, başını öne eğdi, yanaklarından yaşlar süzölmeye başladı.

İbrahim’in yüreğine bir kor düştü.

Hacer’in yaşadıkları geldi gözlerinin önüne.

“Oğlum annenin yanına götür beni” dedi.

Baba oğul alacakaranlıkta yürüdüler...

Hayatı çilelerle örölü kadın küçük bir toprak yığının altında yatıyordu. İbrahim, gözyaşlarını tutamadı.

İman ve sadakatiyle ıssız çöllerini şenlendiren, çöllerde kentler kuran, kıyamete kadar gelecek bütün inanan kadın ve kızlar tarafından ‘yol budur’ diye adımları takip edilecek olan kadın, çölün ortasında bir fedakârlık anıtıydı adeta.

İbrahim, başucunda durdu. “Hayatta iken yanında duramadım” der gibiydi.

Oğlu İsmail’e annesinin fedakârlıklarını anlattı.

Uzun uzun dualar ettikten sonra baba-oğul Hazreti Hacer’in yanından ayrıldılar.

Zemzem kuyusunun başına gittiler.

Zemzem’in başına oturup, uzun uzun hasret giderdiler.

“Oğlum” dedi İbrahim. “Allah Kâbe’yi seninle birlikte yeniden inşâ etmemizi istedi. Meleklerin ibâdet ettiği mukaddes mabedin iz düşümüne, Arşın tam altına Allah’ın yeryüzündeki evini yapacağız”

Kurban edilmek için bile başını uzatan oğul, Kâbe’nin inşâsı için mi itiraz edecekti?

Sonraki gün, baba-oğul kolları sıvadılar.

Yeryüzünde henüz, harcın, taşın, tuğlanın bilinmediği bir dönemde, gökler ötesi âlemlerde plânlanan ve ilkin durulardan duru bir Nebî’nin eliyle gerçekleştirilen Kâbe yeniden yapılıyordu. Öyle ki, bir gün melekler Hazreti Âdem’le karşılaştıklarında ‘Sen, var edilmeden evvel bizler defaatle Kâbe’yi tavaf ettik’ demişlerdi.

İnşaat başladı. Taş taş, duvar duvar yükseliyordu Allah'ın evi.

Oğul taş taşıyor, yüz yaşını geçkin baba duvar örüyordu.

Kâbe her geçen gün yükselirken baba-oğulun elleri de dua ile yükseliyordu;

“Ey Rabbimiz bizden bunu kabul et! Kuşkusuz sen her şeyi işitensin her şeyi bilensin.” (Bakara, 127)

Kâbe tamam olduğunda göklerden ilahi nida geldi:

“Ey İbrahim! İnsanları çağır gelsinler, benim evimi etraftan gelerek

64 Ben Kudüs: Konuşan Taşlar

tavaf edecek olanlar için temizle; uzak ve yakın bütün insanlara seslen, inşâ ettiğin Kâbe'ye gelsinler, hacc etsinler” (Hac, 26, 27) “Ya Rabbi! Sesimi duyarlar mı?” dedi İbrahim.

Sonra da ilâhi emre uyarak bir dağın tepesine çıktı dört bir yana seslendi.

O da ne! Tüm çöl, dağlar tepeler, âdeta tüm zerreler ses veriyor, sanki bütün kâinat “Lebbeyk! Allahümme lebbeyk!” diye inliyordu. Artık Kâbe İbrahim’di Kâbe Hacer’di.

Kâbe İsmail’di.

Hazreti Hacer’in çöldeki sesini duyan bu yerlerin sahibi, Hazreti İbrahim’in de davetini dünyanın dört bir yanına duyurmuştu. Babaoğulun inşâ ettikleri muhteşem mabet, mü’minlerin kalbinin müşterek attığı bir mihrap haline geldi.

Arzın merkezinden ‘Sidret-ül-Müntehâ’ya kadar insanların, cinlerin ve meleklerin her zaman çevresinde dönüp durduğu ‘nurdan sütun’un yeryüzünde cisimleşmiş bir kesiti sayılan Kâbe, görünür-görünmez sayısız temiz ruhun, can attığı bir mekân oldu.

Ulu bir çınarın duruşu gibi vakur bu kutlu yapının etrafı kâh bir korunun sükûtunu andırır mahiyette heybetli ve kâh dalgalı bir denizin ürperticiliğini hatırlatır şekilde azametli ama mutlaka samimi, ihlaslı ve tertemiz ruhların, etrafında dönüp durduğu bir yer haline geldi.

Kâbe iki şeyi temsil ediyordu: Tevhidi ve aşkı...

Kâbe’nin hemen yakınında sessizce yatan Hazreti Hacer, çöller içinde kentler kurmayı başarmış bir kadındı. Çölleri kentlere çevirmişti... Şimdi de baba-oğul Kâbe’yi getirip başucuna dikmişlerdi. Çünkü o Hacer’di, çünkü o anneydi. Anne Kâbe’ydi.

İbrahim ilk defa bu kadar uzun kalmıştı oğlu İsmail'in yanında. Baba-oğul hem Allah'ın evini inşâ etmişler hem de bu vesile ile hasret gidermişlerdi. İbrahim Aleyhisselâm bir sabah erkenden yine Kenan diyarları için yollara düştü. Atıyla kum tepelerinin ardında kayboldu.”

10- Ballût ağacı

Hazreti İshak da büyümüş koskoca delikanlı olmuştu. Kara gözlü, buğday benizli, yüzü güzel, konuşması düzgündü. Yüz şekli babasına çok benziyordu.

İbrahim Aleyhisselâm ecelinin yaklaştığını hissediyordu. Ama daha yapması gereken işler vardı...

Dünyadaki son arzularından birisi oğlu İshak'ın evliliğini görmektir.

Bu nedenle hizmetçisini gönderip, Harran'dan kardeşinin torunu güzeller güzeli Rıfka'yı getirmesini istedi. İbrahim, oğlu İshak'la Rıfka'yı evlendirdi.

Babasının işlerini İshak devraldı.

O yıl herkes Hicaz'a taşınıyordu sanki. İbrahim'in çağrısına koşuyorlardı. Allah'ın evine gitmek için bir yol bulan herkes yollardaydı.

Kâbe yolları bölük bölüktü.

İbrahim ve Sare de Hicaz yollarına düştüler.

Sare yüz yaşını çoktan geçmişti. İbrahim'se ondan daha yaşlıydı.

Böyle uzun bir yolculuğa nasıl dayanacaklardı?

Arkalarından hayranlıkla uzun uzun baktım.”

11- Kâbe

O sene insanlar dünyanın dört bir yanından kimi yayan, kimi develerle, kimi ise atlarla bana doğru akıyorlardı.

Develer yorulduğunda yürekleriyle koşuyordu insanlar.

Beni uzaklardan görenler; “Lebbeyk Allahümme Lebbeyk!” diye selamlıyordu. Dağ taş, “Lebbeyk” sesleri ile birbirlerine sesleniyordu. Yer gök sestti.

Bana kavuştuklarında yıllarca görmediği anasının kucağına atılan bir evlat gibi, şiddetli bir vuslat arzusıyla benim kucağıma atıyorlardı kendilerini.

İnsanlar, yanı başımdaki yanmış kavrulmuş, büyük-küçük, dağtepe ve taş yığınları arasında beni, bir zikir halkasındaki serzâkire benzetiyorlardı.

Niceleri için ben, dost mahremiyetine açık bir harem dairesi gibiydim. Çevrem ise nâmahreme de açık bir selâmlık, Safâ-Merve tepeleri hakikat semâsını seyr için hazırlanmış birer kameriye, Makam-ı İbrâhim ötelere yükselten nurlu bir merdiven, Zemzem kuyusu da bu aşk meclisinde bir sâkî gibiydi.

Ötelere açık gönüller, cennetlerden esip gelen kokuların tatlı esintilerinde; ışığın çevresinde raks eden kelebekler gibi kendilerinden geçiyorlardı.

O yıl gelenlerin arasında İbrahim’le hanımı Sare de vardı. İkisi de çok yaşlıydı. Yürümekte zorlanıyorlardı.

İsmail, Bekke’de yoktu. Peygamberlik verildiği için Yemen taraflarına tebliğe gitmişti.

Sare, “Götür bu kadını görmek istemiyorum!” dediği Hacer’in nasıl kahraman bir kadın olduğunu gözleri ile gördü.

Hicaz bütünüyle Hacer’di.

Herkes onun ayak izlerinde yürüyordu.

Hacer’in yakarışlarından fışkıran Zemzem çöllere can olmuştu. Kurtlar kuşlar, insanlar o suya koşmuş, dağlar arasındaki Gözyaşı Vadisi şenlenmiş, benim inşâ edilmemle bütün insanlar dünyanın dört bir yanından bana gelmeye başlamışlardı. Sare muhteşem manzarayı görünce gözlerine inanamadı. Safa ile Merve arasında her kadın Hacer gibi yürüyordu. Bir ananın nelere muktedir olduğuna gıpta ile baktı. Allah’ın vefasına bakın ki, Hacer’in yürüyüşü, gelecekte de bütün mü’minlerin yürüyüşü olacaktı.

Dünyanın dört bir yanından gelen insanlar hacı olmanın mutluluğu içinde şadırvanların masum güvercinleri gibi yunmuş yıkanmış olarak buradan birer ikiye ayrıldılar.”

12- Ballût ağacı

Kenan topraklarında günler akıp gidiyordu. Gözlerim yollardaydı. İbrahim’le Sare görünmüyorlardı. Aklıma kötü kötü şeyler geliyordu. Yaşları bir hayli ilerlemişti. Ya bir daha

buralara dönemezlerse? Ya Hicaz da kalırlarsa? O zaman artık buralar bütün bütün unutulur ıssızlaşır, bir müddet sonra da adı sanı duyulmayan topraklar haline gelir, diye ödüm kopuyordu.

Yine onların hasretiyle yanıp tutuştuğum bir gün Hazreti İbrahim’le Sare Gazze taraflarından göründüler. Yürümekte zorlandıkları belli oluyordu. İbrahim’in saçları bembeyazdı.

Biraz dinlenmek için gelip gölgeme sığındılar. Benim bağrımdaki hasreti İbrahim de hissediyordu. Sarıldı gövdeme. Ağladı. Hıçkırıklarını tutamadı. Ben de dallarımı indirdim üzerine, sarıp sarmaladım onu. Ne hatıralar yaşanmıştı benim gölgemde...

Hazreti İbrahim’le Sare’yi evlerinde büyük bir süpriz bekliyordu. İshak’la Rıfka’nın ikiz çocukları olmuştu. Bir evlada hasret geçen onca yıldan sonra Allah şimdi de onlara ikiz torun vermişti. Önce doğana “Ays” sonrakine ise “Yakub” adını koydular. Hazreti İbrahim de Sare de torunlarını kucaklarına alıp sevdiler.

Dallarım şimdi de torunları sallıyordu.

İbrahim'le Sare, torun sevgisini bütün ruhlarında yaşıyorlardı. Evleri iyiden iyiye şenlenmişti. Ama bu şenlik çok uzun sürmedi. Bir müddet sonra İshak peygamber olarak görevlendirildi. Şam taraflarına gitti.

Her peygamberin kaderiydi hicret...

Hazreti İshak'ın durup dinlenmeden halkı irşâd için çalıştığı, namaz ve zekâtın yerine getirilmesi için insanlara devamlı nasihatler ettiği, onları ahirete hazırladığı, haberleri geliyordu.

Hazreti İshak'ın ayrılığı kalbine vurdu Sare'nin. Torunlarının yokluğuna yüreği dayanamadı. Ev ıssızlaştı. Artık yürümekte zorlanıyordu. Bir hayli zamandır bana da gelmiyordu. Hasta olduğunu duydum. Benim gölgemde vahyin şırıltısını işiten, meleklerin sesini duyan Sare artık evinden dışarı çıkamıyordu.

Bir gün de Hakk'a yürüdüğü haberi ulaştı. İbrahim can yoldaşını kaybetmişti. Onu kendi parasıyla satın aldığı tepenin üzerine defnetti.

Hazreti Sare'den sonra Hazreti İbrahim de gölgeme gelişlerini seyrekleştirdi.

Bir gün onun gelişleri de bütün bütün kesildi.

Duydum ki Azrail onun da kapısını çalmış.

Azrail’e direndiğini söylediler. Allah’ın Halil’ine de bu yakışırdı zaten.

“Allah’la aramıza kimse giremez,” demiş Azrail’e. “Mademki ateşe düşerken Cebrâil aramıza girmede, giremedi, sen de girme. Allah’tan ‘canını feda et’ sesini duymadıkça can vermem, fakat o can vermemi emrederse bütün can ülkesi yarım arpaya bile değmez.”

Bir gün baktım inananlar onu omuzlarında taşıyordu. İki asra yakın yaşayan bu ulu çınarı çok sevdiği eşi Sare’nin yanına götürdüler. Dünyada hep birlikte olmuşlardı.

Şimdi de birlikteydiler.

Yıllar sonra onların kabirlerinin bulunduğu yere mabet yapıldı.

Bugün hâlâ göklerden bakan bir kartal gibi duran, İbrahim Aleyhisselâm’ın adıyla anılan, yüreği bölük o muhteşem ve mahzun mabede gelenleri ilk önce Sare Annemiz karşılıyor.

...

İbrahim Aleyhisselâm’ın vefatından sonra oğlu İshak Aleyhisselâm

bu topraklara geldi. Babasının görevini devraldı. Bütün Filistin’e ve Şam beldelerine tebliğ ile görevlendirildi.

Güneşin guruba yaklaştığı bir gün, Gazze tarafından birkaç kişinin geldiğini fark ettim. Yaklaştıklarında yaşlı olanı tanıdım. Kundaklar içinde anasının kucağında bu toprakları terk eden İsmail'di. Aman Allah'ım bebek İsmail'in saçları ağarmış, iyiden iyiye yaşlanmıştı. Kardeşi İshak karşıladı onu. Birbirlerini ilk defa görüyorlardı. Sarıldılar... Yanıma geldiğinde gözyaşlarımı tutamadım. Dallarında sallamıştım onu. Annesinin kucağında iken bu topraklardan ayrılan insana Allah neler lütfetmişti. Zemzem, Kurban, Kâbe ve sonra peygamberlik... Onun damarlarındaki teslimiyet ve sadakat şırıltısı, çölleri gülistana çevirmişti. Vatanlarından çıkarılan evlatların kaderinde son kertede hep baht vardı.

Birlikte babalarının yanlarına gittiler. İsmail Aleyhisselam babası İbrahim'in kabri başında dualar etti. Sonra Hazreti Sare'nin başucunda durdu. Ona da dualar etti. Kırgın mı diye uzaktan dikkatlice baktım. Yüzünde hiç öyle bir emare yoktu. O kaderine razı olmuş bir insandı.

İsmail, yeğenleri Ays ve Yakub'u da ilk defa görüyordu. Her biri kocaman adam olmuşlardı.

Kızı Sabiha'yı yeğeni Ays'a nikâhladı.

Bir sabah yine erkenden İsmail buralardan ayrıldı. Arkasından uzun uzun baktım. O yıl içinde vefat haberi geldi.

Demek ki, biliyordu, bebekliğinin geçtiği topraklara ve babasına vedaya gelmişti.

Hazreti İsmail'i annesinin yanına yatırmışlar. Ana-oğul nesillerinden gelecek son Peygamberi beklemek üzere yan yana Kâbe'nin harîmine uzanıvermişler. Kaderlerinin sırrı geleceğe ait olan insanlar, geçmişin geleceğin ayak izlerinde yüründüğü hayatlar...

Sare ile İbrahim'in mezarları burada yan yanaydı. Hacer oğlu İsmail'le Mekke'de birlikte yatıyorlardı. Hacer oğlunu bağrına basmıştı,

Kâbe de Hacer'i...

“Bu taşındır” diyerek Kâbe'nin başucuna dikildiği kadındı Hacer. Mağlupların zaferinin sırrını saklayan bir hayattı onunkisi.

Onca yalnızlığına ve garipliğine rağmen Kâbe'nin hariminde yatan tek kadındı. Allah, onun yalnızlığını öyle giderdi ki her an binlerce insan etrafında pervane dönüyordu, kıyamete kadar da bu böyle devam edecekti.

Gün geldi İshak Aleyhisselâm da yaşlandı. Hanımı Rıfka ile arka arkaya vefat ettiler. Oğulları onları dedeleri İbrahim'in yakınına defnettiler. Bir zamanlar hemen her gün varlıkları ile beni şereflelendiren bu büyük insanlar şimdi Halil İbrahim Camiinin içinde yanyana yatıyorlar.

İshak'ın oğullarından Yakub bu topraklarda kalırken, Ays, Şam taraflarını yurt edindi.

Allah, Yakub'a 12 oğul verdi.

Yusuf’la Bünyamin anne bir kardeştiler.

Yusuf’un annesi Rahel, buralara gelirken Beytullahım yakınlarında Bünyamin’i dünyaya getirdiği sırada vefat etti. Oracığa defnettiler.

Kabri orada.

Yusuf, buralara yetim olarak geldi. Kardeşi Bünyamin’sen kundaktaydı. Yusuf güzeller güzeliydi. Asildi. Yakub, Yusuf’u bir başka seviyordu. Yusuf’u halasının himayesine verdi.

Yakub, sık sık gelir dedesi İbrahim gibi g lgeinde otururdu. Bol servete ve çocuklara sahipti, dini kuvvetliydi. Halisti, salihti, sınırsız bir sabrı vardı. Seçkin ve hayırlı kimselerdendi.

Bir gün Hazreti Yakub, Yusuf’u kardeşinden almaya gitti.

“Ey kardeşim! Yusuf’u artık bana teslim et. Allah’a yemin ederim ki, onun, benden bir saat uzak kalmasına dayanamıyorum.” dedi.

Kız kardeşi, “Ben de ondan uzak kalmaya dayanamam ama mademki almak istersin, bir müddet daha yanımda kalsın da doya doya yüzüne bakayım, sonra gel al!” dedi.

Yakub Aleyhisselâm bir müddet daha Yusuf’u halasında bıraktı.

Yine Yusuf’un hasreti dayanılmaz hal aldığı bir gün yollara düştü.

Bu kez kesin kararlıydı. Yusuf’unu alıp gelecekti.

Günler sonra yalnız döndü. Hayretler içinde kaldım.

Çok geçmeden yalnız dönüşün sırrını öğrendim.

Hazreti İshak’ın, İbrahim Aleyhisselâm’dan kalan bir kuşağı varmış. Hazreti Yakub’un kız kardeşi “Ata yadigârıdır” diye saklar dururmuş onu. İshak Aleyhisselâm vefat etmeden önce, o kuşağı kızına vermiş. O da uzun müddet sandıkta saklamış. Ağabeyi Hazreti Yakub’un Yusuf’u almaya geldiğini görünce o kuşağı sandıktan çıkarıp, uyuduğu bir sırada Yusuf’un gömleği içinden beline bağlamış. Hazreti Yakub, kız kardeşini çok üzgün ve hüznü görürnce sormuş:

“Ey kardeşim! Niçin üzgünsün?”

“Nasıl üzölmeyeyim! Dedem Hazreti İbrahim’den ve babam Hazreti İshak’tan bana kalan mübarek kuşağı sandıktan almışlar. Aradım bulamadım. Onun için üzgünüm.”

Kız kardeşinin kuşağının çalındığına Hazreti Yakub da üzölmüş. Birlikte evin her tarafını aramışlar, taramışlar bulamamışlar. Aranmadık sadece Hazreti

Yusuf'un üzeri kalmış. "Yusuf'u da arayın" demiş Yakub Aleyhisselâm. Kuşak, Yusuf'ta bulunmuş.

Yakub Aleyhisselâm, kuşağın Hazreti Yusuf'ta çıkmasına mahcup olup üzölmüş.

"Vallahi o benim elimdedir" demiş Yusuf'un halası. "Onun hakkında dilediğim gibi hareket ederim."

Çünkü İbrahim aleyhisselâmın dininde, bir kişi bir kimsenin eşyasını çalsa, mal sahibi de onu yakalasa, o hırsız, mal sahibinin kölesi olurdu. Mal sahibi, o kimse hakkında dilediği gibi tasarrufta bulunurdu.

Yakub Aleyhisselâm:

"İşte Yusuf, işte sen, dilediğın gibi hareket edersin." diyerek mahzun bir şekilde oradan ayrılmış.

Halası ölünceye kadar, Yusuf'u yanında tuttu ve serbest bırakmadı.

İki sene sonra vefat edince, Yusuf serbest kaldı. Yakub Aleyhisselâm da onu alıp getirdi.

Yusuf on iki yaşına gelmişti. Serpilmiş, ay yüzlü bir melek olup çıkıvermişti. Bakmalara kıyılmıyordu.

Yusuf, bir sabah gördüğü rüyayı anlattı babasına;

“Babacığım rüyamda on bir yıldız, güneş ve ayın bana secde ettiğini gördüm.”dedi.

“Yavrum rüyayı kardeşlerine anlatma” dedi Yakub. “Yoksa sana tuzak kurarlar. Zira şeytan, insanın apaçık düşmanıdır. Rabbin böylece seni rüyandaki gibi seçecek sana rüya yorumlamayı öğretecek. Doğruyu Rabbin bilir ve her işi hikmetle görür.” (Yusuf, 5-6)

Fakat bu rüya bir şekilde Yusuf’un kardeşlerinin kulağına gitti.

“Yusuf bir rüya görmüş duyduunuz mu?” diyerek kendi aralarında konuşup duruyorlardı.

Bu rüyadan sonra kardeşlerinin Yusuf’a duydukları kıskançlık daha da arttı.

Artık Yusuf’la Bünyamin’i kendi kardeşleri saymıyorlardı.

Babası kardeşlerinin ona bir kötülük yapmasından korktuğundan Yusuf’u yanından hiç ayırmıyordu.

Haset ve kıskançlıkları son haddine gelen on kardeş nihayet bu işe bir son

vermek için kendi aralarında konuştular:

“Biz yaşça büyük ve babamızın her işini gören bir cemaat olduğumuz halde, babamız, bize muhabbet edecekken bizden küçük ve bir işe yaramayan Yusuf’la kardeşini bizden daha çok seviyor. Doğrusu babamız bu hususta açıkça ayırımda bulunuyor.” (Yusuf, 8)

Yusuf’u babalarından ayırmayı ve onun göremeyeceği bir yere götürmeyi düşündüler. Ama bunu nasıl yapacaklardı?

Şemun şöyle bir teklifte bulundu:

“Yusuf’u, ya biz öldürüp işini bitirelim veyahut uzakta, sesinin duyulmayacağı bir yere atalım ki orada kendi kendine ölsün ve unutulup gitsin. O zaman babamızın muhabbeti Yusuf’tan bize döner ve sadece bize münhasır kalır. Bundan sonra da tövbe eder, hiç günah işlememiş gibi salihlerden oluruz.” (Yusuf, 9)

On kardeşin en büyüğü olan Yahûdâ, Şemun’a itiraz etti:

“Hayır, Yusuf’u öldürmeyin zira adam öldürmek en büyük cinayettir ve cezası da çok ağır bir günahdır. Eğer Yusuf’a mutlaka bir şey yapmak istiyorsanız onu şu yakınımızdaki kuyunun dibine atın ki bazı yolcular bularak alıp götürsünler.” (Yusuf, 10)

Yakub, oğullarının fena hislerinin farkındaydı. Onun için Yusuf’u yanından hiç

ayırmıyor, adeta onu kendi kanatları altında büyük bir ihtimamla koruyordu.

Oğulları bir gün Yakub'un huzuruna çıktılar:

“Ey babamız! Senin haline biz çok üzülmüyoruz. Ne oluyor sana? Biz sana ve Yusuf'a ne ettik ki? Yusuf hakkında bizden emin olmuyor ve bize itimat etmiyorsun. Buna bir sebep bulamıyoruz. Biz senin evladınız ve Yusuf da bizim çok sevdiğimiz kardeşimizdir.

Dolayısıyla biz ona bir ağabey olarak şefkat eder, öğüt verir nasihat ederiz, zavallı kardeşimizin içerde canı sıkılmış ve ruhu daralmıştır; ne olursun yarın Yusuf'u bizimle gönder de birlikte dağlara çıkalım, meyvelerden istediği kadar bol bol yesin ve istediği gibi oynasın gözü gönlü açılsın, hem biz onu her türlü tehlikeden de koruruz.”

Hazreti Yakub müşkül bir vaziyette kalmıştı. Oğulları kötü niyetlerini açıkça ortaya koymadıkları ve aile münasebetlerini ihlal etmedikleri için onlara herhangi bir şey diyemiyordu. Oğulları görünüşte öyle masumane bir teklifte bulunuyorlardı ki onları reddetmek neredeyse imkânsızdı.

Tam izin vereceği an aklına daha önce gördüğü bir rüya geldi. Rüyasında bir kurt Yusuf'a hücum ediyordu.

“Biliyorsunuz Yusuf'u çok severim. Onun ayrılığına hiç dayanamam. Siz Yusuf'un yanından uzaklaştığınız ve kendi aranızda oynayıp gezmeye koyulduğunuz bir sırada onu kurdun yemesinden endişeliyim. Bunun için siz onu götürmeseniz daha iyi olur” dedi.

Yusuf’u göndermek istemedi. Yakub’un oğulları göz göze geldiler. Plan tamamdı. Kırk yıl düşünseler akıllarına gelmeyecek bir plan, babalarının Yusuf sevgisiyle dolu sinesinden sızıvermişti.

“Aşk olsun babamız! Eğer bu kadar kişi gaflet eder de Yusuf’u kurda kaptırırsak yazıklar olsun bize; o zaman hiçbir iş becerememiş, zarar içinde yuvarlanarak iki yakası bir araya gelmemiş beceriksizlerden oluruz, hâlbuki biz cemaat olarak şimdiye kadar hangi işi başaramadık ki Yusuf’u koruyamayacağız” dediler.

Bu sözler karşısında Yakub çaresiz kaldı.

Yusuf ve kardeşleri güle oynaya ayrıldılar şehirden. Kenan Kuyusu’na kadar gittiler.

Kuyunun yanında kardeşleri Yusuf’un ellerini bağlayıp, gömleğini çıkardılar, beline bir ip bağlayıp kuyunun yarısına kadar sarkıttıktan sonra ipi bırakıverdiler. Sonra da oradan hızla uzaklaştılar.

O an Cebrâil arşın altındaydı.

Allah Cebrâil’e emretti: “Koş Yusuf’umu kurtar!”

Cebrâil, Yusuf suya düşmeden yetişti. Kuyunun dibinden bir kaya parçası çıkarıp Yusuf’u onun üzerine oturttu.

Allah Yusuf’u kuyuda üç gün korudu.

Yakub’un oğullarının omuzundan sanki bir dağ kalkmıştı.

Kestikleri bir kuzunun kanını Yusuf’un gömleğine sürdüler ve akşam vakti ağlayarak babalarının yanına geldiler.

“Ne oldu, niçin ağlıyorsunuz” dedi Yakub Aleyhisselâm, “Yusuf nerede, görünmüyor, yoksa bir şey mi oldu?”

“Ey babamız! Biz ne kadar doğruyu söylesek sen bize inanmayacaksın ama biz yine de söyleyeceğiz: Biz hangimiz, hangimizi geçecek diye yarış ederek bulunduğumuz yerden uzaklaşmıştık, Yusuf’u da eşyalarımızın yanına bırakmıştık. Biz oyunun zevkine kapılıp dalmışız. Bunu fırsat bilen bir kurt gelip Yusuf’u yemiş. İşte onun kanlı gömleğini getirdik” dediler. (Yusuf, 17)

Kanlı gömleği babalarına uzattılar.

Hazreti Yakub kanlı gömleği yüzüne sürerek ağladı.

Sonra çocuklarına seslendi;

“Hayır, nefisleriniz sizi aldatıp, böyle büyük bir iş yapmaya sürüklemiş. Artık

bana düşen güzel bir sabırdır.” (Yusuf, 18)

Kurtlar alınlarına sürülen bu lekeyi bir türlü hazmedemediler. Günler geceler boyunca uludular, durdular.

Gövdeme yaslanmış ağlayan Yakub’un karşısına geçiyor uzun uzun uluyor, gözyaşı döküyorlardı. Bu ayıpla yaşamak istemiyordu kurtlar.

Yusuf, kuyuya atıldıktan üç gün sonra Medyen tarafından bir kervan görüldü. Kervancıların ıtır ve baharat taşıdıkları etrafa yayılan güzel kokulardan anlaşılıyordu. Kervancılar kuyuya yaklaştıkça taşıdıkları yüklerden daha güzel bir kokunun etrafa yayıldığını fark ettiler. Kovayı kuyuya bıraktıklarında bir de baktılar ki, kuyunun içinde bir ay parçası çocuk. Öyle masum, öyle sevimli, öyle şaşkın, öyle sessiz, öyle emin...

Kervanı görünce Yusuf’un kardeşleri koştular kuyunun başına. Ucuz bir fiyata sattılar Yusuf’u. Kervan, Yusuf’u alarak Mısır’a doğru yola koyuldu.

Aradan uzun yıllar geçti ve bir daha haber alınamadı Yusuf’tan... Babası, Yusuf’un öldüğüne inanmamıştı. Oğlunun kurtlar tarafından yenilmediğini çok iyi biliyordu. Hazreti Yakub, benim gölgeme gelir, sırtını gövdeme dayar ufuklara bakarak; “Yusuf’um, Yusuf’um!” diye ağlardı. Koyunlar, kuzular ağıllarına, çocuklar yuvalarına dönerken; Yakub onlara bakar sonra da “Yusuf’um herkes yuvasına dönüyor sen neredesin?” der gözyaşı dökerdi.

Yıllarca uykusuz kaldı gecelerde Yakub.

Gözlerine aklar ininceye kadar ağladı. Yusuf'un kokusu ruhuna değinceye kadar ağladı.

13- Mısır

Ben Mısır...

Çöl sıcaklarının şehri kasıp kavurduğu bir gündü...

Ehramlar ülkesi Mısır'da melikler dönemi hüküm sürüyor-

du... Yönetime Hiksoslar hâkimdi. O gün köle pazarı oldukça hareketliydi. Mısır Melikinin yardımcısı ve maliye bakanı olan Kıtfır'de, güzeller güzeli hanımı Züleyha ile köle pazarındaydı. Çocukları olmadığı için bir evlatlık satın almaktı muratları. Bir köşede ay parçası gibi duran bir çocuğa ilişti gözleri. İkisi aynı anda “İşte aradığımız çocuk bu!” dediler.

Güzeller güzeli Yusuf'u düşük bir fiyatla kıskanç kardeşlerinden satın alan kervancıbaşı yine düşük bir fiyatla sattı. Bu durum Yusuf'un ağırına gitti. Hayali birden yıllar öncesine kayd. Bir gün aynaya baktığında boy pos, eda ve endamı karşısında; “köle olsaydım çok para ederim” dediği geldi hatırına.

Züleyha, “adın ne senin?” dedi.

“Yusuf!”

“Buna iyi bak!” dedi Kıtır, hanımı Züleyha’ya, “Yanımızda makam ve mevkiini şerefli tut; umulur ki bize faydası dokunur veya onu evlatlık ediniz.” (Yusuf, 21)

Züleyha da kocası da Yusuf’u çok sevdiler. Onun yetişmesi için ellerinden gelen her şeyi yaptılar. Yusuf’la bahçelerine bahar geldi.

Yusuf ergenlik çağına eriştiğinde Allah ona ilim ve hikmet ihsan etti.

Ayrıca rüyaların tabirini de öğretti. Yusuf, insanlar arasında hakemlik yapmaya, onların arasını bulmaya başladı. Herkes onu seviyordu.

Yusuf sinesinin ve simasının güzelliği ile herkesi büyölüyordu. Güzelliği dilden dile konuşuluyordu. Büyüdükçe, serpildikçe daha da güzelleşiyordu. Yağmurdan sonra açan güneş gibiydi Yusuf’un gözleri... Bir ceylan salıntısı gibiydi Mısır sokaklarında yürüyüşü, Mısır geceleri gibiydi siyah saçların omuzlara dökülüşü.

O sokağa çıktığında Mısır’ın kadınları kızları kapılara koşuyordu;

“Yusuf geçiyor, Yusuf geçiyor” sesleri, evden eve, pencereden pencereye, yürekten yüreğe bir sevinç dalgası gibi ulanıyordu.

Yusuf’un bu güzelliği Züleyha’yı da yordu. Ömrünü ayaklarını altına atacak nice yiğitler varken o kapısındaki köleye tutuldu.

Kentlerin, çöllerin kutsal göllerin ve büyölü derelerin üzerinden geçen günün bittiğı bir gün...

Sarayda hiç kimsenin olmadığı bir gece...

Züleyha bütün kapıları kilitleyerek, yıldız parıltısı gece rengi gözlerini, Yusuf’a dikerek, “Yeter artık, güzelliğın beni yoruyor Yusuf!” dedi.

İpek hışırtiları, parfüm esintileri arasında Yusuf’a yaklaşarak “Haydi gel!” diye fısıldadı.

Yusuf dondu kaldı, taş kesildi.

“Haydi, gel” dedi Züleyha sesini yükselterek.

Yusuf tepeden tırnağı ter kesildi, kıpkırmızı oldu.

O gece...

“Saray kandillerinin bir yanıp bir sönen ışıkları arasında Züleyha ne kadar ateşse Yusuf o kadar iffetti.”

Yusuf, kapıya yöneldi. Züleyha peşinden koştu.

Bir dişi kaplan gibi pençelerini geçirdi Yusuf'un gömleğine.

Gömlek yırtıldı.

Kocası Kıtır ve amcası çıkıverdi karşılarına. O şaşkınlıkla kocasına seslendi;

“Senin haremine saldıran birinin cezası ancak zindana konulmak veya şiddetli bir azaptan başka bir şey değildir.” (Yusuf, 25)

Yusuf kendini savundu;

“Hayır! Ben değil,” dedi, “Bilakis o bana yaklaşmak istedi, ben ise ondan kaçtım, o yakalamak için benim peşimden koştu.”

Yusuf'un bu savunması üzerine konu hâkime intikal etti.

Adil hâkim kararını açıkladı: “Eğer Yusuf'un gömleği ön taraftan yırtılmış ise Züleyha doğru söylüyordur. Şayet gömleği arkadan yırtılmış ise o halde yalancı olan Züleyha'dır.” (Yusuf, 26-27) Böylece Yusuf'un masum olduğu anlaşıldı.

Olay Mısır'da duyulunca kadınlar Züleyha hakkında dedikodu yapmaya başladılar;

“Aziz’in karısı Kenanlı delikanlının nefsinden murad almak istemiş, aşk ve sevgi yüreğinin zarına işlemiş. Görüyoruz ki o apaçık bir sapkınlık içindedir.” (Yusuf, 30)

Züleyha bir gün Mısırlı kadınları sarayında topladı. Kadınlar önlerindeki meyveleri soyarken bir el işaretiyle hizmetçilerine Yusuf’u getirmelerini emretti. Yusuf girdi salona. Kadınlar Yusuf’u görünce ağızları açık kaldı. Ellerindeki bıçaklarla meyve yerine ellerini kestiler.

Mısır sosyetesı kadınlarının dudaklarından şu sözler döküldü;

“Allah’ı bütün noksan sıfatlardan tenzih ederiz. Onun arşı ne yüce ve sanatı ne güzeldir ki böylesine akıllara hayret veren güzellikte birini yaratmıştır. Şu karşımızda duran bir insan olamaz, olsa olsa bir melektir.” (Yusuf, 31)

“O gün dünyanın en büyük sosyetesı olan Mısır sosyetesı ve Mısır sosyetesının ileri gelen kadınları, en çok değer verdikleri vücut güzelliğı ve süslenmede de üstünlüğü, İlâhi iradenin, istediğı odakta tecellî ettirdiğini gördüler.”

Yine de dedikoduların kesilmesi ve bu konunun unutulup gitmesi için Yusuf’u bir süreliğine zindana gönderdiler. Kuyular, zindanlar onu maddi manevi zaferlere hazırlıyordu.

Zindan Yusuf’la aydınlandı... Zindan Medrese-yi Yusufîye oldu...

Zindanda yedi yıl doldu.

Bir gün Mısır Meliki bir rüya gördü. Rüyasında yedi zayıf inek yedi semiz ineği yemektedir. Yedi yeşil başağın yanında yedi kuru başak... Rühayı yorumlaması için zindan arkadaşı Yusuf'a koştı.

"Yusuf" dedi. "Ey sadık arkadaş, yorumla bu rüyayı."

"Yedi yıl bolluktan sonra yedi yıl kıtlık olacak" dedi Yusuf.

Hükümdar derhâl Yusuf'un yanına getirilmesini istedi.

"Züleyha suçsuz olduğumu itiraf ederse çıkarım" dedi Yusuf.

Bu onun sonraki yıllarda yapacağı tebliğ ve diğer devlet idaresiyle ilgili işler için çok önemliydi.

Züleyha, Yusuf'un masum olduğunu itiraf etti ve Yusuf zindandan aklanmış olarak çıktı.

Mısır Meliki'nin; "Kıtlık yıllarını nasıl atlatacağız?" sorusuna;

"Beni Mısır ülkesinin hazinelerinin gelir ve gider idaresiyle vazifelendir. Zira

maliye hukukunu ve tasarruf işlerini bilirim, işi her türlü suistimal ve zararlardan korurum” dedi.

Melik Yusuf’un bu görevi kabul etmesine pek sevindi. Kocası bir müddet önce vefat etmiş olan Züleyha’yı da Yusuf’a nikâhladı. Böylece Züleyha iftira ettiği gün değil itiraf ettiği gün kavuştu Yusuf’a.

Hazreti Yusuf Mısır’da devletin dirilişi oldu.

Mısır’da insanları hakikate çağırmak için ekonomi bir araçtı.

Allah istediğinde ay, güneş ve yıldızların bir çocuğun önünde eğildiği gibi; soylular gördü ki Allah isterse, hükümdar da, devlet de bir kölenin önünde eğilir.

Hazreti İsa’nın doğumunu mucize yapan Allah, Hazreti Yusuf’un da hayatını mucize kıldı. Herkes zindanda yiterken, Yusuf zindanda doğdu.

Kıtlığı haber veren rüya, zindandan çıkış kapısı kılındı Yusuf’a...

Ve böylece Kenan illerinin damıtılmış delikanlısı Mısır’a sultan oldu.

Herşey değişmişti ama Yusuf değişmemişti. Bütün hazineler emrinde olduğu halde kıtlık yıllarında üç günde bir yemek yiyordu Yusuf. “Niye böyle yapıyorsun” dediklerinde; “Böyle yapmazsam karşıma gelenlerin halini nasıl anlarım” diyordu.

14- Ballût ağacı

Ülkeleri kasıp kavuran kıtlık Kenan halkına da zor günler yaşatıyordu. Gökler bir şey indirmiyor, toprak bir şey bitirmiyordu. Yakub'un bütün serveti gün gün erimiş, tükenmişti. Kıtlık herkesi olduğu gibi Yakub Ailesi'ni de düşündürmeye başlamıştı. İnsanlar evlerinin önüne oturuyor sabahtan akşama, akşamdan sabaha kadar açlığa bir çare düşünüyorlardı.

O günlerde Mısır'da son derece cömert bir azizin civar ülkelerden gelenlere bile zahire dağıttığı haberi tatlı bir esinti gibi yayıldı ülkelere. Kıtlığın kısıcında kıvranan ülkelerin insanları aç çekirgeler gibi Mısır'a akıyorlardı.

Yakub oğullarını topladı:

“Evlatlarım! Az bir zahiremiz kaldı. O da ha bitti ha bitecek... Bünyamin'imi bana bırakıp Mısır'a gidin, orada cömert bir Aziz'den söz ediyorlar” dedi.

Sonraki gün Hazreti Yakub'un oğulları yollara düştüler.

Yol belliydi, menzil Mısır'dı.

15- Mısır

Hazreti Yusuf'un ekonominin başına gelmesiyle tarihimde hiç olmadığı kadar parlak günler yaşıyordum. Bölgenin parlayan

yıldızı haline gelmiştim. Yusuf Aleyhisselam ekonominin başına geçince devletin iktisadi yapısını düzene koymakla kalmamış devletler arası yardımlaşma fonu da oluşturmuştu.

Ekonomi iyi yönetilince başka ülke insanları bile bundan istifade edebiliyorlardı. Çarşılar, pazarlar zahire almak için civar ülkelerden gelenlerin malları ile dolup taşıyordu. Ticaret iyiden iyiye hareketlenmişti. Kıtlığın kasıp kavurduğu insanlar çekirgeler gibi ülkelerine zahire taşıyordu. Çöllerde develere dur durak yoktu. Sahiplerinin acelesi vardı. Kıtlık fırtınadan tipiden daha tehlikeliydi. Açlık ailelerini telef etmeden yetişmeliydiler.

O günlerde Yusuf'un kardeşleri de zahire almak için geldiler.

Kalabalığın arasında Yusuf onları tanıdı.

Yanlarına gitti ve kimlerden olduklarını sordu.

“Biz Kenan'da Peygamber olan Yakub'un oğullarıyız” dediler.

“Başka kardeşiniz var mı?” dedi Yusuf.

“İki kardeşimiz daha vardı ama biri babamın yanında kaldı, diğeri öldü.”

“Adı neydi ölen kardeşinizin”

“Yusuf.”

“Yusuf mu?”

“Yusuf ya!”

“Niye sordunuz adını?”

“Hiç, öylesine”

Yusuf, kardeşlerine çok iyi davrandı. Onları sarayda misâfir etti, ikram etti.

Onlara bol miktarda zahire verdi. Uğurlarken de ısrarlı bir şekilde;

“Bir sonraki gelişinizde “kardeşiniz Bünyamin’i de getirin, yoksa size zahire

vermem” dedi.

Yakub’un oğulları, Mısır Azizi Yusuf’un, Bünyamin hususunda neden bu kadar ısrarcı olduğuna bir türlü anlamasalar da yükleri dolu olarak buradan ayrıldılar.

16- Ballût ağacı

Yakub Aleyhisselâm dallarımın gölgesinde oturmuş hem Yusuf’undan bir haber bekliyor hem de Mısır’a giden oğullarını gözlüyordu.

Sırtını gövdeme dayayıp, ellerini gözlerine siper ederek ufuklara bakıyor ve “Ah Yusuf’um hasretin yaktı beni” diyerek inliyordu.

Onun ardı arkası kesilmeyen inleyişine benim de yüreğim dayanmıyordu. Bugün bağrımdaki bu yanıklar Yakub’un yürek yangınlarındandır.

Günler sonra Yakub’un oğulları ufukta göründüler. Yüklerini bile açmadan doğruca babalarının yanına koştular. Çok mutlu oldukları her hallerinden belliydi. Develer zahire yüklüydü.

Başlarından geçenleri babalarına bir bir anlattılar. Bir sonraki gidişimizde Mısır Azizi, “Bünyamin’i de istiyor” dediler.

Bünyamin konusunda babalarına teminat verdiler.

Yakub oğullarına;

“Bundan evvel Yusuf’u size nasıl emanet ettiğimi bilirsiniz. O zaman da böyle

teminat vermiştiniz ama sonu ne oldu? Bünyamin’i sizinle göndersem bile Onu size değil Allah’a emanet ederim” dedi. (Yusuf, 64)

Bu konuşmalar sürüp giderken kardeşlerin bir kısmı da develerdeki yükleri çözmeye başladılar. Bir de baktılar ki buğday almak için götürdükleri sermayeleri de çuvalların içinde kendilerine iade edilmiş.

Sevinçle babalarına dönerek;

“Ey babamız! İşte sermayemiz bize iade edilmiş, biz bununla tekrar ailemize zahire getiririz. Bünyamin bizimle gelirse onu koruduğumuz gibi bir deve yükü zahire de fazla alırız. Bu sefer aldığımız miktar azıcık bir şeydir. Bünyamin olsaydı daha çok alacaktık.” (Yusuf, 65)

Hazreti Yakub da bu zahirenin kıtlık yılları geçinceye kadar yetmeyeceğini biliyordu. Günler geçtikçe gelen buğdaylar da erimeye, tükenmeye başladı. Kıtlık yeniden kapıya dayandı.

Hazreti Yakub oğullarını tekrar Mısır’a göndermek isteyince; oğulları Mısır Azizi’nin Bünyamin’i de istediğini hatırlattılar.

Yakub, Yusuf’tan sonra Bünyamin’i de kaybetmeye yüreğinin takat getirmeyeceğini bildiği için Bünyamin’in yanından ayrılmasına razı olmadı.

Yakub’un oğulları bu durumda Mısır’a gitmelerinin boşuna olacağını söylediler. Mısır Azizi bize zahire vermez dediler.

“On kardeş de güçlerinin yetmediğı bir musibet müstesna her halükarda Bünyamin’i koruyacaklarına dair babalarına söz verdiler.”

Sonunda Hazreti Yakub, ailesinin maişeti için Bünyamin’i göndermeye çarnaçar razı oldu.

Oğullarını ikinci defa Mısır’a yollarken onlara şöyle bir nasihatte bulundu.

“Evlatlarım! Mısır’a hepiniz aynı kapıdan girmeyin, ayrı ayrı kapılardan girin, bununla beraber Allah’ın sizin hakkınızdaki kazasından sizi hiçbir şey kurtaramaz. Çünkü hüküm Allah’tan başkasının değildir. Ben ancak ona güvenip dayandım. Tevekkül edenlerde ancak ona güvenip dayanmalıdır.” (Yusuf, 67)

Hazreti Yakub oğullarının ardından uzun uzun baktı. Kafile uzaklarda kayboluncaya kadar baktı. Sağ salım dönmeleri için arkalarından uzun uzun dualar etti.

17- Mısır

Hazreti Yakub'un oğulları ikinci defa kapılarıma dayandılar. Babalarının nasihatine uyarak her biri ayrı kapıdan şehre girdiler.

Mısır Azizi Yusuf'un huzuruna çıktılar...

“İşte bizden istediğin kardeşimiz Bünyamin” dediler.

Yusuf, yıllardır görmediği öz kardeşini karşısında görünce gözleri doldu. Koşup boynuna sarılmamak için kendisini zor tuttu.

Akşamı bekledi.

Kardeşlerine ziyafet verdi. Onları sofraya ikişer ikişer oturttu. Bünyamin yalnız kaldı.

Ağlayarak,

“Yusuf ağabeyim olsaydı, ben şimdi yalnız olmazdım.” dedi.

Yusuf onu kendi sofrasına aldı.

Yemekten sonra herkesi yine ikişer ikişer odalara yerleştirdi.

Bünyamin yine tek kalmıştı.

Böylece Bünyamin’le baş başa olma imkânı buldu.

Ama kendisinin ağabeyi olduğuna Bünyamin’i nasıl inandıracaktı?

“Ölen kardeşin yerine benim sana kardeş olmamı ister misin?” dedi Yusuf.

“Senin gibi biriyle kim kardeş olmak istemez ki, bütün civar ülkelerde senin adın iyiliklerle anılıyor” dedi Bünyamin.

“Öyleyse beni kardeşliğe kabul eder misin?”

“Ederim ama sen babam Yakub’la, annem Rahel’in oğlu değilsin ki...”

Hazreti Yusuf bir süre yaşlı gözlerle kardeşinin gözlerinin içine baktı.

Yetimlik duygularının küllendiği yüreği yeniden harlandı.

Daha fazla dayanmayarak Bünyamin'i bağrina bastı, kokladı, okşadı, gözyaşlarında yıkadı saçlarını.

“Canım kardeşim! Ben, senelerdir sizden ayrı kalan, size tekrar kavuşmanın ümidiyle bekleyen Yusuf'um...” dedi. Gözleri yıldız yıldız parladı Bünyamin'in; “Sen Yusuf musun?” dedi.

“Evet ya” dedi Yusuf.

“Canım ağabeyim, sen  lmedin demek, babama ve bana hep senin öldüğünü söylediler, kanlı gömleğini getirdiler, ‘kurt yedi’ dediler.”

“...Artık olan oldu. Geçmişte olanları hatırlayıp  z lme. Ben onları çoktan unuttum. Ağabeylerime kar şı içimde hiçbir fena his yoktur. Şimdilik onlara benim kim olduğumu söyleme.”

Bünyamin'in i i içine sığmıyordu. Mutluluktan nereye uçacağını, nereye konacağını şaşırان bir bahar kelebeği gibiydi.

“Tamam, ağabey” dedi Bünyamin. “Asla söylemem.”

Gece geç vakitlere kadar hasret giderdikten sonra Yusuf, Bünyamin'e “seni bir bahane ile yanımda bırakacağım, haberin olsun, gerisini düşünme, her şey güzel olacak” dedi.

Bünyamin, ağabeylerinin babasına verdikleri sözü hatırlattı.

“Tamam” dedi Yusuf; “sen merak etme ben her şeyi ayarlayacağım.”

Sonraki gün Yusuf kardeşlerinin yüklerini hazırlattı. Onları yola vurdu. Bünyamin’in yükünün içine de kralın kâsesini koydurttu.

Kervan şehrin dışına çıkmıştı ki bir münadi arkalarından seslendi;

“Ey hırsızlar topluluğu! Durunuz, nereye gidiyorsunuz? Eşyalarınız aranacak.”

Kafile durdu. Herkes şaşkındı.

“Neyi yitirdiniz, neyi arıyorsunuz, bizim bir şeyden haberimiz yoktur” dediler.

88 Ben Kudüs: Konuşan Taşlar

“Hükümdarın kâsesini yitirdik onu getirene bir deve yükü zahire vardır. Ben de onu vermeye kefilim” dedi münadi... (Yusuf, 72)

Biz; “Allaha yemin ederiz ki biz hırsız değiliz. Hem bizim peygamber

sülalesinden olduğumuzu Mısır’a hırsızlık etmek, fesat çıkarmak için gelmediğimizi siz de biliyorsunuz” dediler.

“Peki sizin dediğinizin aksine hırsız sizin içinizden çıkarsa, şeriatınıza göre cezası nedir?” dedi vezirin adamı.

“Hırsızın cezası, çalınan şey kimin yükünde çıkarsa bizzat kendisidir. Yani o eşyası çalınan kimseye bir yıl hizmetçi olur. İşte biz hırsızlık yapanları böyle cezalandırırız.” (Yusuf, 75)

Yükler tek tek arandı, kase Bünyamin’in yükünde çıktı.

Şimdi babalarına ne diyeceklerdi?

Yakub’un oğulları yalvarmaya başladılar;

“Bünyamin’in büyük ve yaşlıca bir babası vardır, diğer oğlu Yusuf’u kaybettiğinden beri bununla teselli bulmaktadır, onun için sizden rica ediyoruz, Bünyamin’in yerine bizden birini alıkoyun, fakat Bünyamin’i bırakın hem bu olmayacak da bir iş değildir hem siz iyilik yapıp başkalarını sevindirmekten hoşlanan insanlardansınız.”

“Biz suçlu olmayan birini alıkoymaktan Allah’a sığınırız, hırsızlığı kim yapmış ise biz ancak onu alırız, aksi takdirde bizler de zalimlerden oluruz” dedi Yusuf. (Yusuf 79)

Ne kadar yalvarıp yakardılarsa da, Bünyamin'den başkasına razı olmadılar.

Kardeşlerin en büyüğü olan Yahûdâ bu duruma çok üzüldü.

“Ben babamın yüzüne nasıl bakarım” dedi.

Diğer kardeşlerine dönerek;

“Babanız, Bünyamin'i koruyacağınıza dair sizden söz almadı mı? Bundan evvel Yusuf hakkında da aynı şeyi yapmamış mıydınız? Şimdi babanızın yüzüne nasıl bakacaksınız, ben bu durumda babamın huzuruna çıkamam. Ya babam beni affedip izin verinceye yahut benim için Kenan'a yüz akıyla dönmek için Allahü teâlâ bir sebep gönderinceye

kadar Kenan'a asla gitmem, fakat siz gidin ve olup bitenleri olduğu gibi anlatın.”

Babama deyin ki:

“Meselenin aslını bilmiyoruz ama kase Bünyamin'in yükünden çıktı. Bu ise sana verdiğimiz sözün dışında, gücümüz yetmediği bir iştir. Biz gaybı bilemeyiz, gördüğümüze de olduğu gibi şahitlik ederiz.”

“Babam eğer dediklerinize inanmazsa Mısır ahalisinden sorsun.

Eğer Mısır uzak gelirse kervan komşularımızdan sorsun.” (Yusuf: 81/82)
Bünyamin saraya götürüldü.

Yahûdâ olduğu yerde kaldı.

Diğer kardeşler Kenan için yola çıktılar.

18- Ballût ağacı

Gün, bereketli Kenan toprakların batı ufkunda kayboluyordu.

Hazreti Yakub gölgede oturuyordu. Artık iyice yaşlan-

mıştı. Gözleri uzağı fark etmiyordu.

Derken uzaklardan akşamın melal renklerine bürünmüş bir kervan görüldü.
Gelenler Yakub'un oğullarıydı.

Yükleri gülse de yüzleri gülmüyordu. Belli ki bir şeyler ters gitmişti.

Ağızlarını bıçak açmıyordu.

Yakub Aleyhisselâm Bünyamin'i sordu.

Babalarına başlarından geçenleri bir bir anlattılar.

Hazreti Yakub acıdan iki büklüm oldu. Kederinden oğullarının getirdikleri zahireye bile dönüp bakmadı.

Yusuf'tan sonra Bünyamin'in de hasreti bağrını yaktı Yakub'un.

Gözlerine ak indi.

Artık derdini içine atıyor, gamını yutuyordu.

Hazreti Yakub, benim gölgeme gelip, sırtını gövdeme dayıyor, ufuklara bakarak;
“Yavrularım! Yavrularım!” diye inliyordu.

Akşam gün giderken, koyunlar kuzular evlerine dönerken iniltileri artıyordu
Yakub’un.

Uykusuz kalıyordu gecelerde...

Gölgeindeki gözleri görmeyen bu yaşlı insanın inleyişi yüreğimi yakıyordu...

Bir gün dudaklarından şu sözler döküldü:

“Umarım ki Allahü Teâlâ evlatlarımın hepsini bana iade eder. Muhakkak O, benim ve gurbetteki yavrularımın halini bilir ve layık olduğu gibi hükmeder, bana da sabr-ı cemîl ile hükme boyun eğmek düşer...”

Gölgede, köklerimin üzerinde oturan insanın yüreğindeki yangınlarını, ta uç dallarımda bile hissediyordum. Yakub’un yangınları yukarılara vuruyordu.

Kuşlar dallarıma konmaktan, yuva kurmadan korkuyorlardı.

Yakub Aleyhisselâm oğullarından yüz çevirdi.

“Ya esafa! Ey Yusuf’un ayrılığı ile bana gelen hüçün! Uzak durma, gel bana! Hasretin son dereceye ulaştı. Hiç olmazsa Yusuf yerine seninle dost olayım” diyerek sessiz sessiz ağılıyordu. Musibetlerin şiddetli darbeleri durmadan dövüyordu Yakub’un bağırını. Ama Yakub’un şikâyeti Allah’a idi, Allah’tan değildi...

Babalarının bu durumunu gören oğulları;

“Aşk olsun babamız! Hala Yusuf’u anıp duruyorsun; Allah’a yemin ederiz ki böyle giderse gamından hastalanıp eriyeceksin ve vefat edip bizi babasız bırakacaksın.”

Yakup ise, “Ben kimsenin içine sığdıramayacağı, âleme yaymaktan kendini alamayacağı derdimi ve üzüntümü ancak Allah’a şikâyet ediyorum. Yoksa Allah’ı aciz insanlara şikâyet etmiyorum. Ben Allah tarafından sizin bilmeyeceğiniz şeyleri biliyorum. Onun için benim bu hallerimi ve oğullarımı anmamı boşuna zannetmeyin” (Yusuf, 86) diyordu oğullarına.

Musibetlerin şiddetli darbeleri durmadan dövüyordu Yakub’un bağırını. Yakub’un şikâyeti Allah’a idi, Allah’tan değildi.

Kıtlık her geçen gün Kenan topraklarını bir mengene gibi sıkıyordu. Yakub Ailesi de bundan nasibini alıyordu. Yusuf'tan sonra kötü gitmeye başlayan işleri kıtlık günleriyle birlikte çekilmez hale gelmişti. Babalarının, harı yükselen bir ateş gibi her geçen gün artan kederi,

...

Yusuf'un hasreti, Bünyamin'le Yahûdâ'nın yokluğu Yakub Ailesi'ni perişan etmişti.

Hazreti Yakub bir gün oğullarını topladı ve onlara şöyle nasihatte bulundu:

Evlatlarım! “Tekrar Mısır’a gidip Yusuf’la Bünyamin’i bütün gücünüzle araştırın. Bu hususta Allah’ın lütuf ve merhametinden ümidinizi kesmeyin, çünkü Allah’ın rahmetinden ancak kâfirler ümidini keser.”

(Yusuf, 87)

Hazreti Yakub, Yusuf'unun hayatta olduğunu hissediyordu. Bünyamin'le Yahûdâ'nın ise hayatta oldukları zaten belliydi.

Dokuz oğul, babalarının emriyle hem kardeşlerini bulmak hem de zahire getirmek arzusuyla tekrar Mısır yolculuğuna çıktılar.

Yakub oğullarını uğurladı. Onları Allah’a emanet etti. Görmeyen gözleri ile

arkalarından uzun uzun baktı. Oğullarının ve develerin ayak sesleri kayboluncaya kadar kulak kabarttı. Sağ salım dönmeleri için dualar etti.

19- Mısır

Hazreti Yakub'un oğullarının zorlu bir yolculuk yaşadıkları her hallerinden belli oluyordu.

Her yolculukta eksiliyorlardı. Dahası bu sefer alacakları za-

hireye karşılık çok az bir sermaye getirebilmişlerdi.

Kardeşlerinden biri de kralın kâsesini çalmaktan tutsaktı.

Mahcuptular...

Mısır Azizi'ne ne diyeceklerdi?

Bu duygular içinde Mısır Azizi Yusuf'un huzuruna çıktılar...

“Ey Aziz! Bizi de ailemizi de darlık bastı. Geçim sıkıntısının üzerine Bünyamin'in acısı da binince ne bizde, ne de anne babamızda takat kalmadı. Üzüntüden babamızın gözlerine ak indi. Zahire almak için çok az bir sermaye getirebildik. Sen bize yine eskisi gibi tam ölçek ver ve bu iyiliğini (Bünyamin'le) tamamla. Şüphesiz ki sizin bu iyiliğiniz Allah katında boşa gitmez. Çünkü Allah kendi rızası için iyilik yapanları, yardımda bulunanları en

güzel şekilde mükâfatlandırır.”(Yusuf, 88) dediler.

Mısır Azizi Yusuf, uzun uzun baktı kardeşlerine. Acıdı onların hallerine. Bu işi daha fazla uzatmak, onları üzmemek istemedi.

“Siz Yusuf’a ve kardeşine yaptıklarınızı biliyor musunuz?” dedi.

Bu söz bir bomba gibi düştü salona.

Yakub’un oğulları birdenbire neye uğradıklarını şaşırdılar. Şimşekler çaktı beyinlerinde. Gayri ihtiyari dudaklarından şu sözler döküldü:

“Yoksa sen Yusuf musun?”

“Ben Yusuf’um, bu da kardeşim Bünyamin. Muhakkak Allah bize izzet ve ikramda bulundu. Kim fenalıktan sakınır ve belalara sabrederse

Allah onun ecrini zayi etmez.” (Yusuf, 90)

Yusuf’un bu sözleri üzerine kardeşleri hep birden şöyle dediler:

“Allaha yemin ederiz ki Allah seni bizden üstün kıldı. Hakikaten biz bir hata işledik.” (Yusuf, 91)

Yusuf kardeşlerine asırlar sonra gelecek olan Allah'ın Sevgilisi'nin de takdirine ve tekrarına mazhar olacak olan şu sözlerle mukabelede bulundu:

“Bugün ve bundan sonra tarafımdan size başa kakma ve kınama yoktur. Ben size hakkımı helal ettim. Allah'a dua ve istiğfar edin. Ümit ederim ki Allah sizi affeder çünkü kusurunu anlayıp tövbe ile kendine sığınanlara rahmet ve mağfiretiyle mukabele eder. O merhametlilerin en merhametlisidir” (Yusuf, 92)

Bütün kardeşler birbirlerine sarıldılar, özlem ve hasretle kucaklaştılar.

Kardeşleri, Yusuf'a; “Sana karşı çok mahcubuz,” dediler.

Yusuf'un cevabı bağrında kin ve öfke barındırmayan bir insan yüceliğine yakışır bir cevap oldu:

“Mahcup olacak bir durum yok! Halk şimdiye kadar beni bir köle olarak biliyordu. Bir kölenin bu makamı işgal ettiğine inanıyorlardı. Siz benim nasıl soylu bir aileden olduğumu ortaya çıkardınız, asıl ben size minnettarım.”

Yazık ki ilerde Yahudi kabilelerinin başı olacak olan Hazreti Yakub'un kıskanç oğulları, ne sabr-ı cemil sahibi babalarından ne de kendisine büyük bir hikmet verilmiş kardeşlerinden gereği gibi istifade edemeyeceklerdi.

Yusuf kardeşlerinin yüklerini hazırlattı. Onlara “Şimdi gidin, babamızı ve annemizi de alıp buralara gelin, bu gömleğimi de babama götürün.” dedi.

Kardeşlerini şehrin dışına kadar uğurladı Yusuf.

20- Ballût ağacı

Hazreti Yakub her gün geliyor, gölgeme oturuyor ve dünya ışığını yansıtmayan gözlerle ufukları gözlüyordu. Mısır tarafından esen rüzgârlar bugüne kadar Yakub’a hü-

zün ve kederden başka bir şey taşımamıştı.

Son günlerde Yakub’un yorgun yüzünde bazı değişiklikler olmaya başlamıştı. Ara sıra da olsa kırk yıldır hiç gülmeyen o yüz gülümsüyor, Mısır tarafına yönelerek derin derin nefes alıyordu. Yanındakiler Yakub’a tuhaf tuhaf bakıyorlardı.

Bir gün Yakub yanındakilere; “... Ben şu anda Yusuf’umun kokusunu alıyorum, sakın beni bunak yerine koymayın, sözüme itimat ederseniz, beni tasdik edeceksiniz” dedi. (Yusuf, 94)

“Hala Yusuf’um deyip duruyorsun, hala ona kavuşacağını zannediyorsun, doğrusu sen eski yanlışlığında ber-devâmsın” dedi yanındakiler.

Günler geçtikçe Yusuf’un o cennet kokusu ziyadeleşiyor, anbean Yakub’a yaklaşıyordu sanki.

Gittikçe ağırlaşan bir gül kokusu Kenan topraklarını sarıyordu.

Yusuf gül kokuyordu ama o kokuyu duymak için Yakup olmak gerekiyordu. Nihayet bir gün ufuklardan yolcular göründü. Gelenler Yakub'un oğullarıydı.

Yahûdâ kafileden koparak devesini süratle babasına doğru sürmeye başladı. Babasına yaklaşınca devesinden indi. Elinde bir gömlekle babasına yaklaştı.

Gömleği babasına verdi. Hazreti Yakub gömleği alarak kokladı, yüzüne gözüne sürdü.

“Yusuf’umun gömleği bu” dedi.

Yusuf’un gömleği can oldu babasının gözlerine.

Yağmurlu bir gecedden sonra doğan bir güneş gibi, gömlek gündüz eyledi Yakub’un hicranlı gecelerini.

Gömlek cennet kokuyordu.

Hazreti İbrahim Aleyhisselâm ateşe atıldığında Cebrâîl cennetten getirmişti o gömleği.

Hazreti İbrahim gömleği oğlu İshak’a, o da oğlu Yakub’a vermişti.

Çok geçmeden diğer oğulları da yetiştiler. Hepsi sevinçlere gark oldular.

“Anlatın bakalım nasıl buldunuz Yusuf’umu” dedi Yakub.

Yahûdâ başladı anlatmaya;

“Mısır Maliye Nazırı olan zat meğer kardeşimiz Yusuf’muş.”

Yorgun yüzüne birden tatlı bir hayret ve tebessüm yayıldı Yakub’un.

“Yusuf muymuş?”

“Evet ya!”

Yakub, oğlu Yahûdâ’nın anlattıklarını Peygambere yakışır bir eda ile dinliyordu.

Yüzünde oğullarına karşı hiçbir kızgınlık emaresi yoktu.

“Ben Allah’ın lütfuyla sizin bilmediğiniz şeyleri bilirim demedim mi”

(Yusuf, 96) dedi oğullarına.

Yakub'un oğulları babalarının bu sözlerini tasdik ettiler, özür ve af dilediler...

“Ey sevgili babamız biz hakikaten suç işledik, şimdi çok pişmanız bizim için Allah'tan günahlarımızın affını dile, affımız için dua et” (Yusuf 97) dediler.

“Yakında sizin için Rabbime istiğfarda bulunacağım. Zira insanlara merhamet edip günahlarını bağışlayan ancak odur.” (Yusuf, 98) dedi Yakub Aleyhisselâm oğullarına.

Hazreti Yakub ve oğulları Mısır yolculuğu için hummalı bir hazırlık içindeydiler. Denkler hazırlanıyor, her şey inceden inceye gözden geçiriliyordu. Benim yüreğime daha şimdiden bir hüznün çökmüştü. Sırtını gövdeme dayayıp 40 yıl boyunca ufuklara bakarak Yusuf'unu gözleyen Yakub'u bir daha görebilecek miydim? Yoksa dönüşü olmayan bir yolculuk muydu bu?

Hazreti İbrahimleri, İsmailleri, İshakları, Yakubları ağırladığım o ihtişamlı günler geride mi kalacaktı? Onca güzel insandan, bunca güzel sözler duyan dallarım, yalnızlığın çığlıklarıyla mı sağırlaşacaktı.

Güzelliği ve cömertliği ile ülkeler fetheden Yusuf'u görecekti miydi yorgun gözlerim?

Ben bu duygular içindeyken bir sabah baktım Yakub Ailesi evlerinden ayrılıyordu.

Yusuf'un annesi, Yusuf küçükken vefat ettiği için babası Yusuf'un teyzesini nikâhlamıştı. O da onlarla birlikte gidiyordu. Hazreti Yakub vedalaşmak için yanıma geldi. Tıpkı bir insana sarılır gibi sarıldı gövdeme. Hıçkırıklarını tutamadı. Yapraklarım bin göz olup ağladı o gün. O an anladım ki bir daha kavuşmamız çok zor. Yakub'un hasret ateşiyile tutuştu yüreğim. Gövdemden dallarıma, yapraklarıma doğru yayıldı yangın.

Yakub Aleyhisselâm o gün gözden kayboluncaya kadar arkasına dönüp dönüp baktı.

Ve Yakub Ailesi ufukta kayboldu...

İsrailoğulları bereketli Filistin topraklarını terk ettiler.

21- Mısır

Yakub Hanedanı'nın Mısır'a gelişi Mısır Meliki'ne haber verildi. Melik ve Hazreti Yusuf dört bin askerle şehrin dışında beklemeye başladılar.

Yakub ve oğulları ufukta görüldüğünde Yusuf yüreğini yerinde zor tutuyordu. Kavuşma anı yaklaştıkça her iki tarafta da heyecan had safhadaydı.

Yaşlı Yakub büyük oğlu Yahûdâ'nın yardımıyla yürüyordu. Bu durum iyice rikkatine dokundu Yusuf'un.

Daha uzaklardan oğlunu gören Yakub, kırk yıllık hasretle seslendi Yusuf'una;

“Selam sana ey hüznleri gideren oğul!”

Bir anda her iki taraftakiler de hıçkırıklara boğuldu.

Yusuf koştu babasına, sarıldı. Baba-oğul sarsıla sarsıla ağlamaya başladılar.

“Ey gözlerimle gören, ey gözleriyle gördüğüm Yusuf'um!

Yıllarca sesi bana gelmeyen, sesim kendisine ulaşmayan Yusuf'um! Ey kalbimle

seven! Ey kalbiyle sevdiğim! Muhabbeti kolay giyilir libas olmayan. Ey adı gelecek zamanların ve mekânların insanlarına adımla kalacak olan Yusuf’um. Gölgesinde oynadığın Ballut Ağacı’nın altında hep seni bekledim durdum.

Akşamları koyunlar kuzular evlerine dönerken, sen dönmedin oğul!

Yine akşam oldu herkes yurduna yuvasına dönüyor Yusuf’um! Sen

neredesin, diye inledim. Ağlamaktan gözlerime aklar indi oğul. Gömleğin gözlerime değinceye dek gündüzler gece oldu bana.

Biliyordum oğul bir gün sana kavuşacağımı biliyordum, Allah’tan hiç ümidimi kesmedim.”

“Ben de babacığım” dedi Yusuf. “Hep hasretle hep özlemle bugünleri bekledim.”

“Yusuf’unun yüreği yıllarca ‘ah babacığım!’ diye yandı durdu. Senin nasıl acılar yaşadığını düşündükçe daha bir artıyordu kederim.”

Yakub öpüyor, kokluyor, sarılıyor, sonra başını geri çekiyor Yusuf’unun gözlerinin içine bakıyor, sonra yine sarılıyordu.

Uzun süre baba oğlu ayırmak mümkün olmadı. Yaşlı Yakub’un dizleri titremeye başladı. Ayaklarının dermanı kesildi.

Baba-oğulun kavuşma sahnesi Meliki de askerleri de gözyaşlarına boğdu.

Kavuşma anı sevinçli olduğu kadar da hazin olmuştu.

Ortalık kuzuların analarıyla buluşma sahnesine döndü.

Yaşlı Yakub’u, karşılama mekânında kafile için hazırlanan yere oturtular.

Kafile, burada bir müddet dinlendi.

Hasret giderdi. Sonra hep birlikte Mısır’a hareket ettiler.

Yusuf, ailesini doğruca kendi sarayına götürdü.

Üvey annesini ve babasını kendi tahtına çıkardı. On bir kardeş, anne ve baba Yusuf’un önünde saygıyla eğildiler.

Bu manzarayı gören Yusuf’un dudaklarından şu sözler döküldü:

“Ey babacığım! İşte bu senin daha evvel tabirini yaptığın rüyamın tahakkukudur. Rabbim onu gerçekleştirdi. Ve bana ihsanda bulundu. Beni zindandan kurtardı.

Mısır'ın topraklarını benim tasarrufuma verdi. Şeytan, desisesiyle benimle kardeşlerimin arasından sevgiyi kaldırmakla bunca yıl ayrılığımıza ve birbirimize hasret kalmamıza sebep oldu. Fakat Allah'a hamdolsun o bizi yine kavuşturdu. Nefreti sevgiye çevirdi. Çünkü o lütfuyla dilediğini yapan Rabbim, ezelden ebede kadar her şeyi olduğu gibi bilir ve hikmetine göre de muamelede bulunur, o abes bir iş yapmaz her işinde bir hikmet vardır. İşte bütün bunlar Rabbimin fazlındandır.” (Yusuf, 100)

Hazreti Yakub, çileli bir hayattan sonra Yusuf'una kavuşmuş, oğullarının birlikte mutluluğunu görmüştü. Sarayda mesut bir hayatları vardı.

Kapkaranlık bir kuyuda geçen sıkıntılı günlerden, köle olarak satılıştan, zindana atılıştan, anne babadan onca yıl ayrı kalıştan sonra; Mısır mülkünün sultanı olmasının yanında, Züleyha ile evlenmiş, anne-baba ve kardeşlerine kavuşmuş, adeta dünyada cennet hayatı yaşamaya başlamıştı.

Güzelliği ve cömertliği ile de halkların gönlünde yer edinmişti.

Yusuf'un saadeti sınırsızdı.

Onca mutluluğun arasında Yusuf Aleyhisselâm Hakk'a olan vefasını ve kabrin arkasında Mısır sultanlığından daha ferahlı ve saadetli bir hayatın varlığını insanlara haber vermek için Rabbine şöyle dua etti:

“Ya Rab! Bu mülk ve saltanatı şüphesiz bana sen verdin ve benim şeref ve itibarımı artıran ilim ve hikmeti de sen öğrettin. Ben de en büyük dünya devletini tattım. Anladım ki dünya hayatı tevîl ve tabiri sonradan gerçekleşecek bir rüya gibidir. Ey göklerin ve yerlerin Yaratıcısı! Dünya ve ahirette velim ve malikim

sensin. Allah'ım! Beni Müslüman olarak vefat ettir ve beni salih kulların arasına al." (Yusuf, 101)

22- Ballût ağacı

Hazreti Yakub ve oğulları gideli artık yirmi yılı geçmişti.

Günlerim hep onları düşünmekle geçiyordu. Eski güzel günler çok gerilerde kalmıştı. Giden o güzel günler geri ge-

lir miydi? Artık yapraklarım olmadığı için ne birileri gelip gölgeme oturuyor ne de kuşlar, çıplak dallarıma yuva kuruyordu.

Üzüntüsünden sütü çekilmiş bir ana gibiydim... Hasretten dallarım kurudu, gözlerime karasu indi. Gelenin geçenin acıyacağı bir hale düştüm.

Bir gün ufuklardan yine bir kervan göründü.

Yanık yüreğim yerinden çıkacak gibi oldu. Gözlerime Yakub gibi karalar inmişti, gelenleri fark edemiyordum.

Kafile iyice yaklaşınca bir cenaze olduğunu fark ettim.

Aklıma gelen başıma geldi. Filistin topraklarını yürüyerek terk eden Yakub Aleyhisselâm ülkesine cansız dönüyordu.

Yakub'un cansız bedenini, hasret gidermemiz için getirip gölgeme koydular. Ne onun ayağa kalkacak mecali vardı ne de benim eğilecek halim.

O gün yüreğim yandı, yana yana bitti, tükendi. Gözlerimde yaş, damarlarımda kan kalmadı. Şu gördüğünüz hale ben o gün geldim. Oğulları halime acıdılar da alıp götürdüler Yakub'u babası İshak'ın ve dedesi İbrahim'in yanına yatırdılar.

Ben Ballût Ağacı...

Geçmişteki güzel günlerin özlemiyle öyle yanık ki yüreğim...

Kurudu, eridi dallarım. Yaşlı Yakub'un yaşlılığı gibi bir yere dayanmadan ayakta duramıyorum. Gördüğünüz gibi her yerimden demir kelepçelerle bağlıyım, demir dayaklarla ayakta duruyorum. Buna ayakta durmak denirse...

Çarmıhta asılı unutulmuş bir insan gibi hissediyorum kendimi. Akşamlara bağrımdaki yaralarla giriyor, geceleri bağrımdaki yaralarla sabahlıyorum. Geçmişin özlemleri ve bağrımdaki sancılar yetmiyormuş gibi bir de şimdilerde bereketli Filistin topraklarında yaşananlar uykuyu haram ediyor gözlerime.

Bir zamanlar benim de göklere uzanan dallarım vardı. Hazreti İbrahim sık sık gelirdi buraya. Koyunlarını kuzularını burada otlatırdı. O sırtını gövdeme dayadığında bir dağın bana yaslandığını hissedirdim. Köklerimden dallarımın uçlarına kadar bir mutluluk yayılırdı. Güneşten kıskanırdım onu. Gerçi ateş bile onda yakacak bir şey bulamamıştı güneş mi ona dokunacaktı ama ben yine de bütün dallarımı yapraklarımı onun için seferber ederdim. Büyük imtihanlar

geçirmiş büyük bir peygamberi misâfir etmenin huzur ve heyecanı yer değiştirir dururdu içimde.

Dallarım beşiklik yaptı İsmailere, İshaklara, Yusuf'lara...

Hazreti Hacer kucağında İsmail'le buradan gitti çöllerde kentler kurmaya.

Hazreti Yakub, “Yusuf’um neredesin, Yusuf’um neredesin” diye diye ihtiyarladı benim gölgemde... Yusuf’una ağlaya ağlaya gözlerine burada aklar indi. Yusuf’unun kokusunu burada aldı. Yusuf’un gömleği burada can oldu Yakub’a. İsrailoğulları buradan göçtü Mısır’a. Ben bir başıma kaldım burada.

Bazen gidenlerin arkasından onlarla gitmek istediğimde ayaklarımı, yanıma gelenleri okşamak istediğimde ellerimi bulamadım. Ne fırtınalar,

tipiler gördüm. Ama en son Yakub’un cansız bedeni ile buluşmak bende takat bırakmadı.

“Her gördüğümü anlatamam, göğsümde sakladığım sırlar vardır.

Ben dilsiz bir tanığım, benim adım Ballût Ağacı.”

23- Kızıl Kum Tepelerinde Bir Yalnız Türbe: Nebî Musa

“Eğer ben sizinle beraber orada bulunsaydım, onun yol kenarında ve kızıl bir kum tepesinin yanında bulunan kabrini size gösterirdim.” (Hadis)

Baharın ilk günleri...

Batı Şeria dağlarında kıştan bahara çıkmanın özgürlük türküleri yankılanıyor.

Yağmur yağmış toprağa apaydın bir gün vurmuş... Toprak öyle ısıldıyor ki sanki günün aydınlığı topraktan fışkırıyor...

Toprak bereketten buhar buhar kabarıyor. Uzaklardan, üzerine bir tül gerilmiş gibi Lût Gölü görünüyor. Lût Gölü'ne giden yolun solunda dünyanın en eski yerleşim yerlerinden biri olan Eriha şehri... Bir zamanlar Musa Aleyhisselâm önderliğindeki İsrailoğulları'nın, Kudüs'e kavuşmaları için aşmaları gereken son cephe hattı... Yolun sağındaki Kızıl Kum Tepelerinin üzerinde bir özgürlük anıtı gibi Nebî Musa Türbesi baharın taze ışıklarında yakanıyor.

...

Burası, İsrailoğulları'nın Mısır'dan başlayan özgürlüğe yürüyüşünün Hazreti Musa için son durağı... Kudüs'e kavuşmaya ömrü yetmemiş.

Eyüp Sultan'ın beni götürün, götürebildiğiniz kadar götürün surların dibine gömün, ben fetih ordularının naralarını duymak istiyorum dediği gibi Musa Aleyhisselâm da son deminde; “Beni yaklaştırabildiğiniz kadar Kudüs’e yaklaştırın” diye vasiyet etmiş. Kudüs’e bir konak kalmış. Yanına vardığımızda Türkiye tarafından yeni restore edilmiş büyük bir külliye ile karşılaşyoruz.

İlkin, Memlüklü Sultanı Baybars tarafından inşâ edilen türbe ve cami, geçen asırlar boyunca çeşitli dönemlerdeki eklemelerle içinde türbe, cami, han ve diğer müstemilatların bulunduğu büyük bir külliye haline dönüşmüş.

İslam-Türk mimari eseri olan bu külliye, tarih boyunca özellikle de Osmanlı döneminde Hac yolcularının Kudüs’e varmadan önce konakladıkları bir kervansaray olarak da kullanılmış.

Kervansaray olarak kullanıldığı yıllarda bıkmadan usanmadan yorgun yolcularını bekleyen bu külliye, şimdi yükseklerden bakan bir kartal gibi kızıl ufukları gözlüyor. Hazreti Musa'nın cami içindeki türbesi tam da Hazreti Musa'ya yaraşır şekilde, oldukça görkemli.

İlkbaharın taze ışıklarına postunu sermiş bilge bir derviş gibi tepeyi tutmuş olan bu türbenin taşları konuşuyor biz dinliyoruz:

“Güzeller güzeli Yusuf zamanında İsrailoğulları Mısır’da en mesud günlerini yaşadılar. O dönemde Mısır’ın yönetimine Hiksoslar hâkimdi. Hiksoslar, İsrailoğulları’nın ülkelerine nasıl bir bereket getirdiğini biliyorlardı. Hazreti Yusuf’la ekonomi de devlet de adeta yeniden dirilmişti. Hiksos hükümdarlarına melik deniyordu. Hiksoslar dört yüz yıla yakın hüküm sürdükten sonra hâkimiyet tekrar Kiptilerin eline geçti.

Kıpti hükümdarlarına ise firavun deniliyordu.

Firavunlar dönemi İsrailoğulları için tam bir kâbus oldu. Yaşadıkları, esaretten başka bir şey değildi. Hele Firavun'un bir gece gördüğü rüyadan sonra Mısır, İsrailoğulları için bir ateş yurdu oldu. Firavun rüyayı gördüğü gecenin sabahında tez elden divanı topladı;

“Bu gece kâbus gördüm, Kudüs tarafından gelen bir ateş, bütün Kıptileri yakıp kül ediyordu, İsrailoğulları'na dokunmuyordu” dedi.

Rüya sabah aydınlığı gibi berraktı.

“İsrailoğulları'ndan doğacak olan bir çocuk saltanatınızı yerle bir edecek” dedi baş kâhin.

Divan kararını açıkladı: O yıl, İsrailoğulları için “Ölüm Yılı” ilan edildi. Hüküm kesindi: “İsrailoğulları'ndan doğacak olan bütün erkek çocuklar boğazlanarak öldürülecek.”

Annelerin yüreğine kor olup düştü haber.

Cellatlar sokaklarda ellerinde bıçaklarla dolaşıyordu. Bıçakların parıltısı, anaların yüreklerini üşütüyor, dizlerinde derman bırakmıyordu.

Bebekler doğar doğmaz ellerinde usturalarla bekleyen cellatlar tarafından hemen

kesilip biçiliyordu. Hamile kadınlar mezbahaya götürülen koyunlar gibi sürüklenerek doğumhanelere götürülüyor zorla doğum yaptırılıyordu. Kimi evladını kaybediyordu kimi kendini. Kimi hem evladını hem aklını yitiriyordu. Durum yürekler acısıydı.

O günlerde İmrân Ailesi'nin beklediği çocuk dünyaya geldi. Adını Musa koydular. Baba İmrân, loş kandilin aydınlattığı odada dua ediyordu. Musa'nın ablası Meryem bir sülün gibi odadan odaya süzülüyor, annesinin gözlerinin içine bakıyordu. İmrân Ailesi'nin diğer oğlu Harun daha çocuktı. Ama olacıkları hissetmiş gibi sessiz ve endişeli bir köşede oturuyordu.

Gece sırtını sabaha dayadıkça İmrân Ailesi'nin gönlü daralıyordu. Sabah olduğunda ellerinde usturalarla askerlerin kapıya dayanacaklarını biliyorlardı. Anne Yakobed sabaha doğru bir ara uykusuzluğa yorgun düştü. Gözlerini açtığında yüzü sabah aydınlığı gibi pırıl pırıldı. Yüreğindeki fırtınalar dinmişti. Üzerine sekine inmiş, yüreğinin sevinci yüzüne yansımıştı.

Yüce Allah, kendinden bir sevgi verdiğini söylediği bu çocuğu, doğuştan sevimli kıldığını, onu kendi gözetiminde yetiştireceğini söylüyordu Yakoped'in düşlerinde... Bir ses... Bir ilham:

“Emzir onu! Hayatına bir zarar geleceğinden korktuğunda, onu suya salıver ve artık korkup üzülme. Kesin olarak bil ki; biz onu sana geri vereceğiz ve elçilerimizden bir elçi yapacağız.” (Kasas: 7)

Yakobed çemberin iyice daraldığını hissettiği bir gece vakti bebeğini özel

yaptırdığı bir sandığa koyarak kızı Meryem'in yardımıyla Nil'in serin

sularına bıraktı.

“Elveda sulara yazgılı bebeğim.

Elveda tek başına kalmışların en küçüğü, elveda...

Elveda bir kez bile anne dediğini duyamadan yola vurduğum, sulara saldıgım...”

Nil’e döktü yüreğini.

Mehtabın vurduğu serin sulara yüzüyordu Musa...

O, dünyanın en küçük kaptanıydı. Ablası Meryem peşinden koşuyordu. Annesi ile öyle anlaşmışlardı. Kan ter içinde kalmıştı.

O gün her nasılsa sarayın sultanı Asiye de saltanat kayığı ile Nil de gezintiye çıkmıştı. Yanında nedimeleri de vardı. Birden ağlayan bir sandıkla karşılaştılar.

Anne Yakobed’in canından can kopararak, evladını suya bırakmakla sınayan kader, nehrin diğer kıyısındaki Asiye’yi, canına can katmak için, Nil’de gezintiye çıkarmıştı.

Bebęi kucağına aldı Asiye:

“Merhaba dünyanın en küçük kaptanı, gemisini sağa sola çarpmadan sarayıma kadar getiren bebeğim, merhaba!

Merhaba suların evladı...

Merhaba Nil’in bereketi...

Merhaba kucağıma bırakılan sevinç...

Merhaba gözümün aydınlığı...

Merhaba suların efendisi...

Merhaba suların taşıdığı meşale...

Merhaba kalbimin sulardan çekip çıkardığı çocuk!” Asiye’nin ninnilerinin ardı arkası kesilmiyordu.

Nil’di bu, Mısır’a hep bereketler güzellikler taşırdı.

Ama onun taşıdığı en büyük bereket Musa’ydı.

Gecenin de bir mesaisi vardı.

Musa’nın ağlamaları durmuyordu. Kaç emzikli kadın getirdilerse emmedi.

Bir yolunu bulup ablası Meryem sızdı saraya.

“Size bu çocuğu emzirip, besleyip büyütecek bir aile göstereyim mi?” dedi.

Akıllı ablanın bu teklifi hemen kabul gördü.

Koştı Meryem, kuş oldu uçtu. Mısır’ın sokaklarında bir kuş gibi uçarken kalbi de sevinçten uçacak gibiydi. Anne Yakobed ve baba İmrân evde gözyaşları içinde Meryem’den gelecek haberi bekliyorlardı. Gecenin karanlığında birden kapıları vuruldu. Yürekleri ağızlarına geldi. “Anne benim” dedi Meryem. Kızlarının anlattıkları ile Yakobed ve İmrân sevinçten uçtular. Allah’a şükrettiler. Carını başına geçirerek, kızı Meryem’le birlikte sarayın yolunu tuttu anne Yakobed. Asiye ile Yakobed göz göze geldiler.

Yakobed, minnetle baktı Mısır melikesinin gözlerinin içine.

“Bu bir melike değil, merhametli bir melek” dedi içinden...

Yüreği ısındı Asiye'ye...

Asiye'de ona "kardeşim, hoş geldin!" dedi. "Gecenin bu saatinde sana zahmet verdik ama Nil'de bulduğumuz bir bebek kimseyi emmiyor." Artık Musa'nın iki annesi vardı.

"Mahzun bakışları göz aydınlığına dönsün" diye Allah Musa'yı annesine geri vermişti.

Mısır'da dünyaya gelen bütün bebekler annelerinin çığlıkları arasında bir bir boğazlanırken, Musa Firavun'un sarayında Asiye'nin şefkatli kanatları altında büyüyordu.

Hem de öz annesinin sütüyle...

Yıllar yılları kovaladı ve Musa sarayda bir prens olup çıkıverdi.

Asiye'nin göz nuru bir prens...

Yakobed ve Asiye...

Birinin doğurduğunu diğeri yaşattı.

Birinin emzirdiğine diğeri konuşmayı öğretti.

Ve Musa büyüdü, serpildi, Mısır'ın damıtılmış bir delikanlısı oldu.

İsrailoğulları Mısır'da hâlâ köle muamelesi görüyordu. Hazreti Yusuf dönemindeki ikbal günleri çok gerilerde kalmıştı.

En ağır işlerde çalıştırılıyorlar, her türlü işkence onların bedenlerinde deneniyordu. Esaret zor zanaattı. Yine de İsrailoğulları'ndan olup da sarayla arasını iyi tutarak Karun gibi zengin olanlar da yok değildi. Onlar için de kimlikleri öyle bir utanç ve azap haline gelmişti ki, kibirli Karun, İsrailoğulları'ndan olduğunu hiçbir yerde dile getirmez, hatta onlardan nefret ederdi.

Hazreti Musa bir gün yolda giderken bir Kıpti'nin, İsrailoğulları'ndan bir adamı evire çevire dövdüğünü gördü. Kavgayı ayırmak için araya girdi. Kıpti'yi zaptetmek mümkün olmadı. Hazreti Musa, Kıpti'ye bir tokat attı. Kıpti oracıkta öldü. Haber bir anda yakıcı bir rüzgâr gibi bütün Mısır sokaklarını dolaştı, sarayın kapısına kadar dayandı. Bir prens olan Musa, bir köle için bir efendinin ölümüne sebep olmuştu.

Hazreti Musa, Mısır'ı terk etti. Menzili, Medyen'di. Yollarda ağaç yaprakları yiyerek, taşları yastık, kayaları yatak, gökleri yorgan yaparak sekiz günde Medyen'e ulaştı.

Medyen Kuyularına geldiğinde sürülerini sulayan çobanlara rastladı.

Yetişkin iki kız, sürülerini sudan uzak bir yerde tutmaktaydılar.

Yanlarına gitti...

“Derdiniz nedir? Neden sürünüzü sudan uzak tutuyorsunuz?” dedi.

“Biz Şuayb Peygamberin kızlarıyız, babamız çok yaşlıdır, onun için bu işi biz yapıyoruz, çobanlar ayrılana kadar biz kuyuya yaklaşmayız” dediler.

Musa onların sürüsünü suladı.

Kızlar sürülerini sürüp götürdüler.

Sonra bir gölgeye çekildi, sırtını ağacın gövdesine dayadı.

Medyen topraklarında gün battı batıyordu.

Yorgundu, çaresizdi;

“Rabbim! Doğrusu bana indireceğin hayra muhtacım” dedi.

Biraz sonra az önceki kızlardan biri çıkageldi.

“Babam, ücretini ödemek için seni çağırıyor,” dedi.

Şuayb Aleyhisselâm, Musa’yı görür görmez hakikatli bir genç olduğunu anlamıştı.

Yanında kalmasını, sürülerine çobanlık etmesini istedi.

Musa kabul etti.

Yusuf Aleyhisselâm’ı kölelikten saraya taşıyan kader, Musa Aleyhisselâm’ı prenslikten çobanlığa taşımıştı.

Mısır’da ise artık Yakobed ve Asiye’nin kalpleri kaygıyla yanan iki kandildi.

Musa neredeydi, aç mıydı, açıkta mıydı? Nerede uyuyordu, hangi kayalıklara sırtını dayıyor, hangi çöl kuytularında sabahlıyordu?

...

Musa Aleyhisselâm Medyen’de on yıl kaldı. Şuayb Aleyhisselâm’ın kızlarından Safure ile evlendi.

Medyen’den ayrılma vaktinin geldiğinin farkındaydı.

Eşi Safure ile yola koyuldular.

Akabe boğazını geçip Sina Dağı’na geldiklerinde hava bozdu.

Yolda ortalık bir anda buz kesti. Korkunç bir fırtına başladı.

Sina Dağının tepeleri uğultuluydu.

“Keşke ısınacak bir ateşimiz olsaydı” dedi Safure.

Soğuk, ürperti ve sığınma hissiyle göz gezdirdikleri çölün dört bir yanında ıssızlıktan başka bir şey görünmüyordu.

Derken Sina Dağı’nın yamaçlarında bir ılık parıltısı belirdi. Kendileri gibi üşümüş yolcuların yaktığı bir ateş olduğunu düşündüler.

“Sen dur!” dedi Musa hanımına. “Ya bir haber ya da tutuşmuş bir odun getiririm de ısınabiliriz.” (Kasas, 29)

Musa, sarayda büyümiş bir prens olmasına rağmen fırtınalı bir hayatı seviyordu. O fırtınalardan kaçan biri değildi, fırtınalara karşı yürümeyi severdi.

Sulu sepken altında bir yıldız parıltısını andıran ateşe doğru gecenin ayazında koştu Musa.

O koştukça ateş uzaklaşıyordu sanki...

Vadinin sağ yanından gelen bir sesle irkildi. Sese doğru baktı. Bir ağaç gördü. Durdu, kulak kesildi...

Ses, göklerden boşanan bir şelale gibi dökülüyordu.

Peşinden koştuğu ateş miydi, yoksa kor muydu? Artık hiç önemli değildi. Duyduğu ses ateşten daha yakıcıydı:

“Ey Musa! Şüphesiz ben âlemlerin Rabbi olan Allah’ım. Ayağındaki ayakkabıları çıkar, çünkü sen Kutsal Tuva Vadisi’ndesin...” (Taha, 12) Duyduğu bu esrarengiz ses karşısında irkildi Hazreti Musa.

Arkası geldi sesin:

“Değneğini yere bırak!” (Kasas, 31)

Değnek birdenbire bir kobra oldu. Musa korktu, kaçmaya başladı.

Ses dökülmeye devam etti:

“Ey Musa! Geri dön, gel. Korkma. Şüphesiz güvende olanlardansın.”

(Kasas, 31)

“Elini koynuna koy, lekesiz, bembeyaz çıksın. Korkudan açılan kollarını kendine çek! Bu ikisi Firavun ve erkânına karşı Rabbinin iki delilidir. Doğrusu onlar yoldan çıkmış bir millettir.” (Kasas, 32)

“Firavuna git, onunla yumuşak bir dille konuş.” (Taha, 44)

“Rabbim! Doğrusu ben onlardan bir cana kıydım.” (Kasas, 33) dedi Musa.

“Beni öldürmelerinden korkarım. Kardeşim Harun’un dili benimkinden daha düzgündür. Onu, beni destekleyen bir yardımcı olarak benimle gönder, çünkü beni yalanlamalarından korkarım.” (Kasas, 34)

“Seni kardeşinle destekleyeceğiz” dedi ses. (Kasas, 35)

“İkinize bir kudret vereceğiz ki, onlar size el uzatamayacaklardır.

Ayetlerimizle, ikiniz ve ikinize uyanlar üstün geleceklerdir.” (Kasas, 35)

Hazreti Musa sıradan bir insan olarak çıktığı Sina Dağı’ndan peygamber olarak indi.

Isınmak ve aydınlanmak için bir tutam ateşin peşinden koşarken, bütün bir insanlığın yüreğini ısıtacak ve yolunu aydınlatacak ilahi ışıkla döndü.

O güne kadar bütün yaşananlar, aslında o parıltılı geceye hazırlık içindi.

Nil, bu gece için bağrına basmıştı bebek Musa’yı, bu gecenin hatırına kol kanat germişti Nil’in Melikesi Asiye... Medyen’e gidiş ve gece yakarışlarıyla arşı titreten Şuayb Aleyhisselâm’ın nefesiyle diriliş hep o gece içindi.

Her peygamberin kaderinde bir dağ vardı. Musa’nınkine Sina düşmüştü.

Musevilik ateşi Sina Dağı’nda parlamıştı.

O gece Musa’nın annesi Yakobed’le, Mısır’ın Melikesi Asiye de anlam veremedikleri bir aydınlık içinde kalmışlardı.

Tıpkı Musa gibi kalpleri inşirah ve aydınlıkla dolup taşmıştı.

Kirpikleri kapanmıyordu...

Göklere bakıyorlardı... Gökler, serapa nurdu. Sanki Mısır'ın üzerine göklerden ışıklar yağıyordu.

Hazreti Musa, on yıl önce bir gece vakti gizlice çıktığı Mısır'a yine bir gece vakti gizlice girdi.

Prens olarak çıktığı Mısır'a, peygamber olarak döndü.

Nil, mehtabın aydınlığında yine nazlı nazlı akıyordu.

Nil, onun üçüncü anasıydı.

Gecenin karanlığında İmrân Ailesi'nin kapısı vuruldu.

Anne Yakobed koştu kapıya.

Oğlu Musa'yı ve gelini Safure'yi karşısında görünce sevinçten ne yapacağını şaşırdı. Gözlerine inanamadı. Yıllarca hasreti bir kor gibi yüreğini yaktığı oğlu karşısındaydı. Hem de hanımıyla birlikte. Bağrına bastı Musa'sını, Safure'sini... Gece boyunca gözleriyle içti adeta evlatlarını.

Sabah olduğuunda Musa kardeşi Harun’u da alarak doğruca Firavun’un sarayına gitti. Mısır Firavunu’nun sarayı Hazreti Musa’yı misâfir etmeye hazırđı.

Süslü muhafızların arasında sarayın geniş ve görkemli koridorlarında kardeşi Harun’la yan yana yürürken dudakları kıpırdıyordu Musa’nın:

“Allah’ım! Göğsüme genişlik ver, işimi kolay kıl, dilimdeki düğümü çöz, çöz ki sözümü iyi anlasınlar...” (Taha, 25-28) “Bu gittiğimiz Firavundur Allah’ım!” Anında cevap geliyordu göklerden:

“Ben sizi işitiyorum ve görüyorum...” (Taha: 46)

Gidilen ne kadar zalim olursa olsun endişeye mahal yoktu.

Musa Kelîmullah’tı, Allah’la konuşan bir peygamberdi.

Görüşmenin yapılacağı görkemli salona alındıklarında saray erkânının Firavun’un etrafında yerlerini almış olduklarını gördüler.

İkinci annesi Asiye de Firavun’un hemen yanı başındaydı.

Göz göze geldiler.

Mısır'ın Melikesi muhabbetle baktı Musa'ya.

“Konuş seni dinliyorum” diye kükredi Firavun...

“Doğrusu biz sana Rabbinimden bir belge ile gelmişiz, sonuçta kurtuluş onun yolunu izleyenlerin olacaktır. Şayet nefsini, benliğini arındırma niyetinde isen ben sana Rabbine ulaşacak yolu gösterebilirim. Biz ikimiz Rabbinin elçileriyiz...”

“Ey Firavun! Zorbalıkların altında ezilmekte olan İsrailoğulları'ndan elinde bulunan tutsakları serbest bırak! Rablerine diledikleri gibi ibâdet etmelerine izin ver! Bırak da O'nun huzurunda diledikleri gibi dua etsinler, yakarsınlar. İsrailoğulları'nın bizimle birlikte buradan çıkıp gitmesine izin ver, onlara yaptığın işkencelere bir son ver...”

Salonda derin bir sessizlik oldu. Kimse gözünü kırpmıyor, herkes nefesini tutuyordu.

Piramitleri paramparça eden, sarayı sarsan bu sesin sahibi olan genç adam bu cesareti nereden alıyordu. Kim böyle konuşabilirdi Firavun'un huzurunda.

Nil durmuş, zaman durmuştu.

Firavun kendinden hiç umulmadık bir eda ile:

“Kimdir sizin Rabbiniz Musa?”

“Bizim Rabbimiz her şeyin yaratılışını takdir edip, sonra da onu yaratılış gayesine yöneltendir.” (Taha, 50) dedi Musa.

Musa’nın bu sözleriyle binlerce yıllık Mısır tarihinin bütün tanrılarının tahtları çatırdıyordu.

Firavun’un sarayında Mısır’ın temelleri sorgulanıyordu.

“Allah bizleri topraktan yarattı, yine ona döneceğiz, sonra bizi hesaba çekilmek üzere bir kere daha topraktan çıkaracak olan da O’dur.” dedi Musa.

Sabır taşı çatlamıştı Firavun’un...

Salondakilere seslendi...

“Sizin Rabbiniz ben değil miyim?”

Salondakiler, büyük bir gürültü ile hep birden secdeye kapanarak sadakatlerini gösterdiler.

Musa ve Harun kubbeyi taşıyan iki nurani sütun gibi dimdik ayakta kalakaldılar.

Firavun Hazreti Musa'ya dönerek;

“And olsun ki benden başkasını tanrı edinirsen seni zindanlara atarım” diye kükredi.

Yumuşak bir sesle sordu Musa:

“Sana apaçık bir delil getirmiş olsam da mı?”

“Doğru söyleyenlerdensen haydi getir onu.” Musa elindeki asayı yere bıraktı.

Asa, hızla akıp giden, yüreklere soğuk bir ürperti salan korkunç bir kobra oluverdi.

Cebine sokup çıkarınca da eli, bir yed-i beyzâ oldu ki parıltısından avizeler ışığını kısıtı.

Asiye daha o anda iman etti.

Gönlüne dolan iman ışığı gözlerinden taşmaya başladı.

“Bu olsa olsa büyük bir sihirdir” dedi Firavun, “Ülkemin bütün önde gelen sihirbazlarını toplayın.”

Kararlaştırılan günde ülkenin en büyük meydanında bütün sihirbazlar toplandılar. Bütün Mısır seyir için oradaydı.

“Önce siz atın.” dedi Musa sihirbazlara.

Ellerindeki, bellerindeki, heybelerindeki bütün ipleri attı sihirbazlar.

Koca meydanda binlerce yılan kıvrılmaya, sürünmeye, dalgalanmaya başladı.

Musa dâhil herkes ürperdi.

Herkesin ruhu üşüdü. Binlerce yılan kıvrılıyor, dalgalanıyor, ısıklanıyor, güneşe dikleniyordu.

Elindeki âsâyı yere bıraktı Musa...

Olanlar oldu...

Bin başlı bir ejderha meydandaki bütün irili ufaklı oynayan yılanları yuttu, sildi, süpürdü.

Sihirbazlar:

“Musa’nın Rabbine iman ettik” dediler.

Firavun’un başına yıkıldı Mısır.

“Siz benden izin almadan onun Rabbine iman ettiniz öyle mi?

Dönekliğinizi büyük bir bedelle ödeyeceksiniz! Ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestirerek hurma kütüklerine astıracağım sizi” dedi.

“Bizi bu yolda elsiz ayaksız bıraksan da ziyanı yok, nasıl olsa Rabbimize döneceğiz. Biz mü’mînlerin öncülerindeniz Rabbimizin bizi bağışlamasını umarız. Biz burada öyle bir şey gördük ki gözlerimiz artık başka bir şey görmese de olur, bizim gözlerimiz aydınlığa açıldı, biz Baki olan Allah’ın birliğine inandık,” dedi sihirbazların reisi.

Hazreti Musa’ya ilk iman edenlerden olan bu yetmiş iki kişinin el ve ayakları oracıkta kesildi. Meydan bir anda ana-baba gününe döndü. Kan derecikleri oluştu.

Halk korktu. Koşan, düşen, haykıran, bağırان insanlarla inlemeye başladı koca

meydan.

Biraz önce iki kol ve iki ayakla buraya gelen insanlar tek kol ve tek ayakla yakıcı sıcağın altında yatıyorlardı.

Firavun kükredi:

“Musa’yı bana bırakın, onu kendi ellerimle öldüreceğim.”

Musa’yı öldürmek için hamle yaptığında; o ana kadar imanını gizleyen Musevî bir mü’min, Firavun’un havaya kalkan elini arkadan tutarak;

“Rabbim Allah dediği için mi bir insanı öldüreceksiniz” diye haykırdı.

Melike Asiye, dişi bir kaplan gibi kükredi;

“Sen zalimler zalimisin, seni ve zulmünü hiç unutmayacak dünya, kıyamete kadar zalimler hep senin yâdınla anılacak!” Firavun deliye döndü.

“Neler oluyor... Musa yalnız değil demek. Bütün bunlar ne zaman iman etmişler?” dedi.

Saltanatının sallandığını hissetti.

Asiye’yi imanından vazgeçmesi için zindana attırdı.

O geceyi zindan da geçirdi Asiye. Hazreti Yusuf gibi saraydan zindana düşmüştü yolu.

Ertesi gün Firavun, Asiye’nin yanına geldi.

“Özür dile seni affedeyim, bütün Mısır seni konuşuyor.” dedi.

“Hayır, asla dönmem.” dedi Asiye, “Yıllardır, soyunu kuruttuğun

İsrailoğulları içinden çıkan Musa, Allah’ın kulu ve elçisidir.”

Firavun imanının Asiye’de hasıl ettiği kararlılığı görünce bir an irkildi. Yanındaki veziri Haman’a dönerek, “Bana göklere uzanan bir kule yap da şu Musa’nın göklerdeki Rabbini görelim.” dedi.

Asiye inler gibi konuştu:

“Senin sözlerin derin yaralar açıyor yüreğimde, sen kibrine mağlup olmuş zavallının birisin...”

“Götürün bunu” dedi Firavun. “Kızgın çöle götürün, kazıklara bağlayın, orada bir yudum suya hasret evsiz, yurtsuz ölüp gitsin.”

Çöle götürdüler Asiye’yi. Ellerini ayaklarını her birini bir kazığa bağladılar. Açılmış yapraklarının ucundan kan damlayan beyaz bir zam baktı Asiye.

Güneş gökte darağacıydı.

Çöl ufkunda güneşler batıyor, aylar doğuyordu. Asiye çölde kazıklara bağlı yatıyordu.

Yüzü gittikçe soluyordu.

Akan kanlardan buğdaya çalan bedeni bembeyaz olmuştu.

Gece karası gözler solarken son sözleri döküldü dudaklarından:

“Rabbim, Senin katından cennette sığınacağım bir ev ver, beni Firavun’dan ve onun kötü işinden ve zalimler topluluğundan kurtar...”

(Tahrim, 11)

Kalbinin kahramanlığı ile kıyamete kadar gelecek kadınlara örnek oldu Melike

Asiye.

Bir söze servetini bağışlayan İbrahim gibi o da bu dünyaya değil Rabbine meftundu.

Kocasının Firavun olması, sarayda lüks içinde yaşaması ona cennet yolunda engel teşkil etmedi.

Gelişen bütün bu olaylar Firavun’u yola getireceğine daha da yoldan çıkardı.

İsrailoğulları’nı bütün bütün ortadan kaldırmadıkça kendisine rahat yüzü olmayacağını düşünen Firavun, zulmünü arttırdıkça arttırdı.

Allah, Firavun ve çevresini, hatalarını anlayıp zulümden vazgeçmeleri ve gerçeği görmeleri için önce kıtlık ve kuraklıkla imtihan etti.

İnatları devam edince felaket ve musibetler birbirini takip etti.

Şiddetli yağan yağmurlar Nil’i taşırdı ve Mısırlılar sular altında kaldı.

Halk Musa’ya müracaat ederek “Eğer bu bela başımızdan kalkarsa iman edeceğiz.” dediler.

Musa'nın duasıyla Nil yatağına çekildi. Mısırlılar iman etmediği gibi zulümlerine de devam ettiler.

Bu defada çekirge istilası baş gösterdi.

Dağ, taş her taraf çekirge doldu. Ekinleri kırdı, evlerin içi-dışı çekir ge oldu.

Halk yine Musa'ya koştu.

Çekirgeler çekip giderlerse, iman edeceklerini söylediler. Çekirgeler ortalıktan çekilip gittiler ama Mısırlılar yine iman etmediler.

Bunun üzerine her tarafı bit kapladı.

Kıptiler, yine Musa'ya koştular. Yine aynı sözü verdiler ama yine sözlerinde durmadılar.

Bu defa da her tarafı kurbağa kapladı. Yataklarından, sofralarından her yerden kurbağa çıkıyordu. Hatta konuşmak için ağızlarını açtıklarında ağızlarına kurbağa giriyordu.

Yine Musa'ya koştular.

Yine verilen ve sonrasında tutulmayan sözler.

Bunun üzerine Nil dâhil Mısır'ın bütün suları kıpkızıl kan oldu. İçecek bir yudum su bulamadılar. Dermansız kaldılar. Soluğu tekrar Musa'nın yanında aldılar. Ve yine sözleri ahde vefasızlık takip etti.

Üstelik hem zulümlerine devam ediyorlar hem de İsrailoğulları'nın Mısır'dan çıkmalarına izin vermiyorlardı.

Sonunda Musa Mısırlılardan ümidini kesti.

Yakında Mukaddes Topraklar'a doğru yolculuğun başlayacağını gizlice İsrailoğulları'na bildirdi.

Ve bir gece Musa altı yüz bin kadar İsrailoğlu ile birlikte Mısır'dan çıktı.

Çöl, insanlık tarihinin en kalabalık, en kutsal göçlerinden birine sahne oluyordu.

Kundaktaki bebekler, çocuklar, kadınlar, yürümekte zorlanan yaşlılar, eşyalar yolculuğun yavaş ilerlemesine sebep olsa da, göç başlamıştı.

Mısırlılar sabah uyandıklarında İsrailoğulları'nın gittiklerini fark ettiler.

Firavun da ordusu ile peşlerine düştü.

İsrailoğulları, Kızıldeniz’e yaklaşmıştı ki, Firavun ordusunun başın da göründü.

Yanındakiler, “Yakalandık Ey Allah’ın Resulü!” dediler.

“Hayır” dedi Musa, “Rabbim benimle beraberdir bana elbette bir yol gösterecektir.” (Şuara, 62)

O an göklerden bir ses döküldü.

“Ya Musa değneğınle denize vur!” (Şuara, 63) Musa asasını vurdu denize.

Deniz yarıldı ikiye.

Her bir parça yüce bir dağ gibi oldu.

İlahî bir yol açıldı denizin ortasında.

İsrailoğulları geçtiler.

Firavun askerleri ile açılan yola girince deniz onları içine alıverdi.

Firavun boğulacağı anda: “İsrailoğulları’nın inandığından başka tanrı olmadığına inandım, artık ben de ona teslim olanlardanım!” dediyse de artık çok geçti.

İsrailoğulları derin bir nefes aldılar. Kurtuluşlarını büyük bir coşku ile kutladılar. O günden beri her yıl Mısır’dan çıkış hatırasının yâdı Fısıh Bayramı olarak kutlanmaktadır.

Fısıh yolculuktu. Karanlıktan aydınlığa, esaretten özgürlüğe, ölümden ölümsüzlüğe... Sürgün edilmeyi köleliğe tercih etmeyenlerin özgürlüğü aslında özgürlük değildir.

İsrailoğulları özgürlüklerini kutladıktan sonra yollarına devam ettiler.

Çöl rüzgârları okşuyordu İsrailoğulları’nı... Kuşlar üzerlerinde özgürce uçuyor, ağaçlar özgürce salınıyordu. Sabahları güneş onların özgürlüklerine gülümsüyordu.

Yol belliydi, menzil belliydi: Mukaddes topraklar... O tarihte kutsal topraklarda üç büyük şehir vardı.

Eriha, Nablus, Kudüs...

...

Çölde güneşler doğuyor, güneşler batıyor ama İsrailoğulları durmadan yol alıyordu. Bazen sığınacak tek bir gölgeye, bazen bir yudum suya hasret yürüyorlardı. Deve üzerinde salınmaktan bitap düşen kadınlar ve çocuklar pek perişandılar, hallerine yürek dayanacak gibi değildi. Bazen çıkan bir kum fırtınası, serseri şekilde uçuşan kum taneleri kurşun gibi çarpıyordu nazenin yüzlere. Bedenler sıcak ve yumuşak yatağa hasrettiler. Kumlar yatak, kayalar yastık oluyordu.

Tarihin en muhteşem, en kutsal ve çığır açıcı göç hareketlerinden biriydi bu... İsrailoğulları, Mısır'dan çıkıştan aylar sonra Lût Gölü'nün kuzey taraflarında göründüler.

Eriha şehrine yakın bir yerde konakladılar. Eriha; mukaddes toprakların hudut şehriydi. Burası alınmadan Kudüs'e kavuşulamazdı Hazreti Musa kavmine seslendi:

“Ey kavmim! Allah'ın sizin için takdir ettiğı mukaddes topraklara cesaretle giriniz oralarda geçici olarak oturan kavimlerden korkarak geri dönmeyiniz, sonra rezil rüsvâ olursunuz, sizin için oradan başka vatan yoktur, sizin vatanınız orasıdır. Mısır artık gerilerde kaldı. İleri hamle yapmaktan başka çare yoktur, bu çöller ise ne size ne de başkasına vatan olmaz.”

Yıllarca esaret hayatına alışmış İsrailoğulları'na bu teklif ağır geldi. Büyük bir hırsla dünya hayatına bağlı olan ve ölümden son derece korkan İsrailoğulları Hazreti Musa'ya isyan ettiler.

“Ya Musa! Korkunç adamlar orada bulundukça ebediyen biz oraya girmeyeceğiz, biz göz göre göre ölmek istemiyoruz. Eğer çok arzu ediyorsan sen

ve Rabbin gidiniz ve onlarla savaşınız biz burada oturduğumuz yerden bir adım bile kıpırdamayız.” (Maide, 24) Hazreti Musa bu sözlere öfkelen-di.

“Ya Rabbi! Senin emrine uyma hususunda kardeşim (Harun ve Yuşa Bin Nun gibi bir iki kişi)den başkasına malik değilim. Ve onlara söz geçirmeye muktedir değilim. Artık benimle şu fasık kavmi birbirimizden ayır. Ve her birimize layık olduğumuzu ver.” (Maide, 25)

Hazreti Musa’nın bu niyazı üzerine İsrailoğulları’na Kutsal Topraklar kırk yıl haram kılındı.

Artık bu süre zarfında Tih Sahrası’nda dolaşıp duracaklardı.

Hazreti Musa’nın bu niyazı İsrailoğulları’nı bütün bütün terk etmek değildi. Sadece onları Hakk’a yaklaştırmak ve uyandırmak içindi.

Nitekim çölde bir ihtiyaçları olsa hemen peygamberlerine koşuyorlardı.

Susuz kaldıklarında Allah, Musa’ya, âsâsını taşa vurmasını emretti. Vurunca taşın on iki yerinden su fışkırdı. Her Yahudi kabilesine bir pınar düşüyordu. Onlar bu pınarlardan kana kana içtiler, susuzluklarını giderdiler.

Aç kaldıklarında Allah İsrailoğulları’na, gökten kudret helvası ve bıldırcın eti gönderdi.

D n k leydiler. Kanlarla yoğrulmuğ ekmeği yiyor, g zyağları katılmış suyu içiyorlardı. Bugünse göklerin gelinlerinin ellerinden kudret helvasını yiyor, baharın nefesleri ile kokulandırılmış g l şerbetleri içiyorlar, çölün özgürlük ateşinde ısınıyorlardı.

Buna rağmen İsrailoğulları semavi sofradan usandılar!

“Ey Musa! Bir çeşit yemeğe dayanamayacağız. Bizim için Rabbine yalvar da, bize yerin bitirdiği sebze, kabak, sarımsak, mercimek ve soğan yetiştirsin.” dediler.

Hazreti Musa çok sabırlı, azimli bir peygamberdi. Onlara şöyle seslendi:

“Hayırlı olanı daha düşük şeyle mi değiştirmek istiyorsunuz? Bir şehre inin, orada şüphesiz istediğiniz vardır,” dedi onlara. (Bakara, 61)

Bir gün, Musa Aleyhisselâm İsrailoğulları’nı kardeşi Harun’a emanet ederek T r Dağı’na gitti.

Günlerce T r’da kaldı.

T r-u S n ’daki günleri ibâdet ve riyazetle geçiyordu.

Bir gün Rabbini g rmeği diledi.

“Ey Musa sen beni asla göremezsın” dedi Rabbi. “Fakat şu karşı dağa bak.”

Musa, başını çevirip dağa bakınca dağın tuz-buz olup dağıldığını görür görmez bayıldı.

Kendine geldiğinde Allah’a tövbe ve istiğfarda bulundu.

Kırk gün kaldıktan sonra Tevrat levhalarını alarak Tur’dan ayrıldı.

Kavmine geri döndüğünde onların altından bir buzağıya taptıklarını gördü.

Bu duruma çok öfkелendi.

Kardeşi Harun’a kızdı.

Buzağıyı yapan Samiri’yi kovdu.

Heykelin yanına giderek onu paramparça ettikten sonra kavmine seslendi:

“Sizin ilahınız ancak kendisinden başka ilah olmayan Allah’tır ki onun ilmi her şeyi kuşatmıştır.

Ey kavmim siz buzağıyı ilah edinmek suretiyle nefsinize zulmettiniz

Rabbinize tövbe edin ve azgın nefislerinizi öldürün.” (Bakara, 54)

Bunun üzerine binlerce İsraili riyâzet yapıp açlık ve ızdırapla nefislerini öldürüp ıslah ettiler.

Zamanla yine geçmişte verdikleri sözleri unutarak Tevrat’ın hükümlerini tanımamaya, ağır bulmaya başladılar.

Allah, Cebrâil’e Tûr Dağı’nı üzerlerine kaldırmasını emretti.

İsrailoğulları nerdeyse Tûr Dağı’nı üzerlerine düşecek şekilde görünce sol kaşları üzerine yere kapanarak, sağ gözleri ile de korku ve telaş içinde ne zaman düşecek diye bakmaya başladılar.

İsrailoğulları bu vaziyette iken Cenâb-ı Hakk onlardan söz aldı:

1.Allah’tan başkasına ibâdet etmeyeceksiniz.

2.Anne babaya itaat edeceksiniz ve onlara güzel muamelede bulunacaksınız.

3. Anne baba gibi sair akrabalara da iyi muamele de bulunacaksınız.

4. Babaları ölmüş yetim çocuklara yardım edeceksiniz.

5. Geçimini temin edemeyen yoksul ve düşkünlere iyilik edeceksiniz.

6. İnsanlara güzel söz söyleyeceksiniz.

7. Namazı dosdoğru kılacaksınız.

8. Zekât vereceksiniz.

9. Birbirinizin kanını dökmeyeceksiniz.

10. Yekdiğerini vatanlarından çıkarmayacaksınız.

İsrailoğulları bu ‘On Emir’e riayet edeceklerine dair söz verdilerse de tehlike geçtikten sonra yine sözlerinden döndüler.

Çöl günlerinin sonuna doğru Hazreti Harun Hakk’a yürüdü. Tûr Dağı yakınlarına defnedildi.

Kırk yıl içinde yeni nesiller yetişti. Hazreti Musa çölden çıkıp Mukaddes Topraklar'a girmenin hazırlığına başladı. Yuşa Aleyhisselâm'ı yardımcı olarak aldı. İsrailoğulları tam düşman karşısına çıkacak hale gelmişlerdi. Hazreti Musa kavmiyle Şeria Nehri'nin kenarına vardı.

Mukaddes toprakların üç büyük şehrinden biri olan Eriha'ya nazır bir dağda konuşlandı.

Yeni nesil esaret görmemiş bir nesildi. Özgür doğmuş, özgürlük türküleri ile büyümüş, bir peygamberin terbiyesi altında özgür topraklarda yetişmişlerdi. Fırtınalara karşı yürüme azmi içindeydiler.

Eriha'nın alınması an meselesiydi. Eriha alındıktan sonra Kudüs'e giden yollarda engel kalmıyordu.

Tam askerlerine hücum emri vermişti ki Azrâil Aleyhisselâm karşısına çıkıverdi.

Hiddetlendi. Ölüm meleğine bir tokat attı.

Şimdi ölümün sırası mıydı? İşte mukaddes beldeler karşısındaydı.

Daha yapılacak çok iş vardı.

Melek, Rabbin huzuruna döndü.

Ya Rabbi! Sen beni ölümü istemeyen bir kuluna gönderdin, o benim gözümü kör etti.

Allah meleğin gözünü iade etti ve şöyle dedi;

“Kulumun yanına dön ve şöyle söyle: Sen hayat mı istiyorsun, eğer hayat istiyorsan, elini bir öküzün sırtına koy, elin ne kadar kıl perdeleyip örterse sen muhakkak o kadar yaşayacaksın”

Meleğin bu teklifi üzerine Hazreti Musa;

“Ya Rab ondan sonra ne olacak?” diye sordu.

“Ondan sonra yine öleceksin” buyurdu Rabbi Rahîm.

“Öyleyse ölüm şimdi gelsin” dedi Musa Aleyhisselam.

Yerine Yuşa Bin Nun’u bırakarak Rabbine şu niyazda bulundu:

“Ya Rab beni mukaddes topraklara bir taş atımı kadar yakın bir mesafede vefat ettir.”

Hayatı hep mücadelelerle geçen bu büyük peygamber Kudüs'e bu kadar yaklaşmışken oraya girmeye ömrü yetmedi."

Kırmızı kum tepelerinde gün sarışın ikindilere kaymıştı. Nebi Musa Türbesi'nin taşları dile gelmiş İsrailoğulları'nın özgürlüğe yürüyüşünü anlatıyordu.

Dinlemesini bilenler için taşlar hep konuşur. Daha çok insanlar sustuğunda ya da susturulduğunda dile gelir taşlar. İnsanlar konuşmaya başladığında onlar başlarını eğip, mahcup çocuklar gibi susarlar.

Veda vaktiydi...

Menzilimiz belliydi: Hazreti Musa'nın bir taş atımı yaklaşıp da giremediği Kutsal Kent Kudüs...

24- Davudi Sesler Mekânı: Davut Tepesi

Bir zamanlar Dâvudi seslerin yükseldiği Nebi Dâvud Tepesi'ne vardığımızda güneş Kudüs'e veda hazırlığındaydı.

Burası Hazreti Dâvud'un Zebur'u okumaya başladığında karşı dağların sesine ses verdiği yer...

Kuşların kavisler çizerek, kanat çırparak, öbek öbek etrafına toplanarak Hazreti Dâvud'un yanık sesini dinledikleri tepe.

Burası; kulesiyle, kilisesiyle, havrasıyla, kabirleriyle, Son Akşam

Yemeği Odasıyla, müzesiyle büyük bir külliye...

Güzel sesle Kur'an okuyan birisine "Dâvud'un mizmârlarından bir mizmâr verilmiştir" buyuran Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bu yüce peygamberi şu sözlerle sena ediyor:

"Dâvud ancak kendi elinin emeğini yer ve onunla geçimini temin ederdi."

"Orucun en sevgili olanı Dâvud'un orucudur. Zira o, bir gün oruç tutar bir gün iftar ederdi. Allah'a namazın en sevgili olanı da Dâvud'un namazıdır. O gecenin

yarısında uyur, üçte birinde kalkıp namaz kılar, sonra altıda birinde tekrar uyurdu.”

Güzel yaşantısı ve güzel sesi Kur’an’da da sena edilen Hazreti Dâvud’un ve Hazreti Meryem’in kabirleri şehre hâkim bu tepenin üzerinde...

Yahudiler buraya büyük önem atfediyorlar. Çünkü İsrailoğulları tarihlerinde ilk defa Dâvud Aleyhisselâm döneminde tek bir çatı altın da birleşerek muhteşem bir saltanat sürmüşler...

Süleyman Aleyhisselâm döneminde de bu ihtişam artarak devam etmiş...

Bugün Ağlama Duvarı’nda o günlerin özlemiyle gözyaşı döküyorlar.

Diyorlar ki, “Hazreti Dâvud, İsrailoğulları’nın yaşayan ve hazır bir kralıdır, Dâvud’un krallığı bitmez.”

Burası aynı zamanda Osmanlı askerlerinin çehresine aşina olduğu bir yer... Bir zamanlar şehre gelen Osmanlı askerleri burada karşılanırmış. Bu kutsal topraklara vedamızın başlangıcı olan Gazze ve Birüssebi Cephesi’ne buradan hareket etmiş Osmanlı askerleri. Askerlerin nicesi bir daha görememişler bu meydanı. Bir zamanlar Kışla-i Hümayun adıyla anılan bu yer, gazileri ağırlayan, şehitleri uğurlayan bir ana kucağı gibiymiş Osmanlı askerleri için...

İki tarafı servi ağaçları ile sıralı taş döşeli, bazen daralan bazen de genişleyen dolambaçlı yollardan geçerek Hazreti Dâvud’un kabrine ulaşıyoruz.

Yahudiler, Müslümanlar, Hıristiyanlar yan yana dua ediyorlar. Türbe Eyyûbîlerin, onun üzerindeki örtü ise Osmanlıların mirası... Dahası, kabirle birlikte bir dizi kutsal mekânı içeren bina aslen bir Bizans yapısı...

Nebî Dâvud Tepesi bütün birleştirici özellikleriyle adeta kendi başına bir Kudüs gibi. Burada, Hazreti Dâvud'un bayraktarlığında üç İbrahimî din buluşuyor. Burada şehir, taş ve insanın asırlar süren bir arada yaşama hikâyesi özetleniyor.

Hazreti Dâvud'un kabrinin üst katı Hazreti İsa'nın havarileri ile son akşam yemeği yediği oda...

Burada insan “ân”larda farklılıkların kaybolmasına şahit oldukça, ister istemez, hayat da bir kıyl-u kâl olmuş diyor. Zaman sarpa sararken “ân”lar hala tevhidî yaşıyor.

Mescid-i Aksâ'nın güney kısmında Dâvud'un Şehri görünüyor.

Burası bir zamanlar Hazreti Dâvud'un krallığını ilan ettiği, Hazreti Süleyman'ın çocukluk ve gençliğini geçirdiği, Peygamber Samuel'in Dâvud ve Süleyman Aleyhisselâm'a taçlarını giydirdiği bir dünya başkentiymiş. Zamanın yuttuğu o ihtişamlı günlerden geride sadece taş yığınları kalmış.

İkindinin sarışın ışıklarına sarınmış olan Kudüs, Dâvud Tepesi'nden bir başka güzel görünüyor.

Tarihi taş duvarlarda yankılanan Dâvudî bir ses eşliğinde taşlar dile geliyor:

“Benî İsrail tarihinde Hazreti Musa’nın yerine bıraktığı Hazreti Yuşa’dan sonra başlayan Hâkimler Devri beş yüz sene kadar sürdü.

Bu devrin en son hâkimi Hazreti Samuel’di.

Samuel’in, İsrailoğulları’nın başında hem hâkim, hem de peygamber olarak bulunduğu sırada Amelikalıların başında Kur’an’da da adı geçen Calût adında zalim bir hükümdar bulunuyordu.

Calût, şiddetli bir baskınla İsrailoğulları’nı yenmiş ve kimisini esir etmiş, kimisini de ağır vergilere maruz bırakmıştı. İsrailoğulları’nın topraklarının büyük bir kısmı da işgal edilmişti. Geri kalanlar dar bir bölgede sıkışıp kalmışlardı. Üstelik İsrailoğulları’na hem Rabblerinden bir sekine hem de Musa ve Harun hanedanından bir hatıra olarak kalan Ahd-i Atik Sandukası, Calût’un eline geçmişti.

Evlerinden yurtlarından ayrı düşen İsrailoğulları düşünüp taşındılar ve sonunda Samuel’in kapısını çaldılar.

“Bize bir kumandan tayin et, o başımızda olarak hep birlikte Allah yolunda savaşalım” dediler. (Bakara, 246)

“Peki ya size muharebe farz kılınıncı itiraz ederseniz?” dedi Samuel Peygamber.

“Bize ne oluyor ki Allah yolunda savaşmayalım? Görüyorsun ki yerimizden yurdumuzdan çıkarıldık, çoluk çocuğumuzdan olduk. Bizim için düşmanla savaşmaktan başka hangi çare var” (Bakara, 246) dedi, İsrailoğulları’nın ileri gelenleri.

Hazreti Samuel onlara Talût adında boy bos, ilim ve siyaset bakı mından üstün birini kumandan tayin etti.

İsrailoğulları Talût adını duyunca ilk itirazlarını hemen yaptılar.

“Nasıl olur da onun gibi soylu olmayan, halktan biri, bize melik ve kumandan olur. Asıl bizler kumandanlığa layığız. Hem ona mal mülk de verilmiş değildir” (Bakara, 247) dediler. Samuel Peygamber onlara şöyle seslendi:

“Onu sizin üzerinize Allah seçti ve ona ilimde ve cesarette maddi ve manevi bir inkişaf verdi” (Bakara, 247).

Mademki Talût’u Allah tayin etmişti, ona yapılan itiraz Allah’a yapılmış sayılırdı.

Melik ve kumandan olmak için mal mülk değil, ilim ve cesaret lazımdı. Bunlar da Talût’ta fazlasıyla mevcuttu.

Samuel Peygamber, Talût’un kumandanlığa layık olduğunu isbat sadedinde, savaş sırasında Calût’un eline geçen Sandığı tekrar geri alacağını haber verdi.

Calût, İsrailoğulları'nın bu en kutsal Sandığı'na onlara hakaret olsun diye alıp pis bir yere bırakmıştı. Üstelikte gelip geçen Amelikalıları mukaddes sandığı pislemekten zevk alıyorlardı.

Sandığa pisleyenler amansız hastalıklara duçar olunca, Sandığı iki öküze yükleyip öküzleri salıverdiler. Öküzler ilahi bir sevkle Sandığı Talût'un evinin önüne getirdiler.

Talût'un adamları da onu götürüp yine eski yerine koydular.

Bu hadiseden sonra İsrailoğulları Talût'a olan itirazlarını geri çektiler.

Talût bir ordu hazırladı ve harekete geçti.

Ordu Kudüs'ten hareket ettiğinde Talût askerlerini uyardı:

“Allah sizi nehirle imtihan edecektir. Onun suyundan kim içerse, benden değildir. Kim de ağzını sürmezse, şüphesiz o bendendir. Ancak eliyle bir avuç alanlar, bundan müstesnadır. Bu kadarına ruhsat vardır.”

(Bakara, 249)

Talût'un askerlerinden pek çoğu nehri görünce kana kana su içti. Kanasıya içenler nehrin kıyısında dökülüp kaldılar. Savaşmak için gerekli gücü kaybettiler.

Talût ve ona inananlar bir avuç suyla iktifa edip, nehri geçtiler.

Geride kalanlar, süvarilerin arkasından şöyle sesleniyorlardı: “Bugün bizim Calût ve askerlerine karşı savaşacak gücümüz yoktur.” (Bakara, 249)

Kendileri savaşa gitmedikleri gibi gidenlerin de şevklerini kırmaya çalışıyorlardı. Kıskançlıklarından kendilerinin içinde olmadığı bir savaşın kazanılmasını da istemiyorlardı.

Nehri geçen mücahitler de onlara seslendiler:

“Öteden beri, aynı gaye üzerinde yürekten ittifak etmiş, nice sayıca az olan topluluklar; sayıca üstün olan topluluklara galip geldiler. Allah sabredenlerle beraberdir.” (Bakara, 249)

Böylece hem onlara cevap veriyorlar hem de tarihi bir gerçeği dile getiriyorlardı.

İki ordu karşı karşıya geldi. Calût’un ordusu her bakımdan çok üstündü.

Ama sabredip dayanmaktan başka çare yoktu. İsrailoğulları bu savaşı da kaybederse yeryüzünde kendilerinden hiçbir fert kalmayabilirdi. Sığındıkları son toprakları da kaybederlerdi.

Durumun farkında olan o bir avuç asker ellerini açtılar ve Rablerine şöyle yalvardılar.

“Ey Rabbimiz! Bize bol bol sabır yağdır ve bizi payidar eyle, ayaklarımızı sabit kıl, o kâfirler topluluğuna karşı bize yardım eyle ve bize zafer ver.” (Bakara, 250)

İki ordu birbirine iyice yaklaşıncı Calût, er diledi.

Calût iri kıyım, cesur ve cebbar bir kumandandı. Kimse onun karşısına çıkmaya cesaret edemedi. O da “Yok mu benimle dövüşecek birisi?” deyip duruyordu. Talût’un ordusunda bulunan Dâvud adındaki bir delikanlı daha fazla dayanamadı ve “ben varım” diyerek Calût’un karşısına dikildi. Dâvut mert ve cesur bir gençti. Hazreti Yakub’un oğullarından Yahûdâ’nın soyundandı, gözü pekti, yiğitti. Sesi çok güzeldi.

Daha ‘Calût’a meydan okuyan bu gençte kim?’ demeye kalmadan bir sapan taşıyla Calût’u devirdi. Calût’un ölmesiyle zafer rüzgârları İsrailoğulları’ndan yana esmeye başladı. Amelikâlılar büyük bir bozgun yaşadılar.

Genç Dâvud’un eliyle gelen bu zaferden sonra İsrailoğulları arasında Dâvud’un değeri arttı. Talût, kızını Dâvud’a nikâhladı. Kendisinin vefatından sonra da devletin başına geçmesini vasiyet etti.

Talût’un vefatından sonra Hazreti Dâvud İsrailoğulları’na hükümdar oldu. İsrailoğulları’nın on iki soyunun tamamı onun hükümdarlığı altında birleştiler.

Böylece Hazreti Dâvud, bütün İsrailoğulları'nın ilk hükümdarı oldu.

Bir müddet sonra peygamberlik vazifesi de verilince saltanat ve nübüvveti şahsında birleştiren ilk kişi olarak tarihteki yerini aldı.

Dâvud Aleyhisselâm yüksek bir belagat sahibiydi, çok güzel konuşurdu.

Muhatapları onu dinlemeye doyamazdı. İkna kabiliyeti son derece yüksekti.

Tebdil-i kıyafetle halkın arasına karışarak halkın kendisinden memnun olup olmadığını sorardı.

Yine halkın arasına karıştığı bir gün karşısına gelen birisine “Dâvud nasıl adamdır?” diye sordu.

Adam; “İyidir ama geçimini hazineden alıyor” dedi ve kayboldu.

Buna çok üzülen Hazreti Dâvud kendi el emeği ile geçimini temin edebilmek için Allah'a niyazda bulundu. Rabbimiz, demiri onun emrine amade kıldı, hamur gibi yumuşatıp şekil vererek zırh yapmasını ve satmasını ilham etti.

Artık Dâvud Aleyhisselâm ateşe hiç ihtiyaç duymadan soğuk demiri elinde bir bal mumu gibi eritiyor, örs ve çekiç kullanmadan ona istediği gibi şekil verebiliyordu. Böylece hazineden hiç maaş almadan geçimini sağlıyordu. Allah, yarattığı ilk insana da “yediğin ekmek alın terinden olacak” dememiş miydi?

Zaten Allah'ın hiçbir peygamberi insanların sırtından geçinmemiş ve onlardan asla ücret talep etmemiştir.

Bir gün Dâvud Aleyhisselâm'ın huzuruna gelen bir kişi “falan adam öküzümü çaldı” diye şikâyetle bulundu.

Mahkemeye çağrılan sanık, öküzü çalmadığını iddia etti.

Ortada şahit de yoktu.

Dava ertelendi. Dâvud Aleyhisselâm o gece rüyasında sanığın öldürülmesi emrini aldı.

Ertesi gün sanığı çağırarak bunu iletti.

Sanık, “Bir öküz çalmanın karşılığı hem de delilsiz ve şahitsiz ölüm olamaz.” dedi.

“Bu ilâhi bir emirdir, bundan kurtuluş olmaz” dedi Dâvud Aleyhisselâm.

Adam, “Ey Allah'ın Peygamberi! Öküzü ben çalmadım. Fakat daha önce bu adamın babasını ben öldürmüştüm, ölüm fermanım bundan olsa gerektir” dedi.

Bu olay kısa zamanda her tarafta duyuldu. Kimse gizli bir suç işlemeye cesaret edemez oldu. Çünkü işlerlerse Dâvud’a bildirileceğini biliyorlardı.

Dâvud Aleyhisselâm’ın devleti dönemin en güçlü devleti idi. Tahtı pek çok asker tarafından korunurdu.

O kendini Beyt-ül-Makdis’in inşâsına adanmıştı. Beyt-ül-Makdis’i inşâ edinceye kadar sıcak yatakta yatmamaya kararlıydı.

Mabedi nasıl inşâ edileceğinin bilgisi Allah tarafından kendisine bildirilmişti.

...

Beyt-ül-Makdis’in temellerini elleriyle attı.

Hazreti Âdem ve evlatları Kâbe’yi inşâ ettikten sonra Kudüs’e gelip şimdiki Mescid-i Aksâ’nın olduğu tepeye yeryüzünün ikinci mabedini inşâ ettikleri için, Dâvud Aleyhisselâm’da Beyt-ül-Makdis’ in temellerini o tepeye atmıştı.

Beyt-ül-Makdis’in, Mabet Tepesi denilen o yere yapılması sadece bu sebeple sınırlı değildi tabii ki...

Yahudi Kabalistlere göre Hazreti Âdem’in yaratıldığı toprağın bir kısmı o tepede bulunan Muallak Kayası’ndan alınmıştı.

Habil ve Kabil'in kurbanlarını Allah'a sunduğu tepe de orasıydı.

Nuh Aleyhisselâm, gemiden inenlerle birlikte tufandan sonra şükür yemeği olan aşureyi o mekânda yemişti.

Cennetin kapılarının yeryüzüne en yakın olduğu yer orası olduğu için Hazreti Âdem cennetten çıkarıldığında bir müddet bu alanda yaşamıştı.

Mistik bazı inanışlara göre Allah kâinatı yaratmaya Muallak Kayası'ndan başlamıştı.

Bir rivâyet de odur ki, Beyt-ül-Makdis'in olduğu yer Halil ve İbrahim adında iki kardeşe ait harman yeri idi.

Bunlardan biri evli çoluk çocuk sahibi diğeri ise bekârdı. Bir harman mevsiminde kardeşler hasadı paylaştılar. Kardeşlerden bekâr olanı “ağabeyim evli, çoluk çocuk sahibi, masrafı çoktur” diyerek gece geldi ve kendi buğday yığınının bir bölümünü ağabeyininkine aktardı.

O gidince evli olan geldi. “Kardeşim bekârdır, düğün yapacak, masrafı çok olacak” diyerek kendi harmanından kardeşine aktardı. Allah onlara öyle bir bereket verdi ki harmanlarını evlerine çeke çeke bitiremediler. Herkes bu duruma hayret etti. İşte bu iki kardeşin harman mekânı mabedin yeri oldu.

Dâvud Aleyhisselâm, kendi elleriyle Beyt-ül-Makdis'in temellerini attıysa da

onu tamamlamak oğlu Hazreti Süleyman Aleyhisselâm' a nasip oldu.

Dâvud Aleyhisselâm kırk yıl İsrailoğulları'na hükümdar oldu.

Hakk'a yürüdüğünde oğlu Süleyman on iki yaşındaydı.

Hazreti Dâvud sık sık buraya gelirdi. Yakıcı, yandırıcı bir sesi vardı.

Sesinde engin suların çağıltısı duyulurdu.

Yüksek sesle Zebur'u okumaya başladığında dağlar, taşlar ve kuşlar ona eşlik ederdi.

Bütün kuşlar onu dinlemek için etrafına üşüşürdü.

Şimdi bende ondan kalan hoş bir sadâdır." Dâvud Tepesi'nde gün battı batıyordu.

Gökyüzünde bir kuş, güneşin battığı ufka doğru kanat çırpıyordu.

Güneş, gurûbun his dolu altın renklerini Kubbetü's-Sahra'nın sarışın kubbesinin ve Kudüs'ün beyaz taş evlerinin üzerine serperken, bir zamanlar Dâvudî seslerin yükseldiği tepeden ayrılıyor.

Cinleri Gözetleme Kulesi: Kürset-i süleyman

Sıcak bir yaz öğlesinde Mescidi Aksâ'nın avlusundayız. Kim bilir kaç peygamberin ayak izi var üzerinde yürüdüğümüz bu bin yıllık tarihi taşlarda.

Zeytin ağaçlarının gümüşü yapraklarında yansıyan güneş, Sultan Süleyman dönemini haykırırcasına tam tepe noktasında.

Süleyman mülkünden geriye kalan tek taş parçası olan Süleyman Kürsü'nün izini sürüyoruz.

Rehberimiz 'Süleyman Kubbesi' denilen şirin bir kubbenin önünde durduruyor bizi.

Mescidi Aksâ avlusundaki en ilginç yapılardan biri olan bu kubbenin, ne zaman ve kimler tarafından inşâ edildiği bilinmese de Memlûklü eseri olduğu kesin.

Kubbenin içinde, bir parça doğal zemin kayası duruyor.

Hazreti Süleyman'ın bu taş parçasının üstünde durup Beyt-ülMakdis'in inşaatını denetlediği söyleniyor.

Ondan önce ve sonra kimseye nasip olmayan Sultan Süleyman'ın muhteşem

dünya mülkünden geriye kalan işte bu tek taş parçası... Süleyman kuşdilin bilir derler.

Süleyman var Süleyman'dan içeru.

Seyretti hava üzre denir taht-ı Süleyman.

Ol saltanatın yeller eser şimdi yerinde.

Yaşadığı saltanat şiirlere, deyişlere konu, dillere destan olan Sultan Süleyman mülkünden geriye kalan bu taş parçası, o ihtişam dolu gün leri anlatıyor, biz dinliyoruz:

“Dâvud oğlu Süleyman’la birlikte hemen her gün gelerek, hem Beytül-Makdis’in inşaatını takib eder, hem de bir işçi gibi çalışırdı.

Duygulu bir insandı. Yanık ve yandırıcı bir sesi vardı.

Mezmun okumaya başladığında dağlar taşlar da onunla birlikte niyaza başlardı.

Kuşlar katar katar gelip onu dinlerdi.

Üzerime konan kuşların can kulağı ile sessizce onu dinleyişi unutulur gibi

değil...

Beyt-ül-Makdis'in temellerini attıktan bir müddet sonra Dâvud Aleyhisselâm Hakk'a yürüdü.

O yanık, o Dâvudî sesiyle Mezmur okuyan Dâvud Aleyhisselâm yoktu artık. Dağlar taşlar lal kesilmişti. Mabedin inşaatı da durmuştu.

Hani Süleyman Aleyhisselâm bir gün karıncaya; "Hangi toprak daha ziyade gamla yoğrulmuştur." diye sorduğunda karınca:

"Daracık mezara konan son kerpiç" demişti ya! İşte ben kendimi, Dâvud Aleyhisselâm'dan sonra kabre konan o son kerpiç gibi gamlı ve yalnız hissediyordum. Ama görüyorsunuz buralar şimdi her daim bir insan seli...

Dünyanın dört bir yanından insanlar, okyanusa koşan nehirler gibi buraya koşuyorlar. Çünkü Dâvud Aleyhisselâm buraların şenlenmesi için dua etmişti:

"Allah'ım! Bütün milletler Kudüs'e, Beyt-ül-Makdis'e gelsinler."

Dâvud Aleyhisselâm yerine oğlu Süleyman'ı bıraktı. Diğer oğlu Absalom bu durumdan rahatsız oldu. Saltanatı kendisine bırakmayan babasına isyan etti. Çocuğu da olmadığı için adının unutulup gitmesinden korktu. Bugünkü Cehennem Vadisi'nde kendi adıyla anılan Absalom Kulesi'ni yaptırdı.

Süleyman çok zeki bir insandı. Bir gün babası Dâvud’un yanına iki kadın gelmişti.

Bu iki kadından birinin kucağında bir çocuk vardı. Kadınların her ikisi de çocuğun kendisine ait olduğunu iddia ediyordu. Delil ve şahit de yoktu. Hazreti Dâvud çocuğun yaşlı kadına ait olduğuna karar verdi. Diğer kadın bu duruma itiraz etti. Kadınlar daha sonra Süleyman Aleyhisselâmın huzuruna çıktılar ve durumu ona anlattılar.

Süleyman Aleyhisselâm;

“Bana bir bıçak getirin, çocuğu kesip aranızda taksim edeyim” dedi. Genç olan kadın:

“Aman, hayır hayır. Allah sana rahmet ihsan etsin, çocuk benim değil, yaşlı kadınındır” dedi. Bu sözler üzerine Süleyman Aleyhisselâm çocuğun annesinin genç kadın olduğuna hükmetti.

Süleyman Aleyhisselâmın göreve başladığı günlerde kıtlık ortalığı kasıp kavuruyordu. Ne bulutlar gözyaşı döküyor, ne toprak bir şey bitiriyordu.

Buralara gelip dua dua Allah’a yalvarıyordu;

“Ey yüce Rabbim! Bu toprakları bereketinle doldur.”

Onun duaları bereketiyle bulutlar yere ışık dökmeye, toprak kabarmaya başladı. Dolgun bereketli başaklar başını eğdi.

Halk kağnılarla ambarlara ekin taşımaya başladı.

Süleyman Aleyhisselâm da onlarla birlikte bağ-bahçe işlerinde bir ırgat gibi çalışıyordu.

O Allah'ın murad kıldığı hükmü bu topraklarda hâkim kılmak için çabalıyordu.

O da babası gibi sultan bir peygamberdi.

Onun bütün hayali babasının başlattığı Beyt-ül-Makdis'i tamamlamaktı.

Fakat geleneklerin esiri olmuş insanlar ona da isyan ettiler.

Süleyman Aleyhisselâm onlara şöyle dedi:

“Zebur’un okunduğu bu topraklarda isyan mı edeceksiniz! Allah’ın peygamberi ile savaşmayın.”

Ama onlar işi o kadar azıttılar ki hatta bir ara insan ve cinlerden oluşan zorbalar kırk gün kadar Süleyman Aleyhisselâm tahtını işgal et tiler. Hükümranlığı zaafa

uğradıysa da o ümidini hiç kaybetmedi. Başına gelen bu belaları kendi kusurundan bildi. Allaha tövbe ederek şöyle dua etti;

“Ey Rabbim! Bana öyle bir mülk ve saltanat ver ki o benden başka hiç kimseye nasip olmasın.” (Sad, 35)

Bu duadan sonra rüzgâr, kuşlar, cinler onun emrine verildi. Yine ona darbe düzenleyen insanlar ve cinler de bukağılarla ve zincirlerle bağlı olarak emrine verildi. Bunların büyü ve efsunla ilgili ne kadar kitapları varsa hepsini bir mahzende sakladı. Böylece onlar güç ve kuvvetlerini kaybettiler. Hayatı boyunca hepsi ona hizmet etmek zorunda kaldılar.

Sultan Süleyman hemen her gün Beyt-ül-Makdis’in inşaatına gelir, benim üzerimde durur ve elindeki harub ağacından değneğe dayanarak inşaatta çalışan cinleri kontrol ederdi. Bunlar Süleyman Aleyhisselâm önünde ister istemez çalışırlardı. İşten kaçacak olsalar kendilerini hemen bir ateşin yanında bulurlardı. Beyt-ül-Makdis taş taş, duvar duvar yükseliyordu.

Sultan Süleyman döneminde bakır ve diğer madenlerle ilgili sanatlar had safhada gelişmişti. Adeta erimiş bakır pınarları akardı.

O artık Doğunun kınalı kekliği idi.

Geçtiği yerler bahara dönüyordu.

Kuşların dilini biliyordu.

Kuşlardan, cinlerden, rüzgârdan, insanlardan oluşan muhteşem ordularıyla ÷lkelerin fethine yürüyordu.

Bir gün yine orduları ile bir vadiden geçerken karıncaların rızıkları için vadiyi boydan boya kaplamış olduklarını gördü. Kraliçe karınca Hazreti Süleyman'ın ordularını görünce şöyle seslendi:

“Ey karıncalar! Yuvalarınıza girin. Yoksa Süleyman ve ordusu farkına varmadan sizi çiğneyebilir.” (Neml, 18)

Süleyman Aleyhisselâm tebessüm etti.

Karıncaların dilini anlaması, onların birlik ve düzen içinde çalışma ları, kendisi ve ordusu hakkında kötü düşünmemeleri hoşuna gitmişti, duygulandı.

Rabbine şöyle seslendi:

“Ey Rabbim! Bana, anne ve babama lütfettiğın bu kadar nimetlerine şükür etmemi ve geri kalan ömrümde senin razı olacağın işler yapmamı bana ilham et. Rahmetinle beni de cennetinde salih kulların arasına dâhil eyle.” (Neml, 19)

Yine bir gün Süleyman Aleyhisselâm ÷lkeler fetheden orduları ile yürürken Hüdhüd'ün ortalıkta görünmediğini fark etti.

Hüdhüd'ü göremiyorum? Yoksa kayıp mı oldu?" dedi. Hüdhüd'ün izinsiz ordudan ayrılmasına fena içerlemişti.

"Ya onu çetin bir azaba uğrattırım veya kestiririm. Yahut bana yaptığı bu itaatsizliği haklı gösterecek kati bir bürhan getirir." (Neml, 21) dedi.

Süleyman Aleyhisselâm ihtiyatlı birisi idi, hemen karar vermezdi. Derken çok geçmeden Hüdüd göklerde görüldü. Kavisler çizerek, takla atarak geliyordu. Önemli bir haberle döndüğü ve çok sevinçli olduğu her halinden belliydi.

Süleyman Aleyhisselâm'ın yanına geldiğinde onun son derece öfkeli olduğunu fark etti ve hemen söze girdi:

"Ben senin muttali olmadığın bir hakikate vakıf oldum. Saba Kavmi'nden sana çok doğru ve mühim bir haber getirdim. Orada halkına hükmeden, her şeyden kendisine bolca verilen ve büyük bir tahta sahip olan bir kraliçe buldum. Onun ve milletin Allah'ı bırakıp Güneş'e secde ettiklerini gördüm. Hem şeytan onlara amellerini süslemiş, onları doğru yoldan alıkoymuş da bu yüzden doğruyu bulamıyorlar" (Neml, 22-24) dedi.

Hüdüd'ün haber verdiği melike, Saba Sultanı Belkıs idi.

Sultan Süleyman Hüdhüd'e seslendi: "Bakalım doğru mu söyledin, yoksa yalancılardan mısın? Şu mektubumu götür. Kendilerine bırak, sonra onlardan biraz ayrıl, bir yere çekil de bak bakalım ne cevap verecekler." (Neml, 27/28)

Hemen her habere inanmak bazen telafisi mümkün olmayan zarar lara yol açabilirdi.

Hüdüd mektubu alarak ufuklarda kayboldu. Mektubu Saba Melikesi Belkıs'a ulaştırdı.

Belkıs mektubu açıp da Süleyman mührünü görünce telaşlandı. Hemen adamlarını topladı.

Ve mektubu onlara okudu;

“Bu mektup Süleyman’dandır ve Rahman ve Rahim olan Allah’ın adıyla başlar. Bana karşı başkaldırmayın! Müslümanlar olarak bana

gelin.” (Neml, 30/31)

Belkıs adamlarına ne düşündüklerini sordu. Başarılı bir idarecinin yapması gereken de buydu.

Onlar dediler:

“Biz güçlü kimseleriz ve çetin savaş adamlarıyız. Emir senindir. Sen emretmene bak, sen ne emredersen biz onu yaparız.” (Neml, 33) Belkıs savaş taraftarı değildi.

Hele de şöhreti dillere destan olmuş Süleyman ordusu ile savaşa kalkışmak akıl kârı olmazdı. Hem savaştan önce yapılacak çok daha değerli işler vardı. Konuşarak çözülebilecek şeyler için koşarak savaşa gitmek iyi bir idarecinin yapacağı bir tercih değildi.

Belkıs adamlarına şöyle dedi:

“Melikler savaş yoluyla bir ülkeye girdiler mi orasını bozup perişan ederler; ahalisini de öldürmek, esir etmek, sürgüne yollamak, hapsedmek gibi, zillet ve felaketlere atarlar ve bunu yapmaktan çekinmezler.”

(Neml, 34)

“Ben onlara bir hediye göndereyim de elçiler ne cevapla dönecek bir bakayım” dedi. (Neml, 35)

Belkıs’ın sarayını gözetleyen Hüdüd, elçilerden önce gelerek, olup bitenleri Süleyman’a rapor etti. Süleyman Aleyhisselâm geniş bir meydanda görkemli kürsüler kurdurdu. Meydanda cinlerden, insanlardan, kuşlardan saf saf ordular sıralayarak haşmet ve saltanatını teşhir etti.

Nihayet Belkıs’ın gönderdiği heyet ufukta göründü. Gelip hediyelerini Süleyman Aleyhisselâm’a takdim ettiler. Fakat onların hediyeleri Süleyman Aleyhisselâm’ın akıllara hayret veren debdebe ve haşmeti karşısında çok sönük kaldı.

“Siz bana mal ile yardım mı ediyorsunuz?” dedi Sultan Süleyman. İşte Allah’ın bana verdiği nimetler ki onlar size verdiklerinden çok daha hayırlıdır. Belki siz hediyelerinizle gururlanırsınız.” (Neml, 36) Elçilerin başkanına kükredi:

“Dön onlara! Allah’a yemin ederim ki önüne geçemeyecekleri ordularla gelir onları hor ve hakir vaziyette oradan çıkarırım.” (Neml, 37)

Elçiler dönüp gördüklerini ve duyduklarını Saba Melikesi Belkıs’a haber verdiler.

Belkıs akıllı ve ileri görüşlü bir kadındı, sezgileri güçlüydü.

Elçilerin anlatımlarından anladı ki bu kadar mülk ve saltanata bir beşer gücüyle erişmek mümkün değildir. İnsanüstü bir güçle karşı karşıyadır.

Bu düşüncesini yardımcılarıyla da paylaştı.

Belkıs komutan ve askerleri ile yola çıkmadan önce de Süleyman

Aleyhisselâm’a haber ulaştırdı...

“Kavmimin beyleri ile huzuruna geliyorum. Emrine uymak ve davet ettiğin dinini görmek arzusundayım.”

Belkıs, Yemen’den ayrılırken çok kıymetli olan tahtını sarayının sağlam ve gizli bir bölümüne koymuş; kapısını da kilitleyerek tam bir emniyet altına almıştı.

Belkıs’ın beyleri ile yola çıktığını ve Müslüman olmaya meyilli olduklarını anlayan Süleyman Aleyhisselâm bir mucize ile de içlerindeki tereddüdü gidermek istedi.

Emrindeki insanların ve cinlerin ileri gelenlerini yanına çağırarak sordu: “Ey ileri gelenler! Onlar bana Müslüman olarak gelmelerinden evvel, o kadının tahtını hanginiz bana getirebilir?”

Süleyman Aleyhisselâm yanında cinlerden çok kuvvetli ve becerikli

bir gurup vardı. Bunlara ifrit denirdi. İfritlerden biri söz aldı:

“Sen henüz yerinden kalkmadan ben onu sana getiririm, eminim ki buna gücüm yeter.” (Neml, 39)

İfritin bu sözleri üzerine o meclisteki “ilim sahibi birisi; sen gözünü açıp kapamadan ben onu sana getiririm, dedi...” (Neml, 40)

Kendisine ilim verilen bu zatın getiririm demesiyle birlikte Belkıs’ın tahtının Sultan Süleyman’ın önünde belirmesi bir oldu.

Sultan Süleyman yanındakilere şöyle dedi: "... Bu Rabbimin fazlındandır. Beni imtihan etmek içindir, şükür mü edeceğim yoksa nankörlük mü edeceğim diye imtihan ediyor. Hâlbuki kim şükrederse, o takdirde ancak kendisi için şükreder, kim de nankörlük ederse, artık şüphesiz Rabbimin hiçbir şeye ihtiyacı yoktur. O Kerimdir." (Neml, 40)

Saba Melikesi gelmeden önce sırçadan yeni bir saray inşâ ettirdi. Sarayın avlusuna da büyükçe bir havuz yaptırarak içine su doldurdu. Havuzun içine balık ve diğer deniz hayvanlarından bırakarak üzerini de şeffaf camla kaplattı.

Ayrıca adamlarından Belkıs'ın tahtında bazı değişiklikler yapmasını istedi.

Günler sonra Belkıs ve ordusu çöl ufkunda görüldü.

Süleyman Aleyhisselâm, Belkıs'ı ve adamlarını sırçadan yaptırmış olduğu sarayda ağırladı. Belkıs ve yanındakiler Sultan Süleyman'ın saltanatı karşısında hayretler içinde kaldılar. Sarayın avlusuna çıktıklarında önlerine üzeri camla örtülü geniş bir havuz çıktı. Saba Melikesi Belkıs havuzun üstünün camla kapalı olduğunu fark etmedi ve ıslanmasın diyerek paçalarını sıvamaya başladı.

Sultan Süleyman tebessüm etti.

"Paçalarını sıvamasına gerek yok" dedi.

Sarayın bir köşesinde duran tahtı Belkıs'a göstererek; "Senin tahtın böyle miydi?" dedi.

Belkıs derhal durumu anladı:

“Sanki bu odur” dedi.

Belkıs ve adamları Süleyman Aleyhisselâm’ın mülkünün boyutlarını bizzat gördüler. Saba Melikesi’nin içinde cennete doğru yolculuk çoktan başlamıştı.

Daha fazla duramadı...

Dudaklarından bütün dünya mülkünden çok daha değerli şu itiraflar döküldü:

“Şimdiye kadar hayatım boşa geçmiş, kendime ve halkıma yazık etmişim, bundan sonra Sultan Süleyman’la birlikte âlemlerin Rabbi olan Allah’a teslim oldum.”

Rivâyet odur ki, Sultan Süleyman Saba Melikesi Belkıs’la evlendi ve Belkıs ülkesine hamile olarak döndü.

Bugün Habeşli Hıristiyanlar ve Yahudiler bu evlilikten dolayı kendilerinin Hazreti Süleyman’ın soyundan geldiğine inanırlar.

Saba Melikesinin iman etmesinin ardından Doğu’dan ve Batı’dan pek çok hükümdar gelerek Sultan Süleyman’a itaat etti. Gelenler hediyelerle geliyorlardı.

Gerek hediye gerek savaş ganimeti olarak Süleyman Aleyhiss elâm'ın bin kadar atı olmuştu. Bunlar ayaklarından birinin tırnağını dikerek uçayağının üzerine basan ve koşuda süratli olan halis Arap atlarıydı.

Sultan Süleyman bu soylu atları çok sever ve onlarla yakından ilgilenirdi. Fakat elbette onun atlara olan bu sevgisi nefis hesabına değildi. Onlara Allah'ın üstün vasıflarla yarattığı varlıklar olarak bakardı.

Atlar, tarihi sırtında taşıyan, yiğitleri cepheden cepheye koşturan sadık ve soylu hayvanlardı.

Bir gün akşam üzereydi. Süleyman Aleyhisselâm en sevdiği çalımlı cins koşu atlarını istedi. Onları sevip okşadı. Yakınlarının bu alaka ve sevgiyi nefsi hesabına zannetmemeleri için ise şöyle dedi:

“Doğrusu ben bu iyi atları Rabbimi hatırlayıp zikretmemi sağladıkları için sevmekteyim.”

Bu sözlerden sonra onları salıverdi. Atlar koşmaya başladılar. Arkalarında büyük bir toz bulutu bırakarak doludizgin sağa sola koşuyorlardı.

Gül kokulu atlar, uçsuz bucaksız çöllerde göklere şahlanıyorlardı.

Bir müddet sonra atların geri getirilmesini istedi. Atlar gelince onların boyunlarını bacaklarını okşamaya, yelelerini taramaya başladı.

Süleyman Aleyhisselâm bu vefalı hayvanlara nasıl davranılması konusunda kavmine örnek oluyordu.

Atların cephelerinde kıyamete kadar hayır bağlandığını, onlardan istifade olunması gerektiğini biliyordu.

Sultan Süleyman'ın misâfiri hiç eksik olmazdı.

Çok büyük sofralar kurardı.

Beyt-ül Makdis'in inşaatı da bitti, bitiyordu.

Sultan Süleyman bir kitabeye şunları yazdırdı:

“Beyt-ül-Makdis'e gelen ve Cenab-ı Allah'a dua eden herkesin duası kabul olunur.”

Sultan Süleyman'ın dillere destan maddi manevi saltanatının kırkıncı yılındaydı.

Bir gün yine gelip benim üzerimde durdu.

Asasına dayanmış inşaatta çalışan cinleri kontrol ediyordu.

Ayakta, öylece ruhunu Rahman’a teslim etti.

Cinler onun hâlâ işi kontrol ettiğini zannederek inşaat bitene kadar çalıştılar. Ancak bu arada bir kurt bastonu yemeye başladı. Ben kurdun kemirme seslerini duyabiliyordum. Baston, kurdun kemirmelerine daha fazla direnemedi ve Sultan Süleyman’ın cansız bedeni üzerime düştü.

O zaman cinler Sultan Süleyman’ın öldüğünü anladı ve yaptıkları mabedi yıkmaya başladılar.” Vakit ikindiye kaymıştı.

Süleyman Kürsüsü’nün anlatacakları bitip tükenecek gibi değildi.

Koca bir mazi fışkırıyordu gözeneklerinden. Sessiz bir çığlık gibiydi. İnsanlık tarihinden de eski bir geçmişi olan bu taş parçasının, ana gövdeden ayrı kalmasının iniltileri vardı yüreğinde.

Mülk-ü Süleyman’dan geriye kalan bu tek taş parçasına veda edip ayrıldığımızda, ulu mabedin avlusundaki zeytin ağaçları Aksâ minarelerinden dökülen ikindi ezanlarıyla sıırıslılandı.

Ağlama duvar!

Kudüslülerin ev eşyasından mücevhere, yiyecek içecekten giyime kadar günlük

hayatta kullandıkları hemen her eşyayı bulabildiği eski şehrin çarşısındayız...
Boğucu bir

sıcak var... Yaprak kıpırdamıyor. Renkli kalabalık, bir uğultu halinde baharat kokuları ve satıcıların çağrılarını arasında ahenkli ve sonsuz bir ırmak gibi akıyor. Taş döşeli tarihi dar sokaklar oldukça kalabalık, yürümekte zorlanıyoruz.

Renkli işlemeleriyle, uzun siyah elbiseli kadınlar başlarını örten beyaz pamuklu örtüleri ile dükkânlarının önünden geçiyor, malları inceliyor, pazarlık yapıyorlar.

Çarşı, sanki tarihi bir filmin çekildiği özel bir plato... Burada duyduğum huzurun nedenini anlıyorum bir anda. Tipik bir Doğu pazarında insan huzur duymaya yazgılıdır. Değişmeyen, hayatın bildik şekilde akışının verdiği huzur.

Çarşayı tükettiğimizde karşımıza oldukça geniş bir avlu çıkıyor.

Nice kışlara, fırtınalara direnerek bugünlere gelmiş olan Ağlama

Duvarı bütün heybetiyle karşımızda...

Yüzünde bunaltıcı bir yaz güneşi parlıyor.

Uzun yıllar toprakta çalışmış da yorulmuş heybetli bir insan gibi.

Gözleri dolu dolu.

Bir duvardan ziyade duygulu bir insanı andırıyor.

Geniş avlu oldukça hareketli...

Siyah elbiseli, peyoslu Yahudi hasidiklerin kimi, el ve yüzlerini taşların yüzüne sürüyor, kimi tipiye tutulmuş ağaçlar gibi salınarak Tevrat okuyor, kimi de hareketli bir müzik eşliğinde dini ritüellerinin bir parçası olarak dans ediyorlar.

Yılların bağrında açtığı geniş gözenekler, duvara derdini sıkıştıran insanların kâğıt dilekçeleri ile dolu.

Asırlarca hep suskun duran duvar dile geliyor ve başlıyor üç bin yıllık hikâyesini anlatmaya:

“Hazreti Süleyman Aleyhisselâm Beyt-ül-Makdis’i tamamlamaya karar verdiğinde, rüyasında gördüğü meleklerden biri ona şunları söylemiş:

‘Allah’ın adını onurlandırmak için yapacağın bu mabede, tüm halkın kendi olanakları dâhilinde katılımını sağlayacaksın.’

Sultan Süleyman, her sınıftan insanı sarayına davet etmiş ve iş bölümü yapmış. Bu iş taksiminde ben, fakir kesimin hissesine düşen bölümde kalmışım. Fakir halk, gerekli inşaat malzemelerini tedarik etmiş, ustabaşlarını bulmuş ve işe

koyulmuşlar. Binbir güçlükle koskoca taşları kesip, yontmuşlar ve kendilerine düşen bölümleri tamamlamışlar.

Tabii bu süreçte en son tamamlanan da ben olmuşum.

Mabet bitince Sultan Süleyman, ortaya çıkan eseri inceledi, bakışlarını benim üzerimde durdurdu ve “Fakir ve muhtaç halkın el emeği ve alın teri, benim nazarımda en değerli olanıdır. Bu duvarı ebediyen kutsuyorum, Allah’ın kutsal varlığı, batı duvarını ebediyen terk etmeyecektir.” dedi. Bugün yorgun ve bitkin bedenimin hala ayakta kalışını, Sultan Süleyman’ın o duasına bağlıyorum.

Birbirini takip eden savaşlar, depremler derken Kudüs otuz üç defa yıkıldı ve yeniden yapıldı. Bütün bunlardan Beyt- l-Makdis de nasibini aldı.

Hazreti  mer’in Kudüs’  fethinden sonra Emeviler bugünkü Kubbetü’s-Sahra’yı ve Aksâ Mescidi’ni inşâ ettiler.

Mabedin  evre duvarları yapılırken Herod döneminden kalma taşlar

da kullanıldı. Herod, Babil dönüşünden sonra İkinci Beyt- l-Makdis’i inşâ etmiş olmasıyla meşhur olmuştur.

Bugün yer üstünde olan kısmım, alttan yedi sırası Herod Dönemi’nde kalma taşlarla yapıldı.

Kare taşlarla örölmüş olan ortadaki dört sıra Emevi, en üstteki küçük taşlardan yapılma bölüm ise Osmanlı yapısıdır.

Beyt-öl-Makdis ilk yapıldığı yıllarda Yahudi yaşantısının ihtişam merkeziydi. Yıkıldığı zaman Yahudiler bunu sonlarının gelişi şeklinde yorumladılar. Bu Yahudi varlığının sonu gibiydi.

Hahamlar ve azizler insanlara, şayet Allah'ın vahyine, Tevrat'a sadık kalırlarsa; Allah'ın ezeli vaadinin onları ayakta tutacağını ve tekrar eski ihtişamlı günlere geri döneceklerini anlatıp durdular.

Fakat Sultan Süleyman dönemindeki o ihtişamı, mevcut durumlarıyla karşılaştırdıklarında, binlerce yıllık aşağılanma ve güçsüzlüğün getirdiği kırılğanlıkla Yahudiler, durumun çok kötü olduğunu anlıyorlardı.

2000 yıl kadar önce Beyt-öl-Makdis yıkıldı. O günden bu yana Yahudiler Mabet Tepesi'ne giremiyorlar. Mabet Tepesi kutsallığını kaybetmiş değil aksine hâlâ çok kutsal. Onun kutsallığını ifade etmekten bile acizler. Fakat orada nereye ayak basacaklarını bilemedikleri için Mabet tepesine adım atamıyorlar.

Kutsalların en kutsalına en fazla yaklaşabildikleri yer burası.

Yavuz Sultan Selim Kudüs'ü fethettiğinde Beyt-öl-Makdis'in son kalıntıları olan benim taşlarım tonlarca çöplük altında kaybolmuş haldeydi.

Yavuz Sultan Selim oğlu Süleyman'la bunaltıcı bir sıcak altında şehirde

gezerken başında koca bir sepet bulunan yaşlı bir Hristiyan kadınla karşılaştı.

Sultan, sepetin içinde ne olduğunu merak etti. Sepet, hayvan gübresi ve çöp doluydu. Kadın, bunu Bedlehem’den getiriyordu. Yavuz çok şaşırdı, sebebini sordu.

“Sevap kazanmak için yapıyorum.” dedi yaşlı kadın.

Kadın kendisinin bir Hristiyan olduğunu ve Hristiyan din adamlarının Batı Duvarı’nın üzerine gübre ve çöp dökerek duvarı ortadan kaldırma kararı aldıklarını anlattı.

Bunun üzerine aradığı mekânı bulduğunu anlayan Osmanlı Sultanı burada dağlar gibi yığılmış olan çöplerin içine altınlar gömdürdü ve bunu şehirde ilan ettirdi. Altın bulma ümidiyle bölgeye hücum eden halk çöpleri kaldırıp beni ortaya çıkardı.

Yavuz Sultan Selim benim sağa sola dağılmış olan taşlarımı Anadolu’dan getirttiği gül suyuyla yıkattırdı.

Kudüs’ün Yahudilere iyi davranan Osmanlı Devleti’nin eline geçmesi Avrupa Yahudiliği arasında Diriliş’e doğru atılmış bir adım olarak algılandı.

Osmanlı döneminde Yahudiler mutluydular. Çünkü yaşama hakları, zenginleşme, para kazanma ve ekonomik hayatın bir parçası olma hakları tanınıyordu.

Yahudiler neden başka bir yerde değil de benim yanımda ağlıyorlar?

Neden Zeytin Dağı'nda, Güney veya Doğu Duvarı'nda değil de burada ibâdet ediyorlar?

Öyle ya! Eğer ağıtı yakılan Beyt-ül-Makdis'se; bugün yerinde Mescid-i Aksâ'nın bulunduğu kutsal mabet tepesini, Zeytin Dağı'ndan seyretmek daha manidar olmaz mı?

Doğrusu Osmanlı dönemine kadar Yahudiler tam da bunu yapıyorlardı.

O zamanlar Zeytin Dağı âdeta bir hac mekânıydı.

Osmanlı yönetimi öncesinde Yahudilerin Mescid-i Aksâ'ya en fazla yaklaştıkları ibâdet mekânı Zeytin Dağı'nın batı yamaçlarına bakan Rahmet Kapısı'nın civarıydı.

Hem Zeytin Dağı'ndaki, hem de harap halde olan Rahmet Kapısı civarındaki ibâdetler Yahudiler için güvenli değildi.

Özellikle Memlûk otoritesinin zayıfladığı 15. yüzyıl sonlarında şehir

sık sık bedevi baskınlarına maruz kalıyordu. Bu baskınlardan en fazla zarar görenler tarlalarında çalışan çiftçiler ve ibâdet maksadıyla şehrin dışında bulunan Yahudilerdi.

Kanuni Sultan Süleyman döneminde şehrin etrafındaki surların yeniden inşâ edileceği haberi duyulunca Yahudiler, İstanbul hahambaşısına bir mektup gönderip şehrin duvarları içinde korunaklı bir ibâdet mekânı istediler. Osmanlı Sultanı'na iletilen bu talep, o sırada Kudüs'te bulunan Mimar Sinan'a iletili.

Müslüman ve Yahudi din adamlarının görüşünü alan Mimar Sinan şehir duvarlarının içindeki en uygun mekânın burası olduğuna karar verdi.

İşte ben Osmanlı yönetiminin bu talebe olumlu cevap vermesiyle Yahudiliğin yeryüzündeki en kutsal mekânına dönüştüm.

Bu duvarın hemen önünde bir Müslüman Mahallesi bulunduğundan Mimar Sinan, Yahudiler'e verilen mekânı netleştirmek için benim üç metre kadar önüme bir başka duvar daha yaptı. Sinan iki duvarın arasındaki zemini derinleştirerek daha da ihtişamlı görünmemi sağladı.

Kanuni dönemine kadar Kudüs şehir duvarları içinde bir Yahudi Mahallesi de yoktu. Yahudiler daha çok bugün Müslüman Mahallesi adıyla bildiğimiz, şehrin kuzeydoğu köşesinde yaşarlardı. Ancak Sinan'ın beni Yahudilerin ibâdet mekânı olarak tespit etmesi, zaman içinde Yahudi Mahallesi'nin de bu bölgeye taşınmasına yol açtı.

Kudüs'teki Osmanlı'yı büyük yapan, şehirde çatışmak için yeterince sebep varken barışı tesis edebilmiş olmasıydı.

1929 yılı sonrasında ben Filistin'deki Siyonist faaliyetlerin sembolü haline

getirildim.

O zamanlar Kudüs'te İngiliz Manda yönetimi vardı. Bu dönemde sahiplik haklarım üzerine bir tartışma başladı.

Müslümanlar, Yahudilerin burada ibâdet edebileceklerini, ancak sahiplik hakkının kendilerine ait olduğunu iddia ediyorlardı; Yahudilerse, 'Duvar Bizimdir' sloganıyla bir dizi gösteri düzenliyorlardı.

Karşılıklı iddialar çatışmaya dönüşünce korktuğum başıma geldi.

Tarihi taşlarımın üzerine kan düştü.

İngiliz Manda Yönetimi Müslümanların şahitliklerine başvuran uluslararası bir hukuk komisyonu kurdu.

Bu komisyon, Âlem-i İslam'ın her tarafından gelen insanları, akademisyenleri, hukukçuları ve politikacıları dinledikten sonra 1931 yılında "Ağlama Duvarı Kararı"nı açıkladı...

"Ağlama Duvarı'nın sahipliği Müslümanlara aittir ve Mescid-i

Aksâ'nın ayrılamaz bir parçasıdır."

Bana İslam'ın sahiplik mührünü vuran bir mekân da hemen iç kısmımda bulunan Burak Mescidi'dir.

Müslümanların bana 'Burak Duvarı' demeleri ondandır.

Ben ve benim hemen önümdeki geniş alan İslam vakfıdır.

Selahaddîn Eyyubî, Kudüs'ü Haçlılardan geri aldığında bu alanı Faslılar cemaatinin fakirleri için vakfetti.

Ondan sonra da bu mekân Faslılar Mahallesi diye anılmaya başladı.

1967 yılında Doğu Kudüs'ü ele geçiren İsrail'in ilk uygulamalarından biri Faslılar Mahallesi'ndeki evleri istimlâk ederek burada gördüğünüz bu geniş avluyu açmak oldu.

Bu olaydan sonra da sürekli çatışmaların odağında oldum. Sevenlerim çok kıskanç benim. Herkes bana sahip olmak istiyor.

Burası Yahudiler için kendilerini Allah'a adamanın mekânıdır. Ve Yahudi geleneğinde, özellikle de Hasidik gelenekte, bazı sûfi geleneklerine benzer bir şekilde, bu kendini adama bir neşe, bir kutlama ve şükretme şeklinde yapılır.

Onun için benim önümdeki bu geniş avluda şimdi gördüğünüz gibi zaman zaman dans ederek ibâdet eden hasidikleri görürsünüz. Yahudiler, isteklerini,

sıkıntılarını benim yanımda dile getirirler. Benim yanımda olduklarında Allah'ın da kendileri ile birlikte olduğuna inanılar. Ben, Yahudiler için arınmaya açılan bir kapıyım, iç huzuru bende yakaladıklarını söylerler.

Mistik Kabala Yahudiliği Sekine'nin Yahudileri her yerde terk ettiğine ama benim yanımda Yahudilerle birlikte ağladığına inanır.

Yahudiler Allah'a yazdıkları dilek mektuplarını benim avcuma bırakırlar. Benim onları Allah'a ulaştıracağıma inanırlar.

Bir de buraya gelemeyen diğerleri var. Onlar da buraya mektup göndererek dilek ve dualarını iletirler. Bütün dünyadan buraya milyonlarca dua gelir ve bunlar benim ellerime tutuşturulur.

Bu sebeple ben onların dua merkezi durumundayım. Yahudi geleneğine göre, bir Yahudi, nerede olursa olsun, ister Avustralya'da, ister İngiltere'de, ister Amerika'da veya Türkiye'de ettiği dua benden geçerek semavatın kapısına ulaşır.

Dünyanın dört bir köşesinden Yahudiler akın akın gelerek burada Süleyman Mabedi'nin ayakta olduğu o ihtişamlı günlerin yasını tutarlar.

Yahudiler için ağlama ritüeli ile yeniden diriliş beklentisi birbirinden bağımsız düşünülemez. Bundan dolayıdır ki beni hep diriliş ümitleriyle irtibatlandırır. Dünyanın dört bir yanından gelen Yahudiler, benim önümde geçmişteki o ihtişamlı günleri hatırlar, ümit rüyalarına dalarak mevcut gerçekliklerine ağlarlar.

Ben, geçmişin ihtişamlı günlerinden geriye kalan tek kalıntı olduğum için, geçmiş günlere gözyaşlarını benim aracılığıyla gönderirler.

Yahudiler burada sadece kendilerinin değil, aynı zamanda benim taşlarımın da ağladığına inanırlar.

Bunda da haksız değiller. Zaten benim gözyaşlarım hiç dinmedi ki...

Ama buna kendilerince delilleri de var...

1940 yılıydı...

Mabedin yıkılışının anısına herkes yüzünü, gözünü bana sürerek ağlarken; yarıklaımdan çıkan sular Kudüslü Yahudileri heyecana getirdi. Günlerce şehir “benim ağladığım” sylentisiyle çalkalandı.

Kaybolmuş bir ihtişamın ağıtıdır bende yankılanan sesler...

Beyt-l-Makdis’in, Kutsalların Kutsalı’nın, Rabbin Evi’nin hasretidir gözyaşı olup akan.

Burada kuşaklar boyunca Yahudilerin gözyaşı sel olup aktı.

Hâlâ da akıyor...

Onun için “Ağlama Duvarı” diyorlar bana

Onlar ağlıyor... Ben ağlıyorum... Kudüs ağlıyor...

Âlem-i İslâm ağlıyor...

Bana ‘Ağlama Duvar!’ diyorlar.

Söyleyin Allah aşkına siz gözyaşlarımı dindirecek ne yaptınız ki...”

Hisli bir insan gibi susuyor, duvar...

O susunca Aksa minareleri dile geliyor ve hüznümüzün üzerine dökülen
hüzzam ezanlar, vaktin üzerine sarışın ikindilerin gölgesinin düştüğünü
haykırıyordu.

25- Hazreti Meryem'in doğduğu ev: Azize Anne Bazilikası

Kararsız sonbahar yağmurları bir yağıyor, bir kesiliyordu.

Teşrin yağmurlarıydı bunlar, ya da Kudüs'ün gözyaşları...

Azize Anne Hazreti Meryem'in doğduğu evi ziyaret etmekte

muradımız.

Zeytin Dağı'na nazır Aslanlı Kapı'nın girişindeki aslanların arasından geçerek Eski Şehrin taş döşeli sokağına giriyoruz.

Üzerinde yürüdüğümüz dar sokak, bir zamanlar Hazreti İsa'nın boynunda çarmıhla Golgota Tepesi'ne doğru götürüldüğüne inanılan

Elemlî Yol...

Nice yaftaları, nice çarmıhları üzerinde taşımış bu yol...

Nice gidenler bir daha dönmemişler geriye...

Nice gözyaşları düşmüş bu taşlara, nice kanlı ayaklar yürümüş bu yoldan...

Onun için Araplar bu yola Meşakkat Yolu diyorlar...

Sokağın sağ başındaki binanın üzerinde “The Birth House of The Mary/
Meryem’in Doğduğu Ev” yazıyor.

İçeri girdiğimizde oldukça geniş bir avlunun ortasında duran, Hıristiyanların kutsal mekânlardan olan Betasta Havuzu karşılıyor bizi.

Hazreti İsa burada körleri, cüzamlıları, topalları iyileştirmiş.

Hazreti Meryem’in doğduğu odaya ulaşmak için titrek mum ışıklarının aydınlattığı taş merdivenlerden aşağı iniyoruz.

Mumlarla aydınlatılmış küçük, sade, mütevazı bir odacık...

Meryem Annemizin doğduğu mekân...

İnsan, tarihe sığmayan ufuk sultanlarının doğduğu bu mütevazı mekânları görünce hayata dair başka bir anlayış geliştirmeye başlıyor.

Bütün zamanların en çetin imtihanını veren kadının doğduğu ev daracık, küçük bir odacık...

Bu mekândaki taşlar İmrân Ailesi'ni anlatıyor, biz dinliyoruz:

“Hazreti Meryem'in ailesi Nâsıra'dan gelmişti buralara.

Annesi Hanne...

Babasının adı İmrân'dı.

Âl-i İmrân/İmrân Ailesi, diyorlardı onlara.

Baba İmrân, Dâvud Aleyhisselâm soyundandı.

Nâsıra'da iken bir gece rüyasında Süleyman Mabedi'nde hizmetlerde bulunduğunu, buhurdanlıkları yaktığını görünce hanımı Hanne ile düşmüş yollara...

Hanne'nin kız kardeşi El İşa, kocası Hazreti Zekeriya ile Kudüs'te yaşadıklarından dolayı Hanne de bu duruma hiç itiraz etmediği gibi sevinmiş bile...

İmrân gönül ehli bir insandı.

Hanne de öyleydi.

Dört bin hattat ve on sekiz bin hafızıyla Hazreti Musa'nın öğretisinin ve Tevrat şeriatının hüküm sürdüğü Kudüs'te İmrân, en aziz bilginlerden biriydi.

Beyt-ül-Makdis'in başrahibi yaptılar onu.

Hanne ile El İşa iki kardeş burada sık sık bir araya gelir uzun uzun konuşurlardı.

Eşleri, dünyanın en temiz, en güzel insanlarıydı, mesuttular fakat iki kız kardeşin yüreklerini kanatan bir dertleri vardı.

Onlara 'anne' diyen bir evlatları yoktu ve şimdi de anne olmak için yaşları bir hayli ilerlemişti. Bir yanları hep yıkıktı.

İçlerinde her daim bir bebeğin çığlıklarını duyuyorlardı. İki kardeş

ne zaman bir araya gelseler hep aynı konuyu konuşuyorlardı.

“Anneliği tadamadık, kucaklarımız boş kaldı” diyorlardı.

Ama bütün Filistinli kadınlar gibi onlar da zeytin ağacı kadar sabırlı, zeytin ağacı kadar bereketliydi.

Hazreti Zekeriya ve İmrân'ın bir kez olsun hanımlarının bu durumlarından şikâyetçi olduklarını kimsecikler duymamıştı. Onlar kaderlerine rıza göstermesini bilen kimselerdi.

Kadına şefkatle muamele eden erkek yücelir, o vakit kadın erkeğe saygı duyar.

İmrân, Beyt-ül-Makdis'in hizmetinde ihtiyarladı.

Bir gün hastalandı, yatağa düştü... Eşi Hanne'ye baktı mahzun gözlerle...

“Gitme zamanım yaklaşıyor Hanne!” dedi.

“Sana bir bakıcı, bir yardımcı bırakamadan gidiyorum şu dünyadan.”

Yaşlı İmrân'ın yüzü hastalıktan sararmıştı.

İnsan kadınsa eğer yüreğinin rüzgârda titremesi an meselesidir.

O günlerde Hanne hamile olduğunu fark etti.

İmrân da yaşlıydı, o da...

Hanne hamile olduğunu öğrendikten sonra yanakları yeniden pembeleşti, ellerine ayaklarına yepyeni bir heyecan geldi. Gençlik günlerinin kelebek koşusu yeniden odadan odaya takip edilir oldu.

İmrân da biraz toparlamıştı.

Bebeğin hayaliyle günlerini geçirirlerken, bebeğin varlığı aşikâr olmaya başladı.

Komşular birbirine fısıldadılar...

“Aaa! Bu yaşta iki yaşlının çocuğu mu olur...” Hanne sevinçten uçuyordu.

“İmrân biliyor musun” dedi. “Bebeğimizi Allah’a adadım...” “Kadınım niye acele ediyorsun ya kız olursa?” dedi İmrân.

Hanne sustu, boynunu büktü.

Kız çocukları adanmazdı. Kadınların ve kızların Tevrat okumaları bile yasaktı. Kadınlar okumasın diye evlerden toplatılmıştı Tevratlar.

Bebek altıncı ayına varmıştı.

İmrân'ın o gün eve gelişini beğenmedim güçlükle yürüyordu.

Bu defa gidici gibiydi...

“Hanne” dedi. “Gözüm arkamda kalmayacak, seni ve bebeğimizi

Allah’a emanet ediyorum.”

Ayrılığın yeli değı Hanne’nin y reğıne...

İmrân o günün sabahında Hakk’a yürüdü.

Bir göz yaprağı gibi düştü toprağı, yavrusunu göremedi.

Hayat böyleydi işte birlikte yola çıktıkların seni bırakıp gidiyorlardı.

Dokuz ay dolmuştu...

Hanne doğum sancılarındaydı... Kız kardeşi El İša yanındaydı.

Kudüs'ün Yedi Ebelerine haber verdi.

Ebeler ellerinde bohçalarla koştular.

Sanki binlerce kandil yakılmış gibiydi, içerisi pırıl pırıldı... Ebelerden birinin sesi duyuldu:

“Gözün aydın olsun Hanne! Bir kızın oldu.”

O da ne? Ne bir ağlama sesi, ne de bir çığlık...

Oysa yeni doğan çocuğun çığlıkları dolardı evin duvarlarına.

Doğduğunda Hazreti Meryem'in neden ağlamadığını altı asır sonra gelecek olan Allah'ın Sevgilisi'nden öğrenecektik...

“Hiçbir çocuk yoktur ki dünyaya gelirken şeytan ona dokunmamış olsun. İşte şeytanın bu dokunuşundandır ki her çocuk çığırarak ağlar, şeytanın bu dokunmasından ancak Meryem ile oğlu İsa müstesnadır.”

İmrân Ailesi, birlikte duasına durdukları bebeklerini birlikte kucaklarına

alamamışlardı. Meryem dünyaya geldiğinde onu kucağına alacak babası yoktu.

Meryem'i annesi aldı kucağına...

Dualar döküldü dudaklarından bebeği için...

“Rabbim! Ben kız doğurdum, erkek, kız gibi değildir kuşkusuz, ben adını Meryem koydum, ben onu da, onun zürriyetini de o taşlanmış şeytandan senin himayene havale ediyorum.” (Âli İmrân, 36)

Bir gün Hanne kardeşi El İşa ile birlikte evden çıktı. Hanne'nin adımları ağırdı, yüzü sapsarıydı, hastaydı. Kucağında bebeği vardı. Bebek Meryem'in daha kırkı bile çıkmamıştı.

Birlikte Beyt-ül-Makdis'e doğru yürüdüler.

Mabetlerin olduğu yere vardıklarında El İşa, kocası Hazreti Zekeriya'yı çağırdı.

Hazreti Zekeriya geldi. İhtiyarlık şafağı başını tutmuştu yaşlı Zekeriya'nın. Merhametle baktı Hanne'ye. “Getirdim” dedi Hanne. “Adağımı getirdim.” Hanne ayakta zor duruyordu.

Hazreti Zekeriya murakabeye daldı.

Başını önüne eğdi, gözlerini kapadı.

Uzun bir süre öylece durdu.

Sonra derin bir uykudan uyanır gibi başını kaldırdı;

“Müjde ya Hanne!” dedi. “Rabbin adağını kabul etti. Onu güzel bir bitki gibi büyütecek, beni de bakmaya memur etti.” Meryem kabul edilmişti.

Bebek, Zekeriya’nın kucağındaydı.

Hanne en önemli emanetini yerine teslim etmişti.

Kocası İmrân’dan sonraki çileli günler ondan çok şey alıp götürmüştü.

Nâsıra’da mutlu bir hayatları vardı. Ama Mabedin mumları yanmalı, Allah’ın evi aydınlanmalıydı. Herkes Mabede elinde avucunda olanlardan bir şeyler adarken Hanne canından can, kanından kan adamıştı. Adağını yerine getirmişti Hanne... Gözleri taşkın pınarlar gibiydi.

Ayrılığın çığlıkları olmuştu adeta gözyaşları... “Niye ağlıyorsun ablacığım?” dedi El İşa.

“Ah kardeşim! Yıllar benden çok şey alıp götürdü, ben gidiyorum...” Daha son sözlerini tamamlamamıştı ki Mahşer’de Mizan terazilerinin kurulacağına inanılan bugünkü merdiven başı kemerlerinin olduğu basamaklara yığılıverdi.

El İşa kapandı kardeşinin üzerine. Hazreti Zekeriya elinde bebekle kalakaldı.

Durum yürek yakıcıydı. Acılı gözyaşları ve öksüzlük annesinin tek mirası olarak kalmıştı kundaktaki Meryem’e.

Hanne adres bırakmıştı. Mahşerde orada dirilecekti. Orası onun gibiler için mahşer ve menşer olacaktı.

El İşa bir ablasına baktı bir de Zekeriya’nın kucağındaki yavruya.

Ablası iki emaneti birden sahibine teslim etmişti.

Zekeriya’nın, yaşlı Zekeriya’nın nuranî çehresinde manevî huzur tebessümü, tevekkülün sükûneti vardı.

Meryem yetimdi, şimdi de öksüz kalmıştı. Öksüz de olsa özeldi. Özel insanları ne anne ne de babaları; onları, doğrudan Rableri eğitiyordu.

Meryem kabul edilmişti ama belli bir yaşa gelinceye kadar bir ailenin yanında olmalıydı. Teyze anne yarısıydı. El İşa emaneti evine götürdü.

Akşam Zekeriya eve geldi.

“El İša” dedi. “Meryem’in hamiliğine başkaları da talip oldu onun için bugün kura çekildi.”

El İša heyecanla sordu.

“Kime çıktı?”

Herkes kalemlerini getirip bir yere bıraktı ergen olmayan bir çocuk benim kalemimi çekti.

Gözlerinin içi güldü El İša’nın.

“Fakat kabul etmediler,” dedi Zekeriya Aleyhisselâm, “ikinci kura şeklinin denenmesini istediler. Bu defa kalemler suya bırakıldı. Suyun üstünde kalan kalemin sahibi hamîlik yapacaktı. Benimki hariç bütün kalemler suya battı.”

Kalemler Zekeriya’yı tanırdı. Beyt-ül-Makdis’te yetmiş kişiyle Tevrat yazardı.

Hatta bir gün bir Yahudi;

“Ey Zekeriya sen eğer hak peygamber olsaydın elinle yazmak zorunda kalmazdın” demişti.

Hazreti Zekeriya kaleme seslenmiş ve kalem kendiliğinden yazmaya başlamıştı da orada bulunanlar iman etmişti.

Mürekkeple yazan, yüreğinin kanıyla yazanla aynı değildir.

Kudüs’te kalem kızlara yasaktı. Kızlara kalemin yazdığını okumak da yasaktı. Ama Meryem kaleme yazgılıydı.

Zaman ayrılık kaderlidir. Geleceğini bildiğimiz halde gelmesini istemediğimiz o kadar çok günler vardır ki... Ama gelirler...

Gelirler ve bizden sevdiklerimizi alıp götürürler.

Meryem serpildikçe Meryem büyüdükçe, Meryem’in teyzesi El İşa’nın içindeki ayrılık sızısı da büyüyordu.

Her geçen gün büyüyen Meryem o zeytin gözleriyle ayrılığa yürüyen yelkenli gibiydi.

Üzerinde uzun entarisi, başında örtüsü ile adeta bir melek. Beyaz yüzüne ayrılığın aydınlığı düşmüştü.

Ve bir gün Hazreti Zekeriya önde, teyzesiyle Meryem arkada Beyt-ül Makdis'e doğru yürüdüler.

26- Zekeriyya Mihrabı

Ben Zekeriya Mihrabı...

Beyt'ül Makdis'in kible tarafındaki şark ucunda küçük bir odacığım ben...

Bir gün Hazreti Zekeriya ile teyzesi, Meryem'i bana getirdi-

ler. Artık bende kalacaktı.

Beyaz örtüsüyle meleği andıran öksüz Meryem'in gözlerinde parlayan yumuşak ışığı gördüm.

Bir ara El İşa'nın dudaklarının kıpırdadığını fark ettim:

“Ne olur Allah'ım yaşlıyım ama bana da Meryem gibi bir evlat ver” diyordu.

Teyzesi, Meryem'i bırakıp giderken çok ağladı. Bağına bastı

Meryem'i...

“Evim, yüreğim, kollarım yine bomboş kaldı Meryem’im” dedi.

Duvarlarım dayanamadı onun gözyaşlarına.

Teyzesi ile Meryem vedalaştılar. Meryem inzivasına çekildi.

Hazreti Zekeriya ile teyzesi, Meryem’in üzerinden kapıyı kilitleyip gittiler.

Meryem henüz daha altı yaşındaydı ve bendeydi.

Olması gereken yerdeydi.

Benden daha mutlusu yoktu. Yıllarca onu bekledim. Rüyalarım, düşlerim Meryem kokuluydu.

İçime tatlı bir huzur çöktü.

Meryem’in içinde de aynı huzur vardı, yüzündeki aydınlıktan anlıyordum.

Kendisini anne kucağında gibi hissetti. Annesi Hanne’dan, teyzesi El İşa’dan sonra ben onun üçüncü annesi gibiydim.

İlk akşam oldu. Kudüs’e karanlık çöktü. Kandili yakmadı Meryem.

Ama içerisi aydınlıktı.

Daha ilk geceden başladı Meryem gece niyazlarına.

“Rabbim kalbimden seni çıkartma, yanımdan hiç ayrılma, beni sev, ben de seni seveyim.”

Ellerini açtı, saatlerce dua ve ibâdet etti. Yoruldu. Gözlerine tatlı bir uyku çöktü. Ama o yine de ibâdetine devam ediyordu.

Birden kapı zorlanmaya başladı.

Bir iki derken kapı aralandı. İki hain gölge belirdi. Aman Allah’ım o da ne? İki büyük hayvanı ve hiç görmediğim ince uzun bir mahlûku içeri saldılar.

Ödüm koptu. “Eyvah!” dedim emanete sahip çıkamayacağım, daha ilk gece Meryem’i parçalayacaklar.

Bütün hayallerim, bütün mutluluğum kursağımda kaldı.

Meryem hiç istifini bozmadı. İbadetine devam etti.

Fakat o da ne? İki yeleli hayvan bir köşeye çekilip öylece Meryem'in niyazlarına daldılar.

İnce uzun olanı da önce Meryem'e doğru yaklaştı, sonra tıslayarak bir köşeye çekildi.

Meryem okşadı onları. Onlar da Meryem'i sevdiler. Sonra hepsi birlikte uykuya daldılar.

Daha ilk gece nelere şahit oluyordu gözlerim.

Hayretimden dilimi yutmuştum.

Sabah oldu. Gün ışımaya başladı. Yaşlı Zekeriya geldi. Gördükleri karşısında gözleri fal taşı gibi açıldı. Sonra top gürler gibi bağırdı: "Bu nasıl bir ihanet kim yaptı bunu İmrân'ın kızına?" Bir türlü öfkesi dinmiyordu.

"Kim getirdi bu aslanları ve yılanı bu yavrucuğun yanına?" O zaman fark ettim gece ne büyük bir tehlike atlattığımızı.

Beyt-ül-Makdis'te büyük bir koşuşturma başladı. Mabedin hizmetçileri ve idarecileri geldiler. Onlar da dehşet içinde kaldılar.

Meryem onların o halini görünce yanındaki hayvanların çok tehlikeli olduğunu farketti.

Meryem daha ilk gece öldürölmek istendiğini anladı. Ama hiç oralı olmadı. O sadece Rabbini üzmekten korkan birisiydi. Meryem'in ruhunda bahar coşkuları vardı.

Hayvanlar dışarı çıkarıldı. Ortalık sakinleşti. Hazreti Zekeriya ile derse başladılar.

Yüreğime gül kokuları dolmaya başladı. Anladım içerde sadece Zekeriya ile Meryem yok, ben görmesem de başkaları da var.

Melek esintili meltemlerle doldu yüreğim.

Meryem melek esintiliydi.

Günler geceler geçip gidiyordu.

Namaz kılmaktan şişen bilekleri, gecenin bağrında büyüyen kulluk abidesi, sabahlara kadar süren ibâdetler, yalvarışlar, yakarışlar, gecenin siyah zölüflerini ıslatan gözyaşları...

Kandil yakmak gerekmiyordu karanlık gecelerde, kendisi kandildi Meryem'in...

Geceler onun şavkıyla aydınlanıyordu. Gecelerde aydınlık yarınları mayalıyordu.

Sabâ rüzgârı Meryem'i uyanık yakalıyordu. Kudüs seherlerinde tatlı tatlı esen bir meltemdi Meryem...

Salkım salkım esen tan yellerinde sadece Rabbini düşünüyordu.

Kalbinde Allah aşkından başka bir şeye yer yoktu.

Âşık için, zindan olurdu Yâr'dan başka yer.

Mihrap onun aşk ocağı idi, orada pişiyor, orada yanıyordu. Mihrabın bacaları tütmüyordu, yemek pişmiyordu, pişen Meryem'di, tüten Meryem'in yüreği idi.

Bir gün turfanda meyvelerle doldu içerisi.

O kadar güzel görünüyorlardı ki o güne kadar hiç böylesini görmemişti gözlerim. Meyvelerin güzelliği hayal hudutlarımın çok ötesindeydi.

Bunlar dünya nimetlerine benzemiyordu.

Hazreti Zekeriya geldi, meyveleri gördü.

“Ey Meryem bu yiyecekler sana nereden geliyor?” (Âli İmrân, 37) dedi.

“Bu Allah tarafındandır” dedi Meryem. “Allah dilediğine sayısız rızıklar verir.” (Âli İmrân, 37)

Zekeriya Peygamberin yüzünde derin bir memnuniyet oluştu. Odadan ayrılmak üzereydi ki Meryem’in teyzesi geldi. Meryem’i kucaklayıp öptü. Sinesinde anne şefkatini hissetti Meryem.

“Teyzeciğim sende annemin kokusunu alıyorum” dedi.

Meryem’i mutlu görünce teyzesi de çok sevindi.

“Böyle olacağını biliyordum” dedi

Meryem “Niçin?” der gibi gözlerine baktı.

“Meryem’im, annenin niyeti ne ise çocuk ona göre yaşar” dedi.

Annen böyle biri olmanı istiyordu.

Hazreti Zekeriya hanımına seslendi...

“El İša biliyor musun Allah, Meryem’e kendi katından rızık gönderiyor.”

Bunu derken sesindeki şefkat yüzüne yansıdı.

“Biliyor musun El İša! Meryem’le neden bu kadar ilgileniyorum?”

“Yakında gelecek peygamber, bakire bir kızıdan doğacak, o Meryem’dir.”

“Hiç şaşırmadım efendim!” dedi El İša. “Keşke benim de Meryem gibi bir evladım olsa.” Kalbi inceldi.

Gözleri doldu.

Hanımının evlat hasreti yaşlı Zekeriya’nın yüreğini yaktı.

Ellerini açtı, dudakları kıpırdadı...

Gizli bir sesle Rabbine niyaz etti: "...Rabbim, kemiklerim zayıfladı, saçlarım ağardı ve ben Rabbim, sana ettiğim hiçbir duamdan bedbaht olmadım. Doğrusu ben, benden sonrasından ve işlerimin başına geçecek olanlardan yana endişe ediyorum, karım da kısırdır ama sen bana bir oğul ver ki bana varis olsun, Yakub hanedanına da varis olsun, Rabbim onu rızana lââyık kıl." (Meryem, 2-6)

"...Rabbim bana tarafından hayırlı bir nesil bağışla, şüphesiz sen duayı hakkıyla işitensin." (Âli İmrân, 38)

Anında göklerden cevap geldi...

"Ey Zekeriya şüphesiz Allah seni ismi Yahya olan bir oğulla müjdeliyor ki daha önce onun adı kimseye verilmemiştir." (Meryem, 7)

Hazreti Zekeriya'nın yüzü cennet sabahları gibiydi. Yüzündeki aydınlığı hanımı da fark etti. Tam kocasının sevincinin sebebini soracaktı ki Hazreti Zekeriya, müjdelers olsun kadını, gözün aydın olsun" dedi. Bir oğlumuz olacak, adı Yahya...

"Sen ve ben... İki yaşlı insandan öyle mi?"

"O diledikten sonra..." dedi Hazreti Zekeriya.

Hazreti Sare annemiz de senin gibi demişti de melekler yaşlı kuru bir ağaca işaret ederek onun dal dal, yaprak yaprak yeniden nasıl yeşerdiğini

göstermişlerdi.

El İşa, sevinçten uçuyordu.

Bahara bırakılmış bir kelebek gibi nereye uçacağını nereye konacağını bilemiyordu.

Teyzesinin mutluluğu Meryem’i de çok sevindirdi. Annesi düştü hatırına...

“Keşke bugünleri görseydi.”

Hazreti Zekeriya ile Hanımı El İşa bir müddet daha Meryem’in yanında kaldıktan sonra ayrıldılar.

Meryem okuma yazmayı da öğrenmişti. Kudüs’te bu bir ilkti. İlk defa bir kız, Tevrat’ı yazıp okuyordu.

Zekeriya peygamber her gün gelip gidiyordu. O hem bir baba hem bir muallimdi.

Ben de Meryem de günlerin nasıl geçtiğini anlamıyorduk. İkimizin de içi aydınlıktı, huzurla dolup taşıyorduk.

Anladım ki mekânları mutlu ve mahzun kılan insanlardı. Meryem gece ibâdetlerinde yorulunca tefekküre daldı. Kudüs'te gökyüzü gece başka bir derinlik kazanırdı...

Hiçbir yerde olmayan lacivert bir gökyüzü bir avize gibi sallanırdı. Meryem gökyüzüne baktıkça âdeta akar giderdi. Biraz böylece dinlenmiş olduğundan daha bir coşkuyla ibâdetine devam ederdi.

Kudüs dünyanın melekûta açılan kapısıydı. Meryem o kapıdan ibâdetler ve niyazlarla süzülüp giderdi.

Akşamları Zekeriya peygamber giderken kapıları üstüne kilitlerdi. Marangoz olan Hazreti Zekeriya ilk günkü olaydan sonra birbirine açılan kapılarla Meryem'in mekânını muhkem hale getirmişti.

Dünya kapıları bir bir Meryem'in üstüne kapanırken sanki aynı anda Allah'a ulaştıran kapılar bir bir Meryem'in önüne açılıyordu. Meryem, her gece dünyaya kapalı odasında kutsallığın göklerine yükseliyor ve cennet saraylarında ağırlanıyordu.

Sürekli sesler duyuyordum.

Sanki Dâvud o yanık sesiyle Zebur okuyor, Süleyman her gece burada niyaza duruyordu.

Kapıların anahtarları Zekeriya'dan başka kimse de olmazdı. Sabah olduğunda

gün ışımaya başladığında kapılar bir bir açılırdı. Son kapı açıldığında yüzünde tatlı bir tebessümle Hazreti Zekeriya görünürdü.

Bu hemen her gün tekrar eden bir sahneydi.

Yine bir akşamın sırlı loşluğu düşmüştü içime. Birdenbire sinemi müthiş bir aydınlık kapladı.

Sesleri ayan beyan duymaya başladım...

“Ey Meryem! Allah seni seçti, seni tertemiz yarattı, seni bütün dünya kadınlarına tercih etti.” (li İmrân, 42)

“Ey Meryem! Rabbine itaat et, secdeye kapan Rabbine divan dur.

Onun huzurunda eğilenlerle beraber sen de yerlere eğil.” (li İmrân, 43)
Anladım, gökler, melekler Meryem’le konuşuyordu.

Bu sesler ve parıltılar son zamanlarda iyiden iyiye artmıştı. Bu ilâhi sesler, bir şelale gibi Meryem’in üzerine dökülüyor, onu adeta arı duru hale getiriyordu.

Secdelere kapanıyor saatlerce başını kaldırmıyordu.

Ayakları şişinceye kadar ibâdet ediyordu.

Teyzesi sık sık ziyaretine geliyordu.

“Meryem! İnsanlar bana, ‘Meryem’in canı sıkılmıyor mu bir odacığın içinde?’ diye soruyorlar” dedi bir keresinde.

Meryem teyzesinin beyaz örtü ile çevrelenmiş duru beyaz yüzüne baktı;

“Ah teyzeciğim! Bilseler şu odacıktaki genişliği hiçbir yere çıkmak istemezler, dünya onlara dar gelir.”

“Meryem bu mabette kaç tane erkek çocuğu var.” dedi teyzesi.

“Neden soruyorsun?” der gibi yüzüne baktı Meryem.

“Ben söyleyeyim, tam dört yüz; bunca yıldır buradasın, ismini bildiğin biri var mı?”

“Hayır teyzeciğim.”

“Konuştuğun biri var mı”?

“Hayır.”

“Gördüğün biri var mı?”

“Hayır.”

“Zihninden hayalinden burada erkeklerin var olduğunu geçirdin mi?”

“Hayır.”

“Sen ateşte açan bir çiçeksin,” dedi teyzesi.

“Rabbime karşı iffetsizlik yapamam” dedi Meryem.

“Kalbimde, gönlümde, hayalimde Yar’dan başkasına yer olursa bu

O’na karşı iffetsizliktir.”

El İşa çok sevindi. Bağına bastı Meryem’i...

O zamanki Kudüs çok karışıkı...

Kudüs Kralı Herod, zalim biriydi, halkın elinde ne var ne yok her şeyi alıyordu.

Halk sinmiş devletten yana umudunu yitirmişti, ümidini kaybeden halk yüzünü mabede çevirmişti.

Mesih Peygamberin gelmesinin yaklaştığı dilden dile dolaştıkça Kral Herod, kendi saltanatının sarsılacağını düşünüyor, halk üzerindeki zulüm ve baskıyı artırdıkça artırıyordu.

Kral baskısını artırdıkça halk arasında sürekli gelmesi yaklaşan Mesih ile bakire annesi konuşuluyordu.

Mabedin manevi havasında açan bir gül goncasıydı Meryem.

İnsanlar “Meryem hürmetine dedikçe” her geçen gün mabedin önü Meryem’i görmek isteyenlerle dolup taşıyordu. Kralın hanımı bile kralın yasağına rağmen Meryem’i görmek için hemen her gün mabede geliyordu.

Benim önüm artık ana baba günüydü. Bu durum mabetteki diğer din adamlarını rahatsız ediyordu. Daha on iki yaşını bile doldurmamış bir kızcağıza gösterilen saygı onların saltanatlarını sarsıyordu.

...

O günlerde karışık olan sadece Kudüs değildi.

Beyt-ül-Makdis de kaynıyordu.

Mabet de, muhteris din adamlarının elinde yönetim entrikaları ile çalkalanıyordu. Mabedin eski maneviyatının kalmadığını gören insanlar yeni bir kral peygamber beklentisi içine girmişlerdi.

Zekeriya Peygamber, her geçen gün Mabet’de artan fitne fesadın manevi sorumluluğu ile eziliyordu. Başında tek bir siyah tel kalmamıştı. İhtiyarlık şafağında daha bir güzel görünüyordu nurani yüzü. Yaşlılık maddi gücünü azalta azalta vücudunu küle döndürürken, ruhu herküle dönmüştü.

Bir gün Meryem yine bir başına Hakk’a niyazdaydı.

Birden bir genç peydah oldu. Zekeriya peygamberin dışında buraya giren ilk erkekti bu genç.

Hazreti Meryem’in ilk defa gördüğü bu genç bir başkaydı.

Ötelerden gelen bir nur gibiydi.

Meryem korktu, titredi, ürperdi, korku bütün hücrelerine bir anda dağıldı. İlk

defa başına böyle bir iş geliyordu. Gözleri korku ile doldu. Karşısındaki gence dehşet içinde baktı.

Bir genç kız için en kötü bir durumdu bu; hele de iffette abide olmuş bir genç kız için.

Meryem korktu, Meryem utandı...

Bir kadın yabancı bir erkekten ancak iffeti kadar korkardı. Meryem'in korkusu sınırsızdı.

Her zerresi korku ile tir tir titriyordu.

Acı ve mutluluk son hadde vardığında söz susarmış...

Bir kadının üzerine iffetsizliğin gölgesi düşerse o kadına manevi yollar kapanırdı. Meryem bunun bilincindeydi.

Bu genç nasıl girmişti buraya.

Hazreti Zekeriya kapıları açık bırakmış olamazdı.

Meryem titrek bir sesle yalvardı gence:

“Senden Rahman’a sığınırım Allah’tan korkuyorsan bana dokunma.” (Meryem, 18)

Genç edeple baktı...

“Ben bir meleğim, Rabbimin gönderdiği bir elçiyim” dedi. “Sana tertemiz bir oğlan müjdelemek için geldim.” (Meryem, 19) Meryem şaşırdı.

“Nasıl oğlum olabilir ben evli değilim, bana hiçbir beşer dokunmamıştır, ben iffetsiz biri de değilim.” (Meryem, 20)

Melek, evet öyledir ama Rabbin buyurdu ki: “Bu benim için çok kolaydır, biz onu insanlar için bir ayet ve tarafımızdan bir rahmet kılacağız” (Meryem, 21) dedi.

Melek, olduğu yerden Meryem’e doğru üfledi ve kayboldu.

Meryem üflemeği bütün zerrelerinde bir anda hissetti. Bütün bedeni titredi.

Günler birbiri ardınca akıp gidiyordu. Meryem ardı arkası kesilmeyen ibâdetlerine yalvarışlarına, yakarışlarına devam ediyordu.

Hamilelik aşikâr olunca dedikodular da başladı.

“Meryem hamileymiş.”

“Aaa nasıl olur!”

“Olmuş işte!”

“Yakında gelecek Mesih Peygamber bakire bir kızıdan doğacak” diyorlar.

“Ne biliyorsun Meryem olduğunu?”

“Ondan daha uygun kim olabilir? Mesih Dâvud’un soyundan olacak Meryem de o soydan.”

“Meryem’den başka kim var mabette kabul edilmiş kız” Teyzesi dedikodular üzerine ziyaretine geldi.

Onun da doğumuna çok az kaldığı her halinden belli oluyordu.

Kapıdan girince ağlamaya başladı.

“Neden ağlıyorsun teyzeciğim.” dedi Meryem.

“Meryem! Biliyor musun niçin ağladım, karnımdaki senin karnındakine selam verdi.”

“Bilmez olur muyum teyzeciğim ama ben seni öyle benzin sapsarı görünce sandım ki sen de bana inanmadın.”

“Olur mu Meryem?” dedi teyzesi. “Nasıl sen doğmadan önce Rabbe adandın ise; bu çocuklar da Allah tarafından müjdelenen ve adları konulan çocuklardır.”

“Teyzeciğim sana bir sır vereyim mi? Kimse yokken karnımdaki bebeğim benimle konuşuyor, birisi geldiğinde de susuyor ve zikre başlıyor.”

Nurani yüzü gülümsedi teyzesinin. “Bilirim Meryem’im, öyle olduğunu bilirim” dedi. İsa ışığı vurmuştu onun pak gönlüne.

Üstad Sezai Karakoç’ un tesbitiyle;

“İsa elektriğin bir kutbuydu, Yahya da diğer kutbu...”

Cereyan geçecek ve Kudüs aydınlanacaktı... Diriliş Kudüs’ünün ışığı doğuyordu Roma’nın somaki mermerlerinin üzerine.

Roma aktüalitesi Kudüs’te sürüp giderken, yaşlı Zekeriya’nın gözü, Meryem

aracılığı ile gelecek olana dönüktü.

Medeniyetler, batış ve düşüş anlarında, bir mihrap ve bir ıfık korudukları sürece umut ölmemiştir.

Diriliş her zaman beklenebilir.

Zekeriyalar ve Meryemler olduğu sürece Yahyalar ve İsalalar her zaman gelebilir.

Kültür ve medeniyetlerin dirilişı, yoksul evlerin Rahmanî mumunun ışığında yetişen kahramanların sabrı ve sessizliğı ile gerçekleşebilir.

Dünya yeni bir doğum depremi bekliyordu. İnsanlığı, sarsacak, kendine getirecek bir deprem...

...

Meryem'in teyzesi uzun zamandır gelmiyordu. Yahya bebek dünyaya gelmişti.

Hazreti Yahya da, tıpkı Hazreti İsmail, Hazreti İshak, Hazreti Meryem ve Hazreti İsa gibi Allah tarafından müjdelenenlerdendi.

Fakat İshak, Meryem ve Yahya'nın başka ortak yanları da vardı. Üçünün de

anneleri hem kısır hem de onları dünyaya getirdiklerinde oldukça yaşlıydılar.

Bu arada Meryem'in hamileliği ilerledikçe dedikoduların da dozu iyice arttı. Kudüs sınırlarını aştı. Baba ocağı Nâsıra'ya kadar ulaşmış olmalı ki bir gün Meryem'in amcaoğlu Neccar Yusuf çıka geldi.

“Meryem halk hoş olmayan şeyler söylüyor.” dedi. “Dedikodudan Nâsıra'da duramadım. Ben seni biliyorum ama yine de senden bir açıklama duymak istiyorum.”

Perdenin arkasından konuştu Meryem;

“Ey amcam oğlu yoksa sen Allah'ın kudretinden şüphe mi edersin.” “Hayır! Asla Allah dilediğini yapar” dedi Yusuf.

“Biliyorum sen karnımdaki bebeğın nasıl olduğuna şaşarsın. Hazreti Âdem, annesiz ve babasız olduğı gibi benim bebeğım de babasızdır.” Yusuf ikna olmuştu.

“Ey Meryem! Ey Amcam İmrân'ın kızı! Biliyordum senin tertemiz olduğunu ama dedikodular rahat bırakmadı beni buralara kadar geldim. Şimdi ben geriye dönüyorum hakkını helâl et” dedi ve ayrıldı.

Nâsıra'ya döndü zannettiğımız Yusuf ertesi gün, gün ışıdığında yine geldi.

Yüzü sabah aydınlığı gibiydi.

“Ey Amcam İmrân’ın kızı!” dedi.

O, İmrân deyince fark ettim, Meryem’in kalbi ürperdi. Sanki babasının kokusunu almıştı. Yüreği sızladı.

“Bu gece Beyt-ül-Makdis’te kaldım.” dedi. “Gece rüyamda bir melek bana seslendi: ‘Ey Yusuf! Meryem’in karnındaki Allah’tandır. Allah seni elçisini himaye etmen ve onu koruyup kollaman için seçti.’ Doğacak çocuğun hamisi ben olacağım, bundan sonra hep yanıdayım.”

Bir gün Beyt-ül-Makdis’in ileri gelenleri Meryem için toplandılar...

“Meryem günah işlemiştir, hem de Beyt-ül-Makdis’te, buradan kovulmalı ve cezası verilmelidir.” Zekeriya Peygamber:

“Böyle bir şeye nasıl inanırsınız daha düne kadar hepiniz ‘Meryem hürmetine’ diyordunuz, sizin eşleriniz, kızlarınız değil mi mabedin kapısında Meryem’in feyzi için bekleyenler. Söyleyin bana kaçınız Meryem’i gördü.” dedi.

“Zekeriya, Zekeriya!” dedi hahamlardan biri. “Senden başka

Meryem’i gören de yok, odasına giren de yok!”

Bu sapkın insanların iftirası ortaya bir bomba gibi düştü.

Yaşlı Zekeriya yıkıldı, perişan oldu...

“Bu yaşta bana böyle iftira ha! Peygambere iftira eden millet iflah olmaz, Meryem’e atılan iftira Allah’a atılmış bir iftiradır. Allah’ın kudretine inanmamaktır. Doğacak olan peygambere iftiradır. Bu iftiranın altından ne dünyada ne de ahirette kalkamazsınız.”

Sustular...

“Hatırlıyor musunuz? Bir gün Meryem’in yazı yazdığına inanmıyordunuz. Onu sizin huzurunuzda getirdim.

Elini uzattığı bütün kalemler kırılmıştı da ne oluyor böyle demiştiniz.

Meryem size şöyle demişti: ‘Allah’ım! elimi harama uzatma, diye yalvarmıştım, kalemlerinizi haram parayla almışsınız onun için kırılıyor.’

Haram parayla alınan kalemlere el uzatmayan Meryem’in böyle bir haramı işleyeceğine nasıl inanırsınız?

Sizler de biliyorsunuz ki yakında gelecek olan Mesih bakire bir anneden

doğacaktır.”

“İyi ama Kudüs’te bunca bakire var, nasıl inanalım Meryem’in o olduğuna.”

“Meryem Dâvud ve Süleyman peygamberin soyundandır. Hem bir başka bakire olsa bile Meryem gibi birine bu iftirayı atan sizler ona ne yapmazsınız ki?”

Meryem’in hakkında daha sonra karara varmak üzere dağıldılar.

Aslında karar verilmişti.

Zekeriya Peygamber sabah geldi.

“Meryem,” dedi, “gidiyorsun...”

Meryem kararı ve kaderi susarak onayladı.

Sormak bir nevi itirazdı.

Sormadı Meryem.

“Neden ve nereye?” demedi. Sadece “Hangi vakit?” dedi.

“Gece” dedi yaşlı Zekeriya.

Bütün esrarlı yolculukların vaktiydi gece...

27- Zeytin Dağı

Ben Zeytin Dağı...

Gecenin siyahî gölgeleri etrafı sarmıştı.

Mevsim kıştı. Zemheri soğukları sabahtan beri ortalığı ka-

sıp kavuruyordu.

En karanlık bir gecenin çırpınışları vardı üzerimde. Kudüs'ün soğuğu bıçak gibi kesiyordu.

Zeytin ağaçları gecenin karanlığında Kudüs sûfileri gibi sağa sola salınıyordu.

Kudüs'ün gazabı da rahmeti de şeditti. Mağaralarda ve kovuklarda inleyen rüzgar dışında ortalıkta hiçbir şey kalmamıştı.

Şimdiki Aslanlı Kapı'nın olduğu yerden gecenin karanlığında biri bana doğru geliyordu.

Çaresiz biri olmalıydı. Gecenin bu saatinde ve bu soğukta mecbur olmadıkça

kimse dışarı çıkmazdı.

Karanlıklar içinde tek bir insan yürüyordu. Adımları ağırdı. Getsamane Bahçesine geldiğinde durdu, biraz dinlendi. Sonra yine yavaş yavaş bana tırmanmaya başladı.

Bir kadındı, hamile bir kadın...

Bana sığınma ihtiyacı hisseden bir kadın...

İyice yaklaşıncı Hazreti Meryem olduğunu fark ettim.

rperdim.

Öylesine hızlı tırmanıyordu ki sanki korku arkasından kovalıyordu.

İki de bir dönüp ardına bakıyordu.

İnsanlar takip edildiklerini fark edince daha çok korkarlar. Her şeyden şüphelenirler. Her dönemecin, her oymağın, her ağacın, her taşın arkasından birileri çıkıverecek gibi gelir. Ağaçlar bile düşman kesilir.

Rabbimizin her an takip ettiğini bile bile insanlar nasıl korkmadan günah işlerler

anlamıyorum.

Bizlerin dağ gibi bir yüreği olduğu halde O'nun gazabından ödümüz kopuyor da insanların niye kopmuyor?

Ya benim üzerimde iken ona bir şey olursa! Diye kötü kötü düşünceler geliyordu aklıma.

Rabbimin gazabına uğramaktan korkuyordum.

Zekeriya, neden onu bir başına bırakmıştı, neden evine almamıştı. Anlaşılan evini güvenli bulmamıştı.

Meryem'le birlikte kaybolmayı da haklarında çıkarılan dedikodular yüzünden göze alamamış olmalıydı...

Gece üzerime bir dağ gibi çökmüşken üstümde dağ gibi bir kadının ayaklarının ağırlığı altında eziliyordum.

Kalbimi delik deşik ediyordu korkular. Korku delici bir ürpertiydi...

Karanlıkta tel tel saçlarım savruluyordu. Sabahtan beri buz kesen hava gittikçe bozuyordu. Bir bakıyorsun rüzgar vadinin derinliklerinden korkunç sesler çıkartıyor, bir bakıyorsun tepelerinden aşağılara saldırıyordu.

Geceler uzundu. Sabah çok uzaktaydı.

Ateşte yandırılmak, kuyulara atılmak, kervanlara satılmak, zindanlarda unutulmak, testere ile kesilmek, sürgüne gönderilmek gibi pek çok çileleri vardı peygamberlerin ama Hazreti İsa'nınki daha doğmadan başlamıştı.

“Tut ellerimden tut Allah'ım!” diyordu Meryem.

Belli sancıları vardı, yüzü acılar harmanıydı. Meryem'in iniltileri yumrukluyordu böğrümü...

İki de bir dönüp Kudüs'e bakıyordu... Kerpiç evlerin pencerelerinden ölgün ışıklar sızıyordu sokaklara.

Herkes evinde rahat rahat oturuyordu. Meryem yuvasından uçan bir kuş gibiydi. Yıllarca Zekeriya mihrabında huzur ve güven içinde yaşadktan sonra şimdi korku içinde bana sığınmıştı.

Ben onun için güvenli bir yer değildim.

Zemheri soğuklarından yüreğim buz gibiydi, kalbim titriyordu. Gök gürlüyor, fırtına, bağ ve bahçelere muazzam ordularla saldırıyordu.

Yıldızlar üzerime hü­zün döküyordu. Kara bulutlar hızlı hızlı geçiyordu üzerimden.

Elleri soğuktan morarmıştı Meryem'in, iki de bir dudaklarına götürüyordu.

Adımları ağır­dı. Gözlerinden uyku akıyordu.

Zavallı bir ceylanın üzerine çullanan çakal sürüsü gibi; gece, karanlık, kış, tipi, yalnızlık, sancılar Hazreti Meryem'in üzerine üşüşmüşler diz çöktürmeye çalışıyorlardı onu.

Rüzgâr, bir kırbaç gibi çarpıyordu nazenin yüzüne.

Baktım ağlıyordu. Gözyaşları soğuktan kızarmış gül yanaklarında donuyordu.

Biz dağlar ne kadar heybetli olursak olalım bazen çaresiz kalırız.

Çaresiz gecelerimden birini yaşıyordum.

Karnında bir peygamberi taşıyan bir kadının yolu gecenin karanlığında bana düşmüştü. Ve ben ona yardım edemiyordum.

Yalnızdı. Kimsesizdi. Garipti. Sürgündü. Gerçi peygamber olup da yolu gurbete

düşmeyen mi vardı? Ama o daha doğmamıştı bile.

Meryem'in duaları inilti halinde dökülüyordu dudaklarından:

“Rabbim beni hainlerin eline koma, ölüp gitsem bu dağlarda gam değil, yeter ki iffetimi koru.”

Tepelerime tırmandıkça soğuşun silleleri daha bir sertleşiyordu.

Dizlerinde derman kalmayınca bir duldaya sığındı. Soğuktan sarındı, büzüldü.

Öylece uyudu kaldı. Meryem'in uyuduğı yerimde bir sıcaklık hissettim.

Bana öyle geldi ki orası özel olarak onun için ısıtıldı. Yoksa o gece bağrım da donup kalacaktı.

Her peygamberin kaderinde bir dağ vardı. Her peygamber daraldığında bir dağa sığınırdu. Zamanla o dağlar, o peygamberlerin ve dinlerin kutsal temaşasına dönüşürdü. Ne var ki Hazreti İsa daha anne karnında iken sığınmıştı bana.

Bizleri, yerkürenin her yerindeki benzerlerimizden ayıran şey ne taşımızın ne de toprağımızın farklılığıdır. Bizler birer mânâsı olan, insanları çevrelerinde biriktirecek anlamlarla yüklü özel mekânlarız.

Musevilik ateşinin yandığı Sina Dağı, İslam nurunun parladığı Hira Dağı, Budistler için Fuji Dağı gibi dağlarda insanı etkileyen, ona uhrevi ve dini hissiyatı telkin eden taraf elbette dağın zirvesidir. Zirve demek, tırmanma demektir. Tırmanma, bir cehdin ve ona bağlı gelen bir arınma sürecinin adıdır. Aşkınlığın metaforu, dağların zirvesidir.

Belki de bu yüzden ilâhi vahiy, elçilerin yükseğe tırmanmaları sürecine bağlıdır.

Her birimiz bulunduğu bölgede olumlu bir enerji biriktiririz ve böylece civarımızdaki insanlar daha masum, daha dürüst, daha duyarlı, daha dindar ve daha kimlikli olurlar.

Bizlerin varlığına öylesine alışılır ki insanlar, bir an için yokluğumuzu düşündüklerinde çıldıracak gibi olurlar.

Ben gelecekte İsa'ya inananların kutsal temasına dönüşecektim. Ve Hazreti İsa asırları aydınlatan en büyük konuşmasını Dağ Vaazı'nı benim üzerimde on binlere irâd edecekti.

Ama o daha kışta toprağın bağrındaki tohum gibi anne karnında baharı bekliyordu. Hazreti Meryem tan yeri ağarmadan önce uyandı, Allah'a niyaza durdu.

Gün ışımadan "... Karnındaki çocukla uzak bir yere çekildi gitti." (Meryem, 22)

28- Doğuş Mağarası

Ben Doğuş Mağarası...

Milât öncesi yılların son güneşi batmıştı.

Ovaya, obaya karanlık çökmüştü. Gece, hayaletlerini az

ilerdeki Beytullahim'in karla kaplı toprak evleri arasında gezdirmeye başlamıştı. İnsanlar kapılarını pencerelerini sıkı sıkı kapatmışlar, lambalarını yakmışlar, ısınmak için ateşlerinin başına geçmişlerdi.

Beyt Sahur tarafından çobanların yanık kaval sesleri, sürülerin çingirak sesleri, ormanların uğultusu, yağmurun şıptısı birbirine karışıyordu.

Etrafım bomboştu.

şimdi üzerimde bulunan bu görkemli Doğuş Kilisesi o vakitler yoktu.

İssızdım, yalnızdım.

İçime gariplik çöreklenmişti. Birden zeytin ağaçlarının arasından bir karaltının

bana doğru geldiğini fark ettim. Gelen Meryem'di... Şaşırmadım...
Bekliyordum onu... Benim düşlerim Mesih solukluydu.

Yıllardır onu gözlüyordum.

Sabır beklemektir. Sabır her şeyi sahibine teslim etmektir.

Sabahtan beri yol geldiği belliydi Meryem'in, bitkindi.

Düştü düşecekti...

Ağır adımlarla güç bela yanıma kadar geldi.

Üzerimde biraz soluklandı. Sancıları vardı, kıvranıyordu.

Uzaktan Beytullahim kasabasının kandillerinin ışıklarını görünce kalbi burkuldu.

Yetim bir kızın verdiği zorlu bir imtihandı onunkisi.

...

Hava gittikçe bozuyordu. Ufukta beliren açık gri kalın bulutlardan bir fırtına kopacağı belliydi. Hayranlıkla seyrettiğim siyah iri gözlerinden masumiyet dökölüyordu.

Aklım fikrim; onun yüzünde, sesinde, tavrında, edasındaydı. Etrafımızdaki ağaçlar, ormanlar, taşlar, tepeler uğulduyordu.

Sancılarının artmaya başladığını fark ettim.

Yüzü acılar harmanıydı.

Gönlündeki zarafeti kelimelere dökabilen, duyguları soylu bir sultandı o.

“Keşke dedi bundan evvel ölseydim de unutulup gidenlerden olsaydım.”
(Meryem, 23)

Babasız bir çocuğun doğum sancıları ile sarsılıyordu.

Babasız bir çocuğu korumak, babasız bir bebeğin izahını yapmak bir genç kız için olabilecek en zor sınavlardan biriydi.

Havva doğururken yanında Âdem'i vardı.

Meryem cümle Âdemlerden uzaktı.

Annesi Hanne onu dünyaya getirirken yanında teyzesi El İşa vardı.

Kudüs'ün Yedi Ebeler'i vardı.

Meryem ise yalnızdı.

Bir kadın için onuru ve iffetiyle verdiği en zor bir sınavdı bu.

Bir kız çocuğu olarak onun vereceği bu zorlu imtihan bütün yeryüzü kızlarına ve kadınlarına sebat ve tahammülün dersi olarak yazılacaktı.

Ömrü Beyt-ül-Makdis'teki küçücük odada ibadetle geçmiş, dışarı hiç çıkmamış, insanların arasına karışmamış, çarşı pazar görmemiş bir genç kız için bin kat daha dehşet veren bir durum olmalıydı.

Mevsim kıştı... Milattan önceki günlerin son gecesiydi.

Ortalık buz kesiyordu.

Ormanlar gürüldüyor, tepeler uğulduyordu.

Etrafımda bir takım sesler duymaya, ışık gölgeleri görmeye başladım. Aman Allah'ım! Neler oluyordu?

Çeşme ve pınar başlarında dolaşan iyilik perileri gibi etrafımın bir takım kimseler tarafından kuşatıldığını hissediyordum.

Yüreğim, Meryem'in yüreğı gibi kaynıyordu. Anladım Meryem yalnız değıldi.

...

Birden bir ses döküldü göklerden...

“Sakin üzölme... Rabbin aşağı tarafta senin için bir dere yarattı, hurma ağacını kendine doğıru silkele; üzerine taze hurma dökölsün...

Hurmadan ye iç gözün aydın olsun.” (Meryem, 24-25)

O güne kadar burada ne bir hurma ağacı vardı ne de su...

Birdenbire şirin bir derenin tatlı şırıltıları duyulmaya başladı. Çobanların üzerinde oturduğı az ilerdeki kuru hurma kütöğü dala budağa büründü, birden yeşillendi.

Meryem'in onun yanına gidecek mecali yoktu.

Seslendi, ağaç yanına geldi. Meryem'in üzerine doğru dallarını eğdi. Salkım salkım yeşil, sarı, olgun hurmalarla doldu dallar. Aman Allah'ım neler oluyordu?

Ashâb-ı Kehf'in beklediği fecir, Meryem'in dayandığı ağacın üzerine ağmıştı.

Ve Hızır geçiyordu o bilinmez yeşilliğini kentlere serperek, yeni insanı yeşertmek için.

Mermeri tarla gibi sürüyordu aşk sabanı.

Mermerde bitecekti tohum.

O güne kadar meçhul bir mağara iken o gün mucizelerle kuşatılmışım.

Değişim düşlerle başlardı.

Dünya hayra yorulacak düşlerdeydi.

Meryem neye hamile olduğunu çok iyi biliyordu. Yeni bir dirilişin öncüsü olacak

olan İsa geliyordu.

Meryem, henüz daha on beşindeydi.

O, oğluna inanmış bir anneydi.

Vakit geceydi...

Soğuktu...

Meryem sıcak terlerin kuşatması altındaydı. Madde ve mananın beklediği an gelmişti. Muştular vardı ötelerden.

Dünya sıırılsıklamdı.

Âlemde ne varsa her şey sükûn kesilmiş, atmosferin en seçkin molekülleri bana doğru sevk edilmiş ve her şey o muhteşem ân'ı beklemeye başlamıştı.

Gece sırtını sabaha dayarken, melekler bütün madde ve manaya Mesihî müjdeleme yarışına girmişlerdi. Bir niyaz koşusu başlamıştı varlıklar arasında.

Ve gecenin en karanlığında bir gül açmıştı Kutsal Topraklarda... Takvimler, ne milattan önceyi ne de sonrayı gösteriyordu.

Milat'tı.

Meryem çocuğunu doğurduktan sonra kalbine Allah tarafından bir sekine indi, ferahladı.

Olgun hurmalardan yiyor, az aşağıda şırıl şırıl akan şirin dereden kana kana içiyor, yavrusunu emziriyordu.

Beyt Sahur tarafından çobanların sesleri geliyordu.

Şarkı söylüyorlardı:

“Göklerdeki Tanrı'ya şükürler olsun! Yeryüzünde yaşayan iyi insanlara barış gelsin.”

Şimdiki Çobanlar Şapeli'nin olduğu yerde sürülerini otlatan çobanlara melekler görünmüş ve “Beytullahim'de bir çocuğunuz doğdu, sıkı sıkı kundaklandı. Gidin onu bulun” demişler. Onlar da sevinçlerinden bu şarkı eşliğinde meleklerin müjdelediği çocuğu aramaya koyulmuşlar.

Kırk gün boyunca Meryem, bebeği ile bende kaldı. İsa hiç

ağlamıyordu.

Kırk gün dolmuştu...

Kırkı çıkmıştı bebeğin... Hazreti Meryem nehirde bebeğini yıkayıp, sarıp sarmaladı...

Kudüs'e doğru yürüdü gitti.

29- Kudüs

Ben Kudüs...

O gün evler, rüzgârın uğultusuna teslimdi.

Herkes soğuktan bir yere sığınmıştı.

Kucağında bebeği ile Meryem Mabede doğru gidiyordu. Baş fırtınaya direnen bir kule gibi dimdikti.

Mabede yaklaştığında pencereden bakan bir kadın; “Meryem geliyor! Meryem geliyor!” diye bağırırdı.

Sesler, evden eve, kapıdan kapıya, pencereden pencereye ulandı.

Halk sokaklara döküldü.

Sokaklar bir anda hareketlendi.

Öfkeli kalabalık bağırıp çağırmaya başladı...

“Ne yüzle mabede geri dönüyorsun, sen Kudüs’ün yüzünü kararttın. O çocuğu

kimden peydah ettiysen yürü onun tarafına geç, kirletme mabedimizi bundan sonra...”

İffeti her şeyi olan bir kadın için bu sözler çok yaralayıcı idi.

Meryem sessizdi. Kucağında bebeği ile vakarlı bir halde yürüyordu.

Manzara elem vericiydi...

Yakınları bile; “Ah” diyorlardı, “Sen ne yaptın Meryem?”

“... Ey Meryem hakikaten sen kötü bir şey yaptın. Ey Harun’un kız kardeşi! Senin baban kötü biri değildi, annen de iffetsiz değildi.” (Meryem, 27/28)

En çok da dost bildiklerinin bu sözleri yıktı onu. İstırabı, değil yüreğine, dünyaya sığacak gibi değildi.

Sözlü sataşmalar yerini, taşlı, sopalı saldırılara bıraktı. Biri inip diğeri kalkıyordu taşların, sopaların.

O kendini değil kucağındaki çocuğunu korumaya çalışıyordu.

Bu arada hahamların da Meryem’in dönüşünden haberi olmuş, onlar da koşmuş

gelmişlerdi. Halkı aralıksız kışkırtıyorlardı. Meryem yürüyordu...

Suskun dağlar gibi yürüyordu.

Sessiz akan bir ırmaktan ziyade sırları saklayan derin ve utangaç bir kuyuya benziyordu.

Kelimesi kucağındaydı. Herkes yoluna taşlar dikenler atıyordu. Yüzüne tükürüyordu.

“Ey Meryem ey Harun’un kardeşi! Sen nasıl da bir suç işledin, o çocuğu kimden peydahladın?” diyerek küstahça bağırıyorlardı.

Bir aralık teyzesi ile göz göze geldiler.

Onun da kucağında bebeği Yahya vardı.

“Yapmayın bu Allah’tandır.” diye bağırıyor ama kimselere sesini duyuramıyordu.

Hazreti Meryem, hiçbir şeye aldırmadan kederden erişilmez bir abide gibi halkın arasında pak alnı dimdik yürüyordu.

Bir anne için evladını kaybetmek onu bulmaktan daha zordur. Çocuk bir kere ölürse anne bin kere ölür.

Kendi doğduğu evinin önündeydi. Azize annesi onu bu evde dünyaya getirmişti. Hiç görmediği, kokusunu bile bilmediği anasının yokluğu yüreğini sızlattı. Evlerinin bulunduğu kapı mabede yakın olduğu için kimselere görünmeden girerim, diye düşünmüş olmalıydı.

Bir gemi gibi dalgaları yara yara ilerliyordu. Sanki bir sevgi meleği anne ile bebeği azgın toplumun öfkesinden ve ayıplamalarından korumak için kanatlarını geriyordu.

Mabede gelmişti...

Bağırış çağırışlara Beyt-ül-Makdis'in baş ruhbanları da çıktı...

...

Hazreti Zekeriya da vardı aralarında.

Hazreti Meryem'le göz göze geldiler

“Meryem!... Evladım!” diyerek merdivenlerden aşağı doğru koştu... Merdivenlerin hizasına geldiğinde Meryem hâlâ susuyordu.

Hahamlar, ruhbanlar, ‘niye susuyorsun Meryem? Konuşsana’ diye bağrışıyorlardı.

Meryem eliyle bebeğini işaret etti:

“Ne? Biz beşikteki bir çocukla mı konuşalım?” (Meryem, 29) İşte o an İsa konuşmaya başladı:

“Ben Allah’ın kuluyum! O bana kitabı verdi. Ve beni peygamber yaptı. Nerede olursam olayım o beni mübarek kıldı. Yaşadığım sürece bana namazı ve zekâtı emretti. Beni anneme saygılı kıldı. Beni bedbaht bir zorba yapmadı. Doğduğum gün, öleceğim gün ve diri olarak kabrimden kaldırılacağım gün selam ve esenlik banadır.” (Meryem, 30/33)

Halk şaşkındı...

Beşikteki çocuk nasıl konuşurdu?

Hazreti İsa, ilâhi bir topçuydu. Vahiy toplarıyla dövüyordu paganizmin mermer kalesini...

Zekeriya Peygamber gözlerini göklere dikti, anladım, Allah’a hamd ediyordu.

Meryem, teyzesi El İşa ile kucaklaştı. Sarıldılar birbirlerine. Birinin kucağında Yahya diğerrinin kucağında İsa, yürüdüler Zekeriya Aleyhisselâm'ın evine doğru.

Hayatın ölmeğre başladığı her dem bir peygamber çıkageldi bu kutsal topraklara. Çıkageldi ve ölümün başladığı yerden diriliş başladı onunla.

Her bir peygamber cennetin bir kapısıdır. Cennetin kapıları rahmet kapılarıdır.

Cennetin kapıları, ölüme yüz tutan hayatı tazeler durur.

Cennete açılan son kapıydı İsa. Ondan sonra cennet bütün ihtişamı ile insanlığın önüne açılacaktı.

İsa'nın konuşması insanları bir müddet susturmuştu.

Ama içten içe fitne kazanı kaynıyordu.

Sahra'ya namaz kılmaya gittiğı bir gün dövdüler Meryem'i, hem de kucağında bebeğı ile...

Yaralarını sarıp, kanlarını silerek uyuya kaldı. Uyandığında yüzü sabah aydınlığı gibiydi. Yaraları da iyileşmişti.

Rüyasında kıyamete kadar gelecek nesillere cennetin yolunu çizen cennet kadınlarını göstermişler kendisine.

Hazreti Asiye'yi, Hazreti Hatice'yi, Hazreti Fâtıma'yı göstermişler.

Onlar, cennetin yollarından geçerken, melekler kendilerinden geçiyormuş. Hazreti Hatice geçerken, hiç görmediği annesinin kokusu gelmiş burnuna, elinde olmadan "Anne" diyesi gelmiş.

Sonra, "Ey melekler gözlerinizi sakının Muhammed Mustafa'nın kızı Fatımâtü'z-Zehra geçiyor!" diye bir ses işitmiş. Ortalık o anda o kadar aydınlanmış o kadar nurlanmış ki her yan ışık yağmuru altında kalmış.

Zekeriya Peygamberin yerine Beyt-ül-Makdis'in hâkimi olmak isteyenler iftira kazanını kaynatıyorlardı.

"Zekeriya bu yaşta çocuk sahibi olabildiğine göre... Meryem de ondan başka kimseyle görüşmediğine göre..."

Bunun gibi dedikodu dalgaları her geçen gün kabaran bir deniz gibi Kudüs'ü sarıyordu.

Hazreti Zekeriya bu iftiraları duyunca yıkıldı, perişan oldu.

Bunu nasıl dillendirebilirlerdi?

“Siz benim Allah’ın peygamberi olduğuma inanmıyor musunuz?” dedi.

“İlk insan Hazreti Âdem’in nasıl yaratıldığını bilmez misiniz? Ey İsrailoğulları, ey Kudüslüler şeytan sizi saptırmaktadır.”

Yaşlı peygamberin konuşmaları ilkin fitne ateşini biraz söndürür gibi olsa da; hemen yeniden yayılan fısıltılar ile yüreklerdeki ateş körükleniyordu.

Sözünü dinletemedi Hazreti Zekeriya...

Kral Herod da saltanatını yıkacak çocuğun doğduğunu öğrenmişti.

Huzursuzdu.

Ana-oğul, Beyt-ül-Makdis’in hâkimiyetini ele geçirmek isteyenlerin ihtirası ile kral Herod’un hışmı arasında kalmışlardı.

Kral Herod tahtına zarar verebilecek herkesi acımasızca cezalandırıyordu.

En sevdiği eşini ve kendi çocuklarından bazılarını da bu kaygılar nedeniyle öldürtmüştü.

Herod kendi krallığını ayakta tutan Roma İmparatoruna boyun eğiyor, devletin gelirlerini ve halktan topladığı vergiler dâhil her şeyi ona gönderiyordu.

Halk perişandı. Halk yeni bir kurtarıcı bekliyordu.

Kralın yeni bir emriyle halkın kanı donmuştu.

“Bu yıl Beytüllahim’de doğan bütün çocuklar öldürülecek.” Zekeriya Peygamber haberi alır almaz eve koştu.

“Meryem hazırlan bu gece gidiyorsun.” Meryem hazırды.

Yazgısına yollar düşmüştü.

Zekeriya Aleyhisselâm, Meryem’e haber verir vermez doğruca Neccar Yusuf’u aramaya koyuldu.

Yusuf’u mabette buldu.

Zekeriya Aleyhisselâm’ı gören Yusuf telaşla sordu:

“Meryem ve İsa neredeler? Az önce rüyamda bana; ‘Yusuf kalk! Anne ve bebeğini Mısır’a kaçır.’ dediler.”

Ana-oğul, amcaoğlu Neccar Yusuf’la birlikte gizlice şehirden çıktılar.

Mısır’a doğru giden bir kervana katıldılar.

Üç gündür dinmek bilmeyen kar yolları kapamıştı.

Dağ, taş buz kesiyordu.

Kervan, Hazreti Musa’nın İsrailoğulları’nı Mısır’dan kaçırdığı yoldan, bir başka peygamberi Mısır’a kaçırıyordu. Peygamber olup da sürülmeyen, gurbete yolu düşmeyen mi vardı; ne var ki İsa Aleyhisselâm daha kundaktayken düşmüştü yollara.

Çöle dökülüyordu yollar...

Yollar yine gurbet kokuyordu.

Mutluluk için doğmamıştı onlar. Başkalarını mutlu etmeye göre kurgulanmıştı hayatları.

Hayat, ana-oğulun yolunu hep dar sokaklara, sarp yokuşlara sürüyordu. Geçtikleri yollar o kadar dardı ki, iki kişinin geçmesi imkânsızdı.

Meryem kucağında son tepeyi aşarken, İsa'sıyla dönüp geriye baktı...

Camlarından solgun ışıklar sızan evler incecikten yağan bir karın altında mütevekkil dervişler gibi öylece duruyordu.

“Ülkemden beni sürebilirsiniz ama kalbimden ülkemi sürgün edemezsiniz.” dedi Meryem.

Şimdi gidiyorum ama bir gün oğlumla geri döneceğim.

Meryem'in bu sözleri su serpmişti yanan yüreğime.

“Beklemek beni yorsa da bekleyeceğim sizi.” dedim.

Meryem'in kucağında bebeği ile ayrılışı bir kor bıraktı yüreğime.

Dara düşen her peygamber bana koşardı ama işte Hazreti İsa daha kundakta iken sürülüyordu benden.

Zulüm bebeklere kadar uzanmıştı.

30- Hazreti Zekeriya Türbesi

Ben Zekeriya Türbesi...

“Hazreti Zekeriya, ana-oğlu tam yola vurup eve gelmişti ki fitneyi körükleyenler Zeytin Dağı’nın eteklerindeki evini

bastılar.

Öfke kaba girmiyordu.

Kendi varlığını diğlerinin yokluğunda görenler iftirada sınır tanımıyordu.

Hazreti Yahya, annesi El İşa’nın kucağındaydı.

El İşa, bir taraftan Yahya’yı uyutuyor bir yandan da Meryem ve İsa’nın arkasından gözyaşı döküyordu.

“Ne yapardı el kadar bebek yollarda, ne yer, ne içerlerdi...”

Yaşlı Zekeriya onu teselli etmeye çalışıyordu...

“Onların hamîsi Allah’tır, O nurunu tamamlayacaktır.” Birden dışardan gürültüler duyulmaya başladı.

Bağırılar, çağırılar gittikçe yaklaşıyordu. Zekeriya perdeyi sıyırdı, dışarı baktı, birden yüzü sapsarı kesildi.

Öfkeli bir kalabalık kendilerine doğru geliyordu.

“Nerede Meryem?”

“Zekeriya! Meryem ile oğlunu bize teslim et.”

“Meryem’i istiyoruz.”

El İşa kucağındaki Yahya’yı yere yatırdı ve kapıya koştu. Sürgüledi.

Bu kalabalığa sürgü mü dayanırdı...

Taşlarla sopalarla saldırıyorlardı.

El İşa ve Yahya korkudan ağlamaya başladılar. Ev yıkıldı yıkılacaktı. Ateşler

atarak yakmaya çalışıyorlardı.

Hazreti Zekeriya tehlikeyi kendi üzerine çekmek için evin arka kapısından isyancılara görünerek çıktı.

Zeytin Dağı'na doğru kaçmaya başladı. Azgın halk peşi sıra koştular.

Yaşlıydı nefes nefese kaldı, nereye kadar koşabilirdi ki...

Zekeriya yaşlı, onlarsa gençti...

Dizleri titremeye başladı. Yoruldu.

Yetiştiler...

Ağaçlar tanırdı onu. O zikre başladığı zaman ağaçlar da zikre dururdu.

Bir ağaç “bana doğru gel!” diye seslendi. Zekeriya ona doğru koştu. Ağaç, ikiye yarıldı, Zekeriya Aleyhisselâm içine girince de kapanıverdi. İnsanlar tanımasa da ağaçlar, taşlar, denizler, ateşler, kuşlar tanırdı onları.

Gözlerinin önünde gerçekleşen bu mucize de öfkeli kalabalığı durdurmaya yetmedi.

Bıçkı getirdiler, iki bıçkın adam testerenin birer ucundan tutarak ağacı kesmeye başladılar.

Bıçkı ağaç kısmını geçerek Zekeriya Aleyhisselâm bedenine ulaştığında buğu buğu kan fışkırmaya başladı.

Bıçkının acısıyla “ahhh!” dedi yaşlı Zekeriya.

Bu bir nida, bir inilti, içten kopan bir titreyişti. Zekeriya’dan miras kaldı kendinden sonrakilere...

Evvel âhir kurulan zikir halkalarında gönüllerine Allah aşkı düşmüş tüm dervişler onun bıçkı altında inleyişini, bıçkının bestelerini vird edindiler kendilerine.

Seyyid Vehbi gibi niceleri dediler ki:

“Erreyi zikir ile dünyadan edip kat-ı nazar

Zekeriya gibi canlar verelim canana...”

Dervişlerin testere sesini andıran zikrine “erre zikri” denir ki bu Hazreti Zekeriya’dan beri aşk ehlinin âdetidir.

Allah'ın peygamberini ağaçla birlikte biçtiler.

Ağacın yarısı bir tarafa, yarısı diğer tarafa devrildi.

Zekeriya Aleyhisselâm ağaçla birlikte ikiye bölündü.

Kesik beden zikre durdu.

Herkeste şaşkınlık, pişmanlık, korku, panik...

Allah'ın kan dökmemelerine dair kendilerinden söz aldığı İsrailoğulları Allah'ın peygamberlerini Allah adına öldürüyordu.

Bu ne yaman bir çelişkiydi.

İki parçaya biçilmiş bedenini birleştirip Kidron Vadisindeki bu yere defnettiler.

Yaşlı El İşa kucağında oğlu Yahya ile yapayalnız kalmıştı; ağlıyordu, titriyordu...

31- Mısır

Hazreti Musa, İsrailoğulları'nı buradan alıp götürmeli 1400 yıl olmuştu.

Güzeller güzeli Yusuf bir kervanın kucağında bana gele-

li neredeyse iki bin yıla yaklaşmıştı.

Gözüm yollardaydı.

Hazreti Yusuf'un bir kervanla geldiği yollardan, Hazreti Musa'nın İsrailoğulları ile gittiği yollardan bir başka peygamber yolcusunun, anasının kucağında bana doğru geldiğini duymuştum. Sarayda büyüttüğüm Mısırlı İmrân Ailesi'nden bir peygamber kavmini alıp Kudüs'e götürmüştü. Nâsıralı İmrân Ailesi'nden bir kadın, peygamber olacak bebeğini Kudüs'ten bana getiriyordu.

Benden çıkarılanların kapısı Kudüs'tü. Kudüs'ten gelenler benim bereketimdi. Benim bereketim Nil değildi, Yusuf'tu, Musa'ydı, İsa'ydı. Peygamberlere ya zindan ya barınaktım ben... Bir gün Meryem kucağında bebeği ile geldi.

Meryem'in gözleri kendi derinliğinde akıp giden Nil'e takıldı.

Nil günün son solgun ışıklarını içine çekiyordu.

Meryem o güzel zeytin gözleriyle uzun uzun baktı...

Nil duruyor... Nil susuyor... Nil derinliğinde boğuluyordu...

Meryem'in hayalinin yıllar öncesine gittiği belliydi, Nil'in her dalgalanışında geçmişten bir ân belirliyordu gözlerinin önünde.

Köle pazarında Yusuf'lar satılıyordu.

Züleyha bir köleye tutsak olmuş, peşinden koşuyordu.

Ve bir gömlek asılıyordu Mısır'ın kapısına...

Züleyha'nın tuttuğu gömlek... Züleyha'nın yırttığı gömlek...

...

Mısır sosyetesinin kadınları, "Bu insan olamaz! Melek bu!" diyor, Yusuf'un güzelliğiyle kendilerinden geçip parmaklarını kesiyorlardı.

Yusuf'u "az bir fiyata satan" kardeşleri, "az bir sermaye" ile çıkıyorlardı

Yusuf’un karşısına. “Yoksa sen Yusuf musun?” sözü yankılanıyordu sarayda.

Nil, nazlı nazlı akıyordu...

“Bir sepet salınıyordu durgun suların üstünde... Musa’yı saraya taşıyan sepet...

Musa’nın kardeşi Meryem koşuyordu saraya doğru, yüreği güvercin.

Meryemler...

Biri Musa’nın ablası akıllı Meryem...

Diğeri İsa’nın annesi iffet ve şefkat âbidesi Meryem...

Biri Mısırlı İmrân Ailesi’nin Meryem’i...

Diğeri Nâsıralı İmrân Ailesi’nin Meryem’i...

Ailelerinin adı Kur’an’da sûre olmuş Meryemler...

Kur’an’da bir sûrenin adı olmuş Meryem...

Meryemler buluşuyor Nil'in kıyısında...

Meryemler, göz göze geliyor, Meryemler el ele tutuşuyor. Birinin kucağında Musa, diğerinin kucağında İsa, yürüyorlar Nil kıyılarında...

Ehramlar diyarında gün geceye dökülürken, İsa annesinin kucağında uyuyordu.

Beyaz yüzüne günün son kızıl ışıkları yansımıştı.

Ana-oğul sahipsiz ve yorgundular...

Nereye giderlerdi, kime sığınarlardı?

Geldikleri kervanın peşine takıldılar. Ayn Şems'de bir çiftlik evine sığındılar. Küçük İsa ile annesi burada minik bir odacığa sığındılar.

Buraya kısa sürede alıştılar. Meryem ip eğiriyor, bazen gündelikçi olarak tarlalara işe gidiyordu.

Geceleri ibâdet ve niyazla geçiyordu.

Bir gün çöl rüzgârları Kudüs'ten acı haberler taşıdı Meryem'in yüreğine.

Bir babadan daha çok şefkat ve himayesini g rd   Hazreti Zekeriya Aleyhisselâm  ehit edilmişti.

Zekeriya Peygamberin, kendini ve oğlu İsa'yı koruma uğruna hunharca  ehit edili i bir kor gibi d  t  Meryem'in yüreğine. Bedeni bı kılarla bı ıldı. Zekeriya Peygamber marangozdu. Bı ti i ağaçlar gibi o da bı ılmi ti. Teyzesi El İ a'nın yalnız kalı ına, Yahya'nın babasızlı ına i i yandı.

Günler Mısır'da akıp gidiyordu...

Hazreti Meryem, İsa'ya babasızlı ını hiç hissettirmiyordu.

Gündelikçi olarak gittiği tarlalarda bı ti i buğday saplarından kendi payına d   enlerin bir kısmını yavrusun be i ine dolduruyor, bir kısmını da demet halinde taşıyordu.

Evladını bir gün olsun gözünün önünden ayırmıyor, ona hem analık hem de babalık ediyordu.

İsa her geçen gün büyüyor, serpiliyordu.

Annesinin yüzünde en ufak bir hüzün bulutu gezinse, onu gidermek, annesini memnun etmek için elinden geleni yapıyordu.

Anası onun için hayatta bir kadının yüklenebileceği en ağır bir haysiyet imtihanına tabi tutulmuş, iftiraya uğramış ama hepsinin içinden ak anlı ve dik duruşu ile çıkmış, sabırlı ve dirençli bir kadındı.

Hazreti Meryem bir zahide idi. Hazreti İsa bir zahitti. O da annesi gibi geceleri kandil yakmaz bilakis geceye nur olurdu. Sabahlara kadar odalarından sızan ışıık yakılmış mumdan, kandilden değil, onların gönüllerinden dökülen nurdandı.

...

Hazreti Meryem kendisi gibi oğlunu da hattat yetiştirdi. Zamanında Hazreti İsa'dan daha güzel yazı yazan bir hattat yoktu.

Bir gün azize annesini üzgün gördü İsa:

“Anneciğim bir derdin mi var?” dedi.

“Çiftlik sahibinin hazinesi çalınmış oğul, ona üzülürüm!”

“Bulunmasını ister misin?”

Nasıl istemem yavrum, hepimiz töhmet altındayız.

Çiftlikte çalışan herkesin toplanmasını istedi İsa.

Çiftlik sahibi herkesi topladı.

İsa iki adamın yanında durdu.

Biri kör, diğeri kötürümdü.

O iki adamı altınları sakladıkları yere götürdü.

Kötürüm olanı tuttu, kör olanın sırtına koydu.

“Haydi! Kaldır onu.”

“Ben onu nasıl kaldırıyorum?”

“Dün akşam altınları buraya saklarken nasıl kaldırdıysan öyle.” İsa’nın görür gibi anlatışı karşısında iki adam suçlarını itiraf ettiler.

Çiftlik sahibi:

“Ey Meryem bu altınların yarısı senin.”

“Hayır,” dedi Meryem. “Böyle bir şeyi asla kabul edemem!”

“Öyleyse İsa’nındır”

“Oğlum izzet ve şeref bakımından benden daha üstündür.”

Yine bir gün çiftlik sahibinin oğulları ziyafet veriyordu.

Yemek esnasında içecek bir şeyler dağıtmak için küplerin yanına vardıklarında küplerin boş olduğunu gördüler. Misâfirlerine mahcup olacaklarını düşünerek telaşlandılar. İsa ellerini küplere sürünce küpler ağızlarına kadar şerbetle doldu.

...

On iki yıl geride kalmıştı. İsa neredeyse delikanlı olmuştu.

On iki yıl önce mabette uyurken “Meryem’le oğlunu Kudüs’ten acele kaçır!” diye rüya gören Neccar Yusuf’un yine rüyasında birisi kendisine şöyle seslendi:

“Kalk! ana ile oğlu Filistin topraklarına götür; çocuğu öldürmek isteyen artık hayatta değil.”

Meryem ve oğlu İsa on iki yıl önce geldikleri yoldan geri dönüyorlardı. Meryem, yanındaki oğlu İsa ile sabahın taze ışıklarında nazlı nazlı akan Nil’e son defa baktı.

Bu topraklara korku içinde gelmişlerdi ama şimdi güven içinde ayrılıyorlardı.

Kucağında getirdiği bebeği şimdi yanında yürüyordu. Yollarda takip edilme korkusu da yoktu. Zalim kral ölmüş, yerine oğlu Arkalavus geçmişti.

Zalim Herod’un zulmünden kaçan halk her taraftan Kudüs’e akın ediyordu.

32- Nâsıra

Ben Nâsıra...

İmrân Ailesi buralardan gideli neredeyse yarım asrı geçmişti.

Meryem'in babası İmrân'la annesi Hanne'nin vefat haberi de geleli otuz yıla yaklaşmıştı.

Hanne, mabede adadığı kızı Meryem'i dünyaya getirdikten sonra iyileşememiş; kızı Meryem'in bir kere bile "anne" deyişini duyamadan göçmüş gitmiş bu dünyadan...

Son zamanlarda sık sık rüyalar görüyordum...

Rüyamda gökler yarıyor, beyaz melek orduları doğu tarafımdaki Celile Gölü'ne doğru akıyorlardı. Gölün aydınlığı yüzüme vuruyor, gözlerimi kamaştırıyordu.

Meryem'in oğlu İsa ile Mısır'a gittiğini duymuştum.

Burası onun baba ocağı idi.

Mısır yerine buraya gelmesini ne kadar arzu ederdim. Anlaşılan burayı güvenli bulmamıştı.

Bir bahar günüydü...

Uzaktan üç kişinin geldiğini gördü gözlerim. Yaklaştıklarında Neccar Yusuf'u tanıdım. Yanında genç bir kadınla, uzun siyah saçları omuzlarına dökülen ergen çağında bir erkek çocuğu vardı.

Çok geçmeden bir sevinç dalgası sardı sokaklarımı...

“Babasız İsa geldi, babasız İsa geldi” diye herkes birbirine sesleniyordu.

Aslında Mısır'dan Kudüs için yola çıkmışlar. Fakat yolda Aziz Yusuf'un gördüğü bir rüya üzerine Kudüs'e gitmekten vazgeçip buraya gelmişler.

Meryem memnundu. Gurbet yılları geride kalmış baba ocağına gelmişti.

Buradaki kimliği İmrân kızı Meryem değildi. İsa'nın anası Meryem'di.

Günleri huzur içinde geçiyordu. İsa, Neccar Yusuf'un yanında işe başladı. Küçük atölyede marangozluk mesleği öğreniyordu.

Hazreti Meryem hep erkenciydi. Erken kalkıyordu. Sükûneti, dinginliğı seviyordu.

Herkes evine, yatağına döndüğünde onun gece niyazları başlıyordu. El ayak çekildiğinde Rabb'ıyle baş başa kalıyor, kalbine ondan başkasını sokmayı kalbin iffetine ihanet sayıyordu.

Nâsıra'nın seherlerinde bir meltemdi Meryem, Nâsıra'nın rüzgârları seherlerde nice kapıları, perdeleri açıyorlardı da ehlini uykuda, üstlerini örtülü görüyorlardı. Ama ne zaman ki Meryem'in odasına varsalar onu hep ayakta, zikir ve namazla dipdiri buluyorlardı.

Etrafına şöyle diyordu Meryem:

“Allah, seher vakti uyanık bulunan kullarının kalplerini nurlarla doldurur.”

Hazreti Meryem'in ve İsa'nın ibâdetlerine eşlik eden nuru ilk fark eden gecelerin uyanık gözleri çobanlar oldu.

Lacivert gölgelerin toprağı düştüğü bir gecede hayretle ana oğulun oturdukları evin üzerine inen nura bakarak:

“Tanrı şahidimiz olsun ki biz daha önce böyle bir şey görmedik, bu, olsa olsa geleceğı bildirilen hak peygamberin bir delili olabilir” dediler.

Hazreti Meryem ve oğlu üç yılı geride bıraktılar.

Hazreti İsa on beşine basmıştı.

İsrailoğulları'nın Mısır'dan çıkış hatırasının yâd edildiği Fısıh Bayramı yaklaşmıştı.

Herkes hacı olmak niyetiyle Kudüs'e gitme hazırlığındaydı.

Hazreti Meryem de o sene hacı olmaya karar verdi.

Niyetini oğluna açtı. O da buna çok sevindi.

...

Ana oğul Nâsıra çarşısında Kudüs kafilesine karıştılar.

Hazreti Meryem otuzlu yaşlarındaydı. Mutluluğu yüzünden okunuyordu. Hem yıllar önce kucağında bebeği ile ayrıldığı Kudüs'e kavuşacaktı hem de teyzesi El İşa ile Yahya'ya...

“Yahya serpilmiş, büyümüş, İsa'm gibi koca bir delikanlı olmuştur,” diye düşündü.

Nâsıra'da baharın coşkusu dağlara taşlara vurmuştu. Dağlar üzerindeki beyaz örtüleri atmış, cansız kayalardan taşlardan bile bahar fışkırıyordu. Kfile çiçeklenen dağlar arasından gidiyordu.

Kudüs kfilesi gözlerden kayboluncaya kadar arkalarından baktım.

33- Kudüs

Ben Kudüs...

O yıl benim caddelerim, sokaklarım, arşılarım Fısıh Bayramı için dünyanın dört bir yanından gelen hacılarla dolup taşıyordu.

Nâsıra'dan gelenlerin içinde Hazreti Meryem'le oğlu İsa da vardı.

Gözlerime inanamadım. Annesinin kucağında Kudüs'ten ayrılan İsa, koskoca bir delikanlı olmuştu.

Beyaz cübbesiyle nurdan bir gençti. Boyu servi gibi uzamış, geniş omuzlarına dökülen siyah saçlarının harelediği yüzü ay gibi parlıyordu. Herkesin gözü onun üzerindeydi.

Hayatın ölmeğe başladığı her dem bir peygamber çıkageldi bu kutsal topraklara; çıkageldi ve ölümün başladığı yerden bir diriliş tomurcuklandı. Ama Hazreti Zekeriya hunharca şehit edildikten sonra her gün biraz daha ölüyordum.

Bu bereketli topraklara asıl değerini veren Mabet Tepesi'ydi. Bütün İsrailoğulları bu tepenin üzerindeki Kutsal Kaya'nın yanında kavimlerine nasihatlerde bulunmuşlardı. Epey bir zamandır bir peygamber soluğuna hasretti Kutsal Kaya.

Hazreti Âdem, Kâbe'yi inşâ ettikten sonra buralara gelerek Allah'ın yeryüzündeki ikinci evini buraya kurmasaydı belki de bugün ben unutulup gidilen şehirlerden olacaktım. İlk insan ve ilk peygamberle başlayan göklerle kucaklaşma, sonraki yıllarda artarak devam etti ve dünyadaki hiçbir şehre nasip olmayan muhteşem sahneler şahit oldu gözlerim...

Herkes yeni bir Mesih bekliyordu.

Hacıları para ile misâfir etmek haramdı. Onun için herkes yakınlarının ya da tanıdıklarının yanında kalırdı. Kimi kimsesi olmayanları da varlıklı insanlar misâfir ederdi.

Hazreti Meryem oğluyla birlikte teyzesi El İşa'nın Zeytin Dağı'nın eteklerindeki evine gitti.

El İşa kapıda, yanında bir delikanlı ile Meryem'i görünce gözlerine inanamadı.

"Meryem! Yavrum benim, demek geldin." dedi. "Aman Allah'ım bu İsa olmalı!"

El İşa zaten yaşlıydı ama yaşadıkları omuzlarını daha bir çökertmişti."

Kendi kızı gibi büyüttüğü Meryem'in onca iftiradan sonra kucağında bebeği ile ayrılışı, kocası Zekeriya'ya yapılanlar, ardından hunharca gözlerinin önünde şehit edilişi, iyice belini bükmüştü.

Yaşlı dünyasında dalgalanmalar oldu. Yaşadıkları gözlerinin önüne geldi. Her biri için ayrı ayrı gözyaşı döktü.

İsa'yı bebekliğinden bu yana ilk defa görüyordu. Meryem kucağında bebeği ile bu toprakları terk ederken, Yahya da annesinin kucağındaydı.

Şimdi o da büyümüş, serpilmiş koskoca delikanlı olmuştu.

Daha annelerinin karnında iken birbirine selam veren, birbiri ile konuşan iki çocuk şimdi ikisi de on beşindeydiler. Birbirine yine selam verdiler. İki akran tanıştılar.

Yahya'ya daha çocukluğunda hikmet verilmişti. Babası Zekeriya'nın testere ile biçilmesi onun çocuk ruhunda derin yaralar açmıştı. Çocukken, oyun için kendisini çağıran arkadaşlarına:

“Ben oyun için yaratılmadım” derdi.

Yüzünde hep bir hüznün vardı.

Sürekli Allah korkusundan ağlar, yanında Allah anıldığında hıçkırıkların ardı arkası kesilmezdi. Bazen dağlara vururdu kendini. Günlerce eve gelmez, yemez, içmezdi.

Allah'ın Sevgilisi, asırlar sonra onun için şunları söyleyecekti:

“Âdemoğullarının her biri işlemiş olduğu bir günahla Allah’a kavuşacaktır. Buna karşılık Allah dilerse o kişiye azap edecek, dilerse rahmet edecektir. Günahla kavuşmak konusundaki istisna ancak Zekeriya’nın oğlu Yahya’dır.”

Meryem, bir Yahya’ya, bir oğlu İsa’ya baktı:

“Allah’ım iki kuzen, ikisi de aynı yaşta sevdiğin kul, ikisi de mucize çocuklar, ikisinin de adı senin tarafından konuldu.”

Meryem’le teyzesinin o kadar çok konuşacakları vardı ki, birkaç saate birkaç güne sığacak gibi değildi.

Hac günleri bitmiş insanlar kabileler halinde Kudüs’ten ayrılıyorlardı.

Teyze El İşa’nın, İsa ile annesinin Nâsıra’ya dönmelerine gönlü razı olmadı.

İlahî ikaz da Kudüs’te kalmaları yönündeydi.

Vazgeçtiler Nâsıra’ya dönmekten. Yaşlı El İşa buna çok sevindi.

Yahya ve İsa birbirinden hiç ayrılmıyorlardı.

İkisi de terk-i dünyada benzersizdi.

Yahya, celali temsil ediyordu, İsa cemali...

Yahya korku veriyordu insanlara, “kalpler, korku ile uyanır, haşyetle titrer” diyordu.

İsa sevgi...

İkisi de birer hayâ abidesiydi. İffetsizlikle suçlanan iki ailenin ağaçlarının dallarında salınan iffet meyveleriydiler...

Alevden yolların iffet süvarileri gibiydiler...

“Yahya anasına çok iyi davranıyordu, asla karşı gelmiyordu.”

İsa da öyleydi... Anasını azıcık üzgün görse hemen “Anacığım neyin var?” der, bir tül gibi üzerine titrerdi.

...

Günler coşkun bir ırmak gibi akıp gidiyordu. İsa da Yahya da otuzlu yaşlarına basmışlardı.

İsa, o zamanlar sık ağaçlarla kaplı olan Zeytin Dağı'nda günlerce kalıyor, coşkulu dua ve niyazlarla gökleri heyecanlandırıyordu.

Bu dağın onun manevi hayatında ayrı bir yeri vardı.

Mabede pek gitmiyordu. Çünkü Mabet, siyasi mücadele yeri olmuştu. Fitne, dedikodu, makam hırsı Mabet'te manevi hava bırakmamıştı.

İsa, kâinatı kendine mabet edindi.

Yahya da, Mabet'teki bu siyasi kavgalardan kaçarak Ürdün'e gitti.

Ürdün'de insanlardan uzaklarda, dağlarda yaşıyor, ağaç kökleri yiyordu. Gecesi gündüzü ibâdet ve tefekkürle geçiyordu.

İsa Zeytin Dağı'nı, kuzeni Yahya da Ürdün Dağlarını mekân tutmuştu.

İsa da, Yahya da insanlığın düştüğü duruma çok üzülmüyordu. Peygamberine bile iftira eden, onu şehit eden bir topluluk nasıl iflah olurdu?

Ruhları bir sığınak, zihinleri bir arınma istiyor olmalıydı ki dağların doruklarına çıkıyorlar, başlarını ufuklara uzatarak dağlarla birlikte gözlerini göklere dikerek gök kapılarının aralanmasını bekliyorlardı.

Hoyrat şimal rüzgârlarının çöllerde, tepelerde çığlık çığlığa estiği o karanlık gecelerde, dağ başlarında, hüzün çiçekleri gibi büküyorlardı boyunlarını.

İnsanlardan, seslerden uzak, haşin doruklarına zamanın ıssız dilimlerinin düştüğü o zirvelerde, günlerce bir başlarına kalarak bütün insanlık adına af ve inayet diliyorlardı.

Her zerresinden sancılı bir beklentinin titreşimleri yayılan dağların doruklarında kutlu bir inzivadaydılar.

Kim görürdü?

Kim duyardı?

Ne yer, ne içerlerdi?

Kim dinlerdi ıstıraplarını?

Dağların doruklarından etrafa bakarlarken neler hissederlerdi?

Günler gül esintiliydi.

Muştular vardı ötelerden.

Gökleri ve gözleri kamaştıran çiçek çiçek açan bir ışık patlamasının arasından Yahiy meleği Cebrâil Aleyhisselâm önce Ürdün Dağlarındaki Yahya Aleyhisselâm'a, sonra da Zeytin Dağı'ndaki İsa Aleyhisselâm'a kutlu müjdelerle geldi.

İki kuzene de ardarda peygamberlik verildi. Dağların sırlarını coşkulu terennümlerle denizin derinliklerine taşıyan billur ırmaklar gibi, göklerin sırlarını sunmak için halkın arasına indiler.

Yahya ve İsa, elektriğin iki kutbuydu. Devre tamamlanmış ve âlemler aydınlanmaya başlamıştı.

İnsanlar akın akın Yahya'ya ve İsa'ya koşuyorlardı.

Otuz yaşın bütün güzelliği üzerindeydi İsa'nın.

Geniş omuzlarına sanki bütün bir kâinatın yükü binmişti.

Meryem mutluydu.

Çektiği onca çileye değmişti.

Artık “İsa Peygamberin annesi” diye anılıyordu.

İsa Aleyhisselâm Filistin’in bütün şehirlerini dolaşıyordu.

Çarşılarda, pazarlarda yüksekçe bir yere çıkıyor ve insanlara sesleniyordu:

“Ey İsrailoğulları! Ey İsrailoğulları!”

Bütün insanlar bu genç ve güzel insanın etrafına toplanıyor, onu dinliyorlardı.

Bir gün yine yüksekçe bir yere çıktı. Halk etrafına toplanmıştı.

Beyaz cübbesinin omuzlarına dökülen siyah saçları güneş ışıklarında parlıyordu:

“Ey İsrailoğulları! Benim de sizin de Rabbiniz olan Allah’a ibâdet edin, ona şirk koşmayın. Ona şirk koşanlara Allah, cenneti haram kıldı”

Halk, “Sen de kimsin?”

“Allah’ın peygamberi.”

“Delilin ne?”

İsa yerden bir avuç çamur aldı, onu kuş heykeli yaptı ve üfledi, kuş canlandı ve uçmaya başladı.

İlk mucizesi kendi doğumu gibiydi:

Üfleme ile...

Her geçen gün İsa’ya inananların sayısı artıyordu.

Hazreti İsa, kısa zamanda tıp bilginlerinin erişemeyeceği üne kavuşmuştu. Bir günde beş bin hastayı iyi ettiği bile oluyordu.

Onun peygamberlik mucizesi de buydu. Tıbbın çare olamadığı dertlere derman oluyordu. Yatalak hastaları ayağa kaldırıyor, kötürümleri, cüzamlıları iyi ediyordu. Doğuştan âmâ olanların gözlerini ışığa kavuşturuyordu. Şöhreti dalga dalga ülkelere yayılıyordu.

İsa bir gün Havarilerine şöyle dedi:

“Körler görüyor, topallar yürüyor, alacalılar temizleniyor, sağırlar duyuyor, ölüler diriliyor, çaresizler seviniyor. Hakkımda hata etmeyene ne mutlu?”

O devirde tıp revaçta idi. Onun içindir ki İsa Aleyhisselâm'ın mucizeleri daha çok o sahada gerçekleştiriliyordu.

Hazreti Meryem de “Meryem Ana” olarak çağrılıyordu artık. İsa Aleyhisselâm ise hikmetli konuşmaları, etkili hitabetiyle “Muallim” adıyla anılıyordu.

Hazreti Yahya da Kudüs’e gelmişti. İki kuzen selamlaştılar, kucaklaştılar. El İsa ile Meryem Ana’nın sevinçleri sınırsızdı.

Bu arada Kudüs Kralı Herod’un yerine geçen oğlu Arkalavus ölmüş, onun yerine kardeşi II. Herod geçmişti.

Yahya Aleyhisselâm da tıpkı İsa Aleyhisselâm gibi, Kudüs kralı II.

Herod da dâhil, herkesten saygı görüyor ve Aziz Yahya, diye anılıyordu.

Arkalavus’un ölümü en çok karısı Herodia’ya dert olmuştu. Kocasının kardeşi olan yeni kralla evlenmek istiyor fakat kanunlar buna izin vermiyordu.

Kanuna göre eşi ölen kadın iki yıl evlenemezdi.

Aklına kızı Dimni düştü. Kızını yeni kralla evlendirirse hâkimiyet yine kızı üzerinden kendinde olurdu.

Kızını her vesile ile ipekler içerisinde yeni kralın karşısına çıkarıyor, kralın ilgisini çekmeye çalışıyordu.

Herodia'nın hain planları kısa sürede meyvesini vermeye başladı. Kral II. Herod'un gözü yeğeni Dimni'den başkasını görmüyordu.

Ne var ki karşısına bu sefer de başka bir engel çıkmıştı. Yeğeni ile evlenmesini kralın danıştığı bütün din adamları onaylarken Yahya Peygamber bu evliliğe onay vermiyordu. "Bu haram" diyordu başka bir şey demiyordu.

Kral çok saygı duyduğu Yahya Peygamberi vicdanında aşamıyordu.

Herodia, Yahya Peygamberi baş düşman bellemişti.

Kralın doğum günü vesilesi ile sarayda büyük bir davet verildiği gece Dimni yine ipek hışırtıları ve parfüm esintileri içerisinde salona girdi.

Kralın gözü yeğeni Dimni üzerindeydi.

Gözlerini ayıramıyordu ondan.

Bir ara "Benim için dans eder misin?" dedi.

Dimni nazlandı.

O nazlandıkça kralın da iştahu kabarıyordu.

“Benim için dans edersen ne istersen veririm” dedi.

Dimni sahte bir gülücükle baktı kral amcasına.

“Sahiden mi?” dedi.

“Yemin ederim” dedi kral, “Biliyorsun bugüne kadar hiç yeminimi bozmadım.”

İpek giysileri ile birlikte kuğular gibi uçmaya başladı Dimni. Sanki şeytan kollarından tutmuş havada uçuruyordu.

Dans bitmişti.

“Ne istersin benden” dedi kral...

“Fazla bir şey istemiyorum efendim sizden,” dedi Dimni, “sadece

Yahya’nın başını...”

Kral sarsıldı, şaşırdı:

“Olmaz” dedi. “Başka bir şey iste!” Dimni nazla çevirdi kraldan başını.

Kral titredi:

“Ülkenin yarısını iste!”

Herodia’nın satın aldığı saray ahalisi krala “Olmaz yemin ettin, yeminini bozamazsın” dediler.

Kral: “Yahya, aziz birisi, onun başı olmaz...”

Herodia krala yaklaştı: ”Aziz kral, bunca insanın içinde yeminini nasıl çiğnersin?”

Kral, “Hayır, olmaz!” dedi boğuk bir sesle.

Saray ahalisi, “Yemin ettiniz efendimiz” diye üsteledi.

“Hem Yahya ölürse” diye fısıldadı Dimni, “evlenmemize karşı çıkacak kimse kalmaz.”

O gece sanki herkes Yahya Aleyhisselâm’ın başında ittifak etmişti.

Harama haram diyecek kimsenin kalmaması da hoş göründü nefesine kralın.

Çaresiz bir şekilde;

“Verin bunların istediğini.” dedi adamlarına.

Oğulun kaderi babadandır.

Yahudi ruhbanlarının öfke dolu kinleri, azgın Romalıların barbarlığı ile kol kola girince Hazreti Yahya da tıpkı babası gibi kendi kavmi tarafından bir koç gibi boğazlanarak şehit edildi.

Baş gümüş bir tepside krala sunuldu. Sarayda eğlence hala devam ediyordu. Kesik başın olduğu tepsiyi, cilveli dansıyla Dimni taşıyordu.

Gümüş tepsideki baş dile geldi:

“Yaptığın haram!”

Kral korkudan titredi, Dimni titredi, saray titredi...

Salonu aydınlatan avizelerden ışık değil korku dökölüyordu.

Herkes lal kesildi.

Kral hiddetle haykırdı, “Götürün şunu.”

Vahyin başı gümüş tepside giderken yine konuşuyordu:

“Yaptığın haram!”

Başını sunağa koyup baltayla kesmişlerdi.

Akan kan asırlarca kaynayıp durdu göllendiği yerde.

Baba-oğul iki peygamberi parçalara ayıran Yahudilerin kaderlerine bundan sonra parça parça olmak düşecekti. Hiçbir zaman bütün olmayacaklardı. İlâhi sırdaki bütünü bozmuşlardı.

Meryem ve teyzesi El İsa Yahya’nın şehadetiyle yıkılmışlardı.

El İsa bir daha kendine gelememi. Çok geçmeden Zeytin Dağı'nın eteklerindeki evinden Hakk'a yürüdü. Kocasını Zekeriya'ya ve oğlu Yahya'ya kavuştu.

Meryem Ana, oğlu İsa ile yine yalnız kalmıştı.

Yahya'nın şehadetinden sonra İsa'nın yükü iki kat artmıştı adeta. Hakk'ı tebliğ noktasında dur durak yoktu ona. Gece gündüz koşturuyordu. Etrafındaki havarilerle yorulmak nedir bilmeyen küheylanlar gibi şehirden şehre akıyorlar, bir yerde konuşma bittiğinde bir başka beldeye gitmek üzere oradan ayrılıyorlardı.

34- Nâsıra

Ben Nâsıra...

Hazreti Meryem oğlu İsa ile Fısıh Bayramı için gittikleri Kudüs'ten bir daha dönmemişlerdi.

Hazreti İsa'nın peygamber olduğu haberi buralara kadar ulaşmıştı.

Bir gün buralara uğrar diye umutla bekliyordum.

Böyle aziz bir ailenin bağrımdan çıkmasından çok mutluydum. Unutulup gidilen şehirlerden olmayacaktım. Kim nasıl çağırırsa çağırsın artık o “Nâsıralı İsa” diye anılacaktı.

Büyükbabası ve büyükannesi bu topraklardan koparak Kudüs'e gitmişlerdi.

O yıl bahar erken gelmişti.

Baharın geleneklerine uygun olarak, ağaçlar çiçek açıyor, kuşlar yuvalarını yapıyor, toprak yeşeriyordu...

Bereketli Yezrail Ovası gülümsüyor, ısıldıyordu.

Ekin tarlaları pırıl pırıldı.

Vakit akşama yakındı.

Önce İsa'nın kokusu geldi, yağmur tadındaydı. Nâsıra Ovası kokuyu içine çekti. Sonra yolcular belirdi ufukta.

Hazreti İsa bu defa peygamber olarak geliyordu.

Nâsıra'da güneş batıyor mu doğuyor mu belli değildi.

Yanında Meryem Ana da vardı. Çilekeş kadın bir gölge gibi oğlunu takip ediyor, bir tül gibi üzerine titriyordu.

Hazreti İsa otuzlu yaşlarındaydı. Üzerinde beyaz bir cübbe vardı. Omuzlarına dökülen siyah saçlarının arasından bir nur gibi parlıyordu yüzü.

Yanında havarileri de gelmişti.

İsa'nın şehre girdiği haberi Nâsıra'da hemen duyuldu.

Hazreti İsa, önüne gelen herkese ilahi hakikatleri anlatıyordu.

Bazen bir evde, bazen bir bahçede ama hiç durmadan tebliğde bulunuyordu.

İsa nereye gitse etrafı hemen kuşatılıyordu.

Belli bir mekânı yoktu. Yeryüzü onun minberi idi. Gezici vaizdi o.

Bir gün Taberiye Gölü'nde balıkçılık yapan iki kardeşle karşılaştı.

Onlara İlâhi hakikatlerden söz etti. Kendisinin peygamber olduğunu söyledi.

Balıkçı kardeşler Simon Petrus ve Andreas, “peygamberliğine delil nedir?” dediler.

Hazreti İsa, “ağınızı salın bakalım göle,” dedi.

Saldılar.

Boş çıktı.

“Tekrar salın.” dedi.

Ağlar o kadar dolmuştu iki kardeş ağı çekemediler.

Hazreti İsa tebessüm etti:

“Gelin ben size insan tutmasını öğreteyim.” dedi.

Havariler, Hazreti İsa nereye gitse onu takip ediyorlar, anlattığı her hikmetli konuşmayı kaydediyorlardı.

Hahamlar, önceleri Hazreti İsa’yı çok önemsemediler. Ama her geçen gün yeni dine girenlerin sayısı artmaya başlayınca sessizliklerini bozdular. İsa’ya “Dur!” demenin vakti geldi, diye düşündüler.

Önce tatlı bir şekilde uyardılar...

“Gel bu sevdadan vazgeç, kendine ve ailene müthiş bir bela getirmemen için sana ricada bulunuyoruz.” dediler. “Hayır!” dedi İsa, “Asla davamdan dönmem, ben Allah’ın peygamberiyim!”

Hazreti İsa’nın vazgeçmeyeceğini anladıklarında; “İlmi nereden öğrendin?” diye alay etmeye başladılar.

Ferisliler de “Sen şu marangoz İsa değil misin?” diye alay ediyorlardı.

Acılar onu olgunlaştırıyordu.

Havarileri ile durmadan koşturuyordu.

Güller kıskanıyordu koşusunu.

Gözleri gece karası, saçları salkım salkımdı...

Ceylanların gözleri gibi gözünün beyazı tam beyaz, siyahı tam siyahtı.

Bir gün yine çarşıda yüksekçe bir yere çıktı. Nur yüzünden vakar ve asalet dökölüyordu.

Halk etrafını kuşattı.

“Ey İsrailoğulları!” diye başladı söze. “Hamd Allah’a mahsustur. O’na hamd eder, yardımını da O’ndan dilerim. O’na inanır ve O’na tevekköl ederim. Şehadet ederim ki Allah’tan başka ilâh yoktur. O birdir, eşi ve ortağı yoktur! Benim de sizin de Rabbiniz olan Allah’a ibâdet edin, ona şirk koşmayın. O’na şirk koşanlara Allah cenneti haram kıldı...”

Vallâhi ben bütün insanlara yalan söylemiş olsam, yine size karşı yalan söylemem! Bütün insanları aldatmış olsam yine sizi aldatmam!

Burası benim memleketim, sizler benim yakınlarımsınız.” Yahudi hahamlar İsa’dan mucize istediler.

“Doğrusu bir peygamberin kendi şehrinde mucize göstermesi uygun düşmez.” dedi İsa.

Halk bağırıyordu:

“Kefer Nahum’da hastaları iyileştirmişsin, burada da yap.”

Hazreti İsa mucize göstermeyince; “Sen peygamber değilsin, yalan söylüyorsun, sen şu marangoz İsa değil misin?” diye alay etmeye başladılar.

Kalabalığın arasından bir ses yükseldi:

“Bu sahte peygamber, onu taşılayın.”

Gözü dönmüş azgın kalabalık İsa’ya doğru hışımla aktı, kürsüden indirdiler onu.

Havariler etrafını sarmış çılgın halktan onu korumaya çalışıyorlardı.

Kalabalık, sokaklarda İsa'nın arkasından koşmaya başladı. Halkın maksadı onu dağa çıkarmaktı. Yahudilere göre birisini dağdan atıp öldürmek infazı meşru kılardı. Hazreti İsa onların yollarına gül döşüyor, onlar, onun yoluna diken döküyordu.

Yezrail ovasına bakan dağın yamacına kadar kovaladılar. İsa'nın arkasından havarilerle birlikte azize annesi de koşuyordu. Zavallı kadın soluk soluğa idi. Nefes almakta zorlanıyordu. “Yavrumu dağdan atıp öldürecekler” diyor, kanadı kırık bir kuş gibi çırpınıyordu.

Bunlar peygamber katilleri idi. Zekeriya'yı parça parça etmişler, Yahya'yı koç gibi boğazlamışlardı. O gün Mecdelli Meryem adında yeni iman etmiş bir kadın da Meryem Ana'nın yanından hiç ayrılmıyordu. Onunla birlikte koşuyor, azgın kalabalığı Meryem Ana ile birlikte takip ediyordu.

O da ne! Öfkeli kalabalığın tamamı bir anda dağın yamacında bayılıp düştü...

Rabbi, Hazreti İsa'nın ölmesine izin vermedi.

Zaten Yahudiler onu hep öldürmek istediler. Hem de daha bebekken öldürmek istediler. Annesinin kucağında konuşmasaydı belki de o gün öldüreceklerdi. O gün konuşması onu kurtarmıştı.

O doğmadan önce de, annesini öldürmek istemişlerdi.

Benim bağrımda Allah'ın peygamberine yapılanlardan ben utanmıştım. Burası onun ana ocağı idi. Ana ocağında bunlar ona yapılmamalıydı. Ben onu bağrıma basmayı çok arzu ettim ama içimdeki azgın ve sapkın topluluk buna izin vermedi.

Onu benden kopardılar.

İsa Aleyhisselam bir sabah havarileri ile ayrıldı Nâsıra'dan... Yanında Meryem Ana ve Mecdelli Meryem de vardı.

Sabah güneşinin göz kamaştırıcı ilk ışıklarının parladığı taze ekin tarlalarını ikiye bölen toprak yoldan yürüdüler gittiler.

Sabahıma doğan güneş, biraz sonra ufkumda kayboldu.

35- Mecdelli Meryem Kilisesi

Ben Mecdelli Meryem Kilisesi...

Yaz günü Hazreti İsa, Nâsıra'da bir bahçede sohbet ediyordu. Kalabalık bir topluluk etrafını kuşatmıştı. Herkes ken-

dinden geçmiş onu dinliyordu. Ötelerden gelen esintiler sarmıştı kalabalığı. Mecdelli Meryem de oradan geçiyordu. Adından da anlaşılacağı gibi Nâsıra'nın Mecdelli kasabasındandı ama Nâsıra'da oturuyordu.

Genç ve güzeldi... Adı iyi anılmıyordu. Bir tek erkeği untabilmek için kendini bütün erkeklere sunma yolunu tercih etmişti. Yaralı bir geyik gibiydi...

Mecdelli Meryem İsa'ya baktı, şimdiye kadar gördüğü gençlere benzemiyordu.

Beyaz cübbesine dökülen siyah saçlarıyla nurdan bir abide gibiydi.

Konuşulanlara kulak kabarttı...

Dinledikleri yüreğini eritmişti. Şimdiye dek hiç kimseden böyle sözler duymamıştı. Sıcacık, tatlı bir esintinin bütün bedenini sardığını hissetti.

Ateş gibi yakıcı huvvar gözlerinden sıcacık yaşlar dolgun yanaklarına dökülmeye başladı.

Usulca ilişti havarilerin halkasına.

Dinledi dinledi... Dinledikçe can suyu verilen fidanlar gibi dirildiğini hissetti.

Vaaz bitince usulca ayrıldı.

Doğruca evine gitti. Kapıları sürmeledi. O gece kapısını kimselere açmadı.

Karanlıklardaydı. Cinnetin sesi yüzünü kamçılıyordu. Susuz çöllerde yanıyordu. Nasıl bir pınardı İsa... İlk defa ruhunu serinleten bir suya bu kadar yakındı.

Yıllardır içinde büyüyen yaraların sanki ilk defa farkına varmıştı.

Ruhu bir savaş alanıydı.

Kötü ve iyi ordular kavga halindeydi. Her ne kadar; “ey ruhum! Senin payına düşen, mezarın ıssız karanlığıdır bu yüzden dikme ışığa gözünü” dese de; gözlerini yumduğunda İsa’nın ışığı içine doluyor, kulaklarını tıkadığında gündüz, kutsal bir ezgi gibi dinlediği İsa’nın sözleri ruhunda terennüm ediyordu.

Evinin penceresini açtı... Yukarıda çiçek çiçek açan gökler, sayısız yıldız kümeleri ona bakıyordu. Aşağıda yeryüzünde günün sıcağı ile hala yanmakta olan taşlar...

Gök ve yer durgundu, tatlıydı, sessizlikten daha sessiz; ta ilkten var olan o gece seslerinin derin sessizliği ile örtülüydü.

Serin ilâhi bir esinti sardı benliğini.

Ömründe böyle tatlı bir duygu hissetmemişti.

Dışarıda billur gibi bir bahar havası vardı. Gökyüzüne tekrar baktı. Lacivert tavanından parlak yıldızların sarktığı gökyüzünü ilk defa görüyordu sanki.

Pencereyi açık bıraktı. Yatağına uzandı.

Yüzünü yastığa gömdü, gece boyunca ağladı, hıçkırdı.

Kararını vermişti, sabah İsa'ya gidecekti.

Gece sırtını sabaha dayamıştı. Güzel kirpikleri hâla kapanmamıştı.

Yüzü gözyaşlarından yol yol olmuştu.

Bir horoz önce kanat çırttı, sonra uzun uzun öttü...

Belli ki o da onun gibi geceden sıkılmış, güneşi istiyordu.

Nâsıra'da gün bir hayli yükselmişti.

Kendini yollara vurdu.

Bir önceki gün İsa'yı bulduğu bahçeye gitti.

Hazreti İsa yine kalabalık bir topluluğa konuşuyordu.

Duygularını herkesin yanında söylemek istemedi. Herkesi peşinden koşturan güzelliğine karşın çok kötü bir geçmişi vardı.

İnsanların kendisiyle alay etmesinden korkuyordu. Etrafını vahşi hayvanların sardığı, ormanın ortasında bir su birikintisi görüp de korkuyla oraya yaklaşamayan susuzluktan ölmek üzere olan bir cerenin kederli yaşları süzülüyordu yanaklarından.

Sessizce yine İsa'yı dinledi. Gönlü okyanuslar gibi kabardı. Göğsünün tatlı

esintilerle dolduğunu hissetti.

Sohbet bitmişti.

Bir Ferisli, İsa'yı Havarileriyle birlikte evine davet etti. İsa kalktı.

Ferisli'nin evine doğru yürüdü. Havariler onu takip ettiler.

Mecdelli Meryem de onları takip etti.

Ferisli misâfir karşılama adabına uymadı. İsa'nın ayaklarını yıkaması için su vermedi. Onları kucaklamadı. Maksudı onları küçük düşürmekti.

Mecdelli Meryem olanları uzaktan izliyordu.

İsa'ya yapılanlar içini sızlatmıştı. Kim ne derse desin içeri girecek ve İsa nasıl ağırlanmış Ferisli'ye gösterecekti.

Öyle de yaptı. İçeriye süzüldü. İsa bir minderde oturuyordu.

Oda ötelerden esintilerle dolmuştu.

Mecdelli Meryem edeple huzura vardı.

Yanında getirdiği şişenin içindeki parfümü, iri gözlerinden düşen sıcak yaşlarla karıştırarak İsa'nın ayaklarına döktü.

Ayaklarını bir güzel yıkadı.

Silmek için havlu bakındı göremedi, saçlarının bağını çözdü. Saçları ile silmek kurulamak istedi. İsa ayaklarını çekti.

Hıçkırıklar odayı doldurmuştu.

...

İsa ev sahibinin kadını küçümsediğini fark etti.

“Bu kadını görüyorsun değil mi?” dedi İsa. “Sen evine geldiğimde ayaklarımı yıkamam için su vermedin, bu kadın gözyaşları ile ayaklarımı yıkadı, sonra da saçları ile kurulamak istedi.” İsa kadına iffet ve nübüvvet nazarıyla baktı.

“Ey kadın! Allah'ın izniyle günahların bağışlanmış olarak gidebilirsin.” dedi.

O günden sonra Mezdelli Meryem iffet abidesi oldu.

O günden sonra Meryem Ana'yı bir an olsun yalnız bırakmadı.

Meryem Ana'yla birlikte Kudüs'e geldi.

Ben Mecdelli Meryem Kilisesi...

İşte ben, 1886 yılında Rus Çarı İkinci Alexander tarafından o azize kadın Mecdelli Meryem anısına inşâ edildim. İnşaatı Alexander'ın baldızı Elizabeth Feodrovna takip etti. İngiliz Kraliçesi Viktorya'nın torunu olan Elizabeth, ibâdete açılışım sırasında yaptığı konuşmada bu kilisede gömülmek istediğini söyledi.

Bu konuşmayı dinleyenler geleceğin muhtemel çariçesinin duasını gülümsemeyle karşılamışlardı. Fakat 1917 ihtilalinden sonra Bolşevikler Çar ailesinin tamamını ağır işlerde çalıştırdıktan sonra terkedilmiş bir kömür madenine sokup madeni havaya uçurarak yok ettiklerinde içlerinde Elizabeth de vardı. Elizabeth'in cesedini bir köylü buldu ve henüz komünist olmayan Çin'e kaçırdı. Bundan haberdar olan Kudüs'teki kilise temsilcileri Elizabeth'in cesedini, hayatı boyunca onu hiç terk etmeyen arkadaşı Azize Barbara'nın cesediyle birlikte Kudüs'e getirdiler. 1921 yılında her ikisi de burada defnedildiler.

Kudüs'te taşlarla dualar arasındaki ilişki böyledir. Bu şehirde taşlara kazınır dualar; taşların üstünde, taşların yanında, taşların karşısında dua eder insanlar. Hepsi de Elizabeth'inki gibi kabul olmasını isterler dualarının...

Ve yine hemen hepsi, geçmişi ne olursa olsun tövbekâr olan birisinin bir peygamber anasına arkadaş olunabileceğinin bilinciyle benden ayrılırlar.

şimdi, Zeytin Dağı'nın batı yamaçlarında altın sarısı soğanlı kubbelerimle Kudüs'ün göz kamaştıran yapılarından biriyim... Güzelliğı ile göz kamaştıran Mecdelli Meryem'e de böylesi yaraşırdı.

36- Kudüs

Ben Kudüs...

Acı ve hasret içimde düğüm düğümdü. Bereketli topraklarıma iki peygamberin kanı düşmüştü. İsa Peygamber de

uzun zamandan beri terk etmişti buraları.

Bağrıma akan kanlar kızgın bir kor gibi düşmüştü yüreğime. Bunu gelecek nesillere nasıl anlatırdım. İçinde iki peygamberin şehit edildiği bir şehir nasıl anılırdı gelecekte. Ben alnımdaki bu kara lekeyi nasıl silerdim.

Kenan'ın kurtları gibi sürekli haykırmak geliyordu içimden.

Yine yalnızlığın melali üzerime çöktüğü bir bahar akşamı Hazreti İsa havarileri ile çıkageldi.

Hem de çifte Meryemlerle birlikte...

Bir ilkbahar günü kadar ısıltılı bir ses dalgası bütün damları dolaştı.

“İsa geldi, İsa geldi!”

İnsanlar birbirlerine müjdeye durdular. Kapıya koşanlar, pencereye çıkanlar birbirine sesleniyordu.

“İsa geldi, İsa geldi. Ölülerini diriltten, hastaları iyileştiren İsa geldi.”

Çocuklar onun uzun beyaz cübbesine dokunarak manevi bereketinden istifade etmek istiyorlardı.

Nâsıra’da halkın zulmünden İsa’yı korumaya çalışan havariler, burada halkın sevgisinden korumaya çalışıyordu.

Can çekişen ruhum, İsa ile yeniden nefes alıp vermeye başladı. Taşıma toprağıma can geldi.

Hazreti İsa gece gündüz koşturmaya başladı.

Sanki zamanın çok az olduğunu biliyordu.

Acelesi olduğu her halinden belli oluyordu. Bir yerde işi biter bitmez bir başka yere koşuyordu.

Bir bahar coşkusu dolmuştu yüreğime...

Havarilerin arasında beyaz elbisesi ve omuzlarına dökülen gece karası saçlarıyla seçiliyordu.

Fakat o konuşmak işin yer ve mekân seşmiyordu.

Bazen Beytül-Makdis, bazen çarşı-pazar, bazen evler, bazen bahçeler ona krs oluyordu. Meryem Ana da Mecdelli Meryem’le birlikte koşturuyordu. Kadınlara konuşmalar yapıyorlar, insanların yardımına koşuyorlardı. Azize Anne’nin sadık bir yardımcısıydı Mecdelli Meryem.

Bir gün yine İsa havarileri ile bir bahçede sohbet ediyordu. Yaşlı haham Piros nefes nefese geldi. Kendini İsa’nın ayakları dibine attı.

Ağlamaktan gözleri kan şanağına dönmüştü. Nefes almakta zorlanıyordu. Birkaç hıķırıkktan sonra biraz bekledi, soluklandı.

“Efendimiz, kızım, dedi boğuk bir sesle, kızım son anlarını yaşıyor, ne olur kurtarın!”

İsa hemen kalktı. Yanındakilerde onunla birlikte kalktılar.

İsa kalabalığın arasında hahamın evine doğru yürürken bir elin cübbesine dokunduğunu fark etti.

Bir kadın, utanarak “Efendim” diyebildi.

İsa anlamıştı kadının derdini.

Zavallı kadın bir hastalıktan muzdaripti. Durmak bilmeyen kanamasına kimse çare olamamıştı. İman ettiği İsa’ya dokunarak hastalığına çare olacağını düşünmüştü.

İsa kadına baktı.

“Allah’ın izniyle şifa bulmuş olarak gidebilirsin.” dedi.

İsa ve yanındakiler yola devam ettiler. Onlar eve ulaşmadan acı haber onlara ulaştı.

“Küçük kız öldü.”

Baba Pirus hıçkırıklara boğuldu.

“Efendimiz zahmet etmeyin, dönün” dedi.

İsa acılı babaya,

“Korkmayın inanın!” dedi.

“İnandım.” dedi baba, “Yürekten inandım.”

İsa yoluna devam etti. Eve yaklaşınca sokağı saran feryad-u figanı duydular.

İsa küçük kızın yattığı yatağa doğru yürüdü. Küçük kızın ellerini tuttu.

“Haydi, Allah’ın izniyle kalk” dedi. Küçük kızın önce cansız bedeni kıpırdadı. İnsanlarda bir dalgalanma oldu. Sonra küçük kızın solgun yüzünde bir aydınlanma belirdi. Derin bir uykudan uyanır gibi usulca gözlerini açtı. Önce İsa’ya sonra, anne babasına baktı.

İsa Ruh’ul Emîn’di. Rabbi onu emirle diriltmişti.

O da nefesi ile bedenleri, kelimesiyle gönülleri diriltiyordu.

Yeni bir ‘fecir devleti’ işçilerinin ustasıydı İsa Aleyhisselâm.

En onulmaz yaralara şifa olan bir kahramandı.

Bu bereketli toprakların yüzünü yeniden vahiy aydınlığıyla aydınlatıyordu.

Bir gün havariler Nuh'un gemisini merak ettiler. İsa'ya dediler:

“Keşke Nuh'un gemisinden birisini diriltseniz de bize gemiden haber verse!”

İsa onlarla birlikte bir evin yanına gitti.

“Bu Nuh Aleyhisselâm oğlu Sam'ın toprağıdır” dedi.

Topraktan bir avuç aldı. Elindeki asa ile toprağı vurdu ve seslendi:

“Allah'ın izniyle kalk!”

Sam üstünden başından topraklar dökülerek kalktı.

Çok yaşlı görünüyordu.

“Öldüğünde böyle yaşlı mıydın?” dedi İsa Aleyhisselâm.

“Hayır, genç ve yiğittim” dedi Sam, “Kalk! sesini duyduğumda kıyamet koptu sandım, bir anda ihtiyarladım.”

İsa, “eski haline “dön!” dedi ve Sam yeniden eski haline döndü.

Halkın yanındaki ve mabetteki konumlarını kaybetmek istemeyen hahamlar, sürekli İsa’nın aleyhinde konuşuyorlardı.

“Musa’nın şeriatına uymuyor” diye halkı tahrik ediyorlardı.

İsrailoğulları iyice azıtmışlardı.

Bir gün halktan bazıları, “Üzeyir Aleyhisselâm’ı dirilt yoksa seni ateşte yakarız” dediler ve odun toplamaya başladılar.

İsa Aleyhisselâm onlara “gidin cesedi getirin!” dedi.

Üzeyir Aleyhisselâm, Babil İmparatoru Buhtünnasr’ın Kudüs’ü yıktığı m.ö. altıncı yüzyılda yaşamış bir Allah dostuydu. Babil’den kaçarak Kudüs’e dönmüş ve şehrin harap edilmiş halini seyrederek ağlamıştı. Şehrin bundan sonra bir daha ihya olabileceğine dair ümidini yitirmişti.

Allah onun ve yanında bulunan eşeğinin canlarını aldı ve yüz yıl sonra her ikisini de diriltti.

Bu arada Babil İmparatorluğu Persliler tarafından yıkılmış, İsrailoğulları'na Kudüs'e dönüp şehri ve Beyt-ül-Makdis'i yeniden inşâ etme izni verilmişti.

Hazreti Üzeyir, Kudüs'ü imar edilmiş, canlanmış bir halde bulmuş ve Allah'tan ümit kesmenin doğru olmadığını anlamıştı.

Bir müddet daha yaşadıktan sonra eceliyle vefat etmişti.

Hazreti Üzeyir'in dirilmesini isteyen Yahudiler, Zeytin Dağı'nın doğu eteklerinde bulunan Beytfacı köyündeki mağara mezarının yanına gittiler.

Üzeyir Aleyhisselâm'a ait lahdin kapağını açtıklarında gözleri fal taşı gibi açıldı.

Peygamberin cesedi çürümemişti.

İsa Aleyhisselâm'ın huzuruna öylece getirdiler.

“Ey Üzeyir Allah'ın izniyle diril” dedi İsa Aleyhisselâm. Üzeyir Aleyhisselâm dirildi ve oturdu.

Bu mucize karşısında bile şüphe içinde olan Yahudiler, Üzeyir Aleyhisselâm'a sordular:

“Bu kişi hakkında ne dersin?”

Üzeyir Aleyhisselâm: “Şehadet ederim ki o Allah’ın kulu ve

Resulü’dür.”

İçlerinden bazıları İsa’ya iman ettilerse de diğerleri yine ona inanmamakta ısrar ettiler.

Bir gün havariler dediler ki;

“Rabbin bize gökten bir sofrı indirse de kalbimiz mutmain olsa.” Hazreti İsa bu istekten hoşlanmadı.

“Siz Allah’ın kudretinden şüphe mi ediyorsunuz?” dedi.

“Hayır! Fakat kalbimizin mutmain olmasını, imanımızın kuvvet bulmasını ve Rabb’in ihsanından nimetlenmeyi istiyoruz.” dedi havariler.

İsa Allah’a dua etti. Gökyüzü açık ve berraktı.

Gözler gökyüzüne dikilmişti.

Gözyaşları yanaklarından beyaz cübbesine damlıyordu İsa Aleyhisselâm'ın.

Derken gökyüzünde bir hareketlilik oldu.

Derinlerde bir şeyler belirdi. Hızla yere doğru yaklaşmaya başladı.

İnsanlar korktu, birbirlerine sokuldular.

İsa duaya devam ediyordu.

Gelen sofraydı.

İnsanlar donakaldı.

Sofranın üzerinde örtü vardı. İsa “Bismillahi hayrurrazıkın!” diyerek örtüyü açtı.

Kendi yağında kızarmış büyük bir balık ve yeşillikler... Havariler bu sefer de balığın dirilmesini istediler.

“Azaba arpılmanızdan korkarım.” dedi İsa Aleyhisselâm.

Yine de balığa seslendi:

“Ey balık! Rabbin izniyle diril.”

Balık Allah’ın izniyle dirildi. Hareket etmeye başladı, sonra tekrar eski haline geldi.

Tam 1200 kişi o sofradan yedi, hiçbir şey eksilmedi. Sofra yine geldiğı gibi göklere doğru çekildi, gitti. O sofradan yiyen hastalar şifa buldu. Fakirler zengin oldu.

Sofranın indiğı gün Hıristiyanlarca bayram ilan edildi.

Hazreti İsa’nın bir gün Mabette konuşması vardı. Uzun zamandan beri Mabet hasretti onun konuşmasına.

Halk onun konuşmasını özlemişti.

Gönüller onun konuşmasıyla yunup yıkanacaktı.

Bazı hahamlar, Mabetteki makamlarını ve halk nezdindeki yerlerini korumak

için sürekli İsa’nın aleyhinde konuşuyordı.

Onun mabette kalabalık bir kitleye konuşacak olmasından rahatsız oldular. Bunu engellemek istediler.

Tam konuşma başlayacağı sırada önceden ayarladıkları birkaç adam yaka paa bir kadını getirdiler.

Taş zemine fırlattılar...

Kadın hırpalanmış, dövülmüştü.

Tır tır titriyordu.

Getirenler İsa’ya seslendi:

“Bu kadını zina halinde yakaladık. Musa şeriatına göre cezalandırılsın.”

Yani “taşlansın” diyorlardı.

Oysa bu ceza yıllardan beri uygulanmıyordu. Sırf İsa Aleyhisselâm zor duruma düşsün, diye bu kadını sürükleyip getirmişlerdi.

İsa Aleyhisselâm başını kaldırmadı. Günahkâr insanların başkasının günahını yargılamalarına kızmıştı.

Onlara bakmadan dedi:

“İlk taşı içinizden günahsız biri atsın.”

Ortalık bir anda karıştı. Bağırانlar sustu. Kalabalık dağıldı.

“Evine git ve bir daha da bu günahı işleme” dedi İsa Aleyhisselâm kadına...

33 yaşına yaklaşmıştı. Kader onu kısa sürede hızlı bir koşunun içine sürüklemişti. Her gün, her saat, her an tebliğ için Kudüs’ün bir ucundan diğer ucuna koşuyordu.

37- Gözyaşı Kilisesi

Ben Gözyaşı Kilisesi...

Zeytin Dağı'nın Mescid-i Aksa'ya bakan yamacındayım...

Hamursuz Bayramı için Beytfaci köyünden on binlerce in-

sanla yola çıkan İsa Aleyhisselâm, buraya gelince durdu. Kalabalık baharda coşan nehirler gibi Zeytin Dağı'nın tepelerinden Kudüs'e doğru akıyordu.

İsa Aleyhisselâm, Mabet Tepesi'ne doğru baktı.

Beyt-ül-Makdis, bayram için hazırlanmış, temizlenmiş, altın kapıları parlatılmıştı.

Hazreti İsa, bu muhteşem manzarayı seyrederken Cebrâil Aleyhisselâm gelerek Kudüs'ün kendisini kabul etmeyeceğini ve o buradan ayrıldıktan sonra da şehrin yıkılacağını bildirdi.

Hazreti İsa'nın, Kudüs'ten peygamberleri öldüren şehir diye bahsetmesi boşuna değildi. İsa Aleyhisselâm kuzeni Hazreti Yahya'nın bir koç gibi boğazlanışına şahit olmuştu, Hazreti Zekeriya Aleyhisselâm'ın da vahşi ve bıçkın insanlar

tarafından bıçkı ile biçildiğini biliyordu.

İsa sonunun yaklaştığını ilkin burada haber aldı.

Çarmıh sesleri ilkin burada duyuldu.

O dönemde hâkim otorite Romalıları.

Bunlar Yahudiler arasında laik bir kesimi yönetime getirmiş,

Beyt-ül-Makdis'te görev yapan din adamları ile de bir tür birbirine

dokunmadan geçinme sistemi kurmuşlardı. Laik Yahudi yöneticiler de, din adamları da Romalıları kızdırmadan mevcut sistemi sürdürme çabasındaydılar. Bu durum bürokratik elitin, din adamlarının ve zenginlerin işine geliyordu.

...

Oysa Filistin'in fakiri, hastası, kimsesizi çoktu.

Hazreti İsa bu kesim için yeni bir umut, ölmeye yüz tutmuş topluma yeni bir nefes olmuştu.

İsa anlaşılmadı...

Halkın “muallim” adını verdiği Nâsıralı genç Allah’ın elçisi olduğundan söz ediyor, insanları bir tarağın dişleri gibi birbirine eşit görüyor, “hepimiz kardeşiz” diyordu.

İbrahim’den, Musa’dan söz ediyor, insanları bir tek Allah’tan başkasına boyun eğmemeye davet ediyordu.

Bu otoriteye başkaldırmaktı.

Cezalandırılmalıydı.

Beyt-ül-Makdis’in din adamları ve idareciler konuyu enine boyuna görüştüler. Her geçen gün büyüyen bu yeni hareketi Roma’ya bildirme kararı aldılar.

Filistin’de fakir halkın başlattığı her ayaklanma kanlı bir savaşa dönüştüğü için Romalılar, en küçük bir ayaklanmayı en ağır bir şekilde bastırma taraftarıydılar. Böylelikle Hazreti İsa’nın ortadan kaldırılması için bir Yahudi ve putperest Roma ittifakı oluştu.

Otoriteye isyan, çarmıha gerilmek suretiyle cezalandırılırdı. Suçlu mahkemede yargılandıktan sonra üç gün boyunca kol ve ayaklarından çivilerle çakıldığı tahta çarmıha bırakılır, ardından da kemikleri kırılarak cezası infaz edilirdi.

Böyle yapılacaktı. Çarmıhlar İsa için hazırlanıyordu.

İsa Aleyhisselâm başına gelecekleri tahmin edebiliyordu. Ama o Allah'ın takdirine razıydı.

Ve İsa ağladı... Zeytin Dağı'nın bu yamaçlarından Kudüs'e bakarken gözyaşları içinde şu sözler döküldü dudaklarından:

“Ey Kudüs! Peygamberleri öldüren, kendisine gönderilenleri taşıyan Kudüs! Bir tavuk, civcivlerini kanatları altına nasıl toplarsa, ben de kaç kez çocuklarınızı öylece toplamak istedim, ama siz istemediniz.”

Ben Gözyaşı Kilisesi...

Mimar Antonio Barluzzi 1954'de beni bir gözyaşı şeklinde tasarladı. Tabanımdaki mozaikte bir ana tavuğu, civcivleriyle birlikte tasvir etti ki

Hazreti İsa'nın burada söylediği sözleri insanlar hep hatırlasın...

Şimdi Zeytin Dağı'nın batı yamaçlarından İsa'nın yanağındaki billur bir jale gibi bakıyorum Kudüs'e”

38- Son Akşam Yemeği Odası

Ben Son Akşam Yemeği Odası'yım...

Hazreti İsa, kısacık ömrünün son akşamında havarileri ile buraya geldi. Vakit alacakaranlıktı.

Şehre giremiyordu. Romalı askerler köşe bucak onu arıyorlardı.

Havarilerle birlikte yemek yedi. Bu, onların Rönesans ressamlarına sıkça konu olan Son Akşam Yemeği idi.

Yemekten sonra havarilerinin ayaklarını tek tek kendi elleri ile yıkadı.

“Sakın benden sonra birbirinize düşmeyiniz.” dedi.

“Bu ayaklarla dünyayı dolaşacaksınız, davamızı bu ayaklar yeni ülkelere taşıyacak.”

İsa Aleyhisselâm sonun yaklaştığının farkındaydı. Çemberin iyice daraldığını biliyordu. Her tarafta köşe bucak aranıyordu.

“Ben gidiyorum, beni anlamadılar!” dedi.

Sesi kırılıyordu.

Havariler hıçkırıklara boğuldu.

“Ağlamayın, benim arkamdan gözyaşı dökmeyin, ben gitmeliyim, gitmeliyim ki tâ Ahmed gelsin!”

“Bütün peygamberler cennete açılan bir kapıydı. İsa sonuncu kapıydı. Hazreti Muhammed kapı değil, cennetti.”

İçlerinden birinin horoz üç kere ötmeden önce kendisini inkâr edeceğini, birisinin de az bir dünyalık karşılığında ihanet edeceğini söyledi.

Hepi topu on iki kişiydiler, böyle bir şey nasıl olurdu! Son akşam yemeğinin yendiği bu salon bir anda ihanetin, sadakatin, inancın ve itaatin sınıandığı bir sahneye dönüşüverdi.

Herkes birbirine baktı. Helalleştiler, sarıldılar.

Sonra hep birlikte kalktılar. Gecenin karanlığında kayboldular.

Nitekim buradan çıktıktan az sonra Romalı askerler Peter'i yakaladılar.

“İşte bu onun arkadaşlarından.” diyerek yaka paça alıp götürdüler.

Peter korkmuş ve “Hayır. Onlardan değilim. Onu tanımıyorum,” demiş. Bir asker “Ben seni hatırlıyorum. Lehçen de kuzey lehçesi” demiş. Peter, “Hayır onlarla uzaktan yakından alakam yok” diye cevap vermiş. Bir üçüncüsü aynı soruyu sormuş Peter'e: “Nâsıralı İsa'nın arkadaşlarından biri değil misin sen?” Peter yine inkâr etmiş. Tam o anda bir horozun sesini duymuş. O zaman Hazreti İsa'nın içinizden biri ‘horozun sesini duymadan önce beni üç kez inkâr edecek’ dediğini hatırlamış.

Bugün benim az ilerimdeki Aziz Peter Gallicantu (Horoz Sesi) Kilisesi, kendini ve kimliğini inkârın bir simgesi olarak durmaktadır.

Bugün bu oda, Hıristiyanlar için sadece Son Akşam Yemeği yenilen yer olmakla birlikte; aynı zamanda havarilerin üzerine Sekine'nin burada indiğine ve havarilerin farklı milletlerin dillerini konuşmaya başlamaları mucizesinin burada gerçekleştiğine inandıkları için de son derece önemlidir.

İlk ayinin burada, yapıldığına inanır Hıristiyanlar.

39- Getsamane Bahçesinde Gizemli Bir Tanık: Zeytin ağacı

Ben Zeytin Dağı eteklerindeki Getsamane Bahçesi'nde yaşlı bir zeytin ağacıyım...

Ömrüm iki bin yılı çoktan geçti.

O gece, Hazreti İsa, Dâvud Tepesi'ndeki Son Akşam Yemeği'nden sonra Kidron Vadisi'ni geçerek birkaç havarisi ile buraya geldi. Şehre girmek son derece tehlikeli idi. O gece yanındaki havari ile az ilerdeki mağarada kaldı.

Zaten sık sık havarileri ile gelir gölgemde sohbet ederdi.

Çok yaşlıyım ama gördüğünüz gibi hala dipdiriyim. Çünkü benim gölgemde Hazreti Zekeriyalar, Hazreti Yahyalar, Hazreti İsalılar oturdu.

Meryem Ana'yı ve Mecdelli Meryem'i gördü gözlerim... Sık sık gelir, benim gölgeme oturur, sohbet ederlerdi.

Onların bütün konuşmaları, her sohbetleri Cânan'dı. Dünya kelamı yoktu dillerinde.

Bugün yaşlılıktan ve yorgunluktan gövdem üçe, dörde ayrılrsa da yine de

bağrımdan yeni filizler çıkıyor.

Eğer gençlik günlerini iyi yolda geçirebildiysen yaşlı olmak iyidir. Bir sükûnet iner üzerine. Yaşananları, yaşanmakta olanları ve hatta yaşanacakları ezeli bir müziği dinler gibi duyarsın.

Bu bahçe Hazreti İsa ve havarilerine aşına idi...

O gece Hazreti İsa, şu yakınımıdaki kayanın dibinde durdu. Uzun uzun dua etti. O kadar ıstırap içinde dua ediyordu ki o sahne hala gözlerimin önündedir...

Kan-ter içinde kalmıştı. Aslında ona kan-ter içinde kalmak da denmezdi âdeta kan terliyordu.

Şimdi o kayaya İstırap Kayası ve sonradan Bizanslıların onun yanına yaptıkları kiliseye İstırap Kilisesi adını vermiş olmaları da manidardır.

İstırap Kilisesi'ne ya da daha meşhur adıyla Bütün Milletler Kilisesi'ne gelenlerin o ânı iliklerine kadar hissetmeleri için bugün hala elektrik kullanılmaz. Gelenler, sürekli gözyaşlarının dibine döküldüğü mumların loş ışığında ziyaretlerini yaparlar.

O son gece asuman yıldızsızdı. Süreyya yıldızı bile güneşin matemine hazırlıyordu kendini.

Hazreti İsa, sonun yaklaştığını hissediyordu. Hiçbir telaş ve korku emaresi yoktu üzerinde. Mahzun ama vakur ve soylu bir duruşu vardı.

Belli ki kendini değil, insanlığın durumunu düşünüyordu. Onlara dua ediyordu. Ağlıyordu... Gözyaşları yanaklarında iz yapmıştı... Böyleydi peygamberler, azmin, vefanın ve şefkatin gereği idi bu gözyaşları ve belki bilemediğim başka sırların da.

İsa, kim bilir o anda neler hissediyor, neler görüyordu.

İnsanlığın durumu sadece dünyada değil, mahşerde de onun belini bükecekti.

...

Mahşer günü Cenab-ı Hak; “Ey Meryem oğlu İsa! Allah’ın yanında beni ve annemi de iki tanrı olarak kabul edin, diye insanlara sen mi söyledin?” dediğinde İsa Aleyhisselâm’ın Allah’a cevabı can yakıcı olacak:

“Hâşâ! Ya Rabbi! Ben nasıl böyle bir şey söyleyebilirim ama ben aralarında olduğum müddetçe onları görüp gözettim. Fakat vakte ki sen beni onların aralarından tutup aldın, onları görüp denetleyen yalnız sen kaldın. Sen gerçekten her zaman, her şeye hakkıyla şahitsin. Eğer onları cezalandırırsan, şüphe yok ki onlar senin kullarıdır. Onları affedersen, üstün kudret, tam hüküm ve hikmet sahibi ancak sensin!”

(Maide, 117, 118)

O gece yıldızların gözyaşları, gecenin siyah saçlarını ıslatıyordu.

Gece ağlıyor, gök ağlıyordu.

O gece son geceydi. İbadete, duaya tahsisli bir geceydi. İsa'nın gözyaşları yanaklarında izler oluşturmuştu.

Vaktin yüreği kanıyordu...

Sonraki gün Romalı askerlerin aramalarına, hahamların kışkırttığı halk da katılmıştı. Sanki bütün şehir İsa ve havari avına çıkmıştı.

İsa'nın burada olduğunu tahmin etmeleri mümkün değildi. O zamanlar burası şehrin dışında bağ evi gibi bir yerdi.

Gün ikindiye kaymıştı. Ortalık sakinleşti, derken bir anda öfkeli bir kalabalık şimdiki Aslanlı Kapının olduğu yerden çıkarak buraya doğru gelmeye başladı. Sanki adrese teslim geliyorlardı. Kalabalık, değişik kollardan beslenen azgın bir nehir gibi her bir sokaktan akan insan seliyle gittikçe kabarıyordu.

Havada ölüm kokusu vardı.

Gök hırçındı.

Bütün zeytin ağaçları tehlikeyi sezmiş gibi rüzgârda saç-başlarını yoluyor, kendilerini sağa sola atıyorlardı. Göklerin gözyaşı sağanak sağanak boşanmaya başladı.

O da ne? Aman Allah'ım! On iki havariden biri olan Yahûdâ azgın kalabalığın önündeydi. Bu nasıl bir ihanetti Ya Rabbi!

“Gelin!” diyordu. “Gelin, size İsa’nın nerede olduğunu göstereceğim.”

Daha dün akşam İsa ile birlikteydi. Sadıklardan görünüyordu. Son nefese kadar sadakat içinde olmak ne zor bir işti. Onun için nice Hak dostları “Ya Rab! Kusurumuzu affet, bizi kendine kul kabul et, emanetini alıncaya kadar bizi emanette emin kıl” diye inlemiş ve hep iki büklüm olmuşlar.

Bir peygamber için ne kadar zor bir durumdu.

Daha dün son akşam yemeğinde birlikte olduğu ve davasını emanet ettiği bir avuç insandan biri kendini inkâr ediyor, diğeri az bir ücrete ihanet ediyordu.

İsrailoğulları peygamberlerini öldürme yarışındaydı.

Bu millet bu günahlarla nasıl yaşırdı?

Gün gidiyordu.

Öfkeli kalabalık azgın bir sel gibi Getsamane Bahçesi'ne daldı.

Önlerinde Yahûdâ vardı.

“İşte İsa.” dedi Yahûdâ.

“Hani nerede?”

“İşte!” dedi, “işte...”

“Göremiyoruz.”

Gözler perdelenmişti.

Melekler, sarmıştı İsa'nın etrafını, melekler perdelemişti İsa'yı.

Yahûdâ “İşte İsa!” dedi yine. “Ne duruyorsunuz yakalasanıza.”

İsa, Yahûdâ'ya bakıyordu mahzun... Yahûdâ İsa'ya bakıyordu, maznun...

Yahûdâ İsa şekline giriverdi.

İsa Aleyhisselâm'ın sîretine giremeyen Yahûdâ, onun suretine büründürüldü. Melekler göklerden ışıklı bir merdiven indirdiler ve İsa'yı göklere uçurdular. Tıpkı İdris Peygamberi uçurdukları gibi... İsa suretindeki Yahûdâ düştü kalabalığın payına.

“İşte!” dedi öfkeli kalabalık “İşte İsa...”

“Tutun... Yakalayın... Vurun...”

“Yapmayın, etmeyin, ben İsa değilim ben Yahûdâ'yım.” diye bağıyordu Yahûdâ.

“Yalancı...” nidalarıyla karşılık alıyordu.

Yahûdâ, çarmıha sürüklendi.

“Ben İsa değilim, ben Yahûdâ'yım!” feryatlarıyla, şaşkınlık ve dehşet içinde gidiyordu Yahûdâ.

Kalplerde akşamın siyah gölgeleri...

Yahûdâ'nın cebinde otuz dirhem...

40- Golgota Tepesi

Ben Golgota Tepesi...

Ancak insanoğlunun işleyebileceği en vahşi cinayetlerden birine sahne olmuş bir tepeyim ben... Hazreti İsa'nın yakalandığını buradan görebiliyordum... Ellerini ayaklarını zincirlemişlerdi.

Bir havari koşup Meryem Ana'ya haber uçurdu.

“Efendimiz İsa'yı yakaladılar...”

Hazreti Meryem'in kalbi yerinden çıkacak gibi oldu. Üstüne bir şeyler bürünüp koştu. Her zaman olduğu gibi Mecdelli Meryem de peşindeydi.

Öfkeli kalabalığın arasında her tarafı kan içindeki İsa suretindeki adam;

“Ben İsa değilim!” diye bağıyordu. Başında dikenli bir ağacın dallarından yaptıkları tac vardı. Dikenlerin battığı yerlerden fışkıran kanlardan siması zor seçiliyordu.

Kızgın kalabalık bağıyor, çağırıyor, kimi taşlarla, kimi yumruk ve tekmelerle saldırıyordu.

Guruba giden gün, hüznle ağlıyordu insanlığın üzerine.

Artık İsrailoğulları'nda peygamberleri öldürmek bir gelenek halini almıştı.

...

Kimini ağaç keser gibi kesiyorlar, kimini koç gibi boğazlıyorlar, kimini çarmıha geriyorlardı.

Bugünkü eski şehrin doğu girişi olan Aslanlı Kapı'dan birbirinin üzerine yığılarak girdi öfkeli kalabalık... Meryem Ana'nın evi bu sokağın başındaydı. Bu evde doğmuştu. Babası bu evde vefat etmişti. Annesi buradan Hakk'a yürümüştü.

Bu yol Elemlî Yol'du...

Elemlî Yol üzerinde, evlerinin önünde düştü İsa suretindeki...

İsa çocukluğunda da düşerdi burada, evlerinin önündeki bu yolda.

O vakit annesi koşardı. Alır bağrına basardı. "Neren acıdı oğlum?" derdi.

Ama Şimdi yanına bile yaklaşamıyordu öfkeli kalabalıktan. “Neren acıyor yavrum” diyemiyordu, oğlu zannettiğine.

Onun düştüğü bu yer bugün Hıristiyanlarca Hac yolculuğunun üçüncü durağıdır. Nice insanlar, kendilerini sevenleri ve kurtaranları gözden düşürüp onlara zulmetmekle beslenirler.

Meryem Ana, Mecdelli Meryem’in kolunda... Korkusundan herkes ondan kaçarken Mecdelli Meryem hep onun yanında...

İsa’ya yaklaşmaları imkânsız...

Yaklaşabilseydi, yavrum yine yanımdayım diyecekti.

Öfkeli kalabalık kollarından tutup zorla kaldırdılar...

Sendeleyerek yürüyordu. Alay etmek için başına zorla geçirdikleri taç şeklindeki hunnab ağacının dikenlerinin battığı yerler kanıyordu. Çok acı çektiği belliydi.

“Göklerdeki kral, işte başına taç geçirdik, kral taçsız olmaz” diye alay ediyorlardı.

Tek başına çarmıhı taşımak müşkülken o bir de, tekmelerin taşların altında yürümeye çalışıyordu.

Kalabalığın önüne geçmek, oğlunu görmek için Mecdelli Meryem’le arka sokaklardan bir kuş gibi uçtu Azize Anne.

Bugün Hristiyanlar için dördüncü hac durağı kabul edilen yerde kalabalığın önüne geçmeyi başardılar.

“Ben İsa değilim, ben Yahûdâ’yım” feryatları yeri göğü inletiyordu.

...

Pıhtı pıhtı kandan siması zor seçiliyordu.

Hazreti Meryem’in kafası karıştı...

Bir anne için ne kadar zor bir durumdu...

Çarmıha gerilmek istenen oğlu mu yoksa gerçekten Yahûdâ mıydı?

Siması tıpkı İsa’sı...

Yok, olamaz benim İsa’m asla yalan söylemez, kendini inkâr etmez.

Ben Yahûdâ'yım demez.

Peki, öyleyse Yahûdâ nerede? Bu Yahûdâ ise İsa'm nerede?

Her soru ansızın şimşek gibi çakıyor ama daha cevabı aranmadan yerini bir diğerine terk ediyor ve kezzap gibi yakıyordu beynini, kalbini...

Babasız dünyaya getirdiği, sürgün diyarlarda büyüttüğü, düşmanlarından korumak için ülke ülke gezdirdiği oğlu, şimdi gözlerinin önünde adım adım ölüme sürükleniyordu.

Ama götürülen oğlu İsa olsa böyle bağırılmaz, yalvarmaz ki...

Kimsenin önünde diz çökmez, eğilmez ki...

Romalı askerler çarmıhı İsa'nın sırtından alarak Kireneli Simon'un sırtına verdiler. Libya'nın Akdeniz sahilindeki bir şehri olan Kirene'den Kudüs'e gelmiş olan Simon, Hazreti İsa'nın takipçilerinden biriydi. Sonraki dönem Hıristiyanları onu aziz ilan etti.

Şimdi bu noktada Simon'un adına inşa edilmiş olan küçük bir şapel ve beşinci durak var...

Aziz Simon Şapeli'nin duvarındaki bir taşta da el izi var.

Bu el izinin, çarmıh sırtından alınırken duvara yaslanmak zorunda kalan İsa'nın elinin izi olduğuna inanır Hristiyanlar.

İsa suretli yeniden ayağa kalktıktan sonra biraz yürümeye zorladı kendini. Ayakları kendini taşımıyordu.

Biraz sonra yeniden düştü...

Bu ikinci düştüğü yer bugün Hristiyanlarca yedinci Hac durağı olarak kabul edilir.

Bugünkü Kıyamet Kilisesinin olduğu yere varmaya yüz metre kadar kala İsa yine düştü. Kudüs kadınlarının ve kızlarının merhamet damarları kabarmış olmalı ki ağlamaya başladılar. İsa suretli on metre kadar ilerledi, sonra geri döndü ve şöyle dedi:

“Ey Kudüs kadınları ve kızları! Bana değil kendinize ağlayın! Öyle bir gün gelecek ki etrafınızdaki dağlara; ey dağlar üzerimize devrilin de bizi örtün, diyeceksiniz.”

Bu konuşmanın yapıldığı yer bugün sekizinci hac durağıdır.

İsa suretliye aman vermiyorlardı, konuşmasına, durmasına izin yoktu.

Güneşe diklenen kızıl yılanlar gibi inip kalkıyordu kırbaçlar.

Her bir kırbaç indikçe Meryem Ana'nın yüreğinden bir inilti kopuyordu.

“Hadi vurun, öldürün!” sesleri yeri göğü inletiyordu.

Ter, kan ve korku kokuları doldurmuştu havayı...

Ben Golgota Tepesi...

Öfkeli kalabalık İsa'yı kanlar içinde bana doğru çıkarırken, Rabbim bana azap edecek, diye titredim, korktum, “Keşke bana getirmeseler!” dedim. Kıyamete kadar hiç unutulmayacak olan bu kanlı sahnenin benim üzerimde yaşanmasını istemedim.

O gün göklerin üzerime çökmesini çok istedim...

O gün dünyanın bütün gam kervanları bana doğru geliyordu sanki... Dünya gazap olmuş İsa'nın üzerine yağıyordu.

Tam zirve noktama geldiklerinde durdular. İsa'nın üzerinde lime lime olmuş olan kanlı elbisesini yırtıp aldılar.

Kollarını çarmıha bağladılar, balyozlar inip kalkmaya başladı havaya, paslı çivilerle avuçlarının ortasından çaktılar çarmıha...

Kanlar fışkırdı havaya...

Sıra ayaklarına geldi...

Balyoz bu defa ayaklarını çakmak için indi kalktı paslı çivilerin başına...

İki günahkâr daha vardı o gün... Onlar da çakıldılar çarmıha...

Üç çarmıhın üçü birden kalktı havaya...

Bütün insanlığı kucaklamak ister gibi kollarını çarmıhta açmıştı İsa.

Kudüs'te gün batımıydı.

Akşam güneşi, Zeytin Dağı'nda, zümrüt yeşilinden kehribar sarısına iç içe geçmiş hareler oluşturuyordu.

Üç insan...

Üç kanlı çarmıh...

Güneş, Rönesans ressamlarının resmetmekten aciz olduğu en hazin ve en muhteşem tablonun üzerine son kızıl ışıklarını döküyordu.

Kundakta konuşan oğul çarmıhta suskundu.

İnce giysilerinin kıvrımları kızıl ışıkların oynaştığı beyaz bulutlar gibi dalgalanıp parılıyordu.

Üç insan çok geçmeden çarmıhlarda can verdiler.

Öfkeli kalabalık üç mezar kazdılar ve çarmıhta can veren üç kişiyi gömdüler.

Gün çoktan batmıştı. Zeytin Dağı'nın tepesinden gülümseyerek yükselen ve gökyüzünde tek başına salınmaya başlayan dolunay, her yeri gümüş bir ışıkla aydınlatmaya başlamıştı...

Mehtap, en hazin ışıklarını yan yana duran üç toprak yığınının üzerine döküyordu.

Sessiz ve derinden bir hitapla, en hakikatli bir kitap gibi konuşuyordu kabirler...

Meryem Ana da suskundu. Hem de dağlar gibi.

Sonra bir sessiz çığlık, bir feryat koptu yüreğinden... Kükredi... Hem de dağlar gibi kükredi:

“Ey Kudüs halkı! Sizler kendi peygamberinizin kimisini bir ağaç gibi kestiniz, kimisini bir koç gibi kurban ettiniz, kimisini çarmıha gerdiniz. Yazıklar olsun size! Cehennem ateşi size azdır. Bu yaptığınız insanlığın utancı ve yüz karası olacaktır. Asırlar sonra bile kimse bu vahşetle hesaplaşmaya cesaret edemeyecektir. İsa’ma ihanet eden ve onu çarmıha gerenlerle; değil sizlerin evlatları, gelecek nesillerin bile hesaplaşması kolay olmayacaktır.

İsa’nın kanının lekeleri hala ellerinizde duruyor ve artık isterseniz de silemezsiniz o lekeleri. İmrân Ailesi’nin ocağını söndürmek, salihler içinden seçilmiş bir salihî katletmek davasından beraat etmeyi de silin kafanızdan.

Siz felaketler anında imdadınıza koşan bir insanı, en büyük dayanağınız olan bir insanı, hükümde ve amelde rehberiniz olan bir insanı çarmıha gerdiniz.

Ey Kudüs halkı! Kimin kanıdır bu akıttığınız?

Benim kalbimi yerinden söktünüz.

Gerçekten, öylesine iğrenç, öylesine menfur bir şey ki bu yaptığınız; gökyüzü yere kapaklanabilir, yeryüzü yarık yarık yarılabılır ve dağlar kül olup dağılabilir.

Unutmayınız, evet, unutmayınız ki sizin cezanız çetin olacak.”

Hazreti Meryem’in, o suskun Meryem’in o en ızdıraplı anında yüreği yığıtlenmişti.

Başta hahamlar olmak üzere halk başını önüne eğerek birer ikişer dağılmaya başladı.

Kendisine emanet edilen İsa’sını korumak için başını korkusuzca kılıca uzatmaktan hiçbir zaman çekinmeyen Hazreti Meryem’i son Kudüs kasırgası, çaresiz bırakmıştı.

Hayat nasıl bir şeydi?

Bazen koca şehirler insanı bağrına basmıyor, bazen sığınacak bir ağaç gölgesi bile bulunmuyor, bazen coşkun akan nehirler bile bir yudum su vermiyordu.

Biraz önceki o coşkun kalabalıktan eser kalmamıştı.

Hazreti Meryem taze toprak yığının önünde diz çöktü. Gökleri kucaklarcasına ellerini semaya açarak ağıtlar dökmeye başladı...

Yüreği bin parçaya bölünmüştü. Bir anne için ne zor bir andı Allah’ım!

Sanki fırtınanın bir ağaçtan kopardığı ve kurutup yok etmek için yere savurduğu bir dal gibiydi.

Meryem Ana'nın boğazına bir hıçkırık gelip düğümlendi. Ellerini semaya açarak uzun bir duaya başladı.

Birden hava bulutlandı...

Siyah kapkaranlık bulutlar akşamın alacasında oradan oraya koşmaya başladı...

Birdenbire bir sağanak patladı. Gökyüzü sel olup sanki Kudüs'e boşalıyordu.

Meryem Ana soğuktan tir tir titriyordu. Zeytin Dağı'nda üşüdüğü geceden daha çok üşüyordu. "Gidelim!" dedi Mecdelli Meryem "Haydi gidelim... Biraz daha durursak seni de kaybedeceğimden korkuyorum, benim yüreğim ikinizin birden kaybını kaldırmaz."

Birbirlerine dayanarak kalktılar, taze toprak yığınının başından derin düşünceler ve kederler içersinde ayrıldılar. Çarmıhta gerili olan İsa ise Yahûdâ neredeydi? Yahûdâ ise İsa neredeydi?

Kopan fırtınanın arasında gecenin karanlığında kayboldular...

Deniz dalgalarının şarkıları perişan olmuş, bahçelerde rüzgârın şarkısı bozguna uğramıştı.

Kudüs'te gökler gürlüyor, taşlar yuvarlanarak kendini yerden yere atıyor, yıldırımlar indirmeler yapıyordu.

Sonraları bir gece oğlu İsa Aleyhisselâm rüyasına girerek “Anne! Üzülme beni asla asamadılar, öldüremediler, Yahûdâ’yı ben zannettiler” dedi mi demedi mi ya da yaşadığı yıllar boyunca bu soru yaralı kalbini bir kor gibi yaktı durdu mu bilemiyorum.

Geçmiş ve gelecek çağları aydınlatan Kur’an’ın ışığı gelinceye kadar kabirlerin üzerine yapılan Kıyamet Kilisesindeki o kabir öylece hep karanlıkta kaldı.”

41- Boş Mezar

Bahara göz kırpan bir kış günü Filistinlilere Türkçe öğretmek için Anadolu'dan gelmiş olan muhacir Sedat Bey'le

Kidron vadisindeki Getsamane Kilisesi'ne gidiyoruz. Kili-

senin avlusuna girdiğimizde derinlerden bir su sesi geliyor kulağımıza. Avlunun altında büyük 143 direk üzerine bina edilmiş dev bir su sarnıcı olduğunu öğreniyoruz. Oldukça yerin altında olan Getsemane Kilisesi'ne ulaşmak için kırk sekiz basamaklı bir merdiveni inmeniz gerekiyor. Merdivenin sağında ve solunda iki şapel göze çarpıyor. Bunlardan birisi Meryem Ana'nın anne ve babasına diğeri de Yusuf Neccar'a atfolunmuş. Kiliseye indiğimizde yukardan bir ışık hüzmelerinin tabanı aydınlattığını görüyoruz. Çatının açık olan o kısmından sanki birileri göğe yükselmiş gibi. Meryem Ana'nın mezarına vardığımızda daha önce birisi yatıyormuş da kalkıp gitmiş intibai veren boş bir taş-yatak karşılıyor bizi. Meryem Ana'nın, oğlu İsa'dan sonraki hikâyesini bu taşlardan dinliyoruz:

“Meryem Ana'nın içinde acılar alaf alaf yanıyor, yangınlar yüreğinde durmadan yer değiştiriyordu. Ne fırtınalı bir kış vakti Zeytin Dağı'nda yapayalnız geçirdiği gece, ne Doğuş Mağarası'nda yaşadıkları, ne de kucağında babasız bir bebekle halkın karşısına çıktığında böyle bir acı yaşamıştı.

İşte daha otuz üçündeki İsa'sı yoktu artık.

Kafalar karmakarıştı. Çarmıha gerilen İsa ise Yahûdâ neredeydi.

Yahûdâ ise, İsa neredeydi.

İsa'sı daha ömrünün baharındaydı. Kuzeni Yahya ve sürgünlerde büyüttüğü oğlu İsa'dan gayri hangi peygamberin görev süresi bu kadar kısaydı.

“Ben anayım Allah'ım! İsa benim yüreğim, yüreğim yerinden koptu Allah'ım!” diye inliyordu.

“Zekeriya Peygamberin bedeni bir kere kesildi, bir kere âh etti. Benim kalbim her daim kesiliyor, biçiliyor, doğranıyor.

İsa'ma ne oldu? Öldü ise ölüsü nerede? Benim için mezar önemli değil dünya benim için büyük bir kabir. İsa benim güneşimdi, güneşimi kaybettim Allah'ım! Ruhumda zemherîr ayazları... Zeytin Dağı'nda bu denli üşümemiştim Allah'ım!”

Ağıtlarına yürek dayanmıyordu.

Mecdelli Meryem, hep yanındaydı, onunla birlikte ağlıyor, onunla teselli oluyor, ona teselli olmaya çalışıyordu.

Meryem Ana hemen her gün Mezdelli Meryem'le birlikte Getsamane Bahçesi'ndeki zeytin ağacının gövdesine sırtını dayıyor, Yakub'un Yusuf'una ağladığı gibi İsa'sına ağlıyordu.

Yakub'un ufuklara gözlerini dikerek Yusuf'unu gözlediği gibi İsa'sını gözlüyordu.

Meryem Ana ağlamaktan yoruldu, boynunu büktü, Rabbine edeple yöneldi.

"Rabbim senin isteğine ezelden rıza gösterdim, gözyaşlarım senin verdiği analık şefkatindendir," dedi.

O gün Getsamane' deki bütün zeytin ağaçları onunla birlikte boynunu büktüler, inlediler, gözyaşı döktüler.

...

İsa'sız on beş yıl geçmişti. Meryem Ana çile dolu altmış yılı geride bırakmıştı.

İsa'nın doğumu da ağlatmıştı, firakı da...

Sadece İsa için değildi gözyaşları...

...

Bir babadan daha öte Zekeriya Peygambere de ağlıyordu, koç gibi boğazlanan Yahya Peygambere de.

Gözünde yaş kalmamıştı...

Dünya iyice ağır gelmeye başlamıştı.

On beş yılı yavrusuz geçen bir ana yüreği...

“Rabbim dünya hasreti tamam olsun artık” dedi, “dayanamıyorum, ne kimim kimsem kaldı, ne dayanacak gücüm...”

Meryem Ana, bir gurub vakti Hakk’a yürüdü ve onu buraya defnettiler. Hristiyan inancına göre Meryem Ana burada bir müddet kaldıktan sonra oğlu İsa gibi göğe yükseldiği için burası bugün böyle boş bir mezar hissi veren taş-yatak halindedir. Kilise çatısının bir kısmı açıktır. Oradan göğe yükseldine inanılır.

42- Kıyamet Kilisesi

Sıcak geçen bir şubatın ilk günleri...

Mescid-i Aksa'da üşütmeyen bir kış güneşinin altında mahşeri kalabalıkla birlikte kıldığımız Cuma namazı sonrası, reh-

berimiz Arap Samir'e bizi, Kıyamet Kilisesi'ne götürmesini söylüyoruz.

Namaz çıkışı, eski şehre açılan bütün yollar sel gibi insan akıyordu.

Eski şehrin bu geleneksel pazarı, cumaları tam bir ana-baba günü oluyor. Siyah takım elbiseli, foterli, peyoslu Yahudiler, yine siyah uzun elbiseler içinde başörtülü rahibeler, geleneksel kıyafetleri ile arap Müslümanlar daracık taş döşeli sokaklarda oldukça renkli sahneler oluşturuyor. Bir sokağa geldiğimizde burnumuza baharat kokuları geliyor.

Genç Samir burası "Baharatçılar Sokağı" diyor.

Eski şehrin Hristiyan mahallesinin kalbi durumundaki Kıyamet Kilisesine vardığımızda, inanılmaz bir kalabalıkla karşılaşıyoruz.

Kilisenin içi olduğu kadar avlusu da oldukça kalabalıktı. Bir yanında Hazreti

Ömer Mescidi'nin minaresi, diğer yanında bir zamanlar Sultan Selahaddin'in sufilerle birlikte kaldığı Hanka Camii'nin minaresi, dev kubbenin iki yanında göklere başını uzatmış duruyorlardı. Her iki cami de kubbesiz olduklarından uzaktan bakan bir göz, bunları kilisenin kubbesinin iki yanına kurulmuş minareler olarak görebiliyordu. Sanki minareleri ile dev kubbesiyle büyük bir cami hissi uyandırıyor bakanlarda.

Onu bütün ihtişamı ile görebileceğimiz bir yerde duruyoruz.

Hristiyanlar için İsa ile buluşmanın adresi olan bu büyük mabed başlıyor iki bin yıllık tarihini bize anlatmaya;

Hazreti İsa'dan sonra Havariler dünyanın dört bir yanına dağıldı. Kudüs yine karanlıklarda kaldı.

Romalılar, Hazreti İsa'dan kırk yıl sonra miladî 70'lerde, Kudüs'te insanlık tarihinin esefle anacağı bir yıkım ve kıyım gerçekleştirdiler.

Roma kralı Hadrian tarafından miladî 135'de bu katliam tekrarlandı.

Kudüs kadın ve kızları yaşadıklarından dolayı etraftaki dağlara haykırdılar:

“Ey dağlar üzerimize devrilin de bizi örtün.” Kudüs bir pagan şehri haline getirildi.

Yahudiler ve Hristiyanlar, Kudüs’e geri dönmek için iki asır beklediler.

İsa’dan sonra dünyanın dört bir yanına dağılan havariler, ne yazık ki çok ağır zulüm ve baskı gördüler. Pek çokları şehit edildi. Bazıları zindanlara atıldı. Geride kalanlar yılmadılar. Dağ başlarını, mağaraları mekân edindiler. Hazreti İsa’nın ışığı bu bir avuç havari topluluğu ile dünyaya yayıldı. Üç yüz yıl kadar mağaralarda, yer altlarında yaşadılar ama davalarını hep anlattılar. Her geçen gün çoğaldılar.

Yürekten yüreğe İsa’nın ışığını aktardılar. Doğu Roma İmparatoru 1. Constantin Hristiyanlığı benimseyince Hristiyanlık devletin imkânlarını da yanına alarak yayılmaya başladı.

Ve Azize Helena 326 yılında oğlu İmparator Konstantin tarafından buraya gönderildiğinde Kudüs’ün ileri gelenleri İsa’nın çarmıha gerildiğine inanılan Golgota Tepesini ona gösterdiler. O da orayı kazdırdı. Kazı sırasında üç çarmıh bulundu.

Böylece “Kutsal Haç” bulunmuş oldu. Azize Helena bugün benim bulunduğum bu yere Anastasis/Diriliş bazilikasını yaptırdı. Golgota Tepesi, Hristiyanlar tarafından haça germenin ve tabii İsa Mesih’in gömülmesinin ve ölümden sonra dirilişinin mekânı olarak hatırlandı hep. Onun içindir ki adıma Diriliş Kilisesi denildiği gibi Kamame, Kutsal Kabir Kilisesi de denilir.

Helena’nın inşâ ettirdiği Diriliş Kilisesi, 614 yılındaki Persler’in şehri yağmalamaları sırasında tahrip edildiği sırada; 610 yılının bir seher vakti Hira Nur Dağı’ndan doğan İslam Güneşi’nin taze ışıkları dört yıldan beri dünyamızı aralıksız aydınlatmaya başlamıştı.

Bizans ve İran arasındaki bu savaş Mekke'deki Müslümanlarla müşrikler arasında mücadele konusu olmuş; Müslümanlar kendileri gibi tevhid inancı taşıyan Hristiyanları, müşrikler de İranlıları tutmuştu.

Sonunda Perslilerin galibiyeti Müslümanları mahzun etmiş, müşriklerse buna sevinmişti.

İlginç olan Bizanslılarla Persliler arasındaki bu savaştan Kur'an'da da bahsedilmesidir. Rûm Sûresi'nin ilk ayetleri, Rumların kaybettikleri savaşı bir müddet sonra kazanacağından bahsediyordu.

Nitekim Allah'ın Sevgilisi'nin 621 yılında Aksâ Avlusu'nda bütün peygamberlere namaz kıldırıp Miraca yükselişinden bir yıl sonra Bizans İmparatoru Herakliyas, Perslilere bir karşı saldırı başlattı. Persliler, iyi hazırlanılmış bu saldırıya karşı duramayacaklarını anlayınca işgal ettikleri toprakları yağmalayarak ülkelerine geri döndüler. Bu arada Kudüs Patriği Zakeriya ile birlikte Diriliş Kilisesi'ndeki Kutsal Haç ve bazı kutsal emanetleri de yanlarında götürdüler.

Herakliyas, Kutsal Haçı Perslerden geri aldı ve 14 Eylül 630'da Kudüs'e getirip Golgota Tepesi'ne diktirdi.

O gün bugündür Hristiyanlar, 14 Eylül'ü Kutsal Haç günü olarak kutlarlar.

Herakliyas Kudüs'e geldiğinde onu iki sürpriz bekliyordu. Bunlardan birisi Pers işgali döneminde Yahudilerin Beyt-ül-Makdis yıkıntıları üzerine başlatmış oldukları üçüncü mabet inşaatıydı. Herakliyas'un emriyle bu inşaat yerle bir edildi ve alan çöplük haline getirildi. Herakliyas'u bekleyen ikinci sürpriz de

Dihyet'ül-Kelbî idi.

Medine'den gelen bu zât Arap yarımadasında yeni bir peygamberden

söz ediyor ve anlı şanlı Bizans imparatorunu bu zâta iman etmeye davet ediyordu.

Herakliyus, Dihyet'ül-Kelbî'nin Allah'ın Resulü'nden getirdiği bu mektubu uzun uzun inceledi ve o sırada Gazze'de bulunan Ebû Süfyan'ı getirtip ondan bilgi aldı.

Herakliyus İslamiyet'ten çok etkilenmiş olsa da Müslüman olmadı ama bu tarihten tam 8 yıl sonra Kudüs İslam toprağı oldu.

Kutsal Kabir'in başında her yıl Hazreti İsa'nın çarmıha gerilişinin sene-i devriyesinde Kutsal Ateş ayini yapılır.

Yüz yıllardır dünyanın dört bir tarafından gelen krallar, din adamları, halk burada avlunun ortasında duran ve Hazreti İsa'nın yattığına inanılan mozolenin önünde gözyaşı dökerler. Göklerdeki kral olarak kabul ettikleri Hazreti İsa'nın hunharca şehit edilme sahnesi gözlerinin önünde canlanan insanlar, burada hıçkırıklara boğulur, samimi inançlarını taşlara kazırlar.

Yahudiler için Ağlama Duvarı ne ise Hıristiyanlar için de burası odur.

Samimi inançlı bir Hıristiyan için mananın taşlardan süzüldüğü, kendi başına hayat sürdüğü bir mekândır burası. İsa, sadece burada gömülmüş ve dirilmiş değildir. Aynı zamanda iki bin yıldır ziyaretçilerini burada karşılamaktadır.

Burası İsa’yla buluşmanın adresidir bir Hıristiyan için. An olur o buluşma, hacıların hıçkırıklarında bulur kendini, an olur kabirden çıkan Kutsal Ateş’te...”

Kıyamet Kilisesinden tam çıkıyorduk ki rehberimiz Samir, kapının hemen girişinde duran, orta boylu, yanakları dolgun, oldukça vakur bir zatı göstererek;

Kırık Türkçesiyle “bu adam müselman, kapıları o açıp kapıyor” diyor.

Adının Yakub Nüseibeh olduğunu öğrendiğimiz gözleri ışıltılı bu zat; “Yüz yıllardan beri bu kilisenin anahtarları bizim ailededir. Sabah açar, akşam kapatırız.” diye başlıyor sözlerine.

“Biz, Nuseybe Ailesi’ndeniz. Hazreti Ömer’in Kudüs’ü fethinde buraya gelip yerleşmiş atalarımız. Büyükannemiz, Uhud’da Resulullah’ı korumak için kahramanca kavga veren kadın sahabe Nesibebetü’l

Maziniyye’dir. Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), onun Uhud’daki kahramanlığını; “o gün ne tarafa baksam Nesibe elinde kılıç savaşıyordu” sözleri ile sena ediyor, biliyorsunuz. Uhud’da oğlu yaralandığında hemen yanına koşup, yaralarını sararak “kalk oğlum bugün Resulullah’ın önünde vuruşma günüdür” deyişi, Resulullah’ın rikkatine dokunur ve “Ey Nesibe! Senin bu katlandığına kim katlanabilir?” diyerek taltif eder. Büyükannemiz Nesibe yakaladığı fırsatı kaçırmaz, susuzluktan kurumuş dudaklarından şu sözler dökülür; “Ey Allah’ın

Resulü! Dua et Nesibe Ailesi cennette seninle birlikte olsun.”

İşte bu anahtarları elinde bulunduran ailemiz cennette birlikte olmak üzere Resulullah’ın duasına mazhar olmuş soylu bir ailedir. İnşaallah öyle olur.

Sultan Selahaddin, 1187’de Kudüs’ü yeniden hürriyetine kavuşturduğunda Haçlılar şehri terk etmek zorunda kalmış. Sultan Selahaddin Haçlı seferlerinde taraf olmamış olan Hristiyanların şehirde kalmalarına izin vermiş.

Haçlılar döneminde Kudüs’teki kutsal mekânlar ağırlıklı olarak Katoliklerin kontrolündeymiş. Sultan Selahaddin’in Kudüs’ü tekrar bir İslam şehrine dönüştürmesinden sonra buradaki dengeler kökten sarsılmış.

Katolikler şehri neredeyse tümünden terk ettikleri için onların kontrolünde olan kutsal mekân ve kalıntıların yeniden paylaşılması gerekmiş. Çoğu mekânın kontrolü önceden olduğu gibi Rum Ortodokslara ve

Ermenilere pay edilmiş.”

Elindeki anahtarı göstererek;

“Paylaştırılması gereken değerli varlıklardan biri de otorite sembolü olan işte bu anahtarlarımış.

Anahtarın en güçlü taliplisi Haçlılar öncesinde onu elinde bulunduran Rum Ortodoks kilisesiymiş. Ama Ermeniler, Süryaniler, Kiptiler ve şehirde kalan tek Katolik mezhebi olan Fransiskenler de talip olmuşlar anahtara.

Eh ne de olsa kutsala açılan kapı gibi onu açan anahtar da kutsaldır.

Ve nedense tıpkı kutsalın kendisi gibi kapısı da, anahtarı da paylaşamaz.

Sonunda hiçbir kiliseyi memnun etmenin mümkün olmadığını gören Selahaddin, kapının anahtarını Müslümanlara emanet etmeyi tercih etmiş ve bizim ailemize vermiş. Kiliselerin temsilcileri de anahtarların Müslümanların elinde olmasından memnun olmuşlar.

Zira Kudüs tarihi boyunca, zaman zaman, birbirlerinden zarar görmüş olan farklı Hristiyan mezhepleri hiçbir zaman Müslümanlardan zarar görmemişler.

Katolik ve Ortodoks Hristiyanların yeryüzündeki en kutsal mekânı olan bu kilisenin kapılarını açma görevi yüzyıllardan beri ailemizindir. Sultan Selahaddin'in fermanı evimizde duruyor.

Biz kapıyı açıp kapamakla kalmayız aynı zamanda anahtarı elinde bulundurmanın getirdiği otoriteyi; kapının içindeki sedire oturarak, gelip gideni selamlayarak ifade ederiz.

Eliyle tarihi kapıyı göstererek; “Bu kapının açıldığı dünya tamamen bir Hristiyan mekânıdır. Ancak onu bugün olduğu şekilde koruyan bütün hukuki

düzenlemeler İslam mirasıdır.”

Eliyle balkonda duran ahşap merdiveni göstererek; “şu yukarda eğreti bir şekilde duran ahşap merdiven yüz altmış yılı aşkın bir zamandır burada durmaktadır. Merdiveni pencerenin camlarını silmek için kullanan Ermeni din adamı, yaptığı bu sıradan işin bir anda tarihe mal olacağını bilemezdi elbette.

1852 yılının günlerinden bir gün, Avluda Ortodoks ve Katolik papazlar birbirlerine girmişler. Tarih boyunca kutsal mekânların paylaşılma zorunda olduğu her yerde çatışmalar görülmüştür. Ancak bu defaki gerçekten de sudan bir sebepten çıkmış.

Osmanlı Devleti’nin 1700’lü yıllarda ilan ettiği bir ferman, avluyu temizleme hakkını Rum Ortodokslara, basamakları temizleme hakkını da Katoliklere vermiş.

Gelin görün ki üç basamaklı merdivenin sonuncu basamağı, avlunun bir ucundan bakıldığında bariz bir şekilde merdivene dâhil iken, diğer ucundan bakıldığında avluya dâhil gibi görünüyor.

İşte 1852 yılının o talihsiz günü biri bir taraftan, diğeri diğer taraftan gelen iki mezhep üyesinin süpürgeleri ortada buluşur ve her iki mezhebin papazları da sevaplarımız elden gidiyor diyerek birbirlerine girerler.

Çatışma bir anda büyür.

Kan akar.

Ölenler ve yaralananlar olur.

Bâb-ı Âli duruma vâkîf olduğunda derhal bir ferman çıkararak bu kutsal mekânlarda yeni paylaşımlara gidileceğini ve bu yapıları kadar da bir tek taşın bile yerinden oynatılmamasını emreder. Ferman Kudüs'e iletilir iletilmez bir görevli bu meydana gelerek Osmanlı'nın statüko ilanını duyurur. O sırada Ermeni kilisesine mensup bir kişi kilisenin ikinci katında bulunan ve kendi mezhebine ait olan odanın camlarını silmekle meşguldür. Bunun için pencerenin önündeki balkona bir ahşap merdiven dayamış ve yanına bir su kovası koymuştur. Ferman okunur okunmaz Osmanlı görevlileri adama elindeki işi bırakmasını söylerler. Merdiveni kaldırmak istediğinde ise, buna müsaade edilmez.

Değil mi ki Osmanlı bir tek taşın bile yerinden oynatılmayacağını söylüyor!

O gün bugündür Osmanlı'nın 1852 yılında ilan ettiği statükonun devamının ifadesi olarak bu merdiven burada durmaktadır.”

Anahtarları elinde bulunduran bu soylu ailenin, sevimli olduğu kadar da onurlu ferdi Yakub Nüseibe'ye teşekkür ederek ayrılıyoruz.

43- Miraç yolculuğunda ilk durak: Mescid-i Burak

Ben Burak Mescidi...

Hazreti Zekeriya ve Hazreti Yahya'nın arka arkaya hunharca şehit edilmeleri ve Hazreti İsa'nın da göklere çekilmesi

ile Kudüs'ün ışığı söndü. Yerdeki Kudüs yerlerde sürünmeye başladı.

İsa son akşam yemeğinde Havarilerine; "Ben gidiyorum ta Ahmed gelsin!" demişti.

Romalılar Kudüs'ü önce, ard arda iki kez yıktılar, yaktılar, kül ettiler...

İsrailoğulları'nı Kudüs'ten sürdüler. İki asırdan fazla sürgünlerde yaşadılar. Allah'ın Peygamberlerini parça parça edenler, parça parça olup parya haline geldiler. Gurbetlerde ihtiyarladılar. Esaretlerde öldüler.

Kudüs karanlıklardaydı...

Hazreti İsa'nın Zeytin Dağı'ndaki Gözyaşı Kilisesi'nin olduğu yerden son defa şehre bakarken ağlayışı hiç içimden çıkmıyordu. Bir gün o gözyaşlarının buraları yeniden bahara döndüreceğine dair inancım tamdı.

Ama çağlar çıldırdıkça çıldırıyordu.

Geceleri, kız çocuklarının feryatları ıgıllaklaşıyordu kızgın çöllerde.

Gündüzleri kölelerin gözyaşı ve kanı buharlaşıyordu.

Vahşet, anarşi ve terör bütün cihanı sarmıştı.

İnsanın, lakaydiliğinden perişan olan mahlûkatın ürpertici sesleri yırtıyordu karanlıkları.

Göz gözü görmüyordu.

Beklemekten yorgundum.

...

İnsanlık yeni bir ışık, yeni bir ses duymak için tam 600 sene bekledi durdu.

Nihayet bir seher vakti Hicaz taraflarından bir ışık göründü.

Yüreğime bir gül kokusu dokundu.

Hemen anladım...

Bu gül kokusu onundu. Demek gecenin en karanlık ânında bir gül açmıştı Hira Nur Dağı'nın doruklarında.

Zeytin Dağı'ndan, Sinalardan sonra kutsal dağlara yeni biri daha eklenmişti.

Dünya yeniden nefes alıp vermeye, şafakların çehresi gülmeye başladı.

Hazreti İsa'dan sonra kopan bağ yeniden bağlanmış, evrenin çağlar üstü senfonisi yeniden başlamıştı.

Burada günlerimiz onun hasretiyle geçiyordu.

Bir gece vakti Kudüs, dergâhına çekilmiş garip bir derviş gibi öylece beklerken, Aksâ Avlusu yerden, gökten, doğudan, batıdan sökün eden ışıklarla dolmaya başladı. Sanki dünyanın bütün aydınlık nehirleri buraya doğru akıyordu.

Neler oluyordu?

Uzaklardan tozu dumana katan, bineklerinin nallarından kıvılcımlar çakan binlerce süvari ışıktan atlarını buraya doğru sürüyordu.

Aman Allah'ım!

Gözlerime inanamadım.

Hazreti Âdemler, Hazreti Nuhlar, Hazreti Süleymanlar, Hazreti İbrahimler, Hazreti Yusufkar, Hazreti Musalar, Hazreti İsalark...

Hayatın ölmeğe başladığı her dem çıkagelen ve ölümün başladığı yerden bir diriliş başlatan her bir peygamber, atından iniyor ve benim olduğum yere bineğini bağlayarak Kubbetü's-Sahra avlusuna doğru yürüyordu.

Şu fani dünyada benden daha bahtiyar olan var mıydı?

Yıldız yağmurlarında sırlsıklamdım. Mabet Tepesi yıldız denizine dönmüştü.

Bir aralık yıldızlar harmanında bir hareketlilik, bir heyecan dalgası, bir telaş başladı.

Neler oluyordu?

Birini mi bekliyorlardı?

Derken uzaklardan ufukları dolduran bir ışık görüldü.

Havaya tatlı bir gül kokusu doldu.

Gelen oydu.

Refref'in üzerindeydi, tanıdım onu.

Bu kadarını beklemiyordum. O geceyi ömrüm boyunca unutamam... İçim içime sığmıyordu.

Hakk'ı görme hakkının yegâne sahibi olan Hakk'ın Habibi bir Burağın üstünde Mescid-i Aksâ'nın güney tarafından görüldüğünde bütün peygamberler onu istikbal için hazırды.

Allah'ın Sevgilisi Burağın üstünde buraya kadar geldi.

Burak'tan indi. Diğer peygamberler gibi bineğini benim olduğum yere bağladı ve şimdiki Nebî Mihrabı'na doğru yürüdü."

44- Miraçta ikinci durak: Nebî Mihrabı

Ben Nebî Mihrabı...

Allah'ın Sevgilisi (sallallahu aleyhi ve sellem) Burak Mescidi'nin olduğu yere Burağı bağladıktan sonra şimdi benim olduğum

yere doğru yöneldi.

Bütün peygamberler onu karşılamak için hazırды.

Kâinatın ve kendilerinin, yüzü suyu hürmetine yaratıldıkları gaye ve ufuk insan kendilerine doğru geliyordu.

“Habibim! Sen olmasaydın âlemleri yaratmazdım!” hitabına mazhar, Allah'ın Sevgilisi geliyordu.

Peygamberlerin sonuncusu geliyordu.

Yerden gökten nurlar yağıyordu.

Gözlerim kamaştı ışıktan...

Artık sadece sesleri duyabiliyordum...

“Selam sana ey şanı yüce Nebî!” diye seslendi bütün Nebîler...

O da onları selamladı...

Sonra bir sessizlik oldu... Gözüme dolan nurdan göremiyordum neler olduğunu.

Cebrâil’in sesi duyuldu:

“Sen İmam olacaksın Ya Resulullah! Senin olduğun yerde kimse öne geçmez.”

Allah’ın Resulü benim olduğum yerde durdu.

Artık mihrab da bendim, kible de...

Bütün peygamberler, hilalin etrafını saran yıldızlar gibi sardılar etrafımı.

En arkadan gelen en öndeydi.

Müezzin Cebrâil’di.

“Allahüekber.”

Aksâ titredi, arş titredi...

Başta Dâvud’un sesi olmak üzere ne yandırıcı ne dokunaklı sesler duymuştum ama böylesini ilk defa dinliyordum.

Dağlar, taşlar, kuşlar, rüzgâr sükût kesilmiş o sesi dinliyordu.

Kâinatın imamı Kur’an okuyordu.

Bütün Nebîler, Hakk’a boyun bükmüşler, onu dinliyordu. Yüreği hep bir yangın yeri gibi olan Hakk’ın Halil’i İbrahim Aleyhisselâm’ın vakur ve mahzun yüzü, neslinden böyle bir evladı kendisine verdiği için Hakk’a şükreder gibiydi.

Manzara cidden muhteşemdi. Sanki bütün peygamberler, Allah Resulü’nün etrafında kanatlanmışlar gökyüzüne uçuyorlardı.

Ömrümde ne böyle bir namaz gördüm, ne de böyle bir cemaat...

Gözlerimin gördüğü serapa nurdu...

Namaz bitti... Allah'ın Sevgilisi duasını etti, elini yüzüne sürdü ve kalktı.

Cebrâil Peygamberimize iki bardak sundu... Birinde süt diğesinde

Kevser şarabı...

Peygamber Efendimiz sütü tercih etti..

“Fıtratı tercih ettin Ya Resulullah!” dedi Cebrâil.

45- Miraç'ta Üçüncü Durak: Ruhlar Mağarası

Ben Ruhlar Mağarası...

Namaz bitmişti... “Bana da uğrar mı acaba?” diye göğsüm içime çekili vaziyette nefesimi tutmuş, elim böğrümde öy-

lece bekliyordum.

Peygamberimiz yanında birkaç peygamberle birlikte bana doğru gelmeye başladılar.

Yanıma geldiklerinde selam verdiler. Ben de selamını aldım. Gözlerim ışıktan kamaştı, yüreğim gül kokusuyla doldu.

İçim dışım nur olmuştu.

Namaza durdular...

Sağ köşede Hazreti Musa, ortasında Hazreti İbrahim ve bu sol köşede de Allah'ın Sevgilisi Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem).

Hazreti İbrahim'in önünde namaz kıldığı bu mihrap, bugün İslam sanat tarihçileri tarafından yeryüzünün en eski mihrabı olarak kabul ediliyor.

Zekeriya Aleyhisselâm'ın namaza durduğu köşe ise bugün hâlâ kadınların gözde ibâdet mekânıdır.

Çünkü Hazreti Zekeriya, Hazreti Meryem gibi bir kadının koruyucusu olarak geçmiştir tarihe.

Namazdan sonra bir müddet görüştüler.

Göz göze geldiler. Kim bilir neler hissettiler...

Hayran oldum birbirlerine duygu dolu bakışlarına. Dilsiz dudaksız konuşuyorlardı. Sanki lahuti bir sessizliği uyandırmaktan korkuyorlardı.

Benim taştan yüreğim bile erimişti, kendimden geçmiştim.

Çok kısa bir süre onları misâfir edebilmişim ama o kısa an, ömrümün tamamından daha değerli idi.

Ne Hira-Nur, ne Sevr, ne Sina, ne de Doğu Mağarası...

Dünyada hiçbir mağara benim kadar talihli değildir.”

46- Miracın yer istasyonu: Miraç Kubbesi

Allah'ın Resulü bazı peygamberlerle Ruhlar Mağarasındaydı. Mağaradan yükselen ışık sütunu gökleri tutuyordu. Refref gelip tam benim olduğum yerde durdu. O an anladım ki Allah'ın Resulü göklere buradan yükselecek.

Kalbim göğüs kafesime sığmıyordu...

Heyecandan harab olacaktım. Başka hangi taş, hangi toprağa böyle bir şeref bahşolmuştu!

Biraz sonra Allah'ın Sevgilisi yanındaki peygamberle birlikte Ruhlar Mağarası'ndan çıktılar. Bana doğru gelirken taşlardaki ayak izlerini görebiliyordum. Anladım ki taşlar onun ayağını incitmemek için ipek gibi yumuşuyorlardı. Bugün Kubbetü's-Sahra ziyaretçileri dikkatli bakarlarsa hala o ayak izlerini görebilirler.

Hakk'ın Habibi, bütün zamanların en büyük buluşması için Cebrâil ile son hazırlıkları konuşurken, refref de "ben hazırım" der gibi selam verdi.

Hakkın Habibi, benim olduğum yerde ellerini kaldırıp dua etti. Bütün peygamberler o duaya iştirak ettiler.

Vakit tamamdı...

Âdem'in en büyük mucizesi âlemi oluşturan dört unsurdan biri olan topraktı. İnsanoğlunun ikinci atası Hazreti Nuh'un en büyük mucizesi su'ydu. Peygamberlerin atası İbrahim'in en büyük mucizesi ateşti. Sıra hava mucizesindeydi.

Hakk'ın Habibi, Hakk'ı görmeye gidiyordu.

“Ya Rabbi! Ben Seni görmek istiyorum” diyen Hazreti Musa da oradaydı. Gıpta ile bakıyordu.

Kendisinin Hakk'ı görme talebine; “Beni asla göremezsın” denilmişti.

“Zira Hakk'ı görme hakkı sadece Hakk'ın Habibi'nin hakkıydı.”

Her bir peygamberin, peygamberlik mührü olan bir mucizesi vardı.

Miraç da Hazreti Muhammed Aleyhisselâm'ın mührüydü.

Yer gök nur içindeydi. Yerden fışkıran ışık, mehtabı gölgelemişti.

Derken ışıktan bir merdiven kuruldu. Cebrâil'le birlikte binerek ilâhî visâlin en mahrem bucağına doğru uçmaya başladılar.

Şimdi benim üzerinde bulunduğum kaya da onunla birlikte yükselmeye başladıysa da “Sen buraya aitsin.” diyerek durduruldu.

O gün, bütün dağlar, taşlar, ağaçlar başlarını göklere doğru uzatmışlar hepsi Allah’ın Sevgilisi’yle birlikte gitmek için can atıyordu.

Ama hiçbirine izin verilmedi.

Sesler, ışıklar dökülüyordu göklerden...

“Ermedi evvel gelen bu devlete... Kimseler layık olmadı bu rifate...”

Gök kapıları önünde bir bir açılıyordu...

Kapıların gıcırtilarını duyabiliyordum...

Seslerin ardı arkası kesilmiyordu...

“Yürü kim meydan senindir bu gece, sohbet-i Sultan, senindir bu gece...”

Yeryüzündeki bu en muhteşem semavi şehrayinden sonra ışıklar ve sesler yavaş

yavaş uzaklaştı.

Muhteşem bir havai fişek gösterisi gibi göklerde gül gül açan Miraç gecesinden sonra Kudüs yine karanlıklara gömüldü.

47- Cebel-i Mukebber

Ben Mukebber Dağı...

Kudüs, o aydınlık geceyi hiç ama hiç unutamadı. Bir gün o ışığın kendisini karanlıklardan kurtaracağını hep umutla

bekledi.

Ama aldığı haberlerle her gün biraz daha umudunu yitirdi.

Önce Peygamberimiz'in, namazlarını da artık Mescid-i Aksâ'ya doğru kılmadığını duydu. Bundan derin bir inkisar yaşadı.

Bir gün Güllerin Efendisi'nin guruba gittiğini duyunca bütün bütün yıkıldı. Sanki dağlar üzerine devrildi.

600 yıllık bekleyiş, onca özlem, onca hasret, onca gözyaşı tek bir gece için miydi?

Dört ayağı birden kesilmiş hecin devesi gibi inlemeye başladı.

Miracın yer istasyonu olan bu topraklar hep ezan seslerine hasret mi yaşayacaktı...

Ruhunda derin bir gurbet hissi taşıyordu. Yüreğindeki yangınlar, beni yaktığı gibi etraftaki dağları da yakıyordu.

Miladi 636 yılıydı...

Peygamberimizin teşrifinin üzerinden 15 yıl geçmişti...

Kudüs'ün yüreğinin yalımları böğrüne vurduğu bir gün, birden Su riye taraflarından bir takım sesler gelmeye başladı.

Biraz dinleyince anlamakta gecikmedim.

İslam akıncılarının ayak sesleriydi bunlar.

Kudüs kulak kabarttı bu seslere...

Şam beldelerinden esen zafer rüzgârları Zeytin Dağı'ndaki ağaçların saçlarını okşuyordu. Çok geçmeden Ubeyd'e Bin El Cerrah komutasındaki İslam ordularının Hama, Humus, Baalbek'i aldıkları haberleri yankılandı.

Düşmanlarının hayata koştığı kadar ölüme koşan İslam ordularının durdurulamadığı anlaşıyordu.

İmparator Herakliyas, artık Şam ve Irak orduları önünde duramayacağını iyice anlamış. Bir gün yüksek bir tepeden hasretle eski verimli ülkesinde dalgalanan bereketli hilale şu hazin sözlerle veda etmiş;

“Suriye, artık seninle bir daha buluşmamak üzere elveda.”

Antakya’nın fethinden sonra İslam ordularının yönlerini bereketli Filistin topraklarına çevirdikleri fark ediliyordu. Atların ayak sesleri her geçen gün biraz daha yaklaşıyordu.

Müslümanlar, miladi 636 yılının sonbaharında Kudüs kapılarına dayandı.

İslam orduları komutanı Kudüs’ün teslimi için şehrin ileri gelenlerine haber gönderdi. Bizanslılar şehirde herhangi bir siyasi otorite bırakmadıklarından Kudüs’ün teslim görüşmeleri için Patrik Sofronius başkanlığındaki heyet yetkiliydi.

Patrik Sofronius, şehrin surlarından seslendi: “Şehri teslim etmek istiyoruz, ancak mü’minlerin emiri gelmeli.” Halife Ömer’e haber salındı.

Bir bahar mevsimiydi...

Saf mavi gökyüzünde kuşlar özgürce uçuyordu.

Dağ sümbüllerinin, peygamber çiçeklerinin, sarı çiğdemlerin, kır kekiklerin kokuları birbirine karışıyordu.

Böceklerin bağırtıları, kelebeklerin uçuşu, kuşların cıvıltısı görölmeğe değerdı. Kudüs'ün dağlarından, ovalarından bahar naraları yük seliyordu.

Baktım, Kudüs'ten bir kalabalık bana doğru geliyordu.

...

Ebu Ubeyde, Halit Bin Velid gibi İslam orduları komutanları, askerler ve şehrin ileri gelenleriydi bunlar...

Halife Ömer'in gelmek üzere olduğunu anladım.

Nihayet uzaklardan katile göründü.

İyice yaklaştıkları halde gelenlerin hangisinin Halife olduğu fark edilmiyordu.

Meğer kölesinin devesini yeden adam Halife Ömer'miş. Gözlerime inanamadım...

İmparatorlukları dize getiren bu insan, kölesiyle nöbetleşe deveye biniyordu.

Üstelik üzerinde birkaç yerinden yamalı bir elbise vardı. Kendisini karşılayan komutanlara yaklaştığında; onların en güzel atlara binip güzel elbiseler giydiklerini görünce öfkelen-di.

“Ne çabuk fikir ve zihniyetinizden döndünüz? Bu kılıkla mı beni karşılamaya çıktınız?”

Komutanlar kendilerini savundular:

“Bu kuru bir gösterişt-en ibarettir. Üzerlerimizde ancak silahlarımız vardır.”

Böylece halifeye karşı özür beyan ediyorlardı. Halife Ömer onların bu özrünü kabul etti ve fetihten fetihe koşan hudut boylarının bu efsanevi komutanlarını kucakladı.

Dağ dağa kavuşmazdı ama dağlar insanların kucaklaşmasına sahne olabilirdi. Ömrümün en mutlu anını yaşıyordum.

Kudüs görüldüğünde Ömer yüksek sesle “Allahüekber” dedi.

Ömer’in sesine ses verdi karşı dağlar. Dağlar birbirine seslendi.

Çan sesine, Hazan sesine doymuş dağlar-taşlar, tekbir sesiyle titredi. Ölü Göl yeniden dirildi. Denize atılan bir taşla birbiri ardınca genişleyen halkalar gibi dalgalandı tekbir sesleri.

Miracın yer istasyonu olan Muallak Kayası kulak kesildi sese.

Ku düs, hasta yatağından başını doğrulttu.

Mekke, âlem-i İslam'ın aklıydı, Medine kalbi, Kudüs ayakları... Ömer'in tekbir sesini duyunca, doğruldu Kudüs...

Ben o gün bugündür “Cebeli Mükebber/Tekbir getirilen Dağ” diye anılmaya başladım.

Hazreti Ömer, komutanları ile birlikte bugünkü El Halil kapısının olduğu yerden şehre girdi. Halifeyi, Patrik Sophronius ve Hıristiyan ahali karşıladı. Halifeyi, kölesinin devesini yederken gören Patrik ağlamaya başladı. Patriğin Kudüs'ü kaybettiklerinden dolayı ağladığını zanneden koca Halife hislendi;

“Üzülme, rahat ol.” dedi. “Dünya böyledir, gün vardır lehinedir, gün vardır aleyhinedir” sözleriyle teselli etmek istedi.

“Saltanatı kaybettiğim için değil” dedi Patrik Sophronius;

“Sizin hâkimiyetinizin sonsuza dek devam edeceğini anladığımdan ağladım. Zulmün hâkimiyeti bir andır; adaletin hâkimiyeti ise kıyamete kadardır. Ben sizi fethedip geçen, sonra yıllar içinde kaybolup giden bir idare zannetmiştim.”

Patrik Sophronius, Hazreti Ömer’i Hristiyanların yeryüzündeki en kutsal mabedi olan bugünkü Kıyamet Kilisesi’ne davet etti.

Kiliseyi gezerlerken namaz vakti girdi. Hazreti Ömer, patriğe, “Nerede namaz kılalım?” diye sordu. Rahip, “Olduğun yerde.” dedi.

“Sonra peşimden gelecek Müslümanlar, Ömer namaz kıldı diyerek burada mescit inşâ ederler” dedi Ömer. Kabul etmedi. Bir taş atımı kadar hudut boylarının kahraman komutan ve askerlerine namaz kıldırdı.

Hakikaten daha sonra Müslümanlar onun namaz kıldığı yere O’nun adına bir mescit inşâ ettiler.

Halife Ömer, Patrik Sophronius’un istediği emanı yazdırdı ve mühürleyip verdi.

Bu emannâme İslam zımmî hukuku yönüyle en etkili, en önemli emannâmelerden biridir.

Ömer Emanı olarak tarihe geçen bu ahitnâmeye göre; suçlu suçsuz ayırımı yapılmaksızın şehir ahalisinin can, mal, kilise ve haçları

güvence altında olacaktı. Kiliseler başka bir dinin ibâdethanesine çevrilmeyecek, kiliselere ait mallara dokunulmayacak ve şehirde yaşayan insanlar dinlerinden dolayı asla aşağılanmayacaktı.

Hazreti Ömer namazını kıldıktan sonra Patrik Sophronius'tan kendisine Beyt-ül-Makdis'in yerini göstermesini istedi.

Beyt-ül Makdis'in olduğu bölgenin çöplük haline getirildiğini gören Hazreti Ömer, abasını yere serip çöpleri doldurmaya ve götürüp uzaklara dökmeye başladı. Bunu gören Müslümanlar da onun gibi yaptılar ve oraya bir mescit inşâ ettiler.

Bugünkü Aksâ Camii'nin, Hazreti Ömer'in o mescidinin yerinde olduğu bilinmektedir.

Onun içindir ki Aksâ Camii'nin bir diğer adı da Ömer Camii'dir.

Halife Ömer, halka İslam'ı öğretmeleri için Muaz bin Cebel, Übâde Bin Samit, Şeddat Bin Evs ve Abdurrahman Bin Ganem gibi bazı seçkin sahabeleri Kudüs'te bırakarak ayrıldı.

Şeddat Bin Evs Kudüs'ün ilk Müslüman valisi oldu. Übâde Bin Samit Kudüs kadısı olarak göreve başladı. Daha önce Musevî olan Kâ'b Bin El Ahbar da, Hazreti Ömer'in Beyt-ül Makdis kalıntıları üzerinde kurduğu ilk mescitte şehrin ilk vaizi oldu.

Bugün surların dibinde Rahmet Kapısı önünde yetmişe yakın sahabe sukun içinde yatıyorlar.

Şeddat Bin Evs ve Übâde Bin Samit'in kabirleri belli olsa da diğerleri belli değildir.

Görevlerini yapmış olarak surların dibinde doğdukları ülkelerin çok uzaklarında öylece yatıyorlar. Günde beş vakit Müslümanlaşmasına vesile oldukları Kudüs'ün minarelerinden dökülen ses yağmurlarında yıkanıyorlar.”

Kudüs'ün Müslümanların eline geçmesinden sonra mabetleri, medreseleri, tekkeleri, sebilleri ile büyük bir yapılaşma başladı. Şehir bir ilim ve kültür merkezi haline geldi. Bugün hala İslam mimarisinin göz bebeği olan Kubbetü's-Sahra o günlerin mirasıdır.

48- Kubbetü's-Sahra

Kubbetü's-Sahra ile konuşmak için Aksa Avlusu'na girdiğimizde yaz güneşinin altında yıkanan zeytin ağaçlarının parlak yansımaları, servilerin güzelliği, her biri bir köşeye

postunu sermiş dervişler gibi irili ufaklı kubbelerin tevekkülü sarıverdi ruhumuzu.

Her yere uhrevi bir dinginlik hâkimdi...

İslam mimarisinin olduğu kadar dünya mimarisinin de gözbebeği olan; pek çok Müslüman yazara ve bilim adamına olduğu gibi Batılı mimarlara, yazarlara da ilham kaynağı olan Kubbetü's-Sahra, otağını herkesin görebileceği yüksek bir yere kurmuştu.

Üzerine oturduğu Kutsal Kaya'nın Hazreti Âdem'e dayanan, hatta kâinatın yaratılışına uzanan muhteşem bir geçmişi vardı. İsrailoğullarının hemen her peygamberi bu kayanın üzerinde kavimlerine vaaz vermiş, Dâvud Aleyhisselâm o yanık sesiyle üzerinde Zebur'u okumuş, Süleyman Aleyhisselâm Beyt-ül-Makdis'i inşâ etmişti.

Kutsal Kaya, yıllarca Ahd-i Atik sandığını sırtında taşımakla kalmamış, Miraç gecesinde üzerinde bütün peygamberlere namaz kıldırان Allah'ın Sevgilisi için Mirac'ın yer istasyonu görevini görmüştü.

Her biri, bir peygamberin ya da bir veli kulun hatıralarının aydınlık bekçisi gibi duran pek çok kubbe, ulu mabede komşuluk ediyordu. Miraç Kubbesi ile Nebî Mihrabı'nın hem yakınlıkları hem de Kubbetü's-Sahra'dan geri kalmayan kıymetleri itibariyle komşulukları çok değerliydi.

Yaz güneşinin ışıkları altında mavi çinilerin üzerine oturmuş pırıl pırıl parlayan altın kubbe, gökyüzünde parlayan güneş gibi duruyordu.

Onu bütün ihtişamıyla görebileceğimiz hâkim bir yere oturduk...

Kubbe ve duvarlarından kutsallığın ısıltısı ve duruluğu dökülen bu muhteşem mabet konuştu, biz dinledik:

“Müslümanlar Kudüs'ü fethettikten sonra uzun bir süre Kudüs'te kayda değer bir imar faaliyeti olmadıysa da; Miladî 661'de Şam merkezli Emevi Hanedanı'nın İslam'ın kontrolünü eline geçirmesi ile Kudüs'ün yıldızı bir anda parladı.

Hazreti Muaviye halifeliğinin ilanı için Kudüs'ü tercih etti. Bu Kudüs'te yapılacakların habercisi gibiydi. Muaviye'nin torunu Abdülmelik Bin Mervan döneminde imar faaliyetleri birdenbire hız kazandı.

Abdülmelik Bin Mervan, Kudüs'ü bir İslam kültür merkezi haline getirmeyi düşündüğünde Mekke'ye Abdullah Bin Zübeyir hükmediyordu. Mekke'ye giden hacılar ister istemez Abdullah Bin Zübeyir'in ateşli konuşmalarından etkileniyordu. Bu yüzden Emeviler bir dönem hacca gitmeyi yasakladılar. Allah'ın Sevgilisinin miraca yükseldiği Kudüs'ün, Mekke kadar olmasa da Müslümanlar nezdinde değeri büyüktü. Halife Abdülmelik yeni yapılacak

mabetlerle İslam dünyasının ilgisini buraya çekmeyi düşündü.

Asırlar önce Sultan Süleyman Aleyhisselâm'ın yaptığı gibi muhteşem mabetler ve saraylar yapmaya karar verdi.

İlk mabet için şu anda benim olduğum yer tercih edildi.

Minyatürüm olan Silsile Kubbesi ile işe başlandı.

Burası Halife tarafından bir hazine odası olarak düşünüldü.

Silsile Kubbesi tamamlandığında insanlar gelip, içine altınlar, paralar atmaya başladılar.

Öyle ki pek çokları keselerle getiriyordu altınları ve kimse görmeden gece gizlice pencereden boşaltıp gidiyorlardı.

İlk yapıldığında şimdiki gibi yanları açık değildi.

Dönemin halifesi hükümranlığı altındaki Mısır'ın yedi yıllık gelir vergisini benim inşaatım için ipotek etti. O dönemde Mısır, İslam ülkeleri içinde en çok vergi toplayanıydı.

Miladî 692’de inşaat başladı.

Ustalar, işçiler büyük bir coşku içinde sarıldılar işe.

Herkes ne yaptığının ve nasıl bir işte çalıştığının farkındaydı.

Hazreti Âdem, Kâbe’yi inşâ ettikten sonra gelip yeryüzünün ikinci mabedini burada kurmuş, Süleyman Aleyhisselâm, Beyt-ül-Makdis’i burada inşâ etmiş, nihayet Allah’ın Sevgili Resulü buradan miraca yükselmişti.

İnşaat yedi yıl sürdü.

Miladî 699 yılında inşaat tamamlandığında 100 bin altın arttı.

İnşaattan sorumlu olan iki mimar, artan altınlarla birlikte inşaatın bittiğini müjdeleyen bir mektubu halifeye gönderdiler.

Halife Abdülmelik mektubu tebrik ve teşekkürlerle cevaplandırdığı gibi gelen altınların üzerine bir o kadar da ekleyerek mimarlara “Bunlar hizmetinizin bedelidir.” diyerek geri gönderdi.

Ancak bu işi tamamen bir Allah rızası davası olarak gören iki mimar, eşlerinin altınlarına kadar ne kadar varlıkları varsa 200.000 altının üzerine ilave edip Halifeye geri gönderdiler.

“Biz bu işi Allah rızası için yaptık.” dediler.

Bunun üzerine halife bu altınların eritilmesini ve ilk yapılırken gümüş kaplanmış olan kubbenin altınla kaplanmasını emretti.

Kubbem altınla kaplandı.

Altın kaplı kubbem, güneş altında öylesine parlıyordu ki bakanların gözleri kamaşıyordu. Kiliseler, havralar yanımda çok sönük kalıyorlardı.

Merkezi çatı kullanılan ilk İslam mimarisiydim...

Artık dünyanın sayılı mimari eserlerinden biriydim.

Bakanlar gözünü benden ayıramıyordu. Kıyamet Kilise’si bile kıskandığını gizlemiyordu. Bunu nereden anlıyordum. Batı’da onun değil benim taklitlerim yapılmaya başlamıştı.

İçimde sürekli bir coşku vardı. Namaz kılanlar, dua edenler, Kur’an okuyanlarla dolup taşıyordum. Uzak ülkelerden insanlar beni görmeye, bende namaz kılmaya geliyordu. Benim için yolculuk yapıyorlardı. Allah’ın Resulü’nün Mescid-i Aksâ’ya yolculuğu teşvik eden sözlerinin ışığında yollara düşüyordu insanlar.

Gelemeyenler, kandillerime yağ gönderiyordu. Mü'minler, akşamları o kandillerin aydınlığında ibadet ediyorlardı. Işıl ışıldım.

Müslümanların bende, başka hiçbir yerde hissetmeyecekleri farklı şeyler hissettiklerini farkediyordu yüreğim.

Resulullah Efendimiz'in "Mescid-i Aksa'da ibâdet edenler semavatın birinci katında ibâdet etmiş gibidir. Orada kılınan bir rekât namaz başka yerlerde kılınan bin rekât namaz sevabı kazandırır." sözlerinin şevkiyle dolup taşıyordum.

Müslüman âlimler, bana gelenlerin kuzey kapım olan Babü'l Cenne'den girmelerini ve Hazreti Süleyman'ın Beyt-ül-Makdis için ettiği şu duasını okumalarını tavsiye ediyorlar;

"Ya Rabbi! Bu mescide gelip iki rekât namaz kılan kimseleri anasından yeni doğmuş gibi günahlarından temizle! Onu güvenliğe kavuştur, hasta ise şifa ver, fakirse bolluk ver."

Başta Emevi, Abbasi, Memlüki ve Eyyubi sultanları olmak üzere hemen her dönemin sultanları benimle yakından ilgilendiler. Ama Osmanlı sultanlarının ilgisini unutmam mümkün değil. İç ve dış cephe mi defalarca tezyin ettiler.

Sultan Süleyman'ın mimarları dış cepheindeki mozaikleri sevmemişlerdi. Mozaikler tamamen sökülerek yerine İran'dan getirilen çinilerle kaplandı. Ama benim dış görünüşümü asıl özel kılan Kanûnî Sultan Süleyman döneminde eklenmiş olan çini ve mermerler oldu.

Bu çini kaplama o kadar beğenildi ki Osmanlı topraklarının pek çok yerinde tamamen çiniyle kaplı camiler ortaya çıkmaya başladı. Bazen restorasyonlar o kadar büyük ve çaplı oluyordu ki; II. Mahmut döneminde çinilerin Anadolu'dan getirilmesindense Kudüs'te bir çini fabrikası kurulmasına karar verildi.

Bugün ben, iç ve dışı arasında ihtişam farkı olmayan nadir İslam binalarından biriyim...

İnşa edildiği şekilde ayakta kalan en eski İslam eseriyim.

Kudüs'te her taşın, her kubbenin bir hikâyesi vardır ama ben, Kible Kapımın üzerindeki iki mermerin fantastik hikâyesini anlatmadan geçemeyeceğim.

Birbirine bakan iki kumru figürü gibi görünen bu iki mermer buraya Kanûnî Sultan Süleyman döneminde yerleştirildi. Ancak hikâyeleri 2500 yıl önce, Sultan Süleyman Peygamber döneminde yaşandı.

Süleyman Peygamber yedi yıl süren Beyt-ül-Makdis'in son çalışmalarını yapmaktaydı.

Karşıya konan iki kumru kendi aralarında konuşuyordu.

Erkek, dişisine kur yapıyordu.

“Bakar mısın karıcığım, şu Süleyman'a da insanlar yeryüzünün kudretli kralı

derler. Yedi yıl insanları, hayvanları, cinleri perileri çalıştırdı, yapa yapa ortaya böyle bir şey çıkardı. İstesem bir kanat darbesinde yıkarım.”

Kocasının bu kuruna karşılık veren dişi kumru,

“O zaman yık kocacığım, yık da gücünü göreyim” der.

Bu konuşmaları duyan ve hayvanların dilinden anlayan Sultan Süleyman, erkek kumruyu yanına çağırıp konuştuklarının ne olduğunu sorar. Bu sefer erkek kumru korku ile yalvarmaya başlar.

“Ey yeryüzünün sultanı, peygamberlerin efendisi! Ben ettim sen etme. Biliyorsun ben eşimin gözünde güçlü görünmek için bunları söyledim” der.

Anlayışlı peygamber gülerek kuşu salıverir. Geri döndüğünde dişisi Süleyman Peygamberin ne söylediğini sorunca erkek kumru, eski kuruna geri döner:

“Ne söyleyecek? Yalvarmaya başladı... Ey göklerin sultanı, ey kuşların efendisi” dedi, “Ne olur yıkma yaptığım bu mabedi. Yedi yıldır bunu yapmak için uğraşıyorum. Ne yapayım elimden bu geldi.”

Bu konuşmayı da duyan Süleyman Peygamber bir el işareti ile iki kuşu da taş a çevirir ve taşlaşmış kuşları ibret-i âlem olsun diye mabedinin duvarına astırır. Araplar derler ki bu ibret iki kişi içindir: Eşlerinin başına iş açanlara ve Süleyman’ın mabedine dil uzatanlara...

Emeviler döneminde Aksâ avlusunda mabetler arka arkaya geldi...

Mervan Mescidi, Kadim Aksâ, Aksâ Camii, Miraç Kubbesi, Nebî Mihrabı birbirini takip etti.

Kudüs'te arka arkaya yapılan camiler, medreseler, saraylar, birdenbire Kudüs'ün çehresini değıştirdi. Kudüs bir ilim ve kültür merkezi haline geldi.

Büyük insanları büyük şehirler mi bir araya getirir, yoksa büyük insanların buluştuğı yer olmak mı şehirleri büyük kılar? Bilemiyorum. Fakat Kudüs için bunların her ikisi de doğrudur. Genç Muhiddîn-i Arabî'yi, İmam Gazali'ye talebe yapan şehir oldu Kudüs.

İslam dünyasının bu büyük mutasavvıfları gibi pek çok âlimler, Aksâ avlusundaki medreselerde ders okutmaya başladılar.

Ticaret hareketlenmişti, şehir cıvıl cıvıldı...

Ne yazık ki bu güzel günler çok uzun sürmedi.

1099 da Haçlılar Hazreti Ömer'in Kudüs'ünü yeniden geri aldı.

Kudüs, tarihin en kanlı işgallerinden birine sahne oldu. Sadece Mescid-i Aksâ'nın avlusunda 60.000'e yakın insan katledildi, her yerinde kan gölleri oluştu.

Mervan Mescidi o dönemde çukurluk bir bölgeydi, o katliamda Haçlı atlarının dizlerine kadar kan doldu.

Şehirde bir hafta katliam yaptılar ve dünya tarihinde eşine az rastlanır bir vahşet sergilediler. Şehirdeki tüm Müslümanları ve Yahudileri kılıçtan geçirdiler. Bir tarihçinin ifadesiyle, “Buldukları tüm Arapları ve

Türkleri öldürdüler... Erkek veya kadın, hepsini katlettiler.”

Bir haçlı subayı olan Raymund D’Aguilers, ülkesine yazdığı mektupta Kudüs’teki vahşeti övünerek özetliyordu:

“Görölmeye değır harika sahneler gerçekteşti. Adamlarımızın bazıları -ki bunlar en merhametlileriydi- düşmanların kafalarını kesiyorlardı. Diğerleri onları oklarla vurup düşürdüler, bazıları ise onları canlı canlı ateşe atarak daha uzun sürede öldürüp işkence yaptılar. Şehrin sokakları, kesilmiş kafalar, eller ve ayaklarla doluydu. Öyle ki yolda bunlara takılıp düşmeden yürümek zor hale gelmişti. Ama bütün bunlar, Süleyman Tapınağı’nda yapılanların yanında hafif kalıyordu. Orada ne mi oldu? Eğer size gerçekleri söylersem, buna inanmakta zorlanabilirsiniz. En azından şunu söyleyeyim ki, Süleyman Tapınağı’nda akan kanların yüksekliğı, adamlarımızın dizlerinin boyunu aşlıyordu.”

Kudüs’teki insan kıyımından sonra kültürel ve mimari kıyımlar başladı. Aksâ avlusundaki bütün camiler ve yapılar kilise ve şapele dönüştürüldü. Mescid-i Aksâ’nın adı değıştirildi. Templum Domini oldu. Bütün ziyaretçiler Hristiyanlar olduğı gibi ritüeller de değıştirilmiş hepsi kendi dinlerine göre uyarlanmıştı.

Güya Muallak Kaya’sının üzerinde göklere yükselen Hazreti Muhammed değil de Hazreti İsa imiş, kaya onun arkasından göklere yükselmeye başlamış da Cebrâil dört tarafından tutarak “Sen yeryüzüne aitsin.” diye durdurmuş.

Bunu yemin billah anlatıyor, yetmiyor, Avrupalı hacılar taşı havada gördüklerine dair ülkelerine mektuplar yazıyorlardı.

Aman Allah’ım neler görüyor, neler duyuyordum.

Zavallı Muallak Kaya’sının her gün bir parçası koparılıyor, Avrupalara taşınarak ağırlığınca altına satılıyordu. Böyle giderse yerinde yeller esecekti. Neyse ki yetkililer etrafını demir kafesle çevirdiler de yok olmaktan son anda kurtuldu.

Miraç Kubbesi vaftiz odası olmuştu.

Aksâ Camii’ni Haçlı kralı kendine saray yaptı.

Adını da Templum Solomonis (Süleyman Mabedi) olarak değiştirdi.

Kral kendi sarayını yaptıınca da buraya Tapınak Şövalyeleri adında bir tarikatın üyelerini yerleştirdi.

Artık ezan susmuştu; sabah akşam ulu mabedin beyninde çan inliyordu.

49- Nureddin Zengi'nin İkiz Minberleri

Aksâ Minberi

Nureddin Zengi ve Sultan Selahaddin neslinin zafer nişanesi olan bu ikiz minberlerden önce hangisini dinlemeliydim. 1969'daki Mescid-i Aksâ yangınında yanarak kömür haline gelmiş olan ve bugün siyah iskeleti Aksâ avlusundaki müzede duranı mı? Yoksa El Halil Camii'nde hala görevinin başında olanı mı?

Ya da ikizlerin Aksâ Camii'ndeki bire bir kopyası olanı mı?

Gönlüm yalnız ve yanmış olanı tercih etti.

Yazdan kalma bir kış günü, öğle namazını bir Aksa sevdalısı İbrahim Bey'le birlikte Mescid-i Aksa'da kılmaya karar veriyoruz. Cami çıkışı On İki Bin Şamdanlı Avlu'daki İslam Müzesi'nde sergilenen yanık minberle konuşmak muradımız. Genç Samir, her zamanki gibi yine bize eşlik ediyor. Namaz çıkışı kış güneşinin altında avluda öbek öbek olmuş birbirleri ile konuşan insanların arasından geçerken Yahudi askerlere iliştiriyor gözlerimiz. Bu pek alışık olduğumuz bir durum değil. Samir'e "eli silahlı askerler niçin buradalar." diye soruyoruz. Yahudi turistleri göstererek, "onları koruyorlar" diyor.

İslam Müzesi'ne girdiğimizde yanmış ve yakılmış minber bizi karşılıyor. Onu öylece bir başına görünce gözlerim doluyor.

Allah Resulü'nün hicranından ağlayan kütük minber geliyor hatırıma.

Peygamberimiz hutbelerini yeni yapılan üç basamaklı bir minberde okumaya başlayınca, önceden hutbe okurken dayandığı minber kütük mescidin dışına çıkarılır.

İlk cumada Peygamber Efendimiz yeni minberde hutbe okumaya başladığında dışardan insan sesine benzeyen bir inilti duyulur.

Derin ve yanık bir ney sedası gibi öyle içten bir inleyiştir ki, mescitteki herkes bu sesi duyar. Ses yıllarca minber vazifesi görmüş olan kütükten gelmektedir.

Hazreti Peygamber minberden iner ve mübarek elleriyle hurma kütüğünü okşayarak:

“Ey hurma kütüğü! Ne istiyorsun? Bu feryadın niye? Nedir bu hâlin?” der.

Hurma kütüğü inilti halinde dile gelir;

“Yâ Resulullah! Senin hicranın beni yaktıkça yaktı. İçime tarifsiz bir gam, keder ve hasret doldurdu. Daha evvel, sohbetlerinde senin dayandığın o talihli ve mes'ud direk bendim. Şimdi ise beni terk ettin...

Ey Allah’ın Resulü! Lütfen ve merhameten bana hak ver, dünyada hangi varlık senin bu hicranına tahammül eder.” “Ey hurma kütüğü!” der Allah’ın Resulü:

“Mademki feryadın böyle bir ayrılık acısındanandır, dile benden, ne dilersen! İster misin Allah’a yalvarayım da; seni doğunun, batının bütün insanlarına meyve yetiştiren yemyeşil dipdiri bir ağaç yapsın? Yahut seni bir cennet fidanı yapsın ki, sonsuzluğa kadar en güzel, en taze vücutlar gibi genç ve dilber kalasın!”

“Yâ Resulullah! İkisini de istemem” der hurma kütüğü. “Tek arzum, sende fani olmak, bunun için de beni gömüp yok etmen, beni bu fani vücudumdan kurtarmandır. Çünkü bir ağaç ne kadar taze ve güzel olursa olsun, gıdasını güneşten ve sudan alır. Hâlbuki benim hayatım senin nurunla beslendi. Sana destek olmanın, senin hararetinle ısınmanın, sende yanıp kavrulmanın lezzetini tattı. Ben artık bu hoş ve tatlı hazdan ayrılamam. Daim bâki olanı isterim. Beni öylesine göm ve yok et ki, sende, senin biricik nurun içinde dirilip ebedi olayım!”

Allah Resulü o hurma kütüğünü Kıyamet günü dirilmesi için toprağa gömdürür.

İşte bu yanık minber de, tam 800 yıl boyunca bir meşale gibi İslam âlemini aydınlattıktan, hatiplerin ateşli konuşmalarına şahit olduktan sonra şimdi bütün bedeni yanmış, evlatları tarafından huzurevine terk edilmiş bir insan gibi öylece inleyip duruyordu.

Hani insan sevdiğine “bari bir ucu yanık mektup, bir selam gönder” der ya işte Sultan Selahaddin’in emaneti olan minber de çok sevdiği âlem-i İslam’a yazılmış ucu yanık bir mektup gibi göründü gözüme.

Yanık minber inledi biz dinledik. İnledi diyorum çünkü konuşacak halde değildi:

“Kudüs’ün Haçlıların eline geçmesi âlem-i İslamı derin bir kedere boğmuştu. Lakin elden bir şey gelmiyordu.

Kudüs yeni bir Ömer bekliyordu.

Selçuklu Devleti’nin Musul ve Halep atabeyi Ak Sungur oğlu İmâdettin Zengi’nin bütün hayali, Kudüs’ü bir gün özgürlüğüne kavuşturmaktı. Ancak bu çok değerli komutan 1146’da çadırında kölesi tarafından şehit edildi.

Yerine oğlu Nureddin Zengi geçti.

Nureddin Zengi, dini hayatında çok hassas bir insandı. Cömertti. Ülkeler fethetmiş bir insan olmasına rağmen Allah’ın huzurunda boynu eğikti.

Üzerine aldığı işi yapabilen dirayetli bir insandı. İslam’ın yüz akıydı.

O da babası gibi Kudüs’ün, Haçlıların elinde olmasını bir türlü hazmedemiyordu. Her şey önce hayalde, düşte başlardı.

Nureddin Zengi, El Halil Camii’ndeki ikiz kardeşimle beni yaptırmakla işe başladı.

İkimizde sedir ağacındandık. Üzerimizde sedef ve fildişi kakmalar vardı. Kündekari tarzındaydık. Her birimiz 3000 ayrı parçadan oluşuyorduk. Üzerimizde hiç çivi ve metal yoktu. Görenler bize hayran oluyordu. İkiz kardeşimle birbirimize bakınca ne kadar güzel olduğumuzu anlıyorduk.

Nureddin Zengi, yanımızdan her gelip geçişinde sevinç-keder karışımı bir hisle dolup boşalır, “Ah sizi yerlerinize yerleştiremedim,” diye bize bakar bakar ağlardı.

İsrailoğulları’nın Ahdi Atik Sandığı’nı savaşlarda hep yanlarında taşıdıkları gibi Nureddin Zengi de bizi yanında taşırdı. İslam ordularının kızıl elması olmuştuk. Bütün hayali bizim birimizi Mescid-i Aksâ’ya diğerimizi de El- Halil Camii’ne koymaktı.

Kendisine, “Şu anda Kudüs Haçlıların elinde, bu nasıl olacak?” diyenlere de “Ben, İbni Berrecân’ın tefsirinde, Rum Sûresine haşiye düşürülmüş derkenar bir notta, Haçlıların orada bir kere daha hezimete uğrayacaklarını ve Kudüs’ün yeniden Müslümanların hâkimiyetine geçeceğini, hem de tarihiyle yazılı olarak gördüm. Şimdi İbni Berrecân’ın verdiği o tarihe tam yirmi beş yıl var. Yirmi beş yıl sonra ömrüm olursa bu minberleri yerlerine koyacağım.” derdi.

Ne var ki, Nureddin Zengi’nin ömrü vefa etmedi. Vefat ederken Kudüs’ün fethini ve bizleri yerlerimize yerleştirme işini kendi yetiştirdiği komutanlardan Selahaddin Eyyûbi’ye emanet etti. Şarkın savletli sultanı Selahaddin, Suriye ve Mısır topraklarında meşhur Eyyûbi Devleti’ni kurmakla işe başladı.

Selahaddin Eyyûbi’nin odasındaki mum geceler boyunca sönmez, hep yanık dururdu.

Bir gün veziri bütün cesaretini toplayarak bunun sebebini sordu.

Cevab yürek yakıcıydı:

“Allah Resulü’nün (sallallahu aleyhi ve sellem) miraca çıktığı, yıllarca Müslümanlara kible olmuş, üçüncü harem düşmanın elinde iken bana uyumak yaraşır mı?”

O âdeta gülmeyi unutmuştu. Bir gün cuma namazında hatip, tebessümün fazileti hakkında bir hutbe okudu. Sultan Selahaddin’de tebessüm duygusunu uyarmaya çalıştı. Hutbede kastedilen şahsın kendisi olduğunu anlayan Selahaddin, cami çıkışında imama:

“Hocam öyle zannediyorum hutbenizde bana nasihat ettiniz. Ama Allah aşkına söyler misiniz, Mescidi Aksâ esaret altında iken ben nasıl gülebilirim?”

İmamın yüzü utancından kor kesildi.

Sultan Salâhaddîn, her ruh insanı gibi, gönül verdiği o yüce mefkûresini gerçekleştireceği âna kadar, tebessümü bile kendisine çok görenlerdendi. Daima hüznün ve kederle iki büklümdü.

Yirmi yıl hep çadırda yaşadı.

“Hünkârım, size bir ev inşâ edelim.” dediklerinde hep aynı sözler dökülürdü

dudaklarından:

“Allah’ın evi Mescidi Aksâ esirken ben kendime nasıl bir ev edinebîlirim?”

Yıllar geçiyordu...

Biz evde kalmaktan korkan yetişkin iki gelinlik kız gibi; baş göz edileceğimiz, yerlerimize yerleştirileceğimiz günleri bekliyorduk...

Selahaddin uyumadı. Adım adım ilerleyerek sonunda Kudüs kapılarına dayandı. Fakat bu mukaddes şehre kan dökerek girmek istemiyordu. Şehir halkına “Sizin gibi ben de kesin olarak inanıyorum ki, Kudüs Allah’ın mukaddes beytidir. Buraya saldırarak hürmetini ihlal etmek istemiyorum.” diye haber saldı. Teslim şartlarını da sunmuştu. Fakat şehrin azıllıları direnme kararı aldılar.

Selahaddin Eyyûbi’nin Kudüs kuşatması boğma stratejisi idi. Şehrin suyunu ve yiyeceğini kesti, açlık başladı. Yetmedi, etrafta büyük ateşler yakıtılarak kuşatılanları dumana boğdu. Yaz sıcağı ve duman, adeta şehrin güney yakasındaki Gehonim (Cehennem) denen derin çukurun ismine hak verdirecek bir hale getirdi şehri.

Kral Lusignanlı Guy yarma harekâtına giriştiğinde, Selahaddin, Selçukilere has çember stratejisini uyguladı. Önce saflar şövalyelerin karşısında ikiye ayrıldı, sonra düşmanı kuşatıp çembere aldılar ve imha ettiler. Müslümanlar, bir haftalık sıkı bir kuşatmayla şehre girdiler. Fakat kan deryasında yüzerek değil...

Sultan Selahaddin'in ilk işi beni Aksâ Camii'ne, ikiz kardeşimi de El Halil'deki Halilürrahman Camii'ne yerleştirmek oldu.

Yapılışımızdan yıllar sonra artık ait olduğumuz yerlerdeydik... Üzerimizde ilk hutbeleri Sultan Selahaddin okudu. Ve bizleri âlem-i İslam'ın yüreğine emanet etti.

Tam 800 yıl boyunca ben burada ikiz kardeşim orada hizmet verdik.

Hatiplerin ateşli konuşmalarını dinledik.

1969 yılında, Avusturyalı bir meczub Aksâ Camii'ni ateşe verdi. Alevler yavaş yavaş bana doğru geliyordu. Yardıma gelen de olmadı. Kül olacağımı anladım. O an en çok da El Halil'deki kardeşimi düşündüm. Onunla vedalaşmadan gidiyordum işte. Canım kardeşim duyunca kim bilir ne kadar üzülecekti.

Haliya basan ayaklarımdan tutuştum. Yanıyordum. Nureddin Zengi, Selahaddin Eyyûbi geldi gözlerimin önüne. Ne hayallerle beni buraya koymuşlardı.

Mescidi Aksâ'nın içinde göz gözü görmüyordu. Yangın her tarafı sarmış kesif bir duman her yanı kaplamıştı. Dibimdeki mihrabı bile göremiyordum. Dünya ağaç işçiliğinin en güzel örneklerinden olan güzelim ahşaplarım çığlıklar halinde halıların üstüne düşüyordu. Duvar ve kubbedeki yazı ve tezyinatlar tutuşmuş yanıyordu.

Çok geçmeden her şey kül oldu. Bağrımdan yükselen dumanlar acı gerçeği

göklere haykırıyordu, çöllerde savrulan küllerim, İslam âlemine haber uçurma yarışındaydı.

Âlem-i İslam'ın ayaklarını yakmışlardı, artık kötürümdü.

Yangından sonra kömür haline gelmiş olan iskeletimi alıp buraya koydular.

Benim yanışam, İslam Dünyası'nda Kudüs'e sahip çıkılması gerektiği yönündeki bilinci körükledi. O güne kadar bir araya gelemeyen İslam ülkeleri Fas'ın başkenti Rabat'ta bir araya gelerek İslam Konferansı Örgütü'nü kurdular. Ve yine o güne kadar İslam ülkeleriyle dini konularda hiçbir alışverişi olmayan Türkiye bu konferansa katıldı.

Dünya tarihinde hiçbir yangın 57 ülkeyi bir çatı altında toplamamıştı.

Gül olması için, önce kül olunması gerektiğini anladım.

Beni yeniden inşâ fikri pek çok İslam ülkesi liderinin rüyalarını süslediye de uzun süre bu mümkün olmadı.

Sonunda benim bir benzerimin yapılması, içinde Türk ustalarının da yer aldığı, uluslararası bir komisyona nasip oldu.

Yeni minber 2007'de benim yerime konuldu...

Gördüğünüz gibi ben de burada garip ve yalnız bir halde, kömür haline gelmiş iskeletimle eski ihtişamlı günlerin hasret ve özlemiyle yaşıyorum...

Benim böyle metruk hale gelmemde ihmali olan Müslümanların, mahşerde bizi yaptıran Nureddin Zengi'ye ve bizi kendi elleriyle yerleştiren Sultan Selahaddin'e ne diyeceklerini düşünüyorum.

Yalnız gecelerde yanık yüreğim ve kömürleşmiş ellerimle Rabbime duam odur ki benim başıma gelenler inşâallah ikiz kardeşimin başına gelmez. Ama ne yazık ki ondan aldığım haberler de hiç iç açıcı değil. O da kaç kere yok olmanın eşiğinden dönmüş. Onun da günlerini bir nevi esaret altında geçirdiğini, benim halimi görüp gözyaşı dökenlerin konuşmalarından anlıyorum. Umarım Müslümanlar benim şu halimden ibret alırlar da; bâri Sultan Selahaddin'in kendi elleriyle yerleştirdiği ikiz kardeşimi korurlar.

50- El Halil Minberi

Aslında Kudüs'teki ikiz kardeşim bizim hikâyemizi anlattı. Ona saygım gereği benim susmam gerekirdi. Biz minberler mecbur olmadıkça konuşmayız.

Bizim dilimiz hatiplerdir...

Ben de Kudüs'teki kardeşim gibi kaç defa kül olmanın eşiğine geldim.

Ama 1994 kışının bir sabah namazında yaşadıklarımı ömrüm boyunca hiç unutmam mümkün değil...

El Halil temiz insanların şehridir...

Şehre nazır bu tepeye ilk mabedi M. Ö. 1900' lü yıllarda Hazreti İbrahim Aleyhisselâm'ın yaptığı söylenir.

Bu şehir anıldığında; bir ılık şehrayini gibi ellerinde meşalelerle birbiri ardı sıra yürüyen ve insanlığı aydınlatan peygamberler akla gelir.

Başta Hazreti İbrahim olmak üzere Hazreti İsmail, Hazreti İshak, Hazreti Yakub, Hazreti Yusuf gibi onun tertemiz evlatları bu topraklarda yaşamışlar.

İnsanlar bu şehirde huzur içinde yaşayıp giderlerken 1950'lerden sonra dünyanın değişik yerlerinden yerleşimciler gelmeye başladılar.

Bu durum önceleri, “Halil İbrahim Aleyhisselâm diyarında herkese yer vardır” anlayışıyla karşılandı ise de sonraları bir takım sıkıntılar baş gösterdi.

Ancak şehrin asıl dramı Arap ülkelerinin 1967 Savaşı'ndan yenilgiyle çıkmasından sonra başladı.

1967 Savaşı'ndan sonra el-Halil, Yahudilerin Kudüs'ten sonraki hedefleri haline geldi.

Yahudiler şehrin tam merkezine bir Yahudi yerleşim merkezi kurdular.

Burayı Yahudileştirebilmek ve üzerinde hegemonya kurabilmek için birbirini izleyen sistemli birtakım faaliyetler yürütmeye başladılar. Yapılanların son hedefi de Hazreti İbrahim Camii'nin haremını istila etmek ve orayı tamamıyla bir Yahudi sinagoguna çevirmektir.

Yahudiler başlangıçta tek tek gelerek cami haremı dışında dini törenlerini yaptılar. Daha sonra onların da cami haremı içinde ibâdetlerini yapmalarına izin veren bir karar çıkarıldı. Bu, o kutsal mabedin halis İslami kimliğine yönelik ilk saldırıydı. Bu izin, kalabalık bir tören ve toplu ibâdetle kutlandı. Bu olayın üzerinden daha birkaç hafta geçmemişti ki işgal yönetimi Yahudilerin, Müslümanların namaz kıldıkları vakitlerde de kendi ibâdetlerini yapabileceklerine dair açıklama yaptı. Derken olaylar birbirini izlemeye başladı.

Aynı yılın on iki Kasımında bölgenin askeri kumandanı Yahudilerin ibâdet saatlerini artıran ve caminin içine ibâdet esnasında oturulmak üzere sandalyeler sokulmasına imkân veren bir karar çıkardı. Bu karar, caminin içine Tevrat nüshalarının konulacağı birtakım dolaplar yerleştirilmesine de imkân veriyordu. Bu dolaplardan biri Hazreti Yakub zaviyesine yerleştirildi. Bu kararın gölgesinde Hazreti Yakub zaviyesi ve dolayısıyla Hazreti İbrahim'in makamının önü işgal edilmiş oldu. Yine aynı sıralarda Müslümanların namazları için tahsis edilen süre de kısaltıldı. Buna göre öğle ve ikindi namazları için toplam iki buçuk saat süre tanınıyordu. Buna ek olarak Müslümanların cenaze namazlarını Hazreti İbrahim Camii hareminded kılmaları da yasaklandı.

Daha sonra Yahudiler birtakım dini parçalarını yüksek seslerle söylemeye başladılar.

Ama asıl dram 25 Şubat 1994 Cuma sabahı yaşandı...

O gün döktüğüm eccl terleri kendim için değildi. Keşke bende

Aksâ'daki kardeşim gibi yanıp kül olsaydım da o vahşet manzaralarını görmeseydim.

O seherde yaşadıklarımın bir rüya olmasını ne kadar arzu ederdim. Çünkü gördüğüm dehşet manzarası ancak rüyalarda olabilirdi. İnsanoğlunun bu kadar vahşi olabileceğini düşünemiyorum.

Ramazân'ın 15. Günü sabahın seherinde 2000'e yakın Müslüman pırıl pırıl tertemiz bedenleriyle Rabblerine yönelmiş tam bir huzur ve hûşu içinde sabah namazlarını kılıyordu.

Babalar yanlarında körpe yavrularını da getirmişlerdi.

Kadınlar da kendilerine tahsisli kısımdaydılar.

Birinci secde esnasında camiye askeri elbiseli silahlı iki kişi girdi.

Birdenbire secdedeki safları kurşun yağmuruna tuttular. Kurşunlar huşu ile Rabblerinin önünde eğilmiş olan o pırıl pırıl insanların temiz bedenlerine saplanmaya başladı. Derken akıp giden zamanın en kutsal anlarından bir anda, şehrin haremi şerifinin içi, temiz kanların oluşturduğu bir kan gölüne döndü.

Bir cani durmadan ateş ediyor, silahının şarjörü boşaldıkça yanındaki ikinci kişi dolduruyordu. Her seher burada otuz kırk asker bulunurdu. Ama o gün sadece dış kapıda yedi asker vardı. Sürekli yedi veya sekiz askerin beklediği iç kapıda ise hiç kimse yoktu. Saldırgan ateş ederken dışardaki askerler içeri girip kan gölü içinde kalan Müslümanlara göz yaşartıcı bomba atmaya başladılar.

Barush Goldstien canavarı yanındaki arkadaşının da yardımıyla Müslümanların üzerine yağmur gibi mermi yağdırıyordu.

Feryatlar, iniltiler kubbelerin belini büküyordu. Dünyada hiçbir mabet böyle bir katliam görmemiştir.

Her şey bir mahşer macerasıydı...

“Baba beni bırakma!” diyen masum çocuklar... “Oğlum” diye yavrusunun üzerine kapanan babalar... Kadınlar kısmından yükselen ağıtlar, birbirine karışıyordu.

İnsanların kaçmasına bile izin verilmiyordu... Sabahın seherinde

sanki binlerce baykuş ötüyor, binlerce yılan ısıklılıyordu. Bütün şehir ölüm kokuyordu. Ulu mabette her şey durmuş, her şey lal kesilmişti... En canlı şey ölümdü.

Ölüm sabırsız bir at gibi kişiyor, sırtına aldığı beyaz elbiseli süvarilerle gözlerden kayboluyordu.

Herkes birbirinin üzerine yığılıp kalmıştı.

Mabet bir ceset harmanına dönmüştü.

Kendimi çimdikledim, kesin rüya bu, dedim ama değildi.

Mezbahanede kısırılmış koyunlar kuzular gibi sağa sola kaçıyordu insanlar. Bazı Müslüman gençler cesaretle o canavarın üzerine atılarak işini bitirinceye kadar da bu mermi yağmuru devam etti.

Harekete geçerek caninin üzerine atlayan ilk gencin adı Selim İdris'ti. İkincisi de Nemir Mücâhid... Daha sonra her ikisi de şehit oldu.

Çocuklar perişandı. Korkudan gözleri büyümüşü zavallı yavrucukların. Belki de babası ile ilk defa sabah namazına gelenler vardı aralarında. Bir ömür boyu onların zihinlerinde hep bu acı hatıra kalacaktı.

Hatırladıkça o sabaha gözyaşı dökceklerdi.

Tevrat'taki "öldürmeyeceksin" emrine rağmen böyle bir katliam hem de Allah'ın mabedinde, hem de peygamberlerin ortak atası Hazreti

İbrahim'in hariminde nasıl olabilirdi...

Evlerde anneler, sabah namazından dönecek evlatlarını, eşler kocalarını bekliyorlardı. Silah sesleriyle onlar da sokaklara atıldılar kendilerini.

Kefâh Merkâ o olayda şehid edilenlerin en küçüğü ve en güzeliydi. Daha on bir yaşını doldurmamıştı ki, kin ve nefret duygularının saçtığı kurşunlar, Hazreti İbrahim'in yanında onun da canını aldı.

Bir çocuk hiç gözlerimin önünden gitmiyor. Kapıdan dışarı çıkmak istiyor, çıkamıyordu. Askerler çıkmak isteyen herkesin üzerine ateş ediyordu. Kapının arkasına saklandı. Bir ara kafasını çıkarmıştı ki kurşun kafasına girdi. Başından aşağıya doğru kanlar akmaya başladı. Oracığa yığıldı kaldı.

Yaralıları ambulansa ulaştırmaya çalışanların üzerine de askerler habire mermi yağdırdı.

Askerler cami haremının kapılarını kapatmış ve namaz kılanları dışarı çıkarmaya yahut dışardan şehitlere ve yaralılara ulaşmaya çalışanlara engel oluyordu.

Daha sonra da yaralıların hastaneye nakli esnasında ikinci bir katliam gerçekleştirdiler.

Kan bağışında bulunmak için hastaneye koşanların üzerine de yüksek binaların çatılarına yerleşmiş askerler tarafından kurşun yağdı. Bağışçılardan dördü oracıkta şehit oldu; yirmi kadarı yaralandı.

Dâru'l-Bayıd'dan koşup gelen bir genç bir ünite kan bağışında bulunup çıkmıştı. Bir evin çatısından gelen bir kurşun kalbine saplandı ve sokağın ortasına yığıldı kaldı.

Şehitlerin ahirete uğurlanması esnasında askerler halkı kabristana kadar izlediler ve katliamı burada tamamladılar.

Böylece kutsal Ramazan ayının on beşine denk gelen “Kanlı Cuma”da sabah namazının kılındığı esnada bir canavar tarafından başlatılıp onunla aynı fikirleri paylaşan ve aynı duyguları taşıyan işgalci askerler tarafından sürdürülen korkunç katliamda altmış yedi Müslüman şehid oldu, üç yüze yakın Müslüman da yaralandı.

Yahudiler, Hazreti İbrahim Camii katliamını dünya kamuoyuna, akli dengesi yerinde olmayan aşırı dinci bir Yahudi tarafından işlenmiş bir katliam olarak kabul ettirmeye çalıştı. Ancak katliamdaki her şey gerçeği haykırıyordu...

Katliamdan sonra Hazreti İbrahim Camii ibâdete kapatıldı. Cami sekiz ay süreyle kapalı tutuldu. Bu süre zarfında büyük değişiklikler yapıldı. Sanki katliamı gerçekleştirenler Müslümanlarmış gibi cezalandırıldılar. Caminin Yahudilere ayrılan kısmı üçte ikisini kapsayacak şekilde genişletildi. Müslümanlara ait kısımda namaz kılacakların sayısı üç yüz ile sınırlandırıldı ve bu kısmın askerler tarafından gözetlenebilmesi için caminin değişik yerlerine gizli kameralar konuldu, gözetleme yerleri yapıldı.

Müslümanların kullandığı ana kapılardan sadece bir tanesi açık bırakıldı, diğerlerinin tamamı kapatıldı.

Açık bırakılan kapıya da havaalanlarındaki gibi manyetik kontrol cihazları ve özel gözetim bölmeleri yerleştirildi. Yapılan bu düzenlemelerle cami adeta büyük bir polis karakoluna dönüştürüldü.

İşte biz ikiz minberlerin yürek yakıcı hikâyeleri böyledir. Kudüs'teki kardeşim yanmış, yakılmış, yapayalnız halde inliyor, benim de burada günlerim esaret altında geçiyor.

Kardeşimin, kötürüm bir insan gibi inleyerek yanık yüreği ve kömürleşmiş elleriyle yalnız gecelerde benim için ettiği duaları hissediyor yüreğim. Ama yine de bir yürek tüpürtüsüdür burada benim günlerim.

51- On İki Bin Şamdanlı Avlu

Yavuz Sultan Selim’in Kudüs’ü aldığı günün akşamında üzerinde on iki bin meşale yaktırdığı bin yıllık pembemsi tarihi taşlarla döşeli avluya vardığımızda şafak en taze pırıltıları-

nı Kubbetü’s-Sahra’nın altın kubbesine döküyordu.

Sabahın soğuşuna aldırmadan Kâse Şadırva’nın buz gibi sularında abdest alanların iç çekişlerinden hâsıl olan koro şeklindeki sesler, kurnalardan boşalıp dört bir yanda yankılanan su çağlıtı, kanat sesi, ağaç hışırtısı, kuş cıvıltısı birbirine karışıyordu.

Suların sesiyle diriliyor, suların sesiyle dile geliyordu taşlar...

Tarihi bin yıllık taşlar; “Ben bir Osmanlı avlusuyum” diye başlıyor sözlerine:

“Yavuz Sultan Selim Kudüs’ü aldığı günün akşamında benim üzerimde on iki bin meşale yaktırdı. Herbir askerin elinde bir kandil vardı. Sanki gökteki yıldızlar yere inmişti. Bu diyarlar o güne kadar böyle bir ılık şehrayini görmemişti. Bu ılıklar, Kudüs’te Osmanlı günlerinin başladığını ilan ediyordu.

Kudüs bağları, bahçeleri meşalelerin aydınlığı içinde sabaha kadar tutuştu, dağlar tepeler ılık ve alev kesildi. O gün bugündür benim adım “On İki Bin Şamdanlı Avlu” olarak kaldı.

Biz burada gördüğünüz gibi içiçe iki avludan oluşuyoruz. Benim üzerimde Aksâ Camii, Kâdim Aksâ Camii, Burak Mescidi, Mervan Mescidi, Kâse Şadırvanı, İslam Müzesi gibi pek çok yapı bulunuyor.

Benden üç metre kadar daha yüksekte olan Kubbetü's-Sahra Avlusu'nda ise; Mirac Kubbesi, Nebî Mihrabı, Silsile Kubbesi, Ruhlar Kubbesi, Hızır Kubbesi, Nahiv Kubbesi ve Ahmed Paşa Medreseleri gibi bir dizi tarihi binalar yer alıyor.

Bunların içinde güneşin yanında durduğundan ışığı görülmeyen lambalar gibi, aslında kendi başlarına çok değerli olan, ama Kubbetü's-Sahra'nın yanı başında bulundukları için nazarları bir türlü üzerine cezbedemeyen iki tanesi önem arzer.

Miraç Kubbesi ve Nebî Mihrabı...

İlkin, Hazreti Âdem yeryüzünün ikinci mabedini yaptı bizim üzerimizde. Hazreti Nuh, tufandan kurtulan inananları ile oturup aşure yemeğini yedi burada. Gün oldu Hazreti İbrahim'in ayak sesleri yankılandı taşlarımızın üzerinde. Gün geldi Dâvud Aleyhisselâm o yanık sesini dağlara taşlara dinletti buradan... Gün geldi Hazreti İsa bastı tarih kokan taşlarımıza, gün geldi Allah'ın Sevgilisi yürüdü üzerimizden...

Allah'ın Sevgilisi, Miraç Gecesi'nde Kadim Aksâ'nın güney tarafındaki Nebî Kapısı'ndan girdi ve mübarek ayaklarıyla benim üzerimden geçerek Kubbetü's-Sahra Avlusu'na ulaştı. Bütün peygamberler merdiven başı kemerlerinin olduğu yerde Allah'ın Sevgilisini karşıladılar. Kâbe'nin avlusundan Burak'la başlayan yolculuk burada son buldu.

İnsanlar, benim taşlarım üzerinde dolaşırken kendilerini irili ufaklı kubbelerin, mihrapların, mizanların, mastabaların, kuyuların yanı başında küçüldükçe küçülmüş bulur.

Burada her taş yüzlerce yıllık tarih, binlerce sayfada anlatılamayacak hikâye, milyonlarca kalbi heyecana getirecek bir kutsallık taşır bünyesinde.

Yavuz Sultan Selim’le başlayan Osmanlı döneminde Kudüs bir barış, bir taş ve su medeniyeti haline geldi. Arka arkaya yapılan mabetler, medreseler, tekkeler, imarethaneler, surlar, sebiller, çeşmeler, yollar, hanlar, hamamlar birdenbire Kudüs’ün çehresini değiştirdi. Kudüs bir ilim ve kültür merkezi olarak öne çıktı.

52- Haseki Sultan İmarethanesi

Sarışın bir sonbaharın şehirde gezintiye çıktığı bir öğle vakti, namazımızı Mescid-i Aksâ'da kıldıktan sonra batı yakasındaki Nazır Kapısı'ndan çıkıyoruz.

Muradımız 464 yıldır kesintisiz fakirlerin sığınağı olan Kanûnî Sultan Süleyman'ın güzeller güzeli eşi Hürrem Sultan'ın yaptırdığı imarethaneyi görmek.

Kapıdan çıkınca az ileride Kanûnî Sultan Süleyman'ın yaptırdığı tarihi bir su sebili bizi selamlıyor.

Aynı yol üzerinde yokuş çıkan merdivenli yolun yüz metre kadar ilerisinde, asırlara meydan okuyarak, kesintisiz 464 yıldır Kudüs'ün fakirlerine her gün ücretsiz hizmet veren kapısında geleneksel Osmanlı mimarisinin motiflerinin görüldüğü muhteşem eser bize tatlı bir tebessümle “merhaba!” diyor.

Burası, Osmanlı Devleti'nin 10. Padişahı, Batılıların “Muhteşem Süleyman” olarak adlandırdıkları Kanûnî Sultan Süleyman'ın eşi, Hürrem Sultan'ın yaptırdığı Haseki Sultan İmarethanesi...

Binanın alt katı aşevi olarak hizmet verirken, üst katı yetimler okulu olarak faaliyet gösteriyor. Binaının sağ tarafında ise Kudüslü mesleksiz gençlere marangozluk eğitimi veren bir atölye yer alıyor. Aşevinin kapısından içeri girdikten sonra, kubbeli altıgen yapının altında, şimdilerde kullanılmayan eski kazanlar, eski ocağın üzerinde yerli yerinde duruyor.

Az sonra fakir fukara ellerinde boş kaplarla gelmeye başlıyor. Bir vakıf geleneği olarak önce kadınlara, sonra erkeklere yemek servis ediliyor.

Aşevi sadece Müslümanlara değil, fakir Hristiyan ailelere de hizmet veriyor.

Boş kaplarla gelen hüzünlü yüzler, ayrılırken yüzlerindeki ifade mutluluğa dönüşüyor ve dudaklardan dua mırıltıları duyuluyor...

Bir kadın ruhuna ve zerafetine yakışır bir şekilde taş ve ahşap işçiliğinin en güzel motiflerini sunan Haseki Sultan İmarethanesi başlıyor beş yüz yıllık hikâyesini anlatmaya;

“Osmanlı döneminde burası, camii, medresesi, hanı, fırını, mutfacı, kileri ile büyük bir külliye idi.

Hürrem Sultan, bu koca külliyenin kurulması için yüklü miktarda para göndermişti.

Bu imarethanede 500 yıldır aralıksız Osmanlı kucaklayıcılığı sergileniyor.

Müslüman fakirler kadar gayr-i Müslim fakirlere de çorba ve ekmek dağıtılıyor.

Osmanlı döneminde günde iki defa, öğlen ve akşam saatlerinde ücretsiz yemek

dağıtılırdı. Ekmek, orba ve bazen mercimekli yemek ve bazen özel günlerde et bile servis edilirdi. İhtiyacı olan için gayet anlamlı bir ğnd bu.

Öncelikle fakirler yararlanıyordu imaretten, ama sadece fakirler değil. Mesela çalışmaya vakti olmayan hukuk öğrencileri gelip burada yemek yiyebiliyorlardı. Hiç de fakir olmayan hkmet görevlileri de gelip bu imkndan yararlanma hakkına sahiptiler. Başka bir ifadeyle imaret toplumun her kesimine çok önemli bir hizmet sunuyordu. Üstelik 16. yüzyılın ortasında tesis edilmesine karşın yüzyıllardır görevini ifa etmeye devam ediyor.

Haseki Sultan İmarethanesi yıl boyunca aynı yemeği sunmazdı.

Özel günlerde zengin sofralar kurulurdu.

Cuma gecelerinde, Ramazan iftarlarında, Aşure günlerinde, Mevlit, Regaip ve Berat kandillerinde, Ramazan ve Kurban Bayramlarında orba yerine taneli yemek ve tatlı olarak da zerde sunulurdu.

İmarethane sadece bir sosyal yardımlaşma müessesesi değildi. Aynı zamanda ekonomiye katkısı büyük olan ve şehirle köyleri birbirine bağlayan bir sosyal kurumdur. Hürrem Sultan Vakfı kuruluşundan itibaren Filistin'in kasaplarının, sucularının, pirinç ve bulgur tüccarlarının, tuzcusundan şekercisine kadar bir dizi esnafın gelir kapısına dönüşmüştü.

Osmanlı vakıflarından esinlenerek Yahudiler ve Hıristiyanlar da kendi vakıflarını kurmaya arazi ve binalarını vakfetmeye başladılar.

Osmanlı için vakıflar, merkezi otoritenin, ülkenin en uzak noktalarında dahi dizginleri elde tutmasını kolaylaştıran önemli unsurlardan biriydi aynı zamanda. Zira yerel yönetimler pek çok konuda kontrolü ellerine alsalar da vakıflar direk olarak İstanbul'a bağlı olurlardı.

Haseki Sultan Vakfı sadece Kudüs için değil, bütün bir Filistin için önemli bir merkezdi. Gelirini sadece Kudüs'ten değil, Filistin'in tamamından ediniyordu. Akdeniz sahillerinde köyleri vardı. Suriye'de ve hatta Mısır'da gelirleri özellikle bu vakıf için bir kenara ayrılan köyler bulunuyordu.

Ünlü Mutasavvıf Hasan el-Basri'den şöyle bir söz nakledilir:

“Her kim Kudüs'te bir dirhem sadaka verir, cehennem ateşinde yanmaktan kurtulur ve her kim bir somun ekmek verir, yeryüzünün dağları ağırlığınca altın vermiş birinden farkı olmaz.”

Beş yüz yıla yakın bir süredir ekmek ve çorba dağıtan bir müessesenin ilk hamurunu yoğurmuş olan Hürrem Sultan'ın nice dağlar ağırlığınca altın bağışlamış kadar sevap kazandığını varsın melekler hesaplasın.

Dedim ya Kudüs'te yaşarken insan, hayat verir taşa, öldükten sonra taş onun hayatını devam ettirir...

53- Surlar Şehri Kudüs:

Kanuni Sultan Süleyman Surları

Şarkın bu mahzun şehrinde her şey sizi sarıyor, kuşatıyor. Seslerin, taşların, gözlerin kuşatması altında olduğunuzu her an hissediyorsunuz. Surların şehri sarıp sarmaladığı gi-

bi; Kudüs'ün güneşli gökyüzüne doğru avazını bırakan ezanların, çanların, hazanların eşsiz güzellikte ilahi bir ahenkle göklerde kucaklaşması gibi; yaşanan onca kanlı olaya, çatışmalara rağmen diyebilirim ki, Kudüslülerin gözleri bana, en sıcak kucaklaşmaya geçişin bir an kadar kısa bir zamanda olabileceğini söylüyordu.

Bu şehrin sonsuz taşında toprağında uzun asırların ve çeşitli medeniyetlerin kucaklaşmasına şahit oluyoruz.

Sesler, gözler, yüzler sizi dışlamıyor, kendine çekiyor.

Ben Kudüs'te, Kudüs'e özgü bir tecrübenin ürünü olan, acılı ve asil bir zarafeti her hallerinde ortaya koyan nice insana şahit oldum.

En çok da insan gözleri... İçinde dostluktan başka bir şey bulunmadığını derin duruluğuyla ortaya koyarak kucaklayan insan gözleri.

Tıpkı genç Arap Samir'in gözleri gibi...

Fatihlerin kapısı El Halil kapısından Kudüs muhacirleri Ahmet, Mehmet ve yüreği insan sevgisi ile dolu sevimli genç Samir’le girdiğimizde kapının iç kısmındaki büyük taş levhadaki yazı dikkatimizi çekiyor. Gözlerimizi o yazıya mıhlıyoruz.

“La ilahe illallah İbrahim Halilullah”

Omuz omuza veren taşlarıyla bir çelenk gibi bu sözü, tarihin alnına asan Sultan Süleyman, Osmanlıların bu şehri “burada herkese yer var” anlayışıyla yöneteceğini adeta bütün dünyaya haykırmış. Bu ifade yalnız şehrin giriş kapısına asılmış bir kitabeden ibaret kalmamış. Osmanlı Kudüs’ü gerçekten “burada herkese yer var” mantığı ile yönetmiş. Yer yer çakışan kutsal mekanların, çatışmalara yol açmaması için elinden geleni yapmış.

“Taşlar bile insanı kucaklıyor bu şehirde” diyor genç Samir...

Burada günün her anında renklerin zenginliği tadılıyor. Kitabedeki “burada herkese yer var” sözünün tatlı tebessümü eşliğinde her dinden, her renkten insan bir huzur kentine girer gibi kaygısızca eski şehre giriyor, çıkıyor. Girişteki Hazreti Ömer Meydanı Kudüs’ün çok kültürlü çok dinli yapısının seyredilebileceği ideal bir mekan.

Bütün fatih komutanlar gibi Hazreti Ömer de şehre bu kapıdan girmiş. Girişin solunda iki mezar dikkatimizi çekiyor. Yanlarına gidince surları yapan mühendisler olduğunu öğreniyoruz. Ruhlarına Fatihalar uçuruyoruz.

Duadan başka bir beklentileri olmayan bu insanlara başka ne yapılabilir?

Üzerinde “La ilahe illallah İbrahim Halilullah” yazan kitabeye kulak veriyoruz. Şehri saran surların en anlamlı en değerli taşı anlatıyor surların sırrını;

“Özellikle Memluk otoritesinin zayıfladığı 15. yüzyıl sonlarında şehir sık sık bedevi baskınlarına maruz kalıyordu. Bu baskınlardan en fazla zarar görenler tarlalarında çalışan çiftçilerle ibâdet maksadıyla şehrin dışında bulunan Yahudilerdi.

Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bir gece rüyasında Sultan Süleyman’a seslenir;

“Ey Süleyman! 46 yıl devlet süreceksin ve çok savaşıacaksın. Soyun dünya yıkılıncaya kadar kesilmez, sana şefaetim budur: Savaş ganimetlerinden Mekke ve Medine’ye harca ve Kudüs’e öyle bir kale yaptır ki çocuklarının zamanında düşman eline geçmesin.”

Sultan Süleyman bu emir üzerine Kudüs’ün etrafının surlarla sarılmasını istiyor ve bu iş için Mimar Sinan’ı görevlendiriyor.

Şehrin etrafına surların inşâ edileceği haberi duyulunca; o zamana kadar Zeytin Dağı’nda ibâdet eden Yahudiler, şehir duvarlarının içinde, korunaklı bir ibâdet mekânı istiyorlar. Bugünkü Ağlama Duvarı Osmanlı yönetiminin bu talebe olumlu cevap vermesiyle Yahudiliğin yeryüzündeki en kutsal mekânına dönüşüyor.

Kanûni'nin emri üzerine kuleleri, kemerleri, mazgalları, kapıları ile bugünkü muhteşem surlar, şehri dört bir taraftan sarıyor.

Kudüs korunaklı hale geliyor.

O tarihte şehrin nüfusu beş bin civarında olmasına rağmen muazzam bir öngörü eseri olarak içinde elli bin kişi barındıracak genişlikte yapılıyor. Osmanlı Kudüs'ten ayrılınca kadar 400 yıl boyunca surlar şehrin sakinlerine sinesini açıyor, hiç kimseyi dışarda bırakmıyor.

Surların yapımı bitince Sultan Süleyman benim üzerime “La ilahe illallah İbrahim Halilullah” sözünü yazdırarak, bu kapının girişine koyduruyor.

Günün her saatinde bu kapıdan giren Kudüs gezginlerini tatlı bir tebessümle önce ben karşılarım. Onlara “hoşamedî” yaparım. Sonra şu gördüğünüz iki mezar...

Bunlar, iki Osmanlı mimar ve mühendisinin kabridir. Şehrin surlarının yapımını üstlenen bu iki mimar emeklerine karşılık hiçbir ücret talep etmemiş, yalnızca öldüklerinde şehrin en işlek kapısının içine gömülmeyi istemişler. Onların bu tertemiz duyguları, onlara beş yüz yıldır kesintisiz Fatihalar kazandırmaya devam ediyor.

54- Sebiller Şehri Kudüs: Suların Efendisi Kayıtbay Sebili

Serin bir sonbahar Muharreminde suların sesi bizi çağırıyordu.

Birbirinden güzel pek çok sebinin, çeşmenin ve şadırvanın

asırlardır bir mûsıkî gibi dinlenen tatlı şırıltıları, Kudüs'ün Osmanlı döneminde bir su ve barış medeniyeti olduğunu haykırıyordu. Suların hikâyesini hangisinden dinlemeliydik... Bir hayli zorlandığımızı ifade etmeliyim.

Ama taşla suyun buluştuğu bu nadide yapılardan biri vardı ki önünde durup uzun uzun seyretmekten kendimizi alamıyorduk. Burada suların sesiyle taşların nefesi birbirine karışıyordu. Bir Memlûk yapısı olan bu sebil, gerek ablak taş işçiliğinin güzelliğiyle, gerekse üzerindeki nefis hatlarla, taşların incisi, suların efendisi olmayı hak ediyordu.

Biz de suların hikâyesini suların efendisinden dinlemeye karar verdik:

“Benim adım Kayıtbay Sebili.

Kudüs, Memlûk ve Osmanlı döneminde bir sebiller şehri haline gelmişti. Şehrin hemen her bir yerinde suların tatlı şırıltıları duyuluyordu.

Osmanlının Kudüs'teki ilk eseri olan komşum Kasımpaşa Şadırvanı, Kanuni'nin Karanlık Kapı Sebili, Şalan Sebili, her gün yüzlerce insanın abdest aldığı Şâfiîler'in Kâse Şadırvanı ve eski şehrin içindeki Çorbacı

Sebili gibi birbirinden güzel pek çok sebilin, çeşmenin ve şadırvanın tatlı şırıltıları ile taşların haykırışı birbirine karışıyordu.

Sultan Süleyman, bu çeşme ve sebilleri beslemek üzere Beytlehem yakınlarında, bugün hala "Süleyman Havuzları" diye anılan antik su havzalarından Kudüs'e kadar uzanan bir su kanalı inşâ ettirdi. Süleyman Havuzlarının suyu Kudüs'e ulaşınca; her köşe başında bir çeşme veya sebilin tatlı şırıltısı bir sevinç dalgası gibi sokakları dolaşmaya başladı. Şehirde yapılan bütün sebillerin özellikle farklı din ve kültürlerin buluşabileceği mekânlara yerleştirilmesine özen gösterilmişti. Söz gelimi Nazir Kapısı Sebili, bir taraftan Ağlama Duvarı'na, diğer taraftan Mescid-i Aksâ'ya gidenlere ve tabii şehrin bütün tüccarlarına hizmet ediyordu.

Osmanlı, sebil ve çeşmeleri farklılıkların buluşma noktaları olarak görüyor, böylece farklı din ve mezheplerin kendi kendilerini gettolaştırmasına da izin vermiyordu. Şehirde yapılan bütün sebillerin özellikle farklı din ve kültürlerin buluşabileceği mekânlara yerleştirilmesine özen gösteriliyordu.

Eski şehre Şam Kapısı'ndan girenleri Çorbacı Sebili karşılardı. Aksâ Camii'ne giden Müslümanların neredeyse tamamı bu noktada duraklar ve Ağlama Duvarı'na giden Yahudilerle aynı noktada su içerlerdi. Bu yol Kıyamet Kilisesi'ne ulaştığından sebilin önünden Hristiyan hacılar da eksik olmazdı.

Yüz yıl sonra bugün bile Çorbacı Sebilinin çevresindeki görüntüler eskisinden farklı değil.

Sebili yaptıran Abdülkerim el-Çorbacı vakfiyesine şunları yazdırmıştı:

“Allah’ın bütün kullarının, hiçbir ayırım olmaksızın, ister geliyor olsun, ister gidiyor olsun, ister şehirden olsun, ister çölden olsun, ister genç, ister yaşlı, ister güçlü, ister zayıf, ister erkek, ister kadın olsun herkesin istifadesine...”

Bugün her ne kadar sularının şırıltısı duyulmuyorsa da 1950 yılına kadar burada iki kişi durur gelip geçene su ikram ederdi.

Kandil gecelerinde ve bayram günlerinde suyun yerini şerbet alırdı. Kudüs esnafının içinde yeterince yaşlı olanlar günün her saati bu sebilde bekleyen Derviş el-Bennan’ı ve Yahya el-Şihabi’yi hatırlarlar hala.

Kudüs’te su sadece insani bir ihtiyaç değildi. Aynı zamanda otoritenin sembolüydü. Suyu hükmeden hayata hükmederdi. Bir şehrin diğer her imkânı yerinde olsa bile suyu olmadığı ayakta kalabilmesi mümkün değildir.

Bu sebil ve çeşmelerin bir özelliği de pek çoklarının Hazreti Hüseyin’in şehit edildiği gün olan 10 Muharrem günü hizmete girmeleri idi.

Sanki orada Kerbela’ya mani olamayışın verdiği manevi ıstırap duygusuyla orayı sulandırmak; her dinden olan insanlara su dağıtmak, sakalık yapmak suretiyle suyun kimseden esirgenmeyeceği kültürü yaygınlaştırılmak isteniyordu.

Kutsal şehirlerde başta şadırvanlar olmak üzere suyun ve taşın buluştuğu nokta, kul ile Allah’ın buluştuğu noktadır aynı zamanda.

Kudüs'ün bütün şadırvan, havuz, çeşme ve sebilleri bu hakikati haykırırlar asırlardır.

55- Sufiler Şehri Kudüs: Ruhlar Kubbesi

Zeytin ağaçları, Kudus'ün sadece imgesi değil, talihi de olmak isteğiyle sonbaharın tatlı rüzgârında birer derviş ruhu giyinmiş gibi mütevekkil, dualı. Uzun uzun seyrediyorum

bu manzarayı. Hiçbir şey düşünmeden ya da çok fazla düşünmekten artık kelimelere sığmayan bir ruh istilasına maruz kalarak...

Şafak vakti girince artık Aksâ Avlusu'ndaki esrar hafiften çekilir de gerçeğe dönerim, diyorum. Ortalık aydınlanıyor, sevdalı başım karşıma çıkan isimlerle sallanıyor bu sefer: Ruhlar Kubbesi, Hızır Kubbesi ve Mevlevilerin Dua Kubbesi... Gördüklerim “burada gündüz de düşür”, diye sarsıyor beni. Gülüyorum halime ve teslim oluyorum. Evet, hergün bir kere daha ikrar ediyorum: Burada gün ışığı geçmiş ve geleceği iptal eder, sadece an vardır ve o an aslında ezeli bir şimdidir. Burada insan bütün sorularını hatta kendini büyük bir ihtişamın içinde kaybeder. Öyle bir heybetle konuşur ki burada hakikat, diğer herşey ve elbette kişinin kendi hikâyesi de silinir gider.

Evet, evliya ruhlar tarafından kuşatılmıştık, direnmenin anlamı yoktu.

Bıraktık kendimizi ve öyleyse dedik, kubbelerle konuşmak için sabahın bu vaktini seçmiş olmaktır şimdi buradaki gerçek.

Tatlı bir sabâ rüzgârı sırtımızı okşarken Miraç Kubbesi'nin komşuluğunda yaşayan Ruhlar Kubbesi konuştu, biz dinledik:

“Burası veli ruhların buluşma yeridir.

Eh... Onca sûfinin, evliyanın, ervahın ârâm ettiği, geceleri buluştuğu bir kutsal şehirde onların bir mekânı olmaz olur mu? İşte ben evliya ruhların mekânıyım. Burada edilen dualara veli ruhlar ‘âmin’ derler.

Osmanlı döneminde, Kudüs’ten geçen Müslüman hacıların uğrak yeri idi burası. Kudüs, kadimden beri hemen her dönemde sufiler şehri oldu... Yahudiler, Hristiyanlar ve Müslümanlar Kudüs’te başka hiçbir yerde hissetmeyecekleri farklı bir şeyler hissederler. Kutsal zincirin son halkası olan Muhammed ümmeti, Kudüs’ü ve hatıralarını daha eski ümmetler gibi bir akraba-aile ülfetiyle değil de bütünüyle uhrevi bir gerçek olarak kavradılar ve ona biraz da peygamberlerin bizzat soydaşları eliyle uğradıkları içler acısı ihanetler dolayısıyla bir vefa aşkıyla bağlandılar. Müslümanlar için Kızıldeniz’i geçen Musa’nın bir zamanlar sulara emanet edilen Yusuf’un tabutunu sırtlaması gibidir Kudüs’e sahip çıkmak, Kudüs’te varolmak. Müslümanlar için Kudüs’te varolmak İbrahim’e, Musa’ya, Dâvud’a, Zekeriya’ya, İsa’ya, Hazreti Muhammed’in bütün bu öncülerine, tarihi gerçekliğin kırptığı, hırpaladığı, peçesini kaldırarak büyüsunü bozduğu şekliyle değil, asıl kaynağında, ilahi olanda olduğu gibi uhrevi olarak sahip çıkmak ve şahit olmaktır. İbrahim’e, İsa’ya, Musa’ya ve diğerlerine, beşeri olanla perdelenmeden bakabilme talihine sahiptir Müslümanlar. Bu yüzden Kudüs’te her Müslüman başka yerde hissetmediği uhrevi zevkle karışık belki de sadece şahit olmakla gerçekleştirdiği bir vazifenin derin hazzını duyar.

Mekke, Medine Müslümanların ilk iki kutsal merkezidir ama Kudüs onların da üzerinde inşa edildiği bir temeldir. Yahudiler ve Hristiyanlar hâlâ burayı manevi başkentleri olarak kabul ediyorlar. Müslümanlarsa kendilerini bu manevi başkentin tarihi değil, tamamen uhrevi algılanışının garantisi olarak görüyorlar. Onlar Kudüs’ü ve ondan geçen peygamberleri sadece son peygamberin dilinden ve aynasından tanıdılar. O yüzden Müslümanlar Kudüs sokaklarında başka yerde hissetmedikleri şeyler hissederler. O sokaklarda gezen, yaşayan Müslümana,

Muhammed Aleyhisselam konuşur, anlatır ve hatırlatır kendi kardeşlerinin hikâyelerinin geçtiği mekânları. Hemen her dönemde Kudüs dinlerin ve kültürlerin ortak şehri olduğu gibi sufilerin ve zahitlerin de ortak şehri oldu.

Hazreti Dâvud'un altı köşeli yıldızının anlamını Yahudi mistikleri şöyle anlatırlar: Bu yıldız aslında biri göğü biri yeri gösteren iki üçgendir. Bu iki üçgen birbirine geçmiş ve Kudüs'ün sembolü olmuştur.

Dâvud Yıldızı, 'Burada yer ve gök buluşmuştur,' demektir. Kudüs, Yukarıların ve Aşağıların şehridir. Yahudi Mistikleri arasında Yukarıların ve Aşağıların Kudüs'ü diye iki Kudüs'ten bahsedilir gerçekten de. Yukarıların Kudüs'ü semavat ehlinin ve büyük azizlerin ruhlarının yaşadığı arştaki mabedidir. Aşağıların Kudüs'ü de bütün günah ve sevaplarıyla insanların yaşadığı arzın mabedi.

Yahudi mistikleri, Yukarıların Kudüs'ünün Aşağıların Kudüs'ünü seyredip durduğuna, Kudüs'te yaşanan her şeyle yukarıda yaşayanların alakadar olduğuna inanırlar. Bir gün Mesih'in geleceğini ve Yukarıların Kudüs'ü ile Aşağıların Kudüs'ünün birleşeceğini düşünürler.

Daha en erken dönemlerde Kudüs'te yaşayan papazlar da Kidron Vadisi'ndeki mağaralara yerleşerek dünyevi hayattan el etek çekiyor, münzevi bir hayat yaşıyorlardı.

En son olarak Müslüman sufiler de, Kudüs'ü semavatın kapılarının yeryüzüne en yakın olduğu mekân olarak kabul ettiler.

İdris Aleyhisselâm'ın Rabbine yürüdüğü; İsa Aleyhisselâm'ın göklere çekildiği ve nihayet Hazreti Muhammed'in miracına çıktığı mekân olarak Kudüs'ü, sufinin manevi yolculuğunda uğraması gereken bir 'tekâmül' şehri olarak gördüler.

Selmân-ı Farisî bunlardan biri mesela.

Zeytin Dağı'ndaki makamından Kudüs'ü seyreden ilk kadın evliya Râbiat-ül-Adeviyye bir başkası.

İbrahim Ethemler, Beyazıt-i Bistamiler, Muhiddin-i Arabiler geçtiler

Kudüs'ten...

Asırlar boyunca Kudüs'e yerleşen sûfiler doğal olarak arkalarında sûfi müesseseleri bıraktılar.

Zaviyeler, ribatlar, hankalar, tekkeler ve halvethaneler kurdular Kudüs'te. Kudüs'ü hürriyetine kavuşturan Sultan Selahaddin'in kendisi de bugünkü Hanka Camii'nin altındaki tekkede dervişlerle birlikte kalırdı.

Bir şehir sûfiler şehri olur da orada bir köşede Hızır'ın mekânı olmaz olur mu?

İşte şu benim komşum Hızır Kubbesi'dir. Anlatıldığına göre Hızır'ın bu köşede namaz kıldığını gören Allah dostları istemişler bu kubbenin inşâ edilmesini.

Erken dönem sûfileri zaten Hazreti Hızır'ın Kudüs'te yaşadığına inanırlar. Bazıları da İstanbul'un fethinden sonra oraya taşındığını söylüyorlar. Hızır bu... Aynı anda pek çok yerde bulunabilir.

Hızır kubbesinin alt zemininde de Mevlevilerin dua kubbesi vardır.

Osmanlı döneminde Mevlevihane'de yaşayan dervişler cuma günleri burada toplanıp dua ederlerdi.

Emeviler, Memlükler döneminde olduğu gibi Osmanlı döneminde de Kudüs adeta bir sufiler şehri olmayı sürdürdü.

Osmanlı Devleti; hâkimiyetine geçen topraklarda, devletin bir politikası olarak, maddi imarla birlikte manevi imara da önem veriyordu.

Anadolu'dan bu yeni topraklara şeyhler, dervişler göndererek, oraların merkezle sosyal ve kültürel uyumunu sağlıyordu.

Kadirîlik, Nakşibendîlik, Mevlevîlik başta olmak kaydıyla hemen bütün tarikatlar 400 yıl boyunca Kudüs'te altın çağlarını yaşadılar.

Hemen bütün tekkeler, zaviyeler harıl harıl çalışıyor, yerdeki Kudüs'ten gökteki Kudüs'e dualar, zikirler yükseliyordu.

1820'li yıllardan sonra Şam'da yaşayan Mevlana Halid-i Bağdadi Hazretlerinin

Kudüs'e etkisi büyük oldu.

Mevlevî mücâhitler Cemal Paşa komutasındaki 4. Ordu'ya katılarak dört asır boyunca yaşadıkları Kudüs'ün korunmasında da rol aldılar.

56- Fâtımatüzzehra Mihrabı

Sûfiler şehrine akşam iniyor, gökyüzünde yıldızlar belirliyordu. Sayısız yıldız içinde Ay, gerilmiş bir yay gibi görünüyordu.

Ferforje lambaların tatlı ışığı ile aydınlatılmış taş döşeli dar sokaklardan geçiyoruz. Sükûnu bozmak istemeyen bir temkîn var şehirde...

Lacivert gökyüzünün altında bir gece güneşi gibi parlayan Kubbetü's-Sahra'nın batı tarafındaki Cennet Kapısı'ndan içeri girdiğimizde Kutsal Kaya'nın kuzeydoğu köşesinde duran zarif bir minberle karşılaşıyoruz.

Zamanlı olana, vehimlere hiç yolu düşmemiş, sonsuz bir gençlik içinde engin ve müşfik bir ruh gibi sessizce duruyordu.

Mütevazı mihrabın kelimelere tenezzülü yoktu ama Fâtıma Annemizin kapısına gelen dilencileri boş döndürmediğini hatırlamış olmalı ki sessizce konuşmaya başladı:

“Kubbetü's-Sahra yapılalı neredeyse bin yılı geçmişti.” diye başladı sözlerine.

“Bir gün Sultan Abdülhamit bir rüya görür. Rüyasında Kubbetü's-Sahra'nın bu bölümünde Fâtıma Annemiz namaz kılmaktadır.

Sultan, ertesi gün, saray kütüphanesinde çalışan Filistinli Şeyh Şukayri'yi çağırır fakat Şukayri, bu bölümde öyle bir mihrabın olmadığını söyler; bunu bir işaret olarak yorumlayan Sultan Hamid, Fâtıma Annemizin manevi teşrifine hürmeten bir mihrap yapılmasını emreder.

Gördüğünüz gibi benim de kaşlarım hilal, yüzüm al aldır tıpkı Hazreti Fâtıma Annemiz gibi.

Zulme isyan vardır gözlerimde.

Bakışlarım Fâtıma'dır.

Filistinli kadınlar, kızlar daralıp bunaldıklarında bana koşarlar. Benimle konuştuklarında Hazreti Fâtıma ile konuştuklarına inanırlar.

Fâtıma Annemiz de Filistinli kızlar, kadınlar gibi zor bir çocukluk yaşamıştı.

Sümeyye Hatun gibi ellerinden kollarından develere bağlanarak çölde parçalanan kadınların çığlıkları, geceleri çölde yükselen kız çocuklarının feryatları, inanan kadınların sırtlarında ısıklanan kamçıların sesleri arasında büyümüştü.

Güllerin Efendisi, bir gün yoldan geçerken toz toprak saçmışlardı üzerine. Hazreti Fâtıma hemen koşmuş ve babasını öyle görünce ağlamaya başlamıştı.

“Ağlama kızcağızım! Allah babanı zayi etmeyecektir.” buyurmuştu Efendimiz.

Kuzey Afrika modernleşmesini sağlamakla görevli sömürge valilerinin yerli halkın kızlarına “Fâtıma” diye hitap etmeleri boşuna değildir.

O tek başına bir ümmettir.

Filistinli yetim kızlar gelir benim önümde namaza dururlar. Ben onların başını okşarım. “Yetimliğin yılgınlığına kapılmayın, Fâtıma Annemiz de yetimdi” derim.

Annesiz kalmanın ne demek olduğunu en iyi bilen birinin mihrabıyım ben.

Benim önümde namaz kılan kadınların yüreği yiğitlenir.

Kıyamete kadar gelecek nesillere cennetin yolunu çizen kadınlardan iki kalp kahramanı Fâtıma Annemizle, Meryem Annemizin mihraplarının komşu olması boşuna değildir.

Sahra’ya namaz kılmaya gittiği bir gün dövmüşlerdi Meryem’i hem de kucığında bebeği ile...

Yaralarını sarıp, kanlarını silerek ağlayarak uyuya kalmıştı. Rüyasında cennet kadınları Hazreti Asiye, Hazreti Hatice ve Hazreti Fâtıma’yı göstermişlerdi ona.

Onlar, cennetin yollarından geçerken, melekler kendilerinden geçiyormuş. Sonra, “Ey melekler gözlerinizi sakının Muhammed Mustafa’nın kızı Fâtumatüzzehra geçiyor!” diye bir ses işitmiş.

Ortalık o anda öyle aydınlanmış, o kadar nurlanmış ki her yan ışık yağmuru altında kalmış.

Hazreti Meryem uyandığında vücudundaki yaralardan eser kalmamış.

Öyle anlaşılıyor ki Fâtıma Annemiz, Zeytin Ağacı gibi bereketli Filistin kadınlarını hiç yalnız bırakmıyor.

Hazreti Meryem’e verdiği gibi günümüzün Meryemlerine de g veriyor.

“Yılmayın, ben yanınızdayım.” diyor.

Hazreti Fâtıma Annemizin Medine’de de mihrabı varmış. Annesinin vefatından sonra babasıyla birlikte yaşarken, odacığında kendisine bir mihrap edinmiş.

Tıpkı Hazreti Meryem gibi ayakları şişinceye kadar ibâdet edermiş. O da Meryem Ana gibi kandil yakmazmış gecelerde, kendisi kandilmiş Fâtıma Annemizin. Hazreti Aişe Annemiz, “Ben gecelerde Fâtıma’nın aydınlığında iğneye iplik takardım” dermiş.

O hiç babasını yalnız bırakmıyarak bütün kızlara örnek olmuş.

Evlendiğinde uzak bir yere taşınmışlar.

Resulullah Efendimiz “Keşke Fâtıma’m bana biraz yakın olsa” deyince, bir sahabe Hazreti Peygambere yakın olan kendi evini yeni evlilere tahsis etmiş ve böylece o hasret hafiflemiş.

Peygamberimiz ona “babasının annesi” dermiş.

Öyle tahmin ediyorum ki babası Miraç Gecesi buradan göklere yükselirken onu yalnız bırakmamak için o gece o da buradaydı. Sonrasında da hiç ayağını kesmedi bu topraklardan.

O iffet abidesiymiş. Utangaçmış. Yüzü hayâsından bir gonca gibi kızardığında benim yüzüm gibi al al olurmuş.

Hem ben, hem de Medine’deki Mihrabı, Maksurelerin arkasındayız.

Annemiz görünmeyi sevmezmiş.

Öldüğünde gece gömülmeyi istemiş. İnsanların omuzlarında öyle aşikâr gitmek istememiş.

Mahşer meydanından meleklerle kuşatılmış, nurlarla sarılmış olarak geçerken, göklerden bir nida duyulacak yürekleri titreten:

“Ey Mahşer halkı eğin başlarınızı Fâtımatuzzehra’dır geçen.”

Fâtıma Annemiz, bir gece yine Sultan Abdülhamit’e “Mescid-i Aksâ da kadınlar sıkıntı yaşıyorlar, Kubbetü’s-Sahra’yı onlara tahsis et” demiş. O gün bugün Kubbetü’s-Sahra kadınlara tahsislidir.

İki kadın... Hazreti Meryem ve Hazreti Fâtıma...

İkisi de mihrap sahibi, ikisi de kalb kahramanı... İkisi de Betül...

İkisinin de zalimlere karşı yürekleri yiğit...

Geceleri sufiler şehri Kudüs’ü aydınlatan iki kandil...

Tıpkı Zeytin Dağı’nın çifte kandilleri gibi...

Gece ilerlemişti. Kubbetü’s-Sahra’nın kapıları kapanmak üzereydi.

Kudüs kadınlarının ve kızlarının harap kalplerinin mimarı Fâtımatüzzehra mihrabına, melal içindeki yüreklerimizle veda ederken; Annemle buluşmuş gibi

duygulanıyorum.

İyi ki buradasın ‘anacığım ’diyorum. Sen olmasaydın biz kendimizi burada çok daha yalnız hissederdik. Sen gelmeseydin bu şehir hep eksik olurdu. Yüreği yaralı Filistin kadınları ‘bizi neden yalnız bıraktın!’ diye gönül korlardı analarına.

Orada bir şeyin daha sırrına eriyoruz. Osmanlı buralardan ayrılıncaya kadar; ilk akşam Yavuz Sultan Selim’in yaktırdığı On İki Bin Şamdan’ın ışığının Kudüs ve Filistin topraklarını hep aydınlatıp durduğunu farkediyoruz.

57- Zeytin Dağının Çifte Kandilleri

Selmân-ı Fârisî

Bir hakikat arayıcısı Selmân-ı Fârisî'nin ve İslam'ın ilk kadın evliyası Râbiat-ül Adeviyye'nin ayak izlerini sürmek için bir sonbahar ikindisinde kutsal Zeytin Dağı'ndayız...

İkinci güneşinin solgun ışıklarında dinlenen Yahudi, Hristiyan, Ermeni ve Müslüman mahalleleri buradan muhteşem görünüyordu. İnsanlık tarihi yan yana aynı ışığın altında...

Kubbetü's-Sahra, günün son kızıl ışıkları içinde, baharda beyaz gelinlik giymiş badem ağaçlarını andıran Beyaz Kudüs evlerinin ortasında; mavi çinileri ve altın kubbesiyle her zamanki gibi göz kamaştırıyordu.

Gurupta kaybolan güneş sanki Mabet Tepesi'nden yeniden doğuyordu...

Gökkubbeyi tutma yarışında olan Zeytin Dağı'nın tepesindeki Rus Kilisesi Kulesi ve Augusta Victorya Kulesi ile şehrin batı tepesindeki Dâvud Kulesi; akşamı, geceye teslim saatlerinde semavi askerler gibi Kudüs'ü tarassud ediyorlardı.

'Selmân-ı Fârisî'nin Kudüs günlerini ebedileştiren Camii'ne girdiğimizde sağ

kible tarafındaki mütevazı bir türbe Selmân-ı Fârisî'nin ilginç hikâyesini anlatıyor bize:

“Selmân-ı Fârisî İsfahan yakınlarında bir köyde dünyaya gelir.

Babası, Mecûsîlerin bin yıldan beri yanan ateşinin sönmemesi için çok büyük servetler harcayan çok zengin bir toprak ağasıdır.

Genç Selmân, bir gün kilisede ibâdet eden insanlarla karşılaşınca ailesinin inancını sorgulamaya başlar.

O çocukluğundan beri bir hakikat arayıcısıdır. Evlerinde sürekli ateşe secde eden ailesine bunun yanlışlığını anlatmaya çalışır. Bir gün babası onu evin bodrumuna kapatır. Bu olaydan kısa bir süre sonra da çileli bir yolculuğa çıkar.

Hıristiyan rahiplerle Şam'a giden Selmân-ı Fârisî, Hıristiyanlığı öğrenmek için birçok rahibin hizmetine girer. Bir Rum şehri olan Amuri'de bir rahipten duyduğu sözler onun hayatında yeni bir sayfa açar:

“Ahir zaman peygamberinin gelmesi yaklaştı. O Araplar arasından çıkacak, vatanından hicret edip taşlık içinde, hurması bol bir şehre yerleşecek; o hediye kabul eder, sadaka kabul etmez, iki omuzu ortasında peygamberlik mührü vardır.”

Amurili Rahib'den duyduğu bu sözler bu hakikat arayıcısının yüreğinde yeni korlar tutuşturur.

Yine yollara düşer. Hicaz’a giden bir kafileye katılır. Yolda ihanete uğrar ve tutsak muamelesi görür. Kervan Medine’ye vardığında ise bir Yahudi’ye köle olarak satılır.

Özgür olarak yollara düşen özgürlük arayıcısı yolun sonunda tutsak olur.

Medine’de hurma bahçelerinde gece geç saatlere kadar zorla çalıştırılır. Peygamberimiz Medine’ye hicret ettiği halde haberi bile olmaz.

Şehrin günlük aktivitelerinden çok uzaktadır.

Günün birinde efendisinin “Mekke’den biri geldi, peygamber olduğunu söylüyor” sözlerini duyar. Yüreğinde içten içe yanan hakikat ateşi yeniden harlanır. İlk fırsatta hemen Peygamberimize koşar.

Yanında götürdüğü hurmalardan uzatır, “Bunlar sadakadır.” der.

“Biz peygamberler sadaka kabul etmeyiz.” der Allah’ın Resulü.

“Bu bir!” der ve ayrılır.

Selmân bir başka gelişinde yine yanında hurmalarla gelir.

“Bunlar hediyedir” der.

Peygamberimiz hem kendi yer hem de yanındakilere ikram eder.

“Bu da iki ”der kendince.

Bir başka gelişinde peygamberimizin iki omuzu arasındaki peygamberlik mührünü görmeye çalışırsa da buna muvaffak olamaz. Ancak peygamberimiz onun muradını anlamıştır. Gömleğini açarak, “bak” buyururlar. Mührü görünce gözyaşları içinde Müslüman olur.

Köle, efendisinin ses mesafesinden uzak olamaz. Efendisini bir gölge gibi takip etmesi gerekir. Peygamberimizden uzak geçen günler Selmân-ı Fârisî için azaba dönüşür. Medine, bütün susuzlar için bir pınardır ama pınarının başında susuzdur Selmân... Peygamberimiz, Selmân’ı kölelikten kurtarır.

Ashabı Suffa’ya katılır Selmân.

Her gün göklerden dökülen vahiy şelaleleri ile dolan nübüvvet pınarından beslenmeye başlar.

Her daim Allah’ın Sevgilisi’nin sohbetindedir.

Allah'ın Resulü'nün dudaklarından bir gün şu sözler dökülür:

“Rabbimin bana sevdiğini bildirdiği, benim de sevmemi istediği dört kişiden biri Selmân'dır.”

Selmân-ı Fârisî'nin Ensar'dan mı yoksa Muhacirlerden mi olduğunun tartışıldığı bir gün Allah'ın Resulü Selmân bizdendir, Ehl-i Beyt'tendir” dediğinde dünyalar Selmân'ın olur.

Allah'ın Sevgilisin yanından bir an ayrılmayan Selmân-ı Fârisî İslam tarihi açısından da çok önemli bir kişidir.

Müşriklerin Medine'ye saldıracağı haberi geldiğinde Medine'nin müdafaası için şehrin etrafına hendek kazılması fikrinin sahibidir Selmân.

Allah'ın Sevgilisi ruhunun ufkuna yürüdüğünde Selmân-i Farisi büyük bir hüzne kapılır.

Hazreti Ebu Bekir devrinde Medine'den ve onun sohbetinden bir an ayrılmaz.

Halife Hazreti Ömer'le birlikte Kudüs'ün anahtarlarını teslim almaya gelen heyetin içinde yer alır. Onun adıyla anılan bu camii onun Kudüs ziyaretini ebedileştirmek için inşâ edilir. Daha sonra kendi ülkesi olan İran'ın fethine katılır. İslâm ordusunun büyük zafere kavuştuğu bu sefere onun büyük katkıları olur ve kendi milletinin Müslüman olmasından büyük mutluluk duyar.

Yıllar önce anne babasını ateşe secde ederken bırakıp gittiği ülkesindedir. Ülkesinin insanlarını Müslümanlığa davet eder.

Medayin şehri fethedilince de Halife Ömer tarafından şehre vali tayin edilir. İlmi, basireti, adaleti ve nezaketi ile Medayin halkı tarafından çok sevilir. İslâmiyet'in kısa sürede bu şehirde yayılmasına vesile olur.

Hazreti Osman'ın hilafet döneminde hastalanan Hazreti Selmân, ölüm döşeginde bulunduğu sırada bile kendisini ziyarete gelenlere nasihatlerde bulunur. Bir ara gözyaşlarına boğulur.

“Dünyadan ayrıldığım için ağlamıyorum” der, yanındakilere. “Ancak Allah'ın Sevgilisi, ‘Dünyadan ayrılırken sermayeniz bir yolcunun yol azığından fazla olmasın.’ buyurmuştu, işte ona ağlıyorum.”

Hâlbuki Medayin'de vefat ettiği vakit, bütün serveti bir kâse, bir leğen, bir kilim ve bir hasırdan ibarettir.

Râbiatü'l Adeviyye

Hakikat arayıcısı büyük sahabe Selmân-ı Fârisî'ye veda edip ayrıldığımızda büyük sevdalara bağrını açmış Zeytin Dağı'nda gün batımıydı.

Kutsal Dağ, bu saatlerde daha büyüyor, daha bir ağırlaşıyor, bütün dünya buradaymış gibi geliyor insana.

Az sonra çan ve ezan sesleri Kudüs semalarında birbirleri ile kucaklaşacaktı...

Gün, karşı tepelerin ardında kaybolmadan Kutsal Dağ'ın çifte kandillerinden Râbiat-ül Adeviyye'ye kavuşuyoruz.

Herbir şeyin akşamın melal suskunluğuna büründüğü anda türbenin taşları konuşuyor, biz dinliyoruz:

“Burada yatan büyük kadın, Basra'da yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gözlerini açar.

Dört kız kardeşten sonuncusu olduğu için babası adını Râbia (dördüncü) koyar.

Doğduğunda evlerinde ne saracakları bir bez ne kandile koyacakları bir yağ vardır.

Bu duruma annesi çok ağlayıp mahzûn olur. Kocasına; “komşuya gidip, bir miktar kandil yağı isteyebilir misin?” der.

Hazreti Râbia’nın babası, Allah Teâlâ’dan başka kimseden bir şey istememeğe söz vermiş olan birisidir. Bununla beraber hanımını üzmemek için komşuya gider ve kapıya elini sürerek geri gelir.

“Kapı açılmadı” der hanımına. Râbia’nın annesi ağlamaya başlar. Babası da bu duruma çok üzülür.

O üzüntüyle uyuya kalan babaya, rüyasında Peygamberimiz şöyle seslenir: “Hiç üzülme! Bu kızın, öyle bir hanım olacak ki, ümmetimden yetmiş bin kişiye şefaath edecek. Yarın bir kâğıda şöyle yaz ve Basra valisi İsa Zâdân’a git ver:

“Sen her gece Peygamber Efendimiz’e yüz salâvat-ı şerife, Cuma geceleri de dört yüz salâvat gönderirdin. Bu Cuma gecesi unuttun. Bunun kefareti olarak, bu yazıyı sana getiren zata dört yüz altını helâl parandan ver.”

Hazreti Râbia’nın babası uyandığında, Peygamber Efendimiz’i (sallallahu aleyhi ve sellem) görmenin sevinciyle ağlamaya başlar. Hemen kalkar ve denileni yapar.

Vali İsa Zâdân mektubu alınca, Resulullah Efendimiz’in kendisini hatırlamış olmasının şükrünü edâ için, binlerce altını fakirlere dağıtır. Râbiat-ül Adeviyye’nin babası İsmail Efendi’ye de mektupta yazılanı ve ona ilâve olarak pek çok altını da sadaka verip, bir ihtiyacı olursa tekrar gelmesini tembih eder.

Altınları aldıktan sonra lüzumlu ihtiyaçlarını temin eden baba sevinç içinde evine gelir.

Aile, Râbia'nın gelişiyle bereket ve bolluğa kavuşur.

Râbia, rahat ve huzur içinde büyür, güzel bir eğitim alır.

Annesi ve babası arka arkaya vefat edince Râbia için zor günler başlar.

O yıllarda Basra'da kıtlık ve fevkalâde pahalılık vardır. Kimsesiz kalan Râbia'yı zalim bir kimse yakalar ve hizmetçi olarak iş gördürmeye başlar. Sonra da köle olarak altı gümüş karşılığı bir ihtiyara satar. O ihtiyarın hizmetçisi olarak, gösterilen zor işleri sabırla yapmaya çalışırsa da çok sıkıntılı günler geçirir.

Onca sıkıntıya rağmen hiç isyan etmez, Allah'ın takdirine râzı olur.

Râbia bir gün karşısına çıkan bir erkekten sakınayım derken düşer ve kolu kırılır.

“Ya Rabbi! Garip ve kimsesizim. Yetim ve öksüzüm. Köle edildim. Bir de kolum kırıldı. Lâkin ben bunların hiçbirine üzölmüyor, yalnız senin rızanı istiyorum. Benden râzı olup olmadığını da bilmiyorum.” der.

Bu sırada bir ses duyar:

“Üzülme, sen ahirette meleklerin bile imreneceği bir makamda olacaksın.”

Râbia tekrar efendisinin evine döner.

Hemen her gün oruçlu bir halde gün boyunca evin işlerini yapar, akşama kadar ayakta durur, geceleri de Allah’a ibâdet ve niyazla geçirir.

Bir gece efendisi uyandığında sesler işitir.

Râbia’nın başı secdede dili duadadır.

“Ey Rabbim! Benim arzumun senin emrine uymak olduğunu biliyorsun. Benim saadetimin senin huzurunda bulunmaktır. Eğer elimden gelse, sana ibâdetten, bir ân geri kalmam. Fakat ev sâhibimin hizmetinde bulunduğum için ona hizmet ediyorum ve sana gereği gibi ibâdet edemiyorum...”

Adam, pencereden bakınca Râbia’nın başı üstünde boşlukta asılı bir kandil görür.

“Artık Râbia köle olamaz!” der.

Sabaha kadar uyku girmez gözüne...

Sabah olduğuunda adam Râbia'yı çağırır:

“Râbia artık serbestsin. Dilediğini yap. Ama burada kalırsan ben sana hizmet ederim.” der.

“Gideyim.” der Râbia...

Oradan ayrılıp küçük bir eve yerleşir. Bütün vakitlerini ibâdetle geçirir. Günde bin rekât namaz kıldığı zamanlar olur.

Kefenini dâimâ yanında taşır, namaz kılacağı zaman onu serer, üzerine secde eder. Kefeni yanında olmadan gezdiğini, kefenini beraberine almadan konuştuğunu kimse görmez.

Süfyân-ı Sevrî ve Hasan-ı Basrî, ondan feyz alırlar.

Rabia kimseden bir şey kabul etmez.

Bir keresinde Hasan-ı Basrî kendisini ziyarete gelir. Kulübesinin kapısında, zenginlerden birinin ağladığını görür.

“Niçin ağlıyorsunuz?” diye sorduğunda; “Züht ve kerem sâhibi şu hâtun olmasa, halk mahvolur. O, zamanın bereketidir. Allah bizi, birçok belâ ve sıkıntılardan onun hürmetine muhafaza etmektedir. Ona bir miktar yardımım olsun diye şu keseyi getirdim. Fakat kabul etmez diye ağlıyorum. Bunu ona verseniz, belki

sizin hatırınız için kabul eder” der.

Hasan-ı Basrî içeri girip durumu anlatır.

Rabia şöyle der:

“Ben bu dünyalıkları bunların hakiki sâhibi olan Allah’tan istemeğe utanır iken başkasından nasıl alırım?

Bir defasında devlete ait bir kandilin ışığından istifade ederek gömleğimi yamadım da kalbim dağıldıkça dağıldı ve dikişleri sökünceye kadar kalbimi toparlayamadım.”

Bir gün Basralı zenginlerden Süleyman Haşimi kendisine bir mektup yazıp, servetinin çokluğunu izah ettikten sonra; “Bütün bunlar senin emrine âmâdedir. Yeter ki benimle evlenmeye razı ol” diye haber gönderir.

Râbia Sultan ona sert bir cevap yazar:

“Kazancınla mağrur olup, ona güvenme. Bunlar köpük gibidirler. Ne ölüme mani olurlar, ne de başına gelecek bir takdire. Sen yarın varacağın İlâhi huzurda sana lazım olana bak, onunla teselli ol. Bir de sakın ben ölürken vasiyet ederim de bu servetimle arkamdan hayır işlerler, diye bir vesveseye aldanma. Sen kendi kendine vasi ol. Servetini kendi elinde İslami hizmete harca, ölmeden vasiyetini kendin yerine getir. Şunu da unutma ki, emrime âmâde edeceğini yazdığın şey, gönlüme ağırlık, kalbime karanlık verir.”

“Niye evlenmiyorsun?” diye ısrar edenlere şöyle der:

“Benim üç büyük derdim var. Bunların sıkıntısından kolayca kurtulmamı garanti ederseniz, o zaman evlenirim.

Birincisi, acaba son nefesimde imanımı kurtarabilecek miyim?

İkincisi, kıyamet gününde amel defterimi sağ tarafımdan mı, yoksa

sol tarafımdan mı verecekler?

Üçüncüsü, yolların ayrıldığı o gün kimileri cehenneme kimileri cennete doğru giderken acaba ben hangi tarafta olacağım?

Bugünlere hazırlanmak varken, evlenmeyi nasıl düşünebilirim?” İşte bu yüce sultan ömrünün son yıllarında Kudüs’e geldi.

Bu kutlu dağ Rabiati’l Adeviye’nin mekânıydı. Dışarı hemen hiç çıkmazdı.

Evliyalar sultanı Zeytin Dağı’ndaki bu odacığında gece niyazlarına şu sözlerle başladılar:

“Ya Rabbi senin cehenneminden korkup sana ibâdet ediyorsam beni cehenneminde yak, cennet sevdasından dolayı kulluk ediyorsam cennetinden beni ebedi mahrum et. Ama sana sevdalı, sana âşıksam beni senden mahrum etme.”

Devamlı inlerdi ve onu hep dertli bir hâlde görürlerdi.

Bir gün yanına gelenler dediler:

“Hiçbir hastalığın yok, ağlayıp sızlanmana, yakınmana sebep nedir?”

“Benim gönlümde öyle bir dert var ki, tabipler tedavisinde âcizdirler. Yaramın merhemi O’na kavuşmaktır. Böyle yanıp yakılıyorum ki, belki maksadıma kavuşurum.”

Ömrünün her gecesine, bu fakir kulübeciğinin bir köşesine serdiği seccadesinde başlayan bu kahraman kadın herkesin yumuşak yataklarına yürüdüğü anlarda:

“Allah’ım! Şu dakikalarda bütün sevenler sevdiklerinin yanına gidiyor, ben sana geldim” diyerek başlardı yakarışlarına.

Bu gecelerden birinde, Râbia Sultan yine niyazda, yine namazdaydı... Fakir kulübeciğin kilidi usulca kırıldı ve içeri bir hırsız sessizce süzüldü.

Daha içeri girer girmez yanlış bir yere geldiğini anladı hırsız. Çünkü bu fakir

kulübecikte onun işine yarayacak hiçbir şey yoktu. Hayal meyal bir kadın seccadesinde namaz kılıyordu.

Yine de gelmişken boş gitmeyelim diye eline bir iki kap kacak alarak biraz önce girdiği kapıya doğru yöneldi.

Kapı kayboldu.

Hırsız elindekileri aldığı yere bırakarak tekrar kapıya yöneldi. Bu kez kapı yerindeydi. Kapıyı bulmuşken bıraktıklarını alayım diyerek geri döndü.

Elindekilerle yeniden kapıya yöneldiğinde kapı yine yerinde yoktu.

Hırsız hayret makamındaydı, şaşkındı. Namazını bitirip selam veren Râbiat-ül Adeviyye hırsıza seslendi:

“Râbia’nın evinden eli boş gitme, şu ibrikten abdest al, iki rekât namaz kıl da git.”

Hırsız içinde bulunduğu durumun şaşkınlığı ile ibrikteki suyla abdest aldı ve namaza durdu. Hırsız namaza durunca Râbia Sultan da duaya durdu...

“Allah’ım! Bu kulun benim kapıma geldi eli boş döndü, ben de senin kapına gönderdim onu boş döndürme.”

Hırsız namazın sonuna doğru göğsüne bağıladığı elinin altından gönöl yamaçlarına doğru tatlı bir esintinin yayıldığını fark etti. Taze baharlar açtı yüreğinde. Namazdan sonra sadece ellerini değil yüreğini de açtı Rabbine:

“Allah’ım! Bunca yıl neden hep başka kapılarda dolaştım durdum, neden senin kapına gelmeyi akıl etmedim. Allah’ım! Ne olur bana bundan sonra onun bunun kapısında yüzü suyu dökürme!”

Hırsızın gözyaşları sel olup aktı. Fakir kulübeciğın kapısı kapansa da Hakk’ın kapısı açıldı. Râbiat-ül Adeviyye’nin evinden boş dönse de Hakk’ın kapısından boş dönmedi.

Bu durumu gören Râbia Sultan şöyle seslendi Rabbine:

“Allah’ım! Bu kulun bir kere kapına geldi onu kabul ettin, bense bir ömür boyu kapındayım böyle bir kabul görmedim.”

O an göklerden bir ses döküldü bu fakir kulübeciğın içine:

“Onu da senin hürmetine kabul ettik.”

752 yılıydı... Yaşı bir hayli ilerlemişti... Hastalandı...

Bir akşam vakti başucunda bekleyen sevdiklerine; “Kalkınız, burayı boşaltıp beni yalnız bırakınız, meleklerle baş başa kalmak istiyorum” dedi.

Odadakiler dışarı çıktılar.

Kapıyı örttüler.

İçerden bir nida duyuldu; “Ey tatmin olmuş nefis! Razı olmuş ve razı olunmuş olarak Rabbine dön! Has kullarımın arasına katıl ve Cennetime gir.” (Fecr Sûresi, 89) Aradan biraz zaman geçti ses kesildi. Dışardakiler içeri girdiklerinde o çoktan bir ömür boyu aşkıyla kül olduğu Rabbine uçmuştu.

Doğduğunda annesi onu saracak bir bez parçası, odayı aydınlatacak kandil için bir damla yağ bulamamış olsa da; Bugün Basra ve Kudüs geceleri hala onun yüreğinden yükselen yakarışlarla aydınlanmaya devam ediyor.

58- Elveda Kudüs

1917 baharıydı...

Baharın geleneğine uyarak toprak kabarıyor, tabiat canlanıyordu. Kırlarda çiçekler açıyor, arılar kelebekler uçuşuyordu. Ama Kudüs sokaklarında hazan rüzgârları esiyordu. Sanki her tarafta cenaze marşı çalıyor, insanlar sokaklarda ölü gibi yürüyorlardı. Kudüs derin bir sessizliğe bürünmüştü. Bu durum beni korkutuyordu. Her şey büyük bir fırtınanın habercisi gibiydi...

Birinci Cihan Harbi başladığı günden beri İngiliz uçakları kutsal toprakların üzerinde özgürce uçuyordu.

Osmanlı'nın son dönem üç meşhur paşasından biri olan Cemal Paşa Kudüs'e gelerek Augusta Viktorya'ya yerleşmişti.

Augusta Victorya Külliyesini Alman Kralı II. Kayzer Wilhelm, eşi Viktorya için yaptırmıştı.

Kayzer II. Wilhelm tarafından inşâ ettirilen kompleks tamamlandığında takvimler 1910 yılını gösteriyordu.

Zeytin Dağı'nın diğer ucundaki Rus Kulesi'ne mukabelede bulunma arzusu, külliye muhteşem bir kule ilavesini zaruri kılmıştı.

İşte Cemal Paşa 4. Ordu'ya bu tarihi binadan komuta ediyordu.

Bir büyük imparatorluğun çocuğu, bir başka büyük imparatorluğun yaptırmış olduğu kuleden, bir müddet sonra bir başka imparatorluğa kaptırılacak toprakları seyrediyordu.

Paşaların biri geliyor diğeri gidiyordu Kudüs'e... Enver Paşa, İsmet Paşa, Ali Fuat Cebesoy ve hatta Mustafa Kemal Paşa...

Kudüs Osmanlı Devleti'nin son karakoluydu. Burası düştüğünde artık dayanabilecek cephe kalmayacaktı.

Enver Paşa'nın Kudüs ziyaretleri şehir için özel anlam ifade ediyordu. Paşa Osmanlı Devleti'nin Harbiye Nazırı olmakla birlikte Birinci Dünya Savaşı onu bütün güçleri elinde tutan bir yöneticiye dönüştürmüştü. Kudüs'ün sokaklarında yürürken, Aksâ'nın avlusunda dolaşırken sırtında Osmanlı'nın kaderini de taşıyordu.

Caddeler, sokaklar, çarşılar Osmanlı askeriyle kaynıyordu. Gazze, Birüssebe gibi cephelere askerler buradan sevk ediliyordu.

Şehrin doğu kapısı olan Aslanlı Kapıdan çıkan askerler Ceviz Vadisi'nde toplanıyor, burada yapılan konuşmalardan sonra Azeriye Köyü yönüne yürüyor, oradan güneye doğru yol alıyorlardı.

Cemal Paşa hemen her yola çıkan asker grubuna bir konuşma yapıyordu. Hatip bir insandı. Onu dinleyen bir Osmanlı askeri için ölüm sıradanlaşıyor, çöl küçülüyor, mesafeler anlamını yitiriyordu.

İngiliz uçakları Kutsal toprakların üzerinde vızır vızır uçuyordu. Bu uçaklara misilleme olması için Cemal Paşa, İstanbul'dan kutsal topraklara uak gönderme projesini çok önemli buluyordu.

İstanbul'dan kalkan ilk uak denemesi başarısızlıkla sonuçlandı.

Fethi ve Sadık Beylerin kullandığı Muavenet-i Milliye uçağı Kudüs'n kuzeyindeki Taberiye Gölü civarında türbülansa yakalanarak düştü.

Onları geriden takip eden Prens Celalettin uçağındaki Nuri ve İsmail Hakkı Beyler, şam'da yüz bin kişinin katılımıyla şehit olan arkadaşlarının cenaze namazına katıldıktan sonra yolculuğı tamamlamak için yeniden havalandılar. Ancak onlar da Kudüs Sancağı'nın liman kenti olan Yafa yakınlarında denize düştüler ve Nuri Bey de şehitler kervanına katıldı.

Bu olay Osmanlı Devleti'nin dört bir yanını derin bir hüzne boğdu. Öyle ki Yüzbaşı Fethi Bey'in ismi Muğla'nın Meğri kasabasına verildi ve kasaba o gün bugündür onun adını taşımaktadır.

Bu durum aslında Osmanlı'nın iler acısı halini gösteriyordu. Artık Osmanlı umut olmaktan çıkmıştı. Ama insanlar gene de bir umuda sa rılma ihtiyacı içerisindeydi.

Belki de bu yüzden, Kudüs yakınlarındaki Ben-Şemen kırsalına inmeyi başaran ilk Türk uçağı Kudüs ve çevresinde bir diriliş havası estirmeye yetmişti.

Alman uçakları Kudüs'te görülmemiş bir şey değildi ve Almanlar Osmanlının müttefikiydiler. Ancak bir Türk'ün bu uçan dev kuşa hükmedebildiğı düşüncesinin oluşturduğu bayram coşkusu görülecek şeydi.

Cemal Paşa'nın bir Türk uçağıyla güçlendirmeye çalıştığı milli birlik duygusunu yirmi beş yıl önce Sultan II. Abdülhamid trenle sağlamayı düşünmüştü.

Tren yolu projeleri, Sultan II. Abdülhamid'in Osmanlı Devleti'nin ömrünü uzatmak için giriştiğı çabaların başında geliyordu. Sultan bu sayede devletin en ücra köşesindeki toprakları dahi ulaşılabilir kılmak istiyordu.

Ne yazık ki her iki projede de çok geç kalınmıştı.

Kudüs cephesi tıpkı Çanakkale cephesi gibiydi. Hemen her milletten, her dinden insan hem de cephenin her iki tarafında savaşıyordu.

Osmanlı hatlarında Avusturyalı, Macar, Ermeni, Bulgar ve Alman askerler vardı. Bazıları Yahudi, pek çoğı Hristiyan'dı.

Karşıda da Filistin'i son bir defa Haçlı toprağı yapma hayalini güden Hristiyanlar olduğu gibi; bu topraklarda vaat edilmiş devletlerini kurmak isteyen Yahudi askerler de vardı.

1917 Ekim’inde General Allenby komutasındaki 130.000 kişilik işgalci İngiliz ordusu Gazze’yi kuşattığında Kudüs’ün akıbeti de belli olmuştu.

Alman subaylarının da yer aldığı Türk ordusunun hali içler acısıydı.

Kış bastırmıştı.

Siperdeki askerin üzerinde neredeyse üniforma bile yoktu. Cephaneleri tükenmişti, kumanyaları kalmamıştı ve cephede yarı aç yarı tok savaşmak zorundaydılar. Bu durumdaki kahraman Türk askerleri kuşatmaya ancak üç ay direnebildi ve sonunda son derece modern donanımlı İngiliz askerleri karşısında çekilmek zorunda kaldılar.

İngilizlerin önünde Kudüs hattı boyunca engelleri kalmamıştı.

Ve İngiliz ordusu Aralık ayı başında Kudüs kapılarına dayandı.

Kahraman Osmanlı askerleri tarafından Kudüs savunmasının son savaşı 5-9 Aralık tarihleri arasında Zeytin Dağı eteklerinde ve Samuel Peygamberin türbesinin bulunduğu tepede oldu.

Savaşın daha ilk gününde İngilizler 53. Tümen’in tuttuğu Nebî Samuel Tepesini ele geçirmişti. Fahrettin Altay’ın 26. Tümen’i küçük çaplı toplarıyla ateş açmış ise de düşman kuvvetlerinin tepeyi almasını önleyememiş, fakat onlara bir hayli zayılat verdimişti.

6 ve 7 Aralık günleri Osmanlı askerleri bütün imk nsızlığa rağmen cephede tutunmayı başardılar.

6 Aralık akşamüzeri şiddetli bir soğuk  ıktı. İnsanı iliklerine kadar ısılatan sulusepken yağmaya başladı. Osmanlı askerlerinin çoğu yazlık elbise içinde, ayakkabı ve çamaşırları perişan, kaputları, portatif çadırları yetersiz, acıklı bir halde siperlerde düşmanı bekliyordu.

Fahrettin Altay askerinin bu perişan haline bir çare bulmak için koşuşturmuş, hiç olmazsa camilerdeki halı ve kilimlerin cepheye gönderilerek askerinin üzerlerinin örtülmesi için uğraşmıştı. Fakat bu dahi mümkün olamamıştı.

Kudüs'  savunan Türk askerlerinin kahramanlığı, içinde bulundukları şartlar düşünüldüğünde daha da büyür.

Ben o gün vatanın bölünmez bütünlüğünün bir par asıydım.

Ve köylerinden yüzlerce kilometre uzakta, kar ve sisin bastırdığı bir gecede Osmanlı askerleri vatanın bölünmez bütünlüğünü korumak için hayatlarını feda ediyorlardı. Tarih boyunca hiçbir millet bu topraklar için Osmanlı kadar şehit vermemiştir. Sadece son savunmada 30 bin şehit bıraktı Osmanlı...

Altı yüzyıllık Osmanlı, Çanakkale'de   kmemişti... Galiçya'da   kmemişti... Balkan Savaşlarında kaybetmiş, ama   kmemişti... Sarıkamış'ta dökülmüş ama   kmemişti... Osmanlı, kazanma umudu taşıdığı son cephede çöktü.

Ve 9 Aralık 1917’de Osmanlı askerleri ağlayarak Kudüs’ü terk ettiler.

Bin yılı aşkın bir süre semalarımnda dalgalanan Türk bayrağının me lül ve mahzun gidişini hiç unutamıyorum.

Osmanlı’nın bu topraklardan ayrılması çok acıklı oldu. O gün bugün insanların, taşların, kubbelerin gözyaşları hiç dinmedi. Acılar her geçen gün evlerde, yüreklerde büyüdükçe büyüdü.

Osmanlı’nın bir Kudüs’ü vardı.

Kudüs’ün de bin bir türlü Osmanlısı...

1917’de bin bir Osmanlıdan biri beni terk etti: Türk ordusu...

Ama bin Osmanlı hala buradaydı. Osmanlı Müslüman Arapları, Hristiyanları, Yahudileri, Çerkezleri, camileri, kiliseleri, manastırları, bazilikaları, şapelleri, Ağlama Duvarı, sinagogları, yeşivaları, mikveleri, türbeleri geride kaldı.

En önemlisi Osmanlı hatırasıyla Kudüs’te kaldı.

Yer yer çatışmaları, krizleri, savaşları olsa da, genel anlamıyla dört yüz yıl süren bir barış tarihiydi Kudüs’teki Osmanlı tarihi.

Kıyamet Kilisesi ve Ağlama Duvarı başta olmak üzere bütün kutsal mekânlarda hala daha Osmanlı'nın 1852 Statüko Fermanı geçerlidir. Kıyamet Kilisesi'nin anahtarları da hala Müslüman bir ailededir.

Kudüs'teki Osmanlı unutulur gibi değildir... Kudüs Osmanlı'nın rüyasıdır...

Osmanlı sultanı rüya görür Kudüs halkı susuzdur, emir verir Beytüllahım'den Kudüs'e kadar su kanalları açılır. Bir başka gün bir başka sultan rüya görür aç aslanlar kendisine saldırıyordu, etrafımın surlarla çevrilmesini ve rüyadaki aslanların da kapılardan birinin girişine nakşedilmesini emreder.

Bir başka gün Sultan Abdülhamit rüyasında Hazreti Fâtımatüzzehra'yı Kubbetü's-Sahra'da namaz kılarken görür, namaz kıldığı yere mihrap yaptırır.

Yine bir gün duyardı Hristiyan hacılar yolda telef oluyor; Yafa Şehri'nden Kudüs'e kadar tren yolu yapılır.

Bugün, Osmanlı'dan 'Kudüs'te herkese yer var' dersini alamamış

olan sevenleri çok kıskanç... Çünkü "İbrahim Halilullah" diyenleri ku caklayan Osmanlı yok artık... Çünkü Ömer'in emanını; Yavuz'un fermanını; Abdülhamid gibi çatışmaların dermanını bilen yok...

Çünkü paylaşamayan bu güzel şehrin sevdalıları bilmiyorlar ki Kudüs paylaşılabilirdi ölçüde güzeldir.

Burada her taşın yüzlerce yıllık tarihi, binlerce sayfada anlatılamayacak hikâyeleri olduğu gibi; şadırvanlar, sebiller, sular, kuyular da milyonlarca kalbi heyecana getirecek bir kutsallığı bağrında taşır.

Kudüs'teki Osmanlı unutulur gibi değildir...

Osmanlı'nın artçı birliğinde görev yapan bir asker daha yakın zamana kadar On İki Bin Şamdanlı Avlu'da tunçtan bir heykel gibi öylece bekledi durdu.

Bu vefakâr askerin öyküsünü Osmanlı'nın vedasından elli beş yıl sonra Türkiye'den gelen İlhan Bardakçı'ya bırakalım:

“On İki Bin Şamdanlı Avlu'nun kenarında biri dikkatimi çekti. Doksan yaşlarında bir adam... Üzerinde kendinden daha yaşlı bir asker üniforması; her yanı yama içinde, hatta bazı yamaların bile tekrar yamanmış olduğu bir elbise... Asırlık ağaçların gövdesindeki halkalar misali yamaları yaşını göstermeye çalışıyordu sanki.

Orada ayakta bekliyordu, sırtına zorla yapıştırılmış gibi duran hafif kamburu da olmasa dimdik duracaktı. Minare şerefesi gibi geniş omuzları, iki metreye yakın boyu ile yaşlıydı ama bir o kadar da vakurdu.

Şaşırmıştım.

‘Acaba bu adam bu sıcakta güneş altında neden dikilip duruyor’ dedim içimden. Bizi gezdiren rehber sordum; ‘Ben kendimi bildim bileli her gün buraya gelir.

Akşama kadar bekler. Ne kimseyi dinler, ne de kimseyle konuşur. Sadece bekler, delinin teki herhalde.’ dedi.

Bu yaşta bu sıcakta sebepsiz beklemeyeceğini biliyordum. Bembeyaz sakalının hafif titremesi rüzgârdan mıydı, senelerin bedene yüklediği ağır yükten mi bilemedim. Kafasında eski bir kalpak, sanki kanatlanıp gidecek bir kumru misali bekliyordu.

Konuşmakla konuşmamak arasında kararsız kaldım. Yanına yak laştığımı fark etti, ama kımıldamadı.

‘Selamün aleyküm baba.’ dedim. Başını biraz bana doğru çevirdi, durakladı ve çatallanmış titrek bir sesle:

“Aleyküm selam oğul.” dedi.

‘Hayırdır baba sen kimsin, burada ne yapıyorsun?’ dedim.

“Ben...” dedi titreyen bir sesle. “Ben, Osmanlı Ordusu, Yirminci Kolordu, Otuz Altıncı Tabur, Sekizinci Bölük, On Birinci Ağır Makineli Tüfek Takımı Komutanı Onbaşı Hasan’ım.”

Sesinde titreme kalmamıştı. Genç bir askerin tekmil vermesi gibi tekrarladı:

“Ben Iğdırlı Onbaşı Hasan’ım. Bizim bölük Cihan Harbi’nde Kanal

Cephesi’nden İngiliz’e saldırdı. Cânım ordu Kanal’da yenildi. Artık geri çekilmek elzem idi. Ecdad yadigârı topraklar bir bir elden gidiyordu. İngiliz, sonra Kudüs’e dayandı, şehri işgal etti. Biz de Kudüs’te artçı bölük olarak bırakıldık.”

Bizim artçı bölük elli üç neferdi. Mütarekeden (Mondros Ateşkesi) sonra ordunun terhis edildiği haberi geldi. Başımızdaki kolağamız (yüzbaşı) ağlayarak şu sözlerle askerlerine veda etti:

‘Aslanlarım, devletimiz müşkül vaziyettedir. Şanlı ordumuzu terhis ediyorlar, beni İstanbul’a çağırıyorlar. Gitmem gerek, gitmezsem mütareke emrini çiğnemiş, emre itaatsizlik etmiş olurum. İçinizden isteyen memleketine avdet edebilir, ama beni dinlerseniz sizden tek isteğim var: Kudüs bize Sultan Selim Han Hazretleri’nin yadigârıdır. Siz burada nöbeti sürdürün. Sonra halk ‘Osmanlı da gitti, bundan sonra bizim halimiz nice olur!’ demesin. Fahr-i Kâinat Efendimiz’in ilk kiblesini Osmanlı da terk ederse gâvura bayramdır. Siz, İslam’ın şerefini, Osmanlı’nın şanını ayaklar altına aldırmayın.’

Bölüğümüz Kudüs’te kaldı. Sonra upuzun yıllar bir anda bitiverdi. Bölükteki kardeşler teker teker Cenab-ı Hakk’ın rahmetine kavuştu. Düşman değil de yıllar biçti geçti bizi. Bir ben kaldım buralarda. Bir ben, koca Kudüs’te bir Onbaşı Hasan.”

Alnından akan ter, gözyaşına karışıyor, kırış kırış olmuş yüzünde kendi yol bulup akıyordu.

Sana bir emanetim var oğul, nice yıldır saklarım. Emaneti yerine teslim eden mi?’ dedi.

‘Elbette.’ dedim.

Sanki Türkiye’ye haber göndermek için birini bekliyordu.

“Anadolu’ya vardığında yolun Tokat sancağına düşerse Mescid-i Aksâ’ya beni nöbetçi bırakıp burayı bana emanet eden kolağam Mustafa Kumandanımın yanına git. Ellerinden benim için öp ve de ki: ‘Kudüs’ü bekleyen 11. Makineli Takım Komutanı İğdırlı Onbaşı Hasan o günden bu yana bıraktığın yerde nöbetinin başındadır. Nöbetini terk etmedi, tekmili tamamdır hayır dualarınızı beklemektedir kumandanım.’ de.”

“Tamam!” dedim. Bir yandan gözyaşlarımı gizlemeye, öte yandan dediklerini not almaya çalışıyordum.

Nasırlı ellerine sarıldım sonra öptüm, öptüm, öptüm... “Allah’a emanet ol baba.” dedim.

“Sağ olasın oğul. Bizim için dünya gözü ile o mübarek Anadolu’yu görmek mümkün değil. Var sen selam götür tanıdık tanımadık herkese.”

Kafileye geri döndüm, sanki bütün tarihimiz kitaplardan canlanmış da karşıma çıkmıştı. Rehber durumunu anlattım, inanmadı. Adresimi verdim, bu askeri takip etmesini, bir şey olursa bana mutlaka haber etmesini istedim.

Türkiye’ye dönünce verdiğim sözü yerine getirmek için Tokat’a gittim. Askerî kayıtlardan Kolağası Mustafa Efendi’nin izini buldum. Vefat edeli yıllar

olmuştı. Sözümü yerine getirememiştim.

Ardından seneler birbirini kovaladı. 1982’de bir gün ajansa geldiğimde bir telgrafım olduğunu söylediler. Rehberden gelen bir tek cümle yazılıydı:

“Mescid-i Aksây’ı bekleyen son Osmanlı askeri bugün öldü.”

İSTİFADE ETTİKLERİM

Kutsal Kent Kudüs Kerim Balcı Aykut İnce

Sonsuz Nur, Fethullah Gülen

LÂ: Sonsuzluk Hecesi, Nazan Bekiroğlu

Peygamberler Tarihi, Bünyamin Ateş

Yitik Cennet, Sezai Karakoç

İffet-i Kalp, Nuriye Çeleğen

Aşkî Sükûn, Nuriye Çeleğen

*Nil'in Melikesi, Sibel Eraslan Siret-i Meryem, Sibel Eraslan el Mescidü'l Aksâ'l
Mübarek, M. Haşim Guşe Filistin'e Gitmek, Selma Şevkli*

Kudüs Ah Kudüs, Les Bignoles/La Biche Niche

Filistin Sabahları, Susan Abduhawa

Limon Ağacı, Sandy Tolan

Kudüs, Taş ve İnsan Belgeseli TRT

Zeytin Dağı, Falih Rıfkı Atay

YAZARI ve KİTAPLARI HAKKINDA

Harun Tokak, 1955 yılında, Uşak'ın Kırka Köyünde doğdu. İlk öğrenimini bu köyde tamamladı. İmam-Hatip Lisesini Uşak'ta okudu.

1979 da İzmir Yüksek İslam Enstitüsü'nden mezun oldu.

Anadolu'nun değişik şehirlerinde öğretmenlik yaptı.

Anadolu'da çalıştığı yıllarda mahalli gazetelerde köşe yazıları yazdı, televizyonlarda programlar yaptı. Bazı yerel gazete ve televizyonların kurulmasına öncülük etti. Başta eğitim olmak üzere değişik alanlarda faaliyet gösteren pek çok sivil toplum kuruluşlarında inisiyatifler aldı.

MEB'de eğitim uzmanlığı ve başbakanlıkta müşavirlik yaptı.

1997-2008 yılları arasında Gazeteciler ve Yazarlar Vakfı Başkanlığını yürüttü.

Aydınların bilgi ve birikimlerini paylaştığı Abant Toplantılarına öncülük etti.

Ünlü Kırgız yazar Cengiz Aytmatov, İlber Ortaylı, Azeri yazar Anar gibi Avrasya'nın ileri gelen yazar ve aydınları ile Diyalog Avrasya Platformu'nu kurdu.

YAZARIN YAYINEVİMİZDE ÇIKAN KİTAPLARI

1- Önden Giden Atlılar (Ocak 2023)

(197 sf.) ISBN: 9798215643556

HARUN TOKAK KÜLLİYATI - 1

ÖNDEN GİDEN ATLILAR

HARUN TOKAK

NORDIC
Publishing House

Tecrübeli yazar Harun Tokak'ın "Önden Giden Atlılar"ı, henüz filizlenen yeni çağın ruhunu müjdeliyor. Bu kitapta okuyacağınız her hikâyede göreceksiniz ki, çok değil, bir insan ömründen az bir zaman önce, dedelerimizin ancak hüsrarla yad ettiği bir rüya: geleceğin inşasına katılma iradesi, bugün gerçek oluyor. Okurken, tek ve ayrık yaşam hikayelerine değil, bir büyük nehre akan derin ırmaklara şahit olacaksınız... Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

<https://www.smashwords.com/books/view/1322824>

2- Yoldakiler (Önden Giden Atlılar 2) (Ocak 2023)

(204 sf.) ISBN: 9798215049693

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -2

YOLDAKILAR

HARUN TOKAK

NORDIC
Publishing House

Tecrübeli yazar Harun Tokak'ın "Yoldakiler" isimli bu hikayeler kitabı "Önden Giden Atlılar"ın ikincisi... Bu kitabı da henüz filizlenen yeni çağın kitaplarının ruhunu müjdeliyor.

Bu kitapta okuyacağınız her hikâyede göreceksiniz ki, çok değil, bir insan ömründen az bir zaman önce, dedelerimizin ancak hüsrarla yad ettiği bir rüya: geleceğin inşasına katılma iradesi, bugün gerçek oluyor... Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

<https://www.smashwords.com/books/view/1322841>

3- Işık Süvarileri (Önden Giden Atlılar 3) (Ocak 2023)

(215 sf.) ISBN: 9798215468340

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -3

ÖNDEN GİDEN ATLILAR 3

İşık Süvarileri

Harun Tokak

NORDIC
Publishing House

Tecrübeli yazar Harun Tokak'ın "Işık Süvarileri" isimli bu hikayeler kitabı, "Önden Giden Atlılar"ın 3.sü... Bu kitabı da henüz filizlenen yeni çağın kitaplarının ruhunu müjdeliyor. Bu kitapta okuyacağınız her hikâyede göreceksiniz ki, çok değil, bir insan ömründen az bir zaman önce, dedelerimizin ancak hüsrarla yad ettiği bir rüya: geleceğin inşasına katılma iradesi, bugün gerçek oluyor... Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

<https://www.smashwords.com/books/view/1323225>

4- Kınalı Küheylanlar (Önden Giden Atlılar 4) (Ocak 2023)

(232 sf.) ISBN: 9798215575734

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -4

KINALI KÜHEYLANLAR

HARUN TOKAK

NORDIC
Publishing House

Tecrübeli yazar Harun Tokak'ın "Kınalı Küheylanlar" isimli bu hikayeler kitabı, "Önden Giden Atlılar"ın 4.sü... Bu kitabı da henüz filizlenen yeni çağın kitaplarının ruhunu müjdeliyor. Bu kitapta okuyacağınız her hikâyede göreceksiniz ki, çok değil, bir insan ömründen az bir zaman önce, dedelerimizin ancak hüsrarla yad ettiği bir rüya: geleceğin inşasına katılma iradesi, bugün gerçek oluyor... Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

<https://www.smashwords.com/books/view/1323502>

5- Kime Emanet (Ocak 2023)

(242 sf.) ISBN: 9798215950050

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -5

kime emanet

HARUN TOKAK

NORDIC
Publishing House

Tecrübeli yazar Harun Tokak, diğer kitapları gibi, elinizdeki kitapta henüz filizlenen yeni çağın ruhunu müjdeliyor. Türkiye'nin, yeryüzü cenneti hayalinin kabusa dönüştüğü bir zamanda yeni toplumun oluşturulmasında ve dünyanın geleceğinde gerekli cesaret ve iradeyi gösterenler... Bu kitabı okurken, tek ve ayrık yaşam hikâyelerine değil, bir büyük nehre akan derin ırmaklara şahit olacaksınız... Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

<https://www.smashwords.com/books/view/1323593>

6- Rüya Gibi Geçti mr (Ocak 2023)

(278 sf.) ISBN: 9798215793213

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -6

RÜYA
GİBİ
GEÇTİ
ÖMÜR

H A R U N T O K A K

NORDIC
Publishing House

Tecrübeli yazar Harun Tokak, diğer kitapları gibi, elinizdeki kitapta henüz filizlenen yeni çağın ruhunu müjdeliyor. Türkiye'nin, yeryüzü cenneti hayalinin kabusa dönüştüğü bir zamanda yeni toplumun oluşturulmasında ve dünyanın geleceğinde gerekli cesaret ve iradeyi gösterenler... Bu kitabı okurken, tek ve ayrık yaşam hikâyelerine değil, bir büyük nehre akan derin ırmaklara şahit olacaksınız...

Keyifli okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

<https://www.smashwords.com/books/view/1324752>

7- Suya Düşen Kan (Ocak 2023)

(570 sf.) ISBN: 9798215482469

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -7
BİR EHL-İ BEYT ROMANI

SUYA DÜŞEN KAN

HARUN
TOKAK

NORDIC
Publishing House

Tecrübeli yazar Harun Tokak, “Suya Düşen Kan” isimli bu eserinde 12 Muharrem gününe yayılmış hikâye ve denemelerle Kerbela kıyımını acı bir tablo halinde gözler önüne seriyor. Her bir satırına sinmiş hüznü okurken, İslam tarihinin bu en hazin trajedisini içinizin ta derinliklerinde hissedeceksiniz.

Hayırlı okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

<https://www.smashwords.com/books/view/1325268>

8- Ben Kudüs (Ocak 2023)

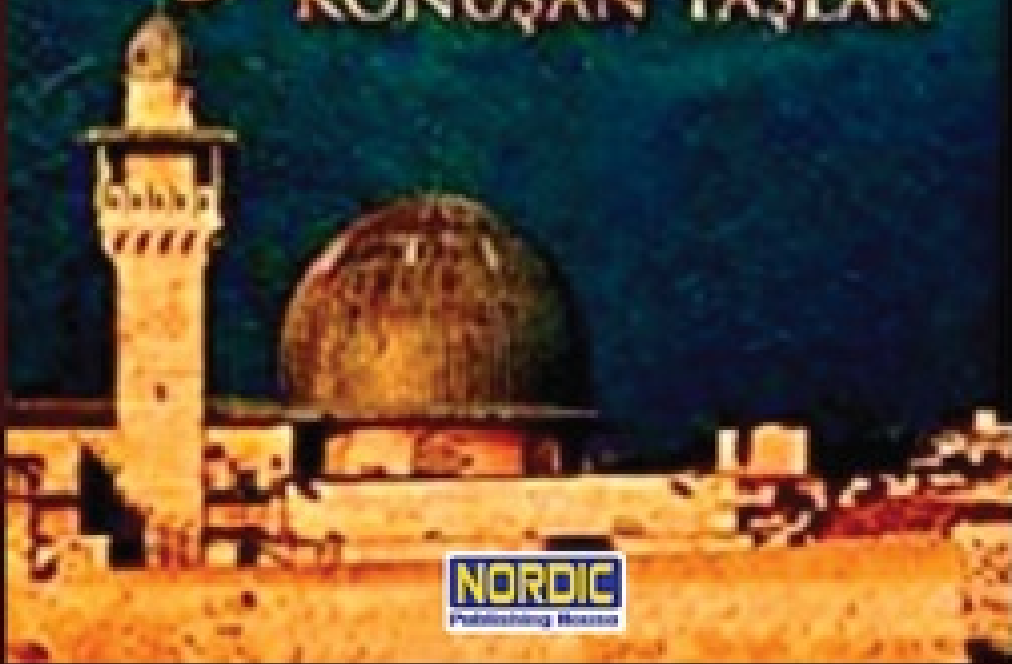
(460 sf.) ISBN: 9798215431429

HARUN TOKAK KÜLLİYATI -8

HARUN TOKAK

Ben Kudus

KONUŞAN TAŞLAR

NORDIC
Publishing House

Tecrübeli yazar Harun Tokak, ‘‘Ben Kudüs’’ isimli bu eserinde bizleri o bölgelerde bir sihirli yolculuğa çıkarıyor, oranın önemli mekanlarının diliyle...

Hani  şıklar, sevgilerini ağaç gövdelerine kazırlar ya; ağaç büyüdükçe yazı da a kı da büyüsün diye... Kudüs’ n dört bin yıllık geçmişi; Yahudilerin, Hristiyanların ve Müslümanların sahipliğini ta lara tescil ettirdikleri bir tarihtir. Bu geçmişi bulacaksınız kitapta.

Hayırlı okumalar.

Kitabın tedarik adresi:

<https://www.smashwords.com/books/view/1326621>